

VÝROČNÁ SPRÁVA
O ČINNOSTI REGIONÁLNEHO ÚRADU
VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SO
SÍDLOM V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI
ZA ROK 2017

1. Identifikácia úradu

Názov: Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši (ďalej RÚVZ).

IČO: 00607215

Sídlo: Štúrova 36, 031 80 Liptovský Mikuláš

Forma hospodárenia: rozpočtová organizácia štátu napojená na rozpočet Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

Generálna tajomníčka služobného úradu a regionálna hygienička: MUDr. Gabriela Guráňová

Kontakt: 0903 540 635, 044/5522538, lm.riaditel@uvzs.sk

Vedúci zamestnanci:

Zástupca generálnej tajomníčky služobného úradu a regionálnej hygieničky: **MUDr. Mgr. Iveta Triznová, MPH, MHA**

Vedúca osobného úradu: **Ing. Danka Kostolná**

Vedúca odd. preventívneho pracovného lekárstva: **MUDr. Gabriela Guráňová**

Vedúca odd. výživy: **MUDr. Iveta Triznová**

Vedúca odd. epidemiológie: neobsadené

Vedúca odd. hygieny detí a mládeže: **MVDr. Renáta Stupková**

Vedúca odd. podpory zdravia: **MUDr. Ľubica Benková**

Vedúci odd. hygieny životného prostredia a zdravia: **MUDr. Ivan Hudák**

Krajskí a hlavní odborníci ÚVZ SR, resp. HH SR: hlavných odborníkov nemáme, krajskí odborníci dvaja – MUDr. Gabriela Guráňová v odbore PPL, MUDr. Mgr. Iveta Triznová, MPH, MHA v odbore HV.

RÚVZ je rozpočtovou organizáciou štátu zapojenou finančnými vzťahmi na Ministerstvo zdravotníctva SR v Bratislave. RÚVZ riadi a za jeho činnosť zodpovedá regionálny hygienik. Tento je zároveň generálnym tajomníkom služobného úradu.

RÚVZ plní úlohy uvedené v zákone NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ďalších zákonov vzťahujúcich sa na oblasť podpory a ochrany verejného zdravia. Hlavné činnosti sú tieto:

- zúčastňuje sa na riešení národných a medzinárodných programov významných pre verejné zdravie a vykonáva vedecký výskum v tejto oblasti,
- riadi, usmerňuje a kontroluje epidemiologickú bdelosť prenosných ochorení a plnenie imunizačného programu,
- posudzuje hodnotenie dopadov na verejné zdravie na regionálnej úrovni a na lokálnej úrovni,
- plní špecializované úlohy verejného zdravotníctva a úlohy pri ohrození verejného zdravia
- nariaďuje opatrenia na predchádzanie ochoreniam a opatrenia pri ohrozeniach verejného zdravia v rámci svojej územnej pôsobnosti,

- podáva návrh na vyhlásenie mimoriadnej situácie a návrh na vykonanie opatrení v rámci svojej územnej pôsobnosti,
- vydáva záväzné stanoviská a rozhoduje o návrhoch v správnom konaní,
- zriaďuje komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti, vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti a vedie register odborne spôsobilých osôb na epidemiologicky závažné činnosti
- povoľuje a zrušuje ním povolené výnimky,
- vykonáva štátny zdravotný dozor, vydáva pokyny a ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru
- prejednáva priestupky a iné správne delikty, ukladá pokuty a povinnosť nahradiť náklady,
- vedie register rizikových prác,
- sprístupňuje počas kúpacej sezóny informácie o kvalite vôd určených na kúpanie a o kvalite vody v prírodných kúpaliskách a v umelých kúpaliskách na svojom webovom sídle,
- plní úlohy kontrolného orgánu oprávneného ukladať sankcie pri uvádzaní chemických látok a zmesí na trh podľa osobitného predpisu,
- poskytuje súčinnosť okresným úradom a obciam pri vypracúvaní plánu ochrany obyvateľstva,
- vytvorí každoročne pred začiatkom kúpacej sezóny pre každú vodu určenú na kúpanie program monitorovania a vymedzuje dĺžku kúpacej sezóny,
- zabezpečuje monitorovanie pre každú vodu určenú na kúpanie počas kúpacej sezóny,
- preskúmava znečistenie vody určenej na kúpanie,
- prijíma primerané opatrenia riadenia v oblasti vody určenej na kúpanie a vydáva trvalý zákaz kúpania alebo trvalé odporúčanie nekúpať sa vo vode určenej na kúpanie,
- prijíma primerané opatrenia riadenia v oblasti vody určenej na kúpanie pri výnimočných okolnostiach.
- vykonáva ďalšie špecializované úlohy, ako napr.: monitoruje vzťah determinantov zdravia a verejného zdravia, zhromažďuje základné údaje v oblasti ochrany verejného zdravia, zabezpečuje ich prenos, vedie evidenciu a dokumentáciu epidemiologických údajov a iných údajov významných z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia, vykonáva odber vzoriek biologického materiálu od ľudí a vzoriek vôd, ovzdušia, pôdy, odpadov, potravín a kozmetických výrobkov na zisťovanie ich zdravotnej bezpečnosti a na vykonávanie laboratorného určovania pôvodcov prenosných ochorení vrátane zisťovania citlivosti na antimikróbne látky, monitoruje výskyt prenosných ochorení a vykonáva epidemiologický dohľad, prešetruje podozrenia na choroby z povolania, plánuje a koordinuje kontrolu prenosných ochorení, plánuje, koordinuje a kontroluje imunizačný program, kontroluje správne postupy a manipuláciu s očkovacími látkami na všetkých úrovniach, monitoruje kvalitu pitnej vody u spotrebiteľa a kvalitu vody určenej na kúpanie počas kúpacej sezóny, monitoruje zdravotný stav obyvateľstva a jeho skupín vo vzťahu k životným podmienkam a pracovným podmienkam, spôsobu života a práce a zdravotného uvedomenia ľudí, monitoruje vplyv výživy na zdravie ľudí, vykonáva identifikáciu zdravotných rizík a vypracúva návrhy na ich minimalizáciu, spracúva a zverejňuje údaje o stave verejného zdravia a vykonáva edičnú činnosť v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.

Charakteristika dozorovaného územia (špecifiká): Rozloha okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok je 2000 km². Liptov je významným strediskom cestovného ruchu na Slovensku, s lokalitami s medzinárodným významom, s čím súvisí aj vysoký počet rekreačných zariadení. V obidvoch okresoch je evidovaných 836 ubytovacích zariadení s celkovou ubytovacou kapacitou 20 788 lôžok. Územie je bohaté na minerálne a liečivé pramene,

využívané v kúpeľoch Lúčky(Aqua Vital Park Lúčky). Celoročne sú prevádzkované dve termálne kúpaliská – Aquapark Tatralandia (6 bazénov s termálnou vodou, celkový počet bazénov 14) a Gino Paradise Bešeňová(8 termálnych bazénov, celkový počet bazénov 21), Krytá plaváreň v Liptovskom Jáne (2 termálne bazény)a letné termálne kúpalisko Termal raj pri hoteli Sorea Máj v Liptovskom Jáne. Celková kapacita termálnych kúpalísk v regióne je 12 280 osôb v lete a 5 380 osôb v zime. Celoročne sú prevádzkované aj bazény v hotelových a rekreačných zariadeniach. V roku 2017 bolo prevádzkované 1 prírodné kúpalisko na vodnej nádrži Liptovská Mara. Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou je riešené prevažne zásobovaním z verejných vodovodov (98,42 % obyvateľov okresu Liptovský Mikuláš a 97.16% obyvateľov okresu Ružomberok). V regióne sa koná veľký počet hromadných podujatí.

V regióne zdravotnú starostlivosť zabezpečujú 2 nemocnice , z toho jedna v Liptovskom Mikuláši a jedna v Ružomberku - Ústredná vojenská nemocnica s celoslovenskou pôsobnosťou, spadajúcou do rezortu ministerstva obrany. V obci Lubochňa je prevádzkovaný národný endokrinologický ústav taktiež s celoslovenskou pôsobnosťou.

Územie mesta Ružomberok a obce Likavka je vymedzené ako oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM10.

V štruktúre priemyslu prevláda výroba celulózy a papiera, drevospracujúci priemysel, kožiarsky priemysel, elektrotechnický priemysel a strojárstvo.

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Odborné činnosti na úseku verejného zdravotníctva zabezpečujú pracovníci oddelení hygieny výživy, hygieny životného prostredia a zdravia, preventívneho pracovného lekárstva, hygieny detí a mládeže , epidemiológie a podpory zdravia. V r. 2017 bolo štátnym zdravotným dozorum kontrolovaných 2020 prevádzok. Ťažiskovou činnosťou pracovníkov jednotlivých oddelení je štátny zdravotný dozor a posudková činnosť, intervenčné aktivity vedené poradňou zdravia vedúce k prevencii ochorení významne podmienených rizikovými faktormi životného štýlu, plnenie programov a projektov na úseku verejného zdravotníctva . Celkom bolo v rámci týchto programov a projektov riešených 28 úloh.

Poslaním úradu je vykonávať štátny, nezávislý a efektívny dohľad nad plnením povinností právnických a fyzických osôb na úseku verejného zdravotníctva, ktoré sú určené zákonmi , nariadeniami európskeho parlamentu a vykonávacími predpismi. Svojimi preventívnymi aj represívnymi aktivitami (sankcie) významnou mierou ovplyvňujú determinanty na udržanie zdravých životných a pracovných podmienok. Šetria podnety občanov, poukazujúce na nevyhovujúce podmienky na úseku verejného zdravotníctva, spolupracujú s obcami, inými orgánmi dozoru a národnými a medzinárodnými inštitúciami.

Na úseku hygieny výživy je zabezpečovaný dohľad na výrobou, manipuláciou a predajom pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania, dohľad nad zdravotnou bezpečnosťou kozmetických výrobkov, obalových materiálov v rámci programov a projektov sú plnené ďalšie špecifické úlohy (sledovanie prídavných látok v potravinách, obsahu jódu v kuchynskej soli, kontrola potravín určených pre dojčenskú výživu a pre osobitné výživové účely, kontrola dodržiavania odporúčaných výživových dávok). Rýchly výstražný systém zabezpečuje neodkladný dozor a opatrenia pri výskyte nebezpečných výrobkov – obalových materiálov, kozmetických výrobkov a potravín na trhu.

Na úseku hygieny detí a mládeže je zabezpečovaný systematický dohľad nad životnými a pracovnými podmienkami detí a mládeže v predškolských a školských zariadeniach,

vrátane dohľadu na podmienkami ich stravovania, podmienkami pri organizovaní zotavovacích podujatí v zariadeniach regiónu.

Na úseku hygieny životného prostredia a zdravia je zabezpečovaný monitoring kvality pitnej vody, kontrola vôd určených na kúpanie vo všetkých zariadeniach, kontrola podmienok pri poskytovaní služieb v starostlivosti o ľudské telo, v ubytovacích zariadeniach, kontrola na úseku pohrebníctva .

Na úseku preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie je zabezpečovaný dohľad na pracovnými podmienkami, identifikácia pracovných podmienok, ktoré môžu ovplyvňovať zdravie zamestnancov alebo viesť ku chorobám z povolania alebo k iným poškodeniam zdravia z práce, dohľad nad dodržiavaním chemickej legislatívy, nad dodržiavaním pracovných podmienok na chránených pracoviskách.

Odbor epidemiológie systematicky zbiera údaje o výskyte prenosných ochorení , určuje potrebné protiepidemické opatrenia, zabezpečuje dohľad a usmerňuje povinné očkovanie osôb, vykonáva na úseku prevencie ochorení HIV preventívno - výchovné aktivity a vedie register HIV pozitívnych osôb. Úzko spolupracuje so zdravotníckymi zariadeniami vo všetkých otázkach prevencie infekčných ochorení, vrátane nemocničných nákaz.

Odbor podpory zdravia poskytuje poradenstvo na úseku zdravej výživy, boja proti alkoholizmu a iným návykovým látkam, na úseku odvykania od fajčenia. Svojimi aktivitami sa snaží ovplyvniť nežiaduci stav vo výskyte tzv. civilizačných ochorení, na ktorých sa významnou mierou podieľa nezdravý životný štýl, nezdravé stravovanie a nadmiera konzumácie alkoholu, tabakizmus a iných návykových látok. Aktivity odboru sú orientované na celú vekovú škálu populácie , od detí po seniorov, špecificky orientované na preventívne opatrenia podľa potrieb jednotlivých vekových skupín.

Strednodobý výhľad organizácie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši (ďalej RÚVZ) by mal aj v budúcnosti zabezpečovať jedinečné poslanie – dohľad nad zdravými životnými a pracovnými podmienkami všetkých občanov regiónu Liptova, ktorý v súčasnosti zabezpečujú zdravotnícki pracovníci (lekári, verejní zdravotníci a ostatní pracovníci spĺňajúci kvalifikačné predpoklady na výkon povolania), Tento trend by mal byť zachovaný aj do budúca. Jeho udržanie a rozvoj predpokladá vytvorenie dostatočných finančných zdrojov zo strany MZ SR.

Činnosti úradu – RÚVZ sú vykonávané v rámci a v súlade so zákonom NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši nie je povinný vypracovávať kontrakty s ústredným orgánom v zmysle uznesenia vlády SR č. 1370.

4. Činnosti/produkty organizácie a ich náklady

P. č.	Odborné pracoviská RÚVZ	Výkon ŠZD/ÚK	Posudková činnosť	Výkon práce v ohniskách	Monitoring	Skúšky odb.spôsobilosti a vydávanie osvedčení o odb.spôsobilosti	Plnenie hlavných úloh, programov a projektov	Ostatné (konzultácie)
-------	-------------------------	--------------	-------------------	-------------------------	------------	--	--	-----------------------

1.	% podiel	29	16	8	11	4	18	14
2.	Náklady v €	148 287	81 814	40 907	56 247	20 453	92 040	71 587
3.	SH	11 095	6 121	3 060,5	4 208,5	1 530	6 886,5	5 356

Úrad vykonával činnosti vyplývajúce zo zák. č. 355/2007 Z.z. a v súlade s hlavnými a regionálnymi úlohami a Programami a projektmi úradov verejného zdravotníctva na rok 2017. Všetky činnosti boli zároveň aj činnosťami, vykonávanými v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR, rozpracovaného na podmienky rezortu ministerstva zdravotníctva. Na svoju činnosť využíval prostriedky pridelené zo štátneho rozpočtu. Jednotlivé činnosti boli vyčíslené vo výkazníckych tabuľkách, podľa ktorých sa vypočítal hrubý odhad percentuálneho zastúpenia jednotlivých činností.

Vzhľadom na množstvo, charakter a rôznorodosť vecných úloh úrad nekalkuluje priame ani nepriame náklady na jednotlivé vecné úlohy. Náklady sú kalkulované aj sledované podľa rozpočtovej klasifikácie na jednotlivé položky a podpoložky štátneho rozpočtu. Podiel jednotlivých blokov úloh na využívaní kapacít úradu je vyjadrený aj v skutočných hodinách (SH).

5. Rozpočet organizácie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši je rozpočtovou organizáciou hospodáriacou s prostriedkami prideleného rozpočtu. V sledovanom období neboli pridelené kapitálové výdavky a ani neboli získané mimorozpočtové prostriedky.

Schválený rozpočet na rok 2017

	€
Príjmy	38 233,00
Bežné výdavky	495 140,00
z toho – mzdy a platy (610)	274 424,00
poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní (620)	95 911,00
tovary a služby (630)	121 805,00
bežné transfery (640)	3 000,00
Počet zamestnancov k 1.1. 2017	32
Celkový schválený rozpočet k 1.1.2017	495 140,00
Celkový schválený rozpočet k 31.12.2016	511 335,00

Rozpočet na rok 2017 s porovnaním rozpočtu roku 2016 bol o 20 060,60 € vyšší.

V priebehu roka 2017 bol rozpočet upravovaný nasledovne :

1. úprava zo dňa 05.06.2017 pod číslom UR/0031411/2017 na základe listu Ministerstva zdravotníctva č. Z26800-2017-OVVHR:

- zvýšenie záväzného limitu prostriedkov na mzdy a platy /610/ +10 005,00 €
- zvýšenie položky poisťovne a príspevok do poisťovni /620/ + 3 497,00 €

2. úprava zo dňa 16.6.2017 pod číslom UR/0033902/2017 na základe listu Ministerstva zdravotníctva č. Z29048-2017-OVVHR:

- viazanie finančných prostriedkov na položke tovary a služby /630/ - 1 538,00 €

3. úprava zo dňa 5.10.2017 pod číslom UR/0060391/2017 – úprava rozpočtu na základe listu Ministerstva zdravotníctva č. S00115-2017-OVVHR-37 :

-zvýšenie záväzného limitu prostriedkov na položke bežné transfery /640/ + 2 500,00 €

4. úprava zo dňa 5.10.2017 pod číslom UR/0060366/2017 na základe listu Ministerstva zdravotníctva č. S00115-2017-OVVHR-23:

- viazanie finančných prostriedkov na položke tovary a služby /630/ - 769,00 €

5. úprava zo dňa 31.10.2017 pod číslom UR/0068375/2017 – Presun medzi RÚVZ :

-zvýšenie záväzného limitu prostriedkov na položke bežné transfery /640/ + 2 500,00 €

6. úprava zo dňa 05.12.2017 pod číslom UR/0084762/2017 na základe žiadosti o vlastný presun medzi položkami:

- tovary a služby /630/ - 179,93 €
- bežné transfery /640/ + 179,93 €

7. úprava zo dňa 20.12.2017 pod číslom UR/0096363/2017 vlastné presuny medzi položkami:

- poisťovne a príspevok do poisťovni /620/ + 1 901,23 €
- tovary a služby /630/ - 1 901,23 €

8. úprava zo dňa 22.12.2017 pod číslom UR/0099920/2017 – vlastná úprava v rámci položky
- koncoročné vyrovnanie rozpočtu.

9. úprava zo dňa 28.12.2017 pod číslom UR/0102636/2017 – zmena záväzného ukazovateľa:

- zmena rozpočtu príjmov + 857,00 €

Po úpravách bol rozpočet nasledovný :

Príjmy 39 090,00 €

Bežné výdavky 511 335,00 €

z toho – mzdy a platy 284 429,00 €

poisťovne a príspevok zamestnávateľa do poisťovni 101 309,23 €

tovary a služby	117 116,84 €
-----------------	--------------

bežné transfery	8 479,93 €
-----------------	------------

Úprava limitu počtu zamestnancov na rok 2017 na základe listu Ministerstva zdravotníctva č. Z35007-2017-OÚ zo dňa 21.7.2017: - 0,5 osoby

Limit počtu zamestnancov k 31.12.2017: 31,5 osoby

Čerpanie bežných výdavkov

Z toho :

610 – mzdy a platy

Čerpanie k 31.12.2017	284 429,00 €
-----------------------	--------------

Čerpanie v percentách	100%
-----------------------	------

Čerpanie výdavkov na mzdy a platy oproti roku 2016 je vyššie o 11 559 €. Listom MZ SR č. Z02327-2017-OVVHR zo dňa 19. 1. 2017 bol určený záväzný limit prostriedkov na mzdy a platy vo výške 274 424 €. Dňa 5. 6. 2017 listom MZ SR č. Z26800-2017-OVVHR bol záväzný limit prostriedkov na mzdy a platy zvýšený o 10 005 € v súvislosti so zvýšením platových taríf štátnych zamestnancov a s úpravou stupníc platových taríf zamestnancov pri výkone prác vo verejnom záujme o 4 % od 1. 1. 2017. Záväzný limit prostriedkov na mzdy a platy bol týmto upravený na celkovú čiastku na položke 610 - 284 429 €.

620 – poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní

Čerpanie k 31.12.2017	101 309,23 €
-----------------------	--------------

Čerpanie v percentách	100%
-----------------------	------

Čerpanie výdavkov na poistné sa odvíja od čerpania mzdových prostriedkov. Úpravou zo dňa 5.6.2017 na základe listu Ministerstva zdravotníctva č. Z26800-2017-OVVHR bol navýšený záväzný limit prostriedkov na poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní o 3 497 €. Dňa 20.12.2017 na základe súhlasu na presun nevyčerpaných prostriedkov z položky 630 tovary a služby na položku 620 poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní sa presunuli prostriedky medzi týmito položkami v sume 1 901,23 €.

630 – tovary a služby

Čerpanie k 31.12.2017	117 116,84 €
Čerpanie v percentách	100%

Čerpanie výdavkov na tovary a služby je o 3 569,74 € nižšie oproti roku 2016.

640 – bežné transfery

Čerpanie k 31.12.2017	8 479,93 €
Čerpanie v percentách	100%

Dňa 5.10.2017 a 31.10.2017 nám bol rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR navýšený záväzný limit finančných prostriedkov bežné transfery o sumu celkom 5 000 €. O navýšenie limitu finančných prostriedkov na EK bežné transfery bolo požiadané z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov pri vzniku zákonnej povinnosti vyplatiť odchodné a odstupné štátnemu zamestnancovi. Dňa 5.12.2016 sme požiadali Úrad verejného zdravotníctva SR o presun prostriedkov z položky 630 – tovary a služby na položku 640 – bežné služby v sume 179,93 €, čo bolo odsúhlasené.

Príjmy

Rozpočet rok 2017	38 233,00 €
Zmena rozpočtu príjmov 2017	39 090,00 €
Skutočné plnenie k 31.12.2017	39 094,53 €

z toho :

- prenájom nebytových priestorov v sume	13 302,00 €
- za porušenie predpisov /pokuty/	18 332,00 €
- iné nedaňové príjmy /výučba študentov KU RK/	3 536,09 €
- z dobropisov	3 924,44 €

Príjmy za prenájom nebytových priestorov v budove RÚVZ vyplývajú zo zmlúv. Ide o týchto nájomcov :

LL, s.r.o., Priemyselná 2053, 031 01 Liptovský Mikuláš /laboratórna činnosť/

Avicena LM, s.r.o., Demänovská cesta 1463/39, 031 01 Liptovský Mikuláš /lekárň/

V budove RÚVZ sa nachádzajú voľné priestory po zrušených laboratóriách v roku 2004 a po odchode mikrobiologického laboratória Liptovskej nemocnice s poliklinikou v Liptovskom Mikuláši.

Výdavky, ktoré najviac zaťažili rozpočet :

- 1. výdavky na mzdy, platy** boli vo výške 284 429,00 €, čo predstavuje 55,62 % z bežných výdavkov/d'alej BV/.
- 2. výdavky na odvody do poisťovní** boli vo výške 101 309,23 € a predstavuje to 19,8% z BV.
- 3. výdavky na spotrebu energií a vodné, stočné** boli vo výške 24 672,55 € a predstavuje to 4,8% z BV.

Platby za elektrickú energiu a vodné, stočné sú uskutočňované preddavkovým spôsobom. Vyúčtovania za elektrickú energiu (preplatok 399,10€) a vodné, stočné (nedoplatok 272,72 €) boli doručené v januári 2017.

- 4. výdavky na poštovné a telekomunikačné služby** boli vo výške 9 833,02 € a predstavuje to 1,9% z BV.

Výdavky na poštovné a telekomunikačné služby boli v roku 2017 v porovnaní s rokom 2016 nižšie o 545,25 €.

- 5. výdavky na materiál /položka 633/** boli vo výške 19 835,61 € a predstavuje to 3,9 % z BV.

V sledovanom období sme vymenili staré a poškodené nábytky, koberce, kancelárske stoličky vo viacerých kanceláriách. Ďalej boli zakúpené nové počítače, tlačiarne, úradná tabuľa, autochladnička, prístroje pre oddelenie HŽP. Na položke 633 sa výdavky oproti roku 2016 znížili o 2 414,92 €.

- 6. výdavky na všeobecné služby /dodávateľské služby za ochranu osobných údajov, služby BOZP, PO, pranie prádla, .../**, ktoré boli vo výške 5 686,75 € a predstavuje to 1,1 % z BV.

- 7. výdavky na stravovanie** boli vo výške 13 168,80 € a predstavuje to 2,6% z BV.

- 8. výdavky na dopravné /prevažne na pohonné látky/** boli vo výške 5 099,80 € a predstavuje to 1 % z BV .

- 9. výdavky na údržbu /položka 635/** boli vo výške 5 576,78 € a predstavuje to 1,1 % z BV.

V roku 2017 sa vyskytli havarijné stavy budovy s nutnou opravou v sume 1 207,50€. V sume výdavkov na údržbu je zahrnutá aj údržba výpočtovej techniky v sume 2 327,96 €.

Okrem toho boli v roku 2017 na údržbu motorových vozidiel /položka 634002/ vynaložené prostriedky v sume 3994,47 €.

Závazky a pohľadávky k 31.12.2017

Dlhodobé záväzky v sume 1 281,51 € sú záväzky zo sociálneho fondu a sú výsledkom tvorby a čerpania sociálneho fondu.

Tvorba	Eur	
počiatočný stav k 1.1.	1 878,41	
Tvorba 12/2016	379,08	
Tvorba 1-11/2017	3 841,13	
Spolu	6 098,63	
Čerpanie		
stravné lístky	2 291,70	
darčkové poukážky	1 910,00	
prenájom miestnosti	500,00	
výlet	455,00	
Spolu	5 156,70	
Zostatok účtu		
k 31.12.2017	941,93	

Nesúlad s účtom 472 – Závazky zo sociálneho fondu /1 281,51 €/ súvisí so zaúčtovaním prídelu tvorby SF za 12. mesiac rok 2017 v sume 339,58 €.

Krátkodobé záväzky sme mali v celkovej výške 21 908,99 € a to :

Dodávatelia v sume 3 181,47 €, kde sú zahrnuté neuhradené dodávateľské faktúry v lehote splatnosti. Iné záväzky v sume 18 727,52 € - nevyplatené mzdy zamestnancom za 12. mesiac 2017.

Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia v sume 11 295,66 € - odvody do poisťovní za 12. mesiac 2017.

Ostatné priame dane v sume 2 436,43 € - predstavujú daň zo závislej činnosti za 12. mesiac 2017.

Krátkodobé pohľadávky

Pohľadávky sú z nedaňových rozpočtových príjmov v sume 6 610 € - rozhodnutia o uložení pokuty. Pohľadávky sú po dobe splatnosti, z toho v sume 3330,00 € boli dané exekútorovi na vymáhanie a ostatné sú v upomienkovom konaní registrované v Centrálnom registri splatných pohľadávok štátu alebo mesačne splácajú podľa nami schváleného splátkového kalendára.

Pri hospodárení s prostriedkami rozpočtu organizácie boli realizované a dodržiavané finančné a rozpočtové predpisy. Je realizovaný zákon NR SR č. 343/2015 o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. K zákonu č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite máme vypracovanú internú smernicu o vykonávaní základnej finančnej kontroly. Je vypracovaná smernica pre obeh účtovných dokladov. Pri nakladaní s dočasne prebytočným majetkom bol uplatňovaný zákon NR SR č. 324/2014 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov. Je vypracovaná smernica o ochrane majetku. Ochrana majetku je zabezpečená mechanickými zábranami v kombinácii s elektronickým zariadením a napojením na pult centrálnej ochrany objektov a režimovými opatreniami. Budova úradu, rovnako aj interiérové zariadenie sú poistené proti živelným pohromám. Motorové vozidlá sú havarijne poistené a vybavené zabezpečovacími zariadeniami.

6. Personálne obsadenie

Priemerný evidenčný počet zamestnancov prepočítaný je 25 osôb za rok 2017.

Limit zamestnancov 31,5 vo fyzických osobách je naplnený k 31.12.2017 na 29 zamestnancov, vrátane 4 zamestnankýň, ktoré čerpajú materskú a rodičovskú dovolenku. Jedna štátna zamestnankyňa požiadala v priebehu roka 2017 o ukončenie

štátnozamestnaneckého pomeru a jej žiadostiam bolo vyhovené. V jednom prípade došlo ku ukončeniu štátnozamestnaneckého pomeru z dôvodu úmrtia štátnej zamestnankyne. Z výkonu prác vo verejnom záujme bol ukončený pracovný pomer s jedným zamestnancom. Jeho pracovná pozícia bola obsadená výberovým konaním. V priebehu roka 2017 vykonal RÚVZ Liptovský Mikuláš sedem výberových konaní na obsadenie voľných štátnozamestnaneckých miest, boli prijatí traja pracovníci, ktorí sú evidovaní v stave zamestnancov k 31.12.2017.

Plánovaný počet zamestnancov nebol naplnený pre nedostatok mzdových prostriedkov a pre nedostatočný počet záujemcov o zaradenie do výberového konania alebo záujemcov, ktorí nespĺňali zákonom požadované kritéria na prijatie do štátnej služby na odborné oddelenia RÚVZ, najmä vedúcu pozíciu.

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši využíval na svoju činnosť pridelené prostriedky zo štátneho rozpočtu zriaďovateľom MZ SR. Úrad v dostatočnej miere plnil všetky úlohy v pôsobnosti odborných oddelení, na ktoré je úrad vecne a miestne príslušný podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane a podpore rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Svojou posudkovou a kontrolnou činnosťou reguloval činnosti fyzických a právnických osôb oprávnených na podnikanie v zmysle cit. zákona č. 355/2007 Z.z. v záujme ochrany verejného zdravia. Okrem uvedenej činnosti úrad plnil aj programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v týchto oblastiach:

- monitoring pitnej vody a vôd na kúpanie
- kontrola podmienok v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo
- zhodnotenie dodržiavania hygienických požiadaviek v prevádzkach solárií
- znižovanie miery zdravotných rizík pri práci
- znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických a toxických látok a zmesí
- znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia
- sledovanie úrovne ochrany zdravia na chránených pracoviskách
- monitoring spotreby vybraných prídavných látok a aróm v potravinách
- monitoring probiotík v potravinách na osobitné výživové účely a vo výživových doplnkoch
- monitoring príjmu kuchynskej soli
- bezpečnosť kozmetických výrobkov a ochrana spotrebiteľov
- aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015-2025 (NAPPO)
- kontroly školských bufetov so zameraním na predaj zdravých druhov potravín, poskytovanie desiat zo školskej kuchyne, dodržiavanie pitného režimu a pozitívne ovplyvňovanie zdravého pitného režimu, kontrola dodržiavania pestrosti stravy pri zostavovaní jedálnych lístkov
- monitoring telovýchovných podmienok žiakov základných a stredných škôl, využitie hodín TV
- znižovanie návykových látok u detí a mládeže

- monitoring úrazovosti detí
- prevencia obezity u detí - . Projekt COSI (Childhood Obesity Surveillance Initiative)
- národný imunizačný program (kontrola ochorení preventabilných očkovaním, manažment očkovania, kontrola očkovania)
- surveillance infekčných chorôb
- zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení
- sledovanie a znižovanie rizika nozokomiálnych nákaz
- riešenie mimoriadnych situácií
- environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie divokého poliovírusu v odpadových vodách
- prevencia HIV/AIDS
- zabezpečenie poradne očkovania
- národný program podpory zdravia
- národný program prevencie nadváhy a obezity
- národný akčný plán pre problémy s alkoholom v SR
- sledovanie zdravotného stavu obyvateľstva Slovenskej republiky
- národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh národného programu aktívneho starnutia
- CINDY program SR

Neoddeliteľnou súčasťou činností úradu je poskytovanie informácií, v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám, poskytovanie informácií médiám, komunikácia s obcami a inými inštitúciami, poskytovanie konzultácií a poradenstva.

8. Hodnotenie a analýza vývoja v roku 2017

V priebehu r. 2017 nedošlo k personálnemu posilneniu jednotlivých oddelení. Počet výkonov a náročnosť úloh stúpa v nadväznosti na aktuálnu národnú alebo európsku legislatívu, mimoriadne úlohy, mimoriadne udalosti alebo požiadavky. RÚVZ pokračoval v plnení úloh na úseku verejného zdravotníctva s cieľom pozitívne ovplyvňovať determinanty zdravia (faktory životného a pracovného prostredia a životný štýl) s očakávaným dopadom na zdravie obyvateľov.

9. Hlavné skupiny odberateľov

Odborné činnosti úradu sú vykonávané v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. a jeho vykonávacími predpismi. Poslaním úradu je komplexne prispievať v súlade s jeho kompetenciami k ochrane verejného zdravia v determinantoch, na ktorých kontrolu a usmerňovanie je RÚVZ príslušný. V tomto ponímaní sú odberateľmi služieb - činností úradu fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie, obce a v konečnom dôsledku obyvatelia okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok

Hygiena výživy

1. Personálne obsadenie odborov/oddelení hygieny výživy

Počet zamestnancov: 5

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie: VŠ – II.stupňa – (1 – MUDr., 1 – Mgr., 1 – Ing.) .

Meno, priezvisko, titl.	Rok nástupu na RÚVZ	VŠ II. stupňa	VŠ I. stupňa	Úplné stredné vzdelanie	Vyššie odborné vzdelanie
MUDr. Iveta Triznová	1.10.1993	áno			
Ing. Žaneta Šrollová	1.8.2010	áno			
Mgr. Lenka Belušová	20.11.2017	áno			
Eva Voštinárová	1.8.1983				áno
Nina Voskárová	1.5.1995				áno

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Názov vzdelávacej akcie	Druh vzdelávacej akcie	Dátum konania	Miesto konania	Organizátor	Počet zúčast. zamestnancov
Celoslovenská prac.porada ved.odb. a odd.HV	porada	27.-28.2.2017	Hotel Park Dolný Kubín	ÚVZ SR	1

Celoslovenská prac.porada ved.odb. a odd.HV	porada	7.-9.11.2017	Hotel Miraj Lučenec	ÚVZ SR	1
Pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HV Žil.kraja	porada	7.3.2017	RÚVZ Žilina	RÚVZ L.Mikuláš	1
Pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HV Žil.kraja	porada	10.10.2017	RÚVZ L.Mikuláš	RÚVZ L.Mikuláš	1
Pracovná porada krajských odborníkov HH SR pre HV	porada	17.- 18.5.2017	Hotel Toliar Štrbské Pleso	ÚVZ SR	1
Pracovná porada krajských odborníkov HH SR pre HV	porada	12. - 13.9.2017	Hotel Krym Trenčianske Teplíce	ÚVZ SR	1
Celoslovenská pracovná porada pracovníkov vykonávajúcich ŠZD nad kozmetickými	porada	4.- 5.4.2017	Oščadnica	ÚVZ SR	2
XXV.ved.- odb.konf. „Životné podmienky a zdravie“	konferencia	18.-20.9.2017	Kongresové centrum Kúpeľov Nový Smokovec	ÚVZ SR	5

Odborní zamestnanci pripravili prednášky: 0

Aktivity v médiách: 0

Iné odborné činnosti :

- konzultačná a poradenská činnosť – počet 450
- členstvo v skúšobnej komisii pre vydávanie osvedčení odbornej spôsobilosti pre výkon práce v potravinárstve, vrátane iných komisií, v ktorých zastupuje odborný zamestnanec úrad – počet 2

3. Rozbor činnosti

3.1. Štátny zdravotný dozor

RÚVZ v Liptovskom Mikuláši – oddelenie hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v 2 okresoch: Liptovský Mikuláš a Ružomberok.

3.1.1 Posudková činnosť

Počet vydaných súhlasných rozhodnutí: **247** nesúhlasných : **2**

Počet vydaných súhlasných záväzných stanovísk: **36** nesúhlasných: **0**

Počet zastavení konania: **10**

Počet odvolaní: **1**

Veľmi významné potravinárske podniky s rozsahom pôsobnosti presahujúcim región neboli uvádzané do prevádzky.

3.1.2 Kontrolná činnosť

- a) kontroly podľa zákona č. 355/2007 Z. z. – **421**

- b) kontroly podľa zákona o ochrane nefajčiarov - **396**

- **kontroly na základe podnetov/sťažností** - celkový počet podnetov: **35/0**
- počet opodstatnených: **15**
- neopodstatnených: **14**
- odstúpených: **5**
- riešenie podnetov bolo podľa zákona č. 355/2007Z. z. - **30**
- podľa zákona č.152/1995 Z. z. – **5**
- predmetom šetrenia podnetov bola vo väčšine prípadov:
- nevyhovujúca prevádzková hygiena v ZSS
- zdravotné problémy po konzumácii pokrmov v ZSS
- nepoužívanie rukavíc pri manipulácii s pokrmami
- výskyt červíkov v polievke
- výskyt červíkov v pokrme
- nevyhovujúce skladovanie potravín
- nesprávne označenie výživového doplnku
- predaj pokazeného vína
- nevyhovujúca kvalita podávaných jedál

- cukrovinky po dobe minimálnej trvanlivosti
- odstrel medvedice a rozrábka mäsa
- riedenie alkoholu a výskyt potkanov v ZSS
- pracovníci bez odbornej spôsobilosti
- zhnité ovocie a zelenina v obchodnom centre

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly boli v roku 2017 vykonané na základe Viacročného národného plánu úradnej kontroly potravín a kozmetických výrobkov vykonávanej orgánmi verejného zdravotníctva, aktualizácie na rok 2017, ktoré boli upravené na podmienky regiónu.

Úradná kontrola bola zameraná na:

1. Epidemiologicky rizikové potraviny (lahôdkárske výrobky, cukrárske výrobky zmrzlina)
2. Potraviny na osobitné výživové účely, vrátane dojčenskej a detskej výživy
3. Výživové doplnky na báze vitamínov a minerálnych látok
4. Prírodné minerálne vody, pramenité prírodné vody a balené pitné vody
5. Bezgluténové potraviny
6. Potraviny a pokrmy v zariadeniach spoločného stravovania
7. Potraviny na báze GMO
8. Ostatné potraviny z hľadiska zdravotnej bezpečnosti

Pri výkone úradnej kontroly bola sústredená pozornosť na:

1. Preverenie všetkých systémov kontroly, ktoré sú spracované prevádzkovateľmi
2. Výkon samotnej inšpekcie, zameranej na pracovné prostredie, strojno-technologické vybavenie, skladovanie, expedíciu, dopravu, manipuláciu s polotovarmi, hotovými výrobkami, analýzu postupov pri príprave a spracovaní potravín, označovanie potravín, manipuláciu s odpadom
3. Vyhodnotenie postupov SVP, analýzu rizík a kritických kontrolných bodov v súlade s legislatívou
4. Preverenie písomných materiálov a ostatnej evidencie
5. Samotný výkon kontrol vlastnými meracími prístrojmi, porovnanie meraní uskutočnených prístrojmi, ktoré používajú prevádzkovatelia
6. Osobitná pozornosť bola venovaná materiálom a predmetom, ktoré prichádzajú do styku s potravinami

Počet podnikateľských subjektov: 1739 (HV:1598; HDM: 141)

Počet kontrol: 887 (HV: 752; HDM: 135)

Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami: 97, z toho v sektore služieb: 85 (HV: 73; HDM: 24)

Počet nezhôd ÚK: 359 (HV:347; HDM:22)

2. Celková zhoda u prevádzkovateľov a výrobkov:

- počet vyhovujúcich kontrol ÚK: **312 (HV: 246; HDM:66)**
- počet vyhovujúcich kontrol ZSS: **661 (HV:538; HDM:123)**
- celkový počet odobratých vzoriek: **359 (HV:303; HDM: 56)**

2.1. Frekvencia a typy nezhôd v ZSS: 342 (HV:330; HDM:12)

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP **21 / 0**
- vo vzdelávaní zamestnancov **20/0**
- v hygiene prevádzky **47 /0**
- v osobnej hygiene **8 /0**
- v odbornej spôsobilosti **14 / 0**
- v zdravotnej spôsobilosti **12 /0**
- v označovaní **21 /0**
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - **0/0**
- potraviny po DS/DMT **35/0**
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – **16/0**
- v skladovaní potravín **30 / 0**
- v manipulácii s potravinami **22/1**
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením **17/1**
- iné **67 / 10**

2.1.1 Použitý systém klasifikácie

- pri výrobe a manipulácii:

Frekvencia a typy nezhôd pri výrobe a manipulácii s lahôdkárskymi výrobkami, cukrárskymi výrobkami, zmrzlinou, s dojčenskými vodami, výživovými doplnkami, aditívnymi látkami, obalmi a materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami boli zistené nasledujúce počty nezhôd: HV 17 /HDM 0

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – **0**
- vo vzdelávaní zamestnancov – **0**
- v hygiene prevádzky - **1**
- v osobnej hygiene – **0**
- v odbornej spôsobilosti – **1**
- v zdravotnej spôsobilosti – **1**
- v označovaní – **4**
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - **0**
- potraviny po DS/DMT – **0**
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – **1**
- v skladovaní potravín – **0**
- v manipulácii s potravinami – **0**
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – **0**
- iné – **9**

Lahôdkárske prevádzky HV 0 / HDM 0 Počet: 0

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 0
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní – 0
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0
- iné – 0

Cukrárske prevádzky HV 5 /HDM 0 Počet: 5

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 0
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní – 0
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0
- iné – 5

Zmrzlina HV 11 /HDM – 0 Počet: 11

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 1
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 1
- v zdravotnej spôsobilosti – 1
- v označovaní – 3
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 1
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0

- iné – (používanie farbív, ktoré nie sú v zmrzlinách povolené – 0, iné –4)

Dojčenská voda + pramenitá voda (watercooler) HV 0 /HDM 0 Počet: 0

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 0
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní – 0
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0
- iné – 0

Výživové doplnky HV 1 /HDM 0 Počet: 1

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 0
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní – 1
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0
- iné – 0

Aditívne látky HV 0 /HDM 0 Počet: 0

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 0
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní – 0
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0

- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0
- iné – 0

Obaly a materiály prichádzajúce do styku s potravinami HV 0/HDM 0 Počet:0

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 0
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní – 0
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0
- iné – 0

Materiály a predmety určené na styk s potravinami

V r.2017 úradné kontroly prebiehali nasledovne:

1. **Úradné kontroly s odberom vzoriek.**
2. **Úradné kontroly bez odberu vzoriek – kontrola požiadaviek na uvádzanie plastových výrobkov na trh.**
3. **Monitoring a odber materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov, atď.**
4. **Výkon auditov SVP u výrobcov obalových materiálov a predmetov určených na styk s potravinami.**
5. **Aktualizácia databázy výrobcov, veľkoskladov a distribútorov.**

Ad.1) Počet úradných kontrol s odberom vzoriek – 4 (4 distribučná sieť), počet odobratých vzoriek: 4

Odber obalových materiálov určených na styk s potravinami bol vykonaný v prevádzke reštaurácia PARADISO, Aquapark Tatralandia, Ráztocká 21, Liptovský Mikuláš, konkrétne:

- *plastový pohár 0,5 l, výrobca: neudaný, dodávateľ: LUMAX s.r.o., Železničná 4745, 903 01 Senec*
- *plastový tanier červený, výrobca neudaný, dodávateľ: LUMAX s.r.o., Železničná 4745, 903 01 Senec*
- *plytký tanier NICE Colection, výrobca: GOLDPLAST s.p.a., Via Campari Maggiori 27/A, Arcisate – Va Italy, dodávateľ: Gastro Glas Tatry s.r.o., Nábřežie J.Jánošíka 5, Lipt. Mikuláš*
- *miska na šalát, výrobca: AP Packaging S.p.a., Lungadige Attiraglio 67, 371 24 Verona, Italia, dodávateľ neudaný*

Mikrobiologickým vyšetrením **splnili** testované vzorky požiadavky výnosu Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR zo 6.februára 2006 č.06267/2006-SL, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu SR upravujúca mikrobiologické požiadavky na potraviny a na obaly na ich balenie.

Laboratórne analýzy boli vykonané v akreditovanom špecializovanom laboratóriu RÚVZ so sídlom v Poprade v rámci plnenia Viacročného plánu úradnej kontroly „Materiály a predmety určené na styk s potravinami“ v zmysle Nariadenia EP a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá.

Ad.2) Počet úradných kontrol bez odberu vzorky – spolu 26 (z toho 16 ZSS + 5 výrobcovia) a 5 kontroly priamo u výrobcov obalových materiálov.

- zameranie úradných kontrol na označovanie, skladovanie a požadovanú dokumentáciu výrobkov dostupných v distribučnej sieti, v potravinárskych výrobniciach a priamo u výrobcov obalových materiálov. Nedostatky neboli zistené. Kontroly boli vykonané v súlade s požiadavkami Nariadenia EP a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a Nariadenia EP a Rady (ES) č. 1935/2004 o materiáloch a predmetoch určených na styk s potravinami a o zrušení smerníc 80/590/EHS a 89/109/EHS.

Ad.3) Monitoring a odber materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov, atď. – nebol vykonaný monitoring a odber materiálov v rámci harmonogramu odberu vzoriek.

Ad.4) Výkon auditov SVP u výrobcov obalových materiálov

- v r.2017 nebol vykonaný audit

V okrese L.Mikuláš a Ružomberok sa nachádza **6** prevádzok výrobcov a spracovateľov obalových materiálov určených na priamy a nepriamy styk s potravinami.

1.Obaly Solo s.r.o., Tatranská cesta 3, 034 01 Ružomberok – areál MONDI SCP

- spracovateľ papiera extrúziou a potlačou určeného na styk s potravinami, hlavné výrobky: papier s nánosom polyetylénu – SOLOCOAT, papier s nánosom polypropylénu SOLOPROP, potlačené papiere na priamy a nepriamy styk s potravinami, výrobné procesy sú certifikované podľa ISO 9001, ISO 14 000, OHS AS 18 001:2008, ISO 9001:2008, ISO 14 001:2004. Prevádzka je odsúhlasená orgánom verejného zdravotníctva. Výrobca predkladá vyhlásenia o zhode odberateľom, každá surovina je deklarovaná vyhlásením o zhode od jednotlivých dodávateľov, tlačiarenské farby sú deklarované kartami bezpečnostných údajov, k dispozícii sú laboratórne rozbor a posúdenia bezpečnosti výrobkov, prevádzka je odsúhlasená orgánom verejného zdravotníctva.

2.Mondi SCP, a.s., Tatranská cesta 3, 034 01 Ružomberok – areál MONDI SCP

- sortiment výroby: baliaci materiál pre potravinárske účely: ADVANTAGE WHITE SUPRAKRAFT – biely klasický vrecový papier, ADVANTAGE SMOOTH WHITE – hladký

klasický vrecový papier, PROVANTAGE SUPRAWHITE – linerový papier (krabice na pizzu) na priamy a nepriamy styk s potravinami. Prevádzka je odsúhlasená orgánom verejného zdravotníctva. Technológia výroby prebieha podľa ISO 9001 – 2000, OHSAS 18 001, ISO 14 001. Výrobca predkladá vyhlásenia o zhode (ISEGA, Nemecko) odberateľom, každá surovina je deklarovaná vyhlásením o zhode od jednotlivých dodávateľov, chemické látky sú deklarované kartami bezpečnostných údajov, k dispozícii sú laboratórne rozbor a posúdenia bezpečnosti výrobkov. Prevádzka je odsúhlasená orgánom verejného zdravotníctva.

3. FLEXOPRINT s.r.o., Bystrická cesta 69, 034 01 Ružomberok

– tlač a kaširovanie obalových materiálov určených na priamy a nepriamy styk s potravinami, fólia BOPP, ELDPE, PET (polyester), papier + ELDPE (nízko hustotný polyetylén), štvorvrstvenný papier + ELDPE + Al + ELDPE, výstupné produkty: TENOLAN –biaxiálne orientované polyesterové fólie, biaxiálne orientované polypropylénové fólie, 4-vrstvý laminát zložený z natieraného papiera kombinovaného s vrstvou polyetylénu, hliníka a polyetylénu, natieraný papier Pd SIMCASTOR (KRAFT) s nánosom polyetylénu, strojne hladný papier s nánosom polyetylénu – SOLOCOAT, obalové fólie z HDPE typ mikrotén číry a potlačený. Prevádzka je odsúhlasená orgánom verejného zdravotníctva, výroba sa uskutočňuje na základe objednávok jednotlivých odberateľov v rámci SR a ČR. Výrobca predkladá vyhlásenia o zhode odberateľom, každá surovina je deklarovaná vyhlásením o zhode od jednotlivých dodávateľov, tlačiarenské farby sú deklarované kartami bezpečnostných údajov, k dispozícii sú laboratórne rozbor a posúdenia bezpečnosti výrobkov.

4. K&M a .s., J.Rumana 7/41, Lipt.Mikuláš

- papierové a fóliové etikety pre potravinársky priemysel (nealkoholické nápoje...), obalové materiály zložené z biaxiálne orientovaných polypropylénových fólií – nepotlačené a potlačené, transparentné, biele, matné a metalizované, jednoduché alebo skaširované určené na styk s potravinami, papierové etikety určené na nepriamy styk s potravinami, laminácia fólií a ich následná potlač farbivami, výrobca predkladá vyhlásenia o zhode odberateľom, prevádzka je odsúhlasená orgánom verejného zdravotníctva.

5. INVENTIVE, s.r.o., Pri železnici 50, 033 01 L.Hrádok

- výroba plastov, foriem a obalov z plastov pre kozmetický, potravinársky a automobilový priemysel, obaly na kozmetické výrobky, kelímky, medzivrchnáky, uzávery, vrchnáky na nepriamy styk s potravinami, plastové okrasné kryty na fľaše nápojov – 1 druh na nepriamy styk s potravinami, výroba plastov pre autom. Priemysel, výrobca predkladá vyhlásenia o zhode odberateľom, prevádzka je odsúhlasená orgánom verejného zdravotníctva.

6. AMOS-SERVICES s.r.o., Hlavná 276, 935 31 Horná Seč – prevádzka: plniareň Korytnica 669

- plniareň prírodnej liečivej vody, pramenitej vody, dojčenskej pramenitej vody, balenej pitnej vody Korytnica

- vyfukovanie PET fliaš

Prevádzka je odsúhlasená orgánom verejného zdravotníctva, vyhlásenie o zhode bolo predložené na výlisky.

Ad.5) Aktualizácia databázy výrobcov, veľkoskladov a distribútorov

- aktualizácia databázy za r.2017 bola vykonaná a zaslaná e-mailom RÚVZ so sídlom v Poprade dňa 01.12.2017.

2.1.2 Klasifikácia zistených nezhôd podľa typov v bezpečnosti potravín a osobitne v bezpečnosti pokrmov:

- celkový počet odobratých potravín: 344 (z toho obalov 4) (HV 288; HDM 56)
- počet nevyhovujúcich vzoriek pre **M: 27(25 HV, 2 HDM)**
- počet nevyhovujúcich vzoriek pre **CH:1 (1 HV, 0 HDM)**
- celkový počet odobratých pokrmov: 210 (163 HV; 47 HDM)
- počet nevyhovujúcich vzoriek pre **M:9 vzoriek (9 HV, 0 HDM)**
- počet nevyhovujúcich vzoriek pre **CH: 0**
- celkový počet odobratých lahôdkárskych výrobkov: 12 (9 HV; 3 HDM)
- počet nevyhovujúcich vzoriek pre **M: 0**
- počet nevyhovujúcich vzoriek pre **CH: 0**
- celkový počet odobratých cukrárskych výrobkov: 30 (24 HV; 6 HDM)
- počet nevyhovujúcich vzoriek pre **M: 4 (HV: 4, HDM 0)**
- počet nevyhovujúcich pre **CH: 0**
- celkový počet odobratých zmrzlín: 43 (43 HV; 0 HDM)
- počet nevyhovujúcich vzoriek pre **M:13 (HV: 13, HDM0)**
- počet nevyhovujúcich vzoriek pre **CH: 0**

I. Epidemiologicky rizikové potraviny:

- lahôdkárske výrobky (**M+CH riziko**):12
- cukrárenské výrobky – čerstvé (**M + CH riziko**): 30
- zmrzliny – nebalené (**M+CH riziko**): 43

II. Zariadenia spoločného stravovania: 210

- Pokrmý čerstvo pripravené bez tepelnej úpravy alebo chem. konzervácie (**M riziko**):51 (**35 HV; 16HDM**)
- pokrmý čerstvo pripravené tepelne opracované (**M riziko**): 95 (**64 HV; 31 HDM**)
- pokrmý rýchleho občerstvenia: 17 (**17 HV; 0 HDM**)
- hotové pokrmý zo ZSS (**CH riziko – NaCl**): 3 vzorky pokrmý, 3 vzorky pečivo
- hotové pokrmý zo ZSS – **kontaminanty: 2**
- hotové pokrmý zo ZSS – **akrylamid: 0**
- kontrola zoonóz – **slepačie vajcia (Salmonella): 2**

III. Iné:

- Reziduá pesticídov (potraviny pre dojčatá a malé deti):
- GMO potraviny:
- BIO potraviny (CH riziko): 1

- Prírodná miner. voda, pram.voda, balená pitná voda pre dojčatá): **4**
  - počet nevyhovujúcich vzoriek pre M: **0**
  - počet nevyhovujúcich vzoriek pre CH: **0**
- Veľkoobjemovo balená voda z watercoolerov: **4**
  - počet nevyhovujúcich vzoriek pre M: **1**
  - počet nevyhovujúcich vzoriek pre CH: **0**

- Monitoring spotreby prídavných látok (chin.žltá, acesulfam K, cyklamáty): **2**
- Potravinárske farbivá (čistota, ťažké kovy): **4**
- Ferokyanid draselný a jodid a jodičnan draselný: **24**
- Radične ošetrované potraviny: **0**
- MYKOTOXÍNY:
- Aflatoxín M1: **0**
- Zearalenon: **3**
- Fumonizíny: **3**
- Deoxynivalenol: **0**
- Ochratoxín A: **0**
- Aflatoxín B1: **1**
- Patulín: **1**
- Dusičnany, dusitany: **11**
- PCB: **0**
- Cín: **0**
- Benzo(a)pyrén, melamín, kyselina eruková: **0**
- Olovo: **24**
- Kadmium, ortuť: **22**
- Arzén: **10**
- Akrylamid (konz.príkrmy pre dojčatá...): **2**
- Nikel: **8**
- Chloristany: **0**
- Tropánové alkaloidy: **0**
- Mikrobiologické riziko (Salmonella, St.aureus, Listeria mon., E.coli, Cronobacter sakazakii, B.cereus – potraviny pre dojčatá mladšie ako 6.mesiakov): **10**
- Potraviny na osobitné výživové účely pri diétach, pre športovcov: **2**
- Kontrola alergénov – glutén: **2**
- Výživové doplnky minerálne, vitamínové a kombinované (chem.riziko): **1**
- Výživové doplnky minerálne, vitamínové a kombinované (množstvo vitamínov alebo miner.látok): **0**
- Výživové doplnky obsahujúce rastlinnú zložku: **1**
- Výživové doplnky obsahujúce oleje a tuky: **1**
- Bylinné čaje z liečivých rastlín, resp. zmesí rastlín uvádzané ako výživové doplnky: **2**
- Výživové doplnky obsahujúce propolis, materskú kašičku, spirulinu alebo prípravky z nich:**0**
- Kontrola trans mastných kyselín (stuž. pokr. tuky): **3**
- Probiotiká: **1**
- Materiály a predmety určené na styk s potravinami: **4**
- Pitná voda: **15**
- Kontrola reklamy výživového doplnku - počet kontrol: **5**
- Nové potraviny a nové zložky potravín (kontrola označovania) - počet kontrol: **2**

Analýzy nezhôd

2.2.1. Výskyt nezhôd

ZSS – najčastejšie nezhody:

- **v hygiene prevádzky – HV:** nedostatočná prevádzková hygiena, nevykonávaná účinná sanitácia priestorov, technologických zariadení, znečistené pracovné plochy, znečistené vnútorné plochy niektorých chladiacich zariadení, znečistená maľovka
HDM - nevyhovujúca úroveň prevádzkovej hygieny, nedostatočne vykonávané čistenie a sanitácia priestorov a technologických zariadení, poškodené resp. znečistené nátery a maľovky v zariadení
- **v označovaní potravín a pokrmov – HV** – niektoré potraviny neoznačené v kodifikovanej forme štátneho jazyka, na niektorých druhoch potravín chýbajúce akéhokoľvek označenie, odstránené, mechanicky poškodené, resp. neoznačený DMT/DS na potravinách
HDM- nevyhovujúce označovanie prítomnosti alergénov na jedálnych lístkoch
- **v manipulácii s odpadom a jeho zariadením – HV** – nepredložené zmluvy s osobou oprávnenou na nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom (BRKO), chýbajúce nádoby na BRKO, nádoby na BRKO neoznačené, znečistený priestor na zhromažďovanie BRKO
HDM - nevyhovujúci spôsob likvidácie kuchynského odpadu – chýbajúce zmluvy na likvidáciu s oprávnenými subjektmi
- **potraviny po DS/DMT – HV** – zistené rôzne druhy potravín, surovín po DS/DMT
HDM- zistené rôzne druhy potravín po uplynutí DMT
- **skladovaní potravín – HV** – nezabezpečené oddelené skladovanie nezlučiteľných druhov potravín vzájomne ovplyvňujúcich bezpečnosť a kvalitu, skladovanie potravín priamo na podlahe, potraviny nechránené pred kontamináciou, nedodržiavanie teplotného, chladiaceho a mraziaceho reťazca, nedodržiavané ďalšie podmienky skladovania určené výrobcom, sklady, chladiace a mraziace zariadenia znečistené, nevybavené meracími zariadeniami, nie je vykonávaná kontrola skladovaných potravín prevádzkovateľom
HDM - chýbajúce teplomery v chladiacich resp. mraziacich zariadeniach, nedostatočná kontrola skladovaných potravín
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP - HV** – nepredložený, resp. nevypracovaný systém správnej výrobnéj praxe HACCP, nedodržiavané technologické postupy pri výrobe a manipulácii s pokrmami, nevedené evidencie v rámci systému HACCP
HDM- nevyhovujúci monitoring niektorých CCP
- **v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – HV** – zamestnanci, ktorí prichádzajú priamo alebo nepriamo do styku s potravinami, nie sú pravidelne školení o hygiene potravín v rozsahu primeranom pracovným činnostiam, ktoré vykonávajú, nepredložené doklady o školení zamestnancov o hygiene potravín
HDM - 0
- **v manipulácii s potravinami – HV** nedodržané podmienky uchovávaní rozpracovaných pokrmov, zmrazovanie potravín dodaných do zariadenia v nezmrazenom stave, rozmrazovanie potravín vo vode
HDM- zamrazovanie potravín dodaných do ŠJ v nezmrazenom stave, zámena pracovných plôch pri manipulácii s potravinami
- **v osobnej hygiene – HV** – neporiadok v šatni, znečistené šatníkové skrinky, znečistené pracovné odevy
HDM – 0

- **v odbornej spôsobilosti – HV** – nepredložené doklady o odbornej spôsobilosti, predložené doklady po uplynutí doby platnosti
- **HDM-** predložený neplatný doklad o odbornej spôsobilosti
- **v zdravotnej spôsobilosti – HV** – nepredložené doklady o zdravotnej spôsobilosti, predložené doklady po uplynutí doby platnosti
HDM-0
- **v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – HV** – niektoré potraviny bez akéhokoľvek označenia a deklarovania pôvodu potravín, chýbajúce etikety, nepredložené doklady (dodacie listy, resp. faktúry), nevedené zoznamy o dodávateľoch a odberateľoch potravín
HDM- 0
- **v zabezpečení výživovej hodnoty hotových pokrmov a nápojov podľa OVD**
- **v zabezpečení odberu vzoriek a vedení evidencie**
- **iné – HV** – stavebno-technické nedostatky, nevykonávaná pravidelná obnova náterov stien, používanie nevyhovujúcich pomôcok a náradia (opotrebované, poškodené), neoznačené pracovné plochy, chýba prevádzkovo oddelený priestor na vytýkanie vajec, nevyhovujúce skladovanie obalových materiálov, nevyhovujúce skladovanie prázdnych obalov z nápojov
HDM- 0

Lahôdkárska výroba a predaj LV- HV – 4 výrobcovia v ZSS – nedostatky neboli zistené

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 0
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní – 0
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0
- iné – 0

Cukrárenská výroba (len cukrárenské výrobné s predajom na mieste, evidované v ZSS) – 9 prevádzok, HDM : 0 ; počet nezhôd - 5

HV:

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 0
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti – 0

- v označovaní – 0
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0
- iné – 5

Výroba a predaj zmrzliny – 31 prevádzok - 11 nezhôd

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP – 0
- vo vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky - 1
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 1
- v zdravotnej spôsobilosti – 1
- v označovaní – 3
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach - 0
- potraviny po DS/DMT – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 1
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením – 0
- iné – (používanie farbív, ktoré nie sú v zmrzlinách povolené – 0, iné –4)

Výživové doplnky – predaj potravín na následnú výživu dojčiat (lekárne, drogérie, supermarkety): 81

Výrobcovia výživových doplnkov pre športovcov: 1; nedostatky nezistené

- označovanie – 0

**Dojčenská voda a pramenitá voda (watercooler) – 1 prevádzka
používanie surovín po DS/DMT - 0**

**Aditívne látky - 2 výrobcovia – ST.NICOLAUS a.s., L.Mikuláš, LIPTAL s.r.o.,
L.Mikuláš - nedostatky nezistené**

- iné – 0

2.2.2. Charakter rizika pochádzajúci z nezhôd

- **v hygiene prevádzky** – sekundárna mikrobiálna kontaminácia
- **v osobnej hygiene** – sekundárna mikrobiálna kontaminácia
- **v odbornej spôsobilosti** – nedostatočné vedomosti pri výrobe a manipulácii s potravinami
- **v zdravotnej spôsobilosti** – riziko ochrany verejného zdravia

- **v skladovaní potravín** – nesprávne skladovanie surovín, hotových výrobkov, znečistené chladiace a mraziace zariadenia, nedodržanie chladiaceho reťazca – vytvorenie vhodných podmienok na pomnoženie patogénnych mikroorganizmov, tvorbu toxínov, vyklíčenie spór sporulujúcich mikroorganizmov, potraviny po dobe spotreby – riziko vzniku senzorických a mikrobiálnych zmien, ohrozenie zdravotnej bezpečnosti potravín a následne ohrozenie zdravia ľudí
- **v manipulácii s potravinami** – kríženie čistej a nečistej prevádzky – riziko mikrobiálnej kontaminácie hotových výrobkov, použitie surovín po uplynutí doby spotreby – riziko následného ovplyvnenia mikrobiologických ukazovateľov vo finálnych výrobkoch, neodborná manipulácia s potravinami – sekundárna kontaminácia z pracovného prostredia, pracovných plôch
- **v dodržiavaní zásad SPV, HACCP** - nevyhovujúce výsledky vyšetrených vzoriek potravín a pokrmov – nedodržanie kritérií hygieny výrobného procesu a nedodržanie kritérií bezpečnosti potravín – riziko ohrozenia zdravia konzumentov a vznik alimentárnych ochorení, formálnymi postupmi dodržiavania systému HACCP v praxi ignorujú prevádzkovatelia možnosť znížiť pri výrobe a manipulácii s potravinami a pokrmami riziko ohrozenia bezpečnosti vyrábaných výrobkov, nezhody v monitorovaní kritických kontrolných bodov a nedodržiavaní správnej výrobnéj praxe vytvára podmienky pri vzniku mikrobiologických rizík

2.2.3. Hlavná príčina nezhody – uvádzanie k porušeniu príslušných ustanovení právnych prepisov

Zákon NR SR č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- v hygiene prevádzky, iné

- § 26, ods. 4, písm. l) (nezabezpečená kontrola čistoty zariadenia a prevádzkových priestorov)
- § 26, ods. 3 (nevyhovujúce stavebno – technické riešenie, priestorové usporiadanie, vybavenie, vnútorné členenie)
- § 26, ods. 4 písm. c) (pri výrobe pokrmov sa nepostupuje podľa zásad správnej výrobnéj praxe, nedodržiavanie pracovných postupov, miest alebo operácií technologických procesov, ktoré sú kritické pri zabezpečovaní zdravotnej neškodnosti pokrmov a nápojov, nedodržiavané požiadavky na výrobu, prípravu a podávanie pokrmov a nápojov)
- § 26, ods. 4, písm. m) (nevypracovaný prevádzkový poriadok a nepredložený regionálnemu hygienikovi na schválenie)
- § 52 ods. 1, písm. b) (prevádzka bez schválenia orgánu verejného zdravotníctva)

- v odbornej spôsobilosti

- § 16 ods.1 (preukázanie odbornej spôsobilosti pre činnosti podľa § 15 ods.2 písm. c)

- v skladovaní potravín

- § 26 ods. 4 písm. e) (nezabezpečené a nekontrolované podmienky dodržania zdravotnej neškodnosti uskladňovaných surovín, polovýrobkov, polotovarov, hotových pokrmov a nápojov)

- v manipulácii s potravinami

- § 26 ods. 4 písm. f) (nezabezpečená ochrana pokrmov a nápojov pred znehodnotením)

- v dodržiavaní zásad SVP, HACCP

- § 26 ods. 4 písm. c) (postupovať podľa zásad SVP, dodržiavanie pracovných postupov)
- **v zabezpečení výživových hodnôt hotových pokrmov a nápojov podľa OVD**
  - § 26 ods. 4 písm. i)
- **v zabezpečení odberu vzoriek a vedení evidencie**
  - § 26 ods. 4 písm. j)

Vyhláška MZ SR č. 533/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania

- **v hygiene prevádzky, iné**
  - § 2 ods. 1, ods. 2 (čistota a dobrý technický stav, priestorové usporiadanie)
  - § 2 ods. 5 (krížová kontaminácia)
  - § 8 ods. 4 (stavebné úpravy, technické úpravy a nátery prevádzke)
- **v osobnej hygiene**
  - § 12 písm. a) až j) (povinnosti zamestnancov v ZSS)
- **v manipulácii s potravinami**
  - § 9 ods. 4 písm. e) (oddelené pracovné plochy)
  - § 9 ods. 2 písm. c) (zmrazovanie surovín)
  - § 9 ods. 2 písm. a) (uchovávanie rozpracovaných pokrmov)
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP**
  - § 9 ods. 1 (zásady SVP)
- **v zabezpečení výživových hodnôt hotových pokrmov a nápojov podľa OVD**
  - § 10 ods. 2
- **v zabezpečení odberu vzoriek a vedení evidencie**
  - § 11

Nariadenie EP a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín

- **v hygiene prevádzky**
  - Príloha II, kapitola I, ods. 1, 2 (udržiavanie potravinárskych priestorov v čistote a dobrom stave, usporiadanie, riešenie, konštrukcia, umiestnenia a veľkosť prevádzky)
  - Príloha II, Kapitola II, ods. I písm. a) - f) (povrchy podláh, stien, stropov, okien, dverí, zariadení)
- **v osobnej hygiene**
  - Príloha II, Kapitola VIII ods. 1 (osobná čistota, čistý odev)
- **v skladovaní potravín**
  - Príloha II, Kapitola IX, ods. 2 a ods. 5 (skladovanie surovín, skladovanie hotových pokrmov)
- **v manipulácii s potravinami**
  - Príloha II, Kapitola V, bod 1 písm. a), b) (predmety prichádzajúce do styku s potravinami)
- **v priebežnom vzdelávaní pracovníkov**
  - Príloha II, Kapitola XII (školenie)
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP**
  - článok 5 ods. 1 (povinnosť zaviesť a zachovať postupy založené na zásadách HACCP)
  - Príloha II, Kapitola I, ods. 1 (čistota a dobrý stav prevádzok)

- Príloha II, Kapitola II, ods. 1 (hygiena povrchov podláh, stien, stropov)
- v **manipulácii s odpadom**
- Príloha II, Kapitola VI (potravinársky odpad)
- **iné**
- Kapitola II čl. 6 ods. 2. (povinnosti registrácie prevádzky)

Zákon NR SR č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov

- v **osobnej hygiene**
- § 4 ods. 3 písm. b) (dodržiavanie zásad osobnej hygieny)
- v **zdravotnej spôsobilosti**
- § 4 ods. 3 písm. d) (vstupná lekárska prehliadka)
- v **overovaní pôvodu tovaru**
- § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a) (vysledovateľnosť, vlastná kontrola, vedenie záznamov)
- § 9 ods. 1 (označovanie potravín)
- § 12 ods. 1 písm. k) (doklad o pôvode tovaru)
- v **skladovaní potravín**
- § 10 ods. 1 písm. a) až f) (podmienky skladovania, čistota skladovacích priestorov, kontrola skladovaných potravín, oddelené skladovanie nezlučiteľných potravín, dodržiavanie podmienok skladovania určených PPP)
- v **manipulácii s potravinami**
- § 6 ods. 5 písm. b), c), d) (klamlivo označené potraviny, neznámeho pôvodu, po dátume spotreby)
- § 12 ods. 1 písm. b), e), g), h), j) (hygiena predaja, zakrývanie údajov na výrobku, oddelené skladovanie nezlučiteľných druhov výrobkov, zákaz predaja potravín po uplynutí dátumu spotreby alebo dátumu minimálnej trvanlivosti, primerané skrátenie dátumu minimálnej trvanlivosti alebo dátumu spotreby uvedenom na obale potraviny)
- § 12 ods. 1 písm. m) (uchovávať potraviny a suroviny pri teplotách deklarovaných PPP)
- § 12 ods. 2 (označenie nebalených potravín)
- **iné**
- § 6 ods. 1 (povinnosti registrácie prevádzky)
- v **priebežnom vzdelávaní zamestnancov**
- § 4 ods.2 písm. c) (poučenie a školenie zamestnancov)
- v **dodržiavaní zásad SVP, HACCP**
- § 4, ods. 1 (povinnosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov)
- § 4 ods. 2 písm. a) (zabezpečiť pri vyrábaných potravinách pravidelnú kontrolu nad dodržiavaním požiadaviek na zdravotnú neškodnosť a kvalitu a viesť o tom záznamy)
- § 4 ods. 2 písm. b) (vedenie záznamov o vykonanej dezinfekcii, dezinsekcii a deratizácii)
- § 5 ods. 2 (prevádzkovateľ zodpovedá za bezpečnosť a kvalitu vyrábaných potravín)
- v **označovaní**
- § 6 ods. 5 (klamlivo označené potraviny, neznámeho pôvodu, po dátume spotreby)
- § 9 ods. 1, ods. 2 (povinné označovanie v kodifikovanej podobe štátneho jazyka a ďalšími údajmi - alergény)
- § 12 ods. 1 písm. e) (nesmie meniť, odstraňovať, a zakrývať údaje uvedené PPP na spotrebiteľskom balení)

Výnos MP SR a MZ SR č. 981/1996-100 – Druhá časť, Prvá hlava – všeobecné hygienické požiadavky na výrobu potravín, na manipuláciu s nimi a na ich uvádzanie do obehu a niektoré osobitné hygienické požiadavky

- § 85, § 88, § 92 - 11. oddiel Hygiena výroby a predaja zmrzliny
- § 110 – 13. oddiel Hygiena výroby, skladovania a prepravy mrazených a chladených pokrmov

Nariadenia (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu Rady, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín

- v overovaní pôvodu tovaru

- čl. 18 ods. 1., 2. a 4. (vysledovateľnosť)

Vyhláškou MP SR č. 127/2012 Z. z. o označovaní potravín

- označovanie

- § 3 (všeobecné požiadavky na označovanie potravín)
- §9 ods. 4, 5 a 7 + príloha č. 3 (alergény)

Nariadenie EP a R (ES) 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách

- označovanie

- Čl. 24 + Príloha č. 5 (obsah potravinárskych farbív v potravinách)

Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení zákona č. 343/2012 Z.z., Nariadenie (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov a odvodených produktov neurčených pre ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 a nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie EP a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov a odvodených produktov neurčených pre ľudskú spotrebu a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice.

- Povinnosti prevádzkovateľa ZSS pri nakladaní s BRKO, oddelené odkladanie BRKO v uzatvárateľných nádobách, označenie nádob na BRKO, zmluva s osobou oprávnenou nakladať s BRKO

3. Audity

3.1. Audity vykonané podľa čl. 4(6) nariadenia (ES) č. 882/2004 EP a ER

- neboli realizované v r.2017

3.2. Audity a inšpekcie kontrolných orgánov – čl. 5(3) nariadenia (ES) č. 882/2004

- plánovaný počet auditov na rok 2017 – HV: 4
- realizovaný počet auditov na rok 2017 – HV: 4

HV: Prehľad vykonaných auditov RÚVZ so sídlom v L.Mikuláši v r.2017

P.č.	Číslo auditu	Názov prevádzky	Dátum konania auditu	Počet nezhôd	Hodnotenie auditu
1.	2017/70/P/RÚVZ LM	Hotel Hrabovo, Hrabovská cesta 1678/30, Ružomberok	21.09.- 22.09.2017	1	bezpečný
2.	2017/67/P/RÚVZ LM	Hotel SKI – strav.časť, Demänovská Dolina 69	11.09. - 12.09.2017	1	bezpečný
3.	2017/68/P/RÚVZ LM	Hotel Liptov- strav.časť, Demänovská Dolina 76	13.09.- 14.09.2017	0	bezpečný
4.	2017/69/P/RÚVZ LM	Reštaurácia a diskotéka HAPPY END, Demänovská Dolina	19.09.- 20.09.2017	0	bezpečný

HV: Zoznam nezhôd – typy nezhôd 2017

Číslo auditu	Názov prevádzky	Počet nezhôd	Druhy nezhôd - systémové
2017/70/P/RÚVZ LM	Hotel Hrabovo, Hrabovská cesta 1678/30, Ružomberok	1	Identifikácia kritických kontrolných bodov-prehodnotiť, upraviť
2017/67/P/RÚVZ LM	Hotel SKI – strav.časť, Demänovská Dolina 69	1	Identifikácia kritických kontrolných bodov-prehodnotiť, upraviť

4. Postupy na zabezpečenie efektívnosti

4.1. Postupy na zabezpečenie zhody prevádzkovateľmi potravinárskych a krmivárskych podnikov a ďalších príslušných výrobcov a prevádzkovateľov

- postupy na zabezpečenie overovania, monitoringu a verifikácie systému HACCP, aktualizovať systém HACCP a SVP
- zabezpečenie postupov eliminácie rizík z nezhôd
- postupy na zabezpečenie vyhovujúceho stavu údržby vykonaním stavebných úprav a čistoty prevádzkových priestorov
- postupy na pravidelné vykonávanie školení zamestnancov

- postupy na zabezpečenie vstupnej a priebežnej kontroly potravín so zameraním na dodržiavanie dátumov spotreby, zavedenie systému FIFO
- zabezpečenie pravidelného overovania bezpečnosti výrobkov zo strany prevádzkovateľov
- plnenie opatrení prijatých prevádzkovateľmi za účelom odstránenia zistených nedostatkov
- účinná komunikácia medzi prevádzkovateľmi a inšpektormi vykonávajúcimi ÚK s cieľom zníženia až eliminácie rizík pochádzajúcich z nezhôd

4.2. Postupy prijaté na zabezpečenie efektívneho fungovania služieb úradnej kontroly

- personálne posilnenie počtu pracovníkov oddelení hygieny výživy, ktorí okrem výkonu úradnej kontroly vykonávajú všetky činnosti spojené s výkonom ŠZD
- zabezpečenie pravidelného vzdelávania pracovníkov
- aktualizácia viacročného národného plánu úradnej kontroly potravín a kozmetických výrobkov vykonávanej orgánmi verejného zdravotníctva
- vypracovanie efektívneho jednotného systému evidencie s následným výstupným vyhodnotením údajov

4.2.1. Nové, aktualizované, revidované kontrolné postupy

- aktualizovanú legislatívu zakomponovať do checklistov so zabezpečením jednotného výstupu pre prezentáciu výsledkov kontrol

4.2.2. Školenia

- poskytovanie účinnej konzultácie pre prevádzkovateľov
- poskytnutie informácií o vzdelávacích akciách so zameraním na hygienu potravín s umožnením účasti na nich
- spracovanie propagačných materiálov pre prevádzkovateľov v dodržiavaní hygieny

4.2.3. Poskytovanie dodatočných prostriedkov

- navýšenie prostriedkov na úkony spojené s ÚKP – vybavenie zvozných liniek na transport vzoriek hygienickými prepravnými nádobami s možnosťou monitoringu teplôt

4.2.4. Zmeny vo využívaní existujúcich prostriedkov na základe zmeny priorit

- do prostriedkov zahrnúť financie spojené so vzdelávaním pracovníkov

4.2.5. Špeciálne kontroly

- naďalej pokračovať vo výkone cielených mimoriadnych úloh podľa aktuálnej situácie a zistení

4.2.6 Zmeny v organizácii alebo manažmente kompetentných úradov

- legislatívnou úpravou posilniť výkon ÚKP pre orgán verejného zdravotníctva

4.2.7 Usmernenia alebo informácie pre potravinárskych prevádzkovateľov

- poskytovanie účinnej konzultácie pre prevádzkovateľov:
- uplatňovať sankcie
- poskytnutie informácií o vzdelávacích akciách so zameraním na hygienu potravín s umožnením účasti na nich
- spracovanie propagačných materiálov pre prevádzkovateľov v dodržiavaní hygieny
- informovanie prevádzkovateľov prostredníctvom médií

4.2.8 Nová legislatíva

- naďalej participovať na pripomienkovaní legislatívnych úprav
- aktualizácia legislatívy a pracovné postupy z nej vyplývajúce sú koordinované z ÚVZ SR, taktiež sú informácie o aktualizácii legislatívy pravidelne zverejňované na webovej stránke ÚVZ SR

4.2.9 Pozastavené alebo odňaté povolenia delegovanej činnosti pre úradné kontroly

- v roku 2017 nenastali zmeny v delegovaní činností pre úradné kontroly v zmysle platnej legislatívy

4.3. Postupy prijaté na odstránenie vymáhania práva

ZSS

- počet vydaných rozhodnutí k prevádzke súhlasných/nesúhlasných – **249/2 (HV: 247/2, HDM: 2/0)**
- počet opatrení uložených priamo v zápisnici, § 55 ods.2 písm.g), zák. č. 355/2007 Z.z. – **4 (HV: 4, HDM: 0)**
- počet opatrení vydaných rozhodnutím - pokynov – **3 (HV: 2, HDM: 1)**
- počet rozhodnutí o zákaze činnosti, §12, zák. č. 355/2007 Z.z – **0 (HV: 0, HDM: 0)**
- počet pokút rozh. zák. č. 355/2007 Z.z./suma: **13/3600 € (HV: 13/3600 €, HDM:0/0 €)**
- uhradených: **8/2650 € (HV: 8/2650 €, HDM: 0/0 €)**
- počet blokových pokút zák. č. 355/2007 Z.z./suma: **43/2371 € (HV: 39/2110 €, HDM: 4/261 €)**
- úhrada nákladov/suma: **0/0 (HV: 0/0, HDM: 0/0)**
- **Poriadková pokuta - § 45 zák. č. 71/1967 Zb. -1/100 €, uhradená: 1/100 €**

Výroba, manipulácia a umiestňovanie potravín na trh

- počet vydaných rozhodnutí k prevádzke súhlasných/nesúhlasných – **2/0 (HV:0, HDM:2)**
- počet opatrení uložených priamo v zápisnici, opatrenia podľa § 19, ods.1, podľa zákona č. 152/1995 Z. z. – **105 (HV: 98, HDM: 7)**
- počet opatrení vydaných rozhodnutím - pokynov – **0 (HV: 0, HDM: 0)**
- počet rozhodnutí podľa § 19 ods.1, zák. č. 152/95 Z.z. – **0 (HV: 0, HDM: 0)**
- počet pokút rozh., zák. č. 152/95 Z.z./suma: **3/2500 € (HV: 3/2500 €, HDM:0)**
- uhradených pokút: **3/2500 € (HV: 3/2500 €, HDM: 0)**
- počet blokových pokút, zák. č. 152/95 Z.z./suma: **61 / 6701€ (HV: 53/6292€, HDM: 8/409 €)**
- úhrada nákladov: **0/0 (HV: 0, HDM: 0)**

5. Prehľad celkového plnenia

Prehľad celkového plnenia je uvedený v tabuľke č.1 a č.2.

6. Zhodnotenie vykonaných kontrol v nadväznosti na hlásenia o výskyte zdravotne škodlivých potravín v systéme RAPID ALERT

RASFF systém pre potraviny a krmivá – hlásenia – 8; kontrol – 162

1. RASFF č.2017.0395 – výstražné oznámenie - Salmonella Heidelberg – Mrazené kuracie prsia značka SEARA bez kosti bez kože bez innerfiletu, solené, hlbokozmrazené, trieda A, krajina pôvodu: Brazília cez Holandsko – dátum výroby: 04.10.2016, 02.04.2018, výrobca: AGRICOLA JANDELLE S/A, BR 1215 TB-10, Rod.BR 369, km 178, Rolandia, Brazil, dovozca: SEARA Meats, B.V. Bankrashof 3, NP Amstelveen, 1183, Holandsko. Distribútor: FRIKAS s.r.o., Na pántoch 10, Bratislava. V zaslanom distribučnom zozname nebol uvedený región Liptov. Napriek tomu, bol zistený výskyt mäsa s označením: SEARA, DV: 04.10.2016, 02.04.2018, výrobca: AGRICOLA JANDELLE S/A, BR 1215 TB-10, Rod.BR 369, km178, Rolandia, Brazília (totožné ako v RASFF) v zariadení: Hotel Barbora, Vyšná Boca v množstve 4 kg, dodávateľ FEGA FROST, Tehelňa 675/2, Kežmarok. V zariadení bolo dané opatrenie podľa § 19 ods.1 a 2, § 20 ods.9 zák.č.152/1995 Z.z. a čl.54 ods.1 a ods.2 písm. b) - zákaz uvádzať mäso na trh. Prevádzkovateľ vrátil mäso dodávateľovi. Doklad o vrátení mäsa bude prevádzkovateľom predložený v termíne do 12.4.2017. Príslušná RVPS Poprad bola o zistení informovaná e-mailom. Počet kontrol: 1
2. RASFF č.2017.0392 – varovné oznámenie - nad limit benzo(a)pyrénu a PAU 4 v údenom bravčovom rebre pôvodom z Poľska, šarža: 06032017, dátum spotreby: 30/3/2017, výrobca: Zaklady Miesne Wieslaw Lesniak – AP-N°: PL 12 620314WE, Poľsko, predajca Ladislav Gyorgy mäso Centrum, Banícka 1241, 990 01 Veľký Krtíš. Počet kontrol: 3
3. RASFF č.2017.0395 - Nevyhovujúce vzorky mäsa: mrazené kuracie prsia bez kostí, bez kože, bez innerfiletu, solené, Seara, HM, 2 kg balenie, dátum výroby: 01/11/2016, dátum spotreby: 30/04/2018, výrobca: Janedelle S/A – mataduoro de ayes S – coelno ROD BR 369KM 178 Rolindia PR-CEP 86 600-970 industria Brasileria, Brasil BR 1215, TB 10 HM-trieda A, dodávateľ HO&PE FAMILY, s.r.o., Priemyselná 1, 058 01 Poprad Matejovce - ÚVZ SR informoval listom č. OHVBPKV/3566-1/2017/Tru, zo dňa 05.05.2017. Telefonické šetrenie bolo vykonané v 5 zariadeniach spoločného stravovania, uvedený výrobok sa v zariadeniach spoločného stravovania podľa distribučného zoznamu nenachádzal.
  - Hotel Áčko, Textilná 19, Ružomberok
  - Stará Pekáreň, Tatranská 85, Lisková
  - Restart Burger, Námestie osloboditeľov 29, Liptovský Mikuláš
  - Turisticko relaxačný komplex, Liptovská Osada 174
  - Restaurant SAIGON, Podhora 32, Ružomberok
4. RASFF varovné oznámenie č.2017.0539 – kadmium v mrazenom špenáte z Holandska, názov a označenie výrobku: mrazený špenát, Epinards Bonduelle surgelés, balenie à 2,5 kg, výrobca: Bonduelle, 30 Chaussée Brunehaut, Estrées-Mons, 80200 France, dodávateľ Bonduelle Northern Europe NV, Holandsko, veľkopredajca Bidvest, Belgicko, šarža 133101136. V priloženom distribučnom

zozname bolo uvedených **9 prevádzok** v regióne Liptov. Mailovými a telefonickými dožiadaniami a úradnou kontrolou **nebol** v prevádzkach predmetný výrobok **zistený**.

5. **RASFF** - oznámenie z Českej republiky v rámci bilaterálnej výmeny informácií prostredníctvom Národného kontaktného bodu pre Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá (RASFF), týkajúce sa zistenia prítomnosti *Salmonella infantis* vo výrobku **Kurací strips Mexico, EAN 8588001079376, DMT 27.02.2019, výrobca HO&PE FAMILY, s.r.o., Priemyselná 4979, 058 01 Poprad – Matejovce, Slovensko**. Na základe šetrení RÚVZ boli vykonané **3 kontroly** v stánkoch s rýchlym občerstvením, ktorých prevádzkovateľom, podľa distribučného zoznamu, je spoločnosť PAPA'S, s.r.o., 034 95 Likavka 645, IČO: 44 882 777. Vyššie uvedený výrobok sa v stánkoch **nenachádzal**.

6. **RASFF** - varovné oznámenie zo Slovenska – č. 2017.2030 – salmonela v chladených hovädzích odrezkoch zo Španielska: chladené hovädzie odrezky, iné označenie: DFF 20231.

Na základe zaslaného distribučného listu bol tento výrobok prostredníctvom dodávateľa FEGA FROST s.r.o., Ploské, nový názov FEGA MARK s.r.o., Ploské 158, 044 44 Ploské dodaný v rámci regiónu Liptov do prevádzky *Reštaurácia Mademoiselle, 1. Mája 1205/133, 031 01 Liptovský Mikuláš*. Dňa 11.12.2017 bola vykonaná kontrola v prevádzke Reštaurácia Mademoiselle, 1. mája 1205/133, 031 01 Liptovský Mikuláš so zameraním na výskyt predmetného výrobku.

Počas kontroly bolo zistené, že vyššie uvedený výrobok v predmetnej prevádzke sa **nenachádzal**. Podľa predloženého dodacieho listu č.: 1173800869, zo dňa 29.11.2017 bolo do predmetnej prevádzky dodané chladené hov. plece veľké (dátum expirácie: 19.12.2017, šarža: A75575) v množstve 33.66 kg. Časť dodávky bola už v čase kontroly spotrebovaná. Dňa 04.12.2017 bolo vrátené dodávateľovi 4,40 kg z uvedeného množstva mäsa, predložený bol doklad o vrátení tovaru, reklamácia.

7. **Fipronil vo vajciach, RASFF č.2017.1065-fup 182**

V súvislosti s uvedenou kauzou sa vykonával monitoring vajec a hydinového mäsa. V rámci monitoringu bola odobratá 1 vzorka vajec M, kvalita A, šarža 3 PL 120 91 311 v prevádzke Jedáleň MAKO, Bystrická cesta 62, Ružomberok (0,018 mg/kg), vzorka **nebola v súlade s platnou legislatívou** – nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu (podľa nariadenia Komisie (EÚ) č.1127/2014 z 20. októbra 2014, ktorým sa menia prílohy II a III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.396/2005). Uvedené bolo odstúpené RVPS L.Mikuláš.

Dňa 26.09.2017 bolo v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši (ďalej RÚVZ L.Mikuláš) evidované podanie pod č.: 2017/007844 z Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy, Kollárova 2, L.Mikuláš (ďalej RVPS L.Mikuláš), predmetom ktorého bola informácia o výsledku vyšetrenej vzorky odobratej v prevádzke PEČIVÁRNE LIPT.HRÁDOK, Lipt. Porúbka 347, 033 01 Lipt. Hrádok s označením: **Sušená vaječná zmes pasterizovaná, označenie dávky 0102017-1, DMT: september 2018, výrobca: Vector Invest s.r.o., Petrovanská 34, 080 01 Prešov, v ktorej bol potvrdený nález fipronilu**. RVPS zakázala používať vstupnú surovinu na výrobu trvanlivého pečiva.

Uvedený nález bol RVPS nahlásený do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá RAPID ALERT.

Na základe uvedenej informácie bola dňa 27.09.2017 vykonaná úradná kontrola potravín odbornými pracovníčkami RÚVZ v predmetnej prevádzke, nakoľko prevádzkovateľ prevádzkuje aj Výrobu bezgluténových výrobkov, L. Porúbka 347, 033 01 L. Hrádok.

Kontrolou bolo zistené: Predmetná sušená vaječná zmes bola použitá do 2 výrobkov a to: **CELIHOPE s amarantom 100 g kakaové venčeky a Velnesky pohánkové sušienky s fruktózou polomáčané.** Predmetné výrobky, v ktorých bola použitá sušená vaječná zmes vyššie uvedenej šarže, sú t.č. výrobcom sťahované z trhu (množstvo cca 1000 kg) a ich výroba bola pozastavená. Uvedené výrobky boli distribuované v rámci SR a ČR do obchodných jednotiek, neboli distribuované do školských a predškolských zariadení, zdravotníckych zariadení a domovov sociálnych služieb.

PPP PEČIVÁRNE LIPT.HRÁDOK, Lipt. Porúbka 347, 033 01 Lipt. Hrádok zakúpili Sušenú vaječnú zmes pasterizovanú od výrobcu v SR: Vector Invest s.r.o., Petrovanská 34, 080 01 Prešov, ktorý predloženým prehlásením garantoval, že v predmetnej zmesi sa fipronil nenachádza a spoločnosť nenakupuje vajcia z Holandska, Nemecka a Belgicka.

V predmetnej prevádzke sa v čase kontroly predmetná sušená vaječná zmes pasterizovaná nachádzala v množstve 202 kg, bola uložená na samostatnej palete, označená „neprešlo vstupnou kontrolou.“ Do výrobkov sa namiesto predmetnej sušenej vaječnej zmesi t.č. používa pasterizovaný sušený vaječný žltok (výrobca: Papei, a.s., Tovární 5, 691 06 Velké Pavlovice, ČR, schvaľovacie číslo výrobcu: CZ 961 ES, dovozca: M+S TRADING SK s.r.o., Rybárska 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom), označ. výrobnéj dávky: 170210006, DMT: 10.06.2018, zostatok na sklade v čase kontroly cca 420 kg – predložený bol protokol o skúške zo Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu, veterinárny a potravinový ústav v Bratislave, Skúšobné laboratórium, Botanická 15, 842 52 Bratislava, č. protokolu: 15670/2017, zo dňa 25.09.2017, vzorka je v súlade s nar. EP a Rady č. 396/2005 o maximálnych hladinách reziduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS v rozsahu vyšetovaných reziduí a pasterizovaný sušený vaječný žltok (výrobca: Velkopavlovické drúbežárske závody a.s., Tovární 3 691 06 Velké Pavlovice, CZ, schvaľovacie číslo výrobcu: CZ 961 ES, dovozca: M+S TRADING SK s.r.o., Rybárska 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom), označ. výrobnéj dávky: 161207082, DMT: 07.06.2018, zostatok na sklade cca 150 kg – bol predložený protokol o skúške zo Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu, veterinárny a potravinový ústav v Bratislave, Skúšobné laboratórium, Botanická 15, 842 52 Bratislava, č. protokolu: 15671/2017, zo dňa 25.09.2017, vzorka je v súlade s nar. EP a Rady č. 396/2005 z 23. Februára 2005 o maximálnych hladinách reziduí pesticídov v alebo na potravinách

a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS v rozsahu vyšetrovaných reziduí. Nakoľko v regióne Liptov sa nachádzajú 2 prevádzky výroby bezgluténových výrobkov bola dňa 27.09.2017 vykonaná úradná kontrola potravín aj v druhej prevádzke **Výroba bezlepkových výrobkov, Vyšné Fabriky 51, 033 01 Lipt. Hrádok**, ktorej prevádzkovateľom je **TATRAPEKO, a.s., 1.mája 1919, 031 01 Lipt. Mikuláš**.

Úradnou kontrolou bolo zistené, že pri výrobe bezlepkovej bábovky sa pridávajú slepačie vajcia, ktorých výrobcom a dodávateľom je: Ing. Štefan Ukrop - AGROUKDO, 962 61 Dobrá Niva, Slobody 252/73, SR. Označenie na slepačích vajciach: 3 SK ZV 6-1, ktoré boli dodané v 2 dodávkach s DMT: 12.10.2017 (zostatok na sklade 1 080 ks) a s DMT: 18.10.2017 (zostatok na sklade 4 320 ks). Tie isté slepačie vajcia sa používajú aj na výrobu cukrárenských výrobkov totožného prevádzkovateľa. Predmetné slepačie vajcia sa nenachádzali v priloženom zozname laboratórne analyzovaných vaječných výrobkov zo ŠVPS k usmerneniu ÚVZ SR „Monitoring vajec, výrobkov z vajec a hydinového mäsa na kontrolu fipronilu“ zo dňa 18.09.2017. Počet kontrol: 20

- 8. Podozrenie na podvod s mäsom a mäsovémi výrobkami z Brazílie – RASFF „News 17-834“** – vykonaných bolo 120 kontrol a 94 e-mailových dožiadaní, pozastavené mäso v množstve: 549,1 kg.

RASFF systém - materiály a predmety prichádzajúce do styku s potravinami

– hlásenia – 1, počet kontrol – 1

RASFF č. 2017.1686 – Migrácia primárnych aromatických amínov z nylonovej

RASFF systém - materiály a predmety prichádzajúce do styku s potravinami

– hlásenia – 1, počet kontrol – 1

RASFF č. 2017.1686 – Migrácia primárnych aromatických amínov z nylonovej naberačky z Číny - nylonová naberačka Schaumkelle, obchodný názov: Home&Diner Schaumkelle, šarža: 71673322, pôvod Čína.

Na základe zaslaného distribučného listu bol tento výrobok dodaný v rámci regiónu Liptov do predajne KiK textil a Non-Food, Bystrická cesta 5344, Ružomberok (dodávka 30.09.2016 a 18.05.2017).

Dňa 26.10.2017 bola vykonaná kontrola v predajni KiK textil a Non-Food, Bystrická cesta 5344, Ružomberok so zameraním na výskyt predmetného výrobku a overenie jeho stiahnutia z predaja.

Počas kontroly bolo zistené, že v predmetnej predajni bol vyššie uvedený výrobok stiahnutý z predaja.

Dodací list zo dňa 30.09.2016 sa v predajni nenachádzal, podľa vyjadrenia vedúcej predajne bol tento dodací list archivovaný v centrálnej spoločnosti v Prahe.

Podľa predloženého dodacieho listu č. 974829, zo dňa 18.05.2017 bolo do predmetnej predajne dodaných 10 ks nylonových naberačiek.

V čase kontroly bolo nájdených 6 ks predmetných naberačiek, ktoré boli zabalené v kartónovej krabici a uložené v kancelárii, oddelene od ostatného tovaru, určené na vrátenie do centrálného skladu.

Nebolo možné zistiť konkrétnych odberateľov nevyhovujúceho výrobku, nakoľko v predajni nakupujú bežní spotrebitelia.

V predmetnej predajni bolo uložené opatrenie v zmysle § 19 ods.2, § 20 ods. 9 a ods.12 zákona č.152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a čl. 54 ods. 2 písm. h) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá: zabezpečiť informáciu pre spotrebiteľa o možnosti vrátenia nevyhovujúceho výrobku na viditeľnom mieste.

7. Aktualizácia národného kontrolného plánu - nevyplňa sa

8. Vzdelávanie zamestnancov vykonávajúcich ÚK v roku 2017

HV

Typ školenia, miesto a dátum konania	Názov (zameranie) školiacej akcie	Cieľová skupina	Počet školiacich akcií/ účastníkov
PORADY			
Celoslovenská pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HV 27. – 28.2.2017 Hotel Park, Dolný Kubín 7. – 9.11.2017 Hotel Miraj, Lučenec	Pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HV	Vedúci odborov a oddelení hygieny výživy	2/1
Pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HV Žilinského kraja 7.3.2017 RÚVZ Žilina 10.10.2017	Pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HV Žilinského kraja	Vedúci odborov a oddelení hygieny výživy	2/1

RÚVZ L.Mikuláš			
Pracovná porada krajských odborníkov HH SR pre hygienu výživy 17.-18.5.2017 Hotel Toliar, Štrbské Pleso 12.-13.9.2017 Hotel Krym, Trenčianske Teplice	Pracovná porada krajských odborníkov HH SR pre hygienu výživy	Krajskí odborníci HH SR pre hygienu výživy	2/1
Celoslovenská pracovná porada pracovníkov vykonávajúcich ŠZD nad kozmetickými výrobkami 4.- 5.4.2017 Oščadnica	Celoslovenská pracovná porada pracovníkov vykonávajúcich ŠZD nad kozmetickými výrobkami	Pracovníci vykonávajúci ŠZD nad kozmetickými výrobkami	1/2
SEMINÁRE, ŠKOLENIA, KURZY			
Odborné semináre zamestnancov RÚVZ L.Mikuláš	Odborný seminár vo veci e-govermentu (elektronická schránka)	Pracovníci RÚVZ	1/5
KONFERENCIE			
XXV.ved.- odb.konf. „Životné podmienky a zdravie“, 18.-20.9.2017 Kongresové centrum Kúpeľov Nový Smokovec	Konferencia	Pracovníci HV	1/5

HDM

Typ školenia, miesto a dátum konania	Názov (zameranie) školiacej akcie	Cieľová skupina	Počet školiacich akcií/
---	--	------------------------	--------------------------------

			účastníkov
PORADY			
Celoslovenská pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HDM	Pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HDM	Vedúci odborov a oddelení HDM	1/1
Pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HDM Žilinského kraja	Pracovná porada vedúcich odborov a oddelení HDM Žilinského kraja	Vedúci odborov a oddelení HDM	1/1
SEMINÁRE, ŠKOLENIA, KURZY			
Odborné semináre zamestnancov RÚVZ L.Mikuláš	Odborný seminár vo veci e-govermentu (elektronická schránka)	Pracovníci odd. HDM	1/2

KONFERENCIE

XXV.ved.- odb.konf. „Životné podmienky a zdravie“, 18.- 20.9.2017 Kongresové centrum Kúpeľov Nový Smokovec	Konferencia	Pracovníci odd. HDM	1/2
XIII.Dni hygieny detí a mládeže Bratislava	Konferencia	Pracovníci odd. HDM	1/1

9. Celkový počet zamestnancov pre ÚK k 31.12. 2017 – HV: 4, HDM: 2

3.3 Zdravotná neškodnosť potravín

3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín

- v roku 2017 bolo oddelením Hygieny výživy celkovo odobratých 288 vzoriek potravín (vrátane pokrmov), z ktorých bolo mikrobiologicky vyšetrených 221 vzoriek a 39 sterov z prostredia, z toho nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám 25 vzoriek, t.j. 11,30 % a to podľa jednotlivých skupín komodít nasledovne:

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených cukrárskych výrobkov: 24
počet nevyhovujúcich vzoriek: 4 (kvasinky, plesne) t.j. **16,67%**

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených zmrzlín: 43
počet nevyhovujúcich vzoriek: 13 (kvasinky) t.j. **30,23 %**

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených hotových pokrmov: 99
počet nevyhovujúcich vzoriek: 6 (koliformné baktérie, E. coli) t.j. **6,06 %**

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených pokrmov rýchleho občerstvenia: 17
počet nevyhovujúcich vzoriek: 1 (koliformné baktérie) t.j. **5,88 %**

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených voda-watercoolery: 4
počet nevyhovujúcich vzoriek: 1 (Pseudomonas aeruginosa) t.j. **25 %**

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených vzoriek - detská a dojčenská výživa: 31 - vyhoveli

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených výživových doplnkov: 6- vyhoveli

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených - ostatné potraviny na osobitné výživové účely: 4 - vyhoveli

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených – bylinné čaje: 0- vyhoveli

celkový počet odobratých a laboratórne vyšetrených minerálnych vôd, pramenitých vôd a balených pitných vôd - dojčenská voda: 4
počet nevyhovujúcich vzoriek: **0**

veľkoobjemová balená voda z watercoolerov: 4

počet vzoriek vyšetrených na Listeriu monocytogenes – 10
kontrola zoonóz – Salmonella sp. - 2

3.3.2 Chemické hodnotenie potravín

- z celkového počtu 288 vzoriek potravín bolo chemicky vyšetrených **90** vzoriek, z toho nevyhovela požiadavkám 1 vzorky t.j. **2,08 %** a to podľa jednotlivých kontaminantov a prídavných látok v jednotlivých komoditách potravín v nasledovnom rozsahu:

- kontaminujúce látky (Pb, Cd, Hg) boli sledované v pramenitej vode dojčenskej, watercooleroch, hotových pokrmoch, dojčenskej a detskej výžive, vo výživových doplnkoch, v ostatných potravinách na osobitné výživové účely, v prídavných látkach - farbivách, pričom bolo *vyšetrených 22 vzoriek na kadmium a ortuť, 24 vzoriek na olovo, konkrétne:*

- pramenité vody dojčenské: 2 (Pb, Cd, Hg)
  - voda – watercoolery: 4 (Pb, Cd, Hg)
  - hotové pokrmy: 2 (Pb, Cd, Hg)
  - detská a dojčenská výživa: 6 (Pb, Cd, Hg)
  - výživové doplnky: 4 (Pb, Cd, Hg)
  - ostatné potraviny na osobitné výživové účely: 2 (Pb)
  - prídavné látky – farbivá: 4 (Pb, Cd, Hg)
- kontaminanty As, Cu, Ni, Al, Cr boli vyšetřované nasledovne: **As v 10 vzorkách, Cu v 6 vzorkách, Ni v 8 vzorkách, Al v 6 vzorkách a Cr v 6 vzorkách**
    - pramenité vody dojčenské: 2 (As, Cr, Al, Cu, Ni)
    - voda – watercooler: 4 (As, Cr, Al, Cu, Ni)
    - detská a dojčenská výživa 2 (Ni)
    - prídavné látky – farbivá: 4 (As)
  - prítomnosť **dusičnanov počet 11**
    - pramenité vody dojčenské: 2, z toho 0 nevyhovelo – ($\emptyset$ množstvo 2 mg.l⁻¹)
    - voda – watercoolery: 4 ($\emptyset$ množstvo – 7,6 mg.l⁻¹)
    - detská a dojčenská výživa: 5 ($\emptyset$ množstvo 49,5 mg.kg⁻¹)
  - prítomnosť **dusitanov počet 11**
    - pramenité vody dojčenské: 2 ($\emptyset$ množstvo 0,002 mg.l⁻¹)
    - voda – watercoolery: 4 ($\emptyset$ množstvo 0,006 mg.l⁻¹)
    - detská a dojčenská výživa: 5 ($\emptyset$ množstvo 0,51 mg.kg⁻¹)
  - na stanovenie prítomnosti **mykotoxínov** (zearalenón, fumonizíny, aflatoxínu B₁, patulínu) bolo odobratých **10** vzoriek potravín pre dojčatá a malé deti: patulín - 1, aflatoxín B₁ – 1, fumonizín 3, zearalenón 3
  - z prídavných látok bola sledovaná:
    - prítomnosť **farbív v 10** vzorkách (z toho cukrárske výrobky: 4, zmrzlina: 6)
    - prítomnosť **náhradných sladidiel v 3** vzorkách (nealkoholický nápoj 1, ostatné potraviny na osobitné výživové účely 1. Ostatné potraviny 1)
    - prítomnosť chemických konzervačných látok v 0 vzorkách
  - glutén v bezgluténových potravinách – 2 (vyhoveli)
  - sledovanie potravín na prítomnosť GMO 0
  - akrylamid v detskej a dojčenskej výžive 2 vzorky (nedokázaná prítomnosť)

3.4 Turistická sezóna

3.4.1 Letná turistická sezóna

Štátny zdravotný dozor počas letnej turistickej sezóny v r. 2017 bol vykonaný v zariadeniach spoločného stravovania v strediskách cestovného ruchu v regióne Liptov.

Centrá LTS: Aquapark Tatralandia Ráztoky, Demänovská dolina, TK Bešeňová, ATC Liptovský Trnovec, TK Liptovský Ján

- letná turistická kontrola v r. 2017 – počet kontrol: **133**

Štátny zdravotný dozor bol zameraný na kontrolu:

- dokumentácie (rozhodnutie orgánu verejného zdravotníctva k prevádzke, dodacie listy, - HACCP, zdravotná a odborná spôsobilosť pracovníkov..)

- prevádzkovej a osobnej hygieny
- úrovne vykonávania sanitácie v prevádzke
- skladovania a uchovávanía potravín, skladovania vzájomne nezlučiteľných druhov výrobkov potravín po dobe spotreby
- chladiarenského a mraziarenského reťazca
- teplotného režimu pri predaji hotových jedál a pokrmov
- manipulácie pri predaji hotových pokrmov (používania pracovného náčinia, jednorazových rukavíc pri výdaji hotových pokrmov)
- uchovávanía hotových jedál pred ich výdajom
- označovania alergénov a GMO v jedálnych lístkoch
- zabezpečenia zdravotnej neškodnosti pri výrobe pokrmov
- zabezpečenia plynulej dodávky pitnej vody a teplej vody

Najčastejšie nezhody :

- nevyhovujúca prevádzková hygiena (znečistené osvetľovacie telesá, výskyt lietajúceho hmyzu, poškodené sieťky na oknách, znečistené pracovné plochy vrátane zásuviek v pracovných stoloch a ventilátora)
- nevyhovujúci stavebno – technický stav (poškodený keramický obklad, opotrebovaný povrch dverí, zatečený strop v kuchyni a v chladiarenskom boxe, opotrebovaný klát na mäso, mechanicky opotrebované stoly a stoličky v odbytovej časti, poškodené skrinky a podlahová krytina v šatni zamestnancov)
- nevyhovujúca manipulácia s potravinami (rozmrazovanie mäsa v prepravkách pod stolom)
- nediferencované skladovanie potravín
- nezabezpečená vysledovateľnosť potravín
- nezabezpečená kontrola čistoty zariadenia a prevádzkových priestorov prevádzkovateľom
- nezabezpečená vlastná kontrola podmienok dodržania zdravotnej neškodnosti uskladňovaných surovín a hotových pokrmov
- nerealizované priebežné vzdelávanie zamestnancov

**Za zistené nedostatky boli uložené v 21 prevádzkach blokové pokuty v celkovej sume 2519 € (podľa zák.č.355/2007 Z.z. – 9/693 €, podľa zák.č.152/1995 Z.z. - 15/1826 €).
V 2 prevádzkach bolo uložené opatrenie o uzatvorení prevádzky.**

3.4.2 Zimná turistická sezóna

Štátny zdravotný dozor počas zimnej turistickej sezóny v r. 2017 bol vykonaný v zariadeniach spoločného stravovania v strediskách cestovného ruchu v regióne Liptov.

Centrá ZTS: Demänovská dolina, Žiarska dolina, Čertovica, Malinô Brdo
- zimná turistická sezóna v r. 2017 – počet kontrol: **115**

Štátny zdravotný dozor bol zameraný na kontrolu:

- dokumentácie (rozhodnutie orgánu verejného zdravotníctva k prevádzke, dodacie listy, - HACCP, zdravotná a odborná spôsobilosť pracovníkov..)
- prevádzkovej a osobnej hygieny
- úrovne vykonávania sanitácie v prevádzke
- skladovania a uchovávaní potravín, skladovania vzájomne nezlučiteľných druhov výrobkov potravín po dobe spotreby
- chladiarenského a mraziarenského reťazca
- teplotného režimu pri predaji hotových jedál a pokrmov
- manipulácie pri predaji hotových pokrmov (používania pracovného náčinia, jednorazových rukavíc pri výdaji hotových pokrmov)
- uchovávaní hotových jedál pred ich výdajom
- označovania alergénov a GMO v jedálnych lístkoch
- zabezpečenia zdravotnej neškodnosti pri výrobe pokrmov
- zabezpečenia plynulej dodávky pitnej vody a teplej vody
- priebežného vzdelávania pracovníkov
- spôsobu likvidácie biologicky rozložiteľného a reštauračného odpadu

Najčastejšie nezhody:

- nevyhovujúca prevádzková hygiena (hrubá príprava zemiakov vykonávaná priamo v kuchyni načo neboli vytvorené podmienky, chýbajúca plocha na výtlač vajec)
- nepredkladanie dokumentácií o vykonanej sanitácii a deratizácii
- nájdené potraviny po dobe spotreby a dátume minimálnej trvanlivosti
- nedostatočné označenie pracovných úsekov podľa účelu používania
- nevyhovujúca manipulácia s potravinami (zmrazovanie chladených potravín, zmrazovanie hotových jedál)
- nedostatočná vybavenosť šatní pre zamestnancov
- nevyhovujúca manipulácia s hotovými jedlami (nezabezpečená vyhovujúca doba výdaja hotových pokrmov)
- neudržiavanie prevádzkových priestorov vo vyhovujúcom stavebno – technickom stave
- nesplnenie oznamovacej povinnosti
- neaktualizovaná príručka HACCP
- potraviny neoznačené v kodifikovanej forme štátneho jazyka
- na prípravu pokrmov využívané pracovné postupy nezahrnuté do príručky HACCP
- nezabezpečená vlastná kontrola podmienok dodržania zdravotnej neškodnosti uskladňovaných surovín a hotových pokrmov
- nekompletné doklady o zdravotnej a odbornej spôsobilosti

Za zistené nedostatky boli uložené v 19 prevádzkach blokové pokuty v celkovej sume 3206 € (podľa zák.č. 355/2007 Z.z. - 15/676 €, podľa zák.č.152/1995 Z.z. - 19/2530 €).

3.5 Hromadné akcie

P.č.	Miesto konania; organizátor podujatia	Názov akcie	Dátum konania
1.	Jasná, Nízke Tatry Agentúra Gate, Senec	Road Show	28.1.2017
2.	Jasná, Nízke Tatry Agentúra Gate, Senec	Slovnaft akcia, Biela púť	30.1.2017
3.	SEVENT, s.r.o.	Promo akcie, Jasná	17.2 – 13.3.2017
4.	Mesto Ružomberok	50. ročník zrazu turistov	2.2.2017
5.	Slov. Ryb. Zväz, Žilina	37. Majstrovstvá sveta seniorov Región Liptov	5-11.9.2017
6.	Obec Liptovské Sliache	Obecná zabíjačka	25.2.2017
7.	Jasná, Nízke Tatry Agentúra Gate, Senec	Road show, Jasná	4.3.a 25.3. a 11.3. 2017
8.	Obec Vlachy	Fašiangová zabíjačka	18.2.2017
9.	SEVENT, s.r.o.	LIPTOV ZÓNA, Jasná	10.-12.3.2017
10.	Kanoe Tatra Club	areál vodného slalomu	apríl - september
11.	OZ Liptov Ride	Liptov Ride 2017, Vodný slalom	8.4.2017
12.	Mesto Ružomberok	XXXI. RK. Jarmok 2017	2.-3.6.2017
13.	Obec Východná	Ovenálie IX.	11.6.2017
14.	Mesto Liptovský Mikuláš	Stoličné dni 2017	315.-17.6.2017
15.	Obec Východná Národné osvetové centrum Bratislava	63. Festival Východná	29.6. - 2.7.2017
16.	OZ „Živé námestie“	Barmanská show	14.7.2017
17.	OO „Región Liptov“	Liptov fest	21. – 22.7.2017
18.	Mesto Liptovský Hrádok	XIV. Hornoliptovský jarmok	8. – 9.9. 2017
19.	Mesto Ružomberok	Nedeľa vo Vlkolínci	30.7.2017
20.	Obec Vavrišovo	Bitka pri Vavrišove	4. – 6.8. 2017
21.	Stolnotenisový klub Belán, Biely Potok	Belanské Gance	12.8.2017
22.	Mesto Ružomberok	MFK. FUN ZÓNA	3.8.2017
23.	LK. Servis, P. Ľupča	Dožinky	12.8.2017
24.	Liptovská Porúbka	Výstup na Slemä	19.8.2017
25.	Jacobscorporation, Brat.	Koncert Elán Východná	28.2.2017

26.	Obec Partizánska Ľupča	11. Remeselný jarmok, P. Ľupča	23. 9. 2017
27.	Mesto Liptovský Mikuláš	Mikulášske leto	júl – august 2017
28.	Obec Dúbrava	Deň baníckej obce	9.9.2017
29.	Mesto Liptovský Hrádok	XIV. Hornoliptovský jarmok	8. – 9. 2017
30.	Sasazu s.r.o.	Október Naj Fest 2017, LM	3. – 7.10.2017
31.	Mesto Liptovský Mikuláš	Deň otvorenia dverí mesta LMA	4.10.2017
32.	Mesto Liptovský Mikuláš	Švábkafest	22.9.2017
33.	KD. A. Hlinku, Ružomberok	Mikuláš v meste	5.12.2017
34.	Mesto Liptovský Mikuláš	Mikulášsky jarmok	7.-9.12.2017
35.	Mesto Liptovský Hrádok	Hrádocké Vianočné trhy	9.12.2017
36.	KD. A. Hlinku, Ružomberok	Ružomerské Vianoce	18. – 22.12.2017
37.	Mesto Liptovský Mikuláš	Vianočné Trhy 2017	21. -23.12.2017

Podľa § 52 zák. č.355/2007 Z.z. bolo ohlásených písomne **37** hromadných akcií. Spolu bolo vykonaných **103 kontrol**. Závažné hygienické nedostatky neboli zistené.

4. Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (ďalej zák. č. 355/2007 Z. z.):

- podľa § 12 ods.2 písm. i), m), n) neboli vydané zákazy činnosti;
- podľa § 55 ods. 2 boli vydané 4 opatrenia na mieste – zákaz výroby a uvádzania zdraviu nebezpečných pokrmov a iných potravín;
- podľa § 58 neboli uplatnené náhrady nákladov;
- podľa § 57 bolo uložených 13 pokút v sume 3 600 €;
- podľa § 56 boli v priestupkovom konaní uložené 39 krát sankcie v sume 2 110 €;
- podľa § 56 ods. 2 v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. neboli udelené blokové pokuty;

Sankčné opatrenia podľa zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení:

uložené opatrenia

- podľa § 19 ods.1, ods. 2 ako i podľa čl. 54 nariadenia EP a Rady (ES) č.882/2004 bolo vydaných 13 zákazov (zákaz umiestnenia potravín na trh);

podľa § 28 boli uložené 3 pokuty v celkovej sume 2 500 €;

podľa § 29 boli v priestupkovom konaní uložené 53 krát sankcie v sume 6 292 €;

v blokovom konaní podľa § 29 zákona o potravinách v súčinnosti so zák. č. 372/1990 Zb. neboli udelené blokové pokuty;

náhrady nákladov podľa § 20 ods. 4 zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách neboli uložené;

Ďalšie sankčné opatrenia:

podľa § 10 zák.č. 377/2004 Z.z., o ochrane nefajčiarov neboli uložené pokuty;
v blokovom konaní neboli uložené blokové pokuty;
podľa § 45 zák. č. 71/67 Zb bola uložená 1 poriadková pokuta v sume **100 €**;

V zákonom stanovenej lehote bolo podané 1 odvolanie voči rozhodnutiu o pokute za porušenie povinností: vypracovať prevádzkový poriadok a predložiť ho príslušnému orgánu verejného zdravotníctva na schválenie, ako aj návrh na jeho zmenu, zabezpečiť kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody a zabezpečiť zaznamenávanie výsledkov kontroly ukazovateľov kvality pitnej vody a výsledky uchovávať desať rokov. Rozhodnutie bolo Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky potvrdené a odvolanie účastníka konania bolo zamietnuté.

5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení – 2

Golden Age, L.Mikuláš – A09 – hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu

Zvýšený výskyt gastrointestinálnych príznakov u klientov a personálu Domov pre seniorov Golden Age bol nahlásený dňa 31.08.2017. Z celkového počtu 115 klientov a 50 personálu ochorelo 11 klientov a 4 členovia personálu. Klinický obraz bol bez teploty, dominovalo zvracanie, hnačky. Ochorenia mali rýchly priebeh. Jednalo sa o ochorenia pravdepodobne s vírusovou etiológiou. Hospitalizovaný bol 1 klient. Klienti sa stravujú v zariadení, personál nekonzumuje stravu, ktorá sa pripravuje v zariadení, stravu si objednáva. V zariadení bol vykonaný štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín a nariadené boli protiepidemické opatrenia. Boli odobraté vzorky stolice a T z recta. Výsledky boli negatívne. Za zistené hygienické nedostatky bola uložená blokovaná pokuta.

F-Team hotel, L.Hrádok – A020 – Salmonelová enteritída

Dňa 26.07.2017 bola do RÚVZ nahlásená potvrdená S.enteritidis u 60 r. ženy. Pri epidemickom šetrení bolo zistené, dňa 22.07.2017, že pani oslavovala 60 – te narodeniny v predmetnej reštaurácii. Oslavy sa zúčastnilo 22 ľudí z toho 17 dospelých a 5 detí. Ochoreli len dospelí v počte 7. Deti mali iné menu. Jako pravdepodobný faktor prenosu uviedli menu: Bravčová panenka plnená plnkou, kde boli použité vajcia. Príznaky ochorenia: teploty, hnačky, bolesti brucha. Hospitalizovaný nebol nikto. V zariadení bol vykonaný štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín. Za zistené hygienické nedostatky bola uložená blokovaná pokuta.

6. Poradne správnej výživy

- v rámci organizačnej štruktúry RÚVZ L.Mikuláš je poradňa zdravia začlenená do oddelenia podpory zdravia

7. Projekty, mimoriadne úlohy

**MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTKO DO POTRAVIN
A ARÓM**

V rámci monitoringu bola sledovaná spotreba vybraných prídavných látok (E 104 chinolínová žltá, E 950 acesulfam K, E 952 cyklamáty) na základe dotazníkovej metódy a laboratórneho vyšetrenia vytypovaných potravín u 20 respondentov.

Tabuľky boli spracované programom EXCEL a výsledky v programe WORD a boli zaslané na ÚVZ SR v samostatnom vyhodnotení projektu dňa 19.07.2017.

Monitorovanie príjmu kuchynskej soli v pokrmoch v zariadeniach spoločného stravovania a vo vybraných pekárenských výrobkoch.

V rámci plnenia úlohy boli odobraté 3 vzorky hotových pokrmov (1 polievka + 2 hotové jedlá) a 2 vzorky chleba + 1 vzorka pekárenských výrobkov (od výrobcov v SR) na laboratórnu kontrolu obsahu prídania kuchynskej soli. Výsledky boli spracované do tabuliek EXCEL a zaslané do RÚVZ Trenčín na vyhodnotenie v rámci SR.

Mimoriadne úlohy:

I. Kontroly nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2017 v Slovenskej republike

Kontroly boli zamerané na:

1. predloženie rozhodnutia regionálneho úradu verejného zdravotníctva na prevádzkovanie – **nedostatky nezistené**
2. kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody je potrebné vykonávať pred schválením stánkového predaja zmrzliny pred sezónou a po akomkoľvek inom prerušení činnosti (podľa požiadaviek nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z.z. v znení nariadenia vlády SR č. 496/2010 Z.z.) - **nedostatok zistený v 2 prevádzkach**
3. dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov (pracovný odev, šperky) – **nedostatok zistený v 1 prevádzke**
4. doklad o odbornej spôsobilosti zamestnancov – **nedostatok zistený v 1 prevádzke**
5. doklad o zdravotnej spôsobilosti zamestnancov – **nedostatok zistený v 1 prevádzke**
6. pôvod tovaru (dodacie listy) – výsledovateľnosť, vedenie evidencie, používanie surovín/polotovarov na výrobu zmrzliny bez označenia v štátnom jazyku – **nedostatky nezistené**
7. dodržiavanie teplotného, chladiaceho a mraziaceho reťazca (vybavenie meracími prístrojmi, evidencia teplôt) – **nedostatky nezistené**
8. manipulácia so surovinami/polotovarmi/hotovými výrobkami (pracovné plochy, pracovné náčinie) – **nedostatky nezistené**
9. používanie surovín/polotovarov/potravín po dobe spotreby, resp. dátume minimálnej trvanlivosti – **nedostatky nezistené**
10. hygienická úroveň podávania zmrzliny v zariadeniach (používanie jednorazových rukavíc pri manipulácii so zmrzlinovým kornútkom, prípadne obalových materiálov brániacich kontaminácii zmrzlinových kornútkov, uloženie nádobiek a oblátok na zmrzlinu tak, aby boli chránené pred znečistením z vonkajšieho prostredia, uchovávanie porcovacieho náradia v nádobe so stojacou vodou) – **nedostatok zistený v 1 prevádzke**

11. označenie predávanej zmrzliny (azofarbivá, alergény) – informácia pre spotrebiteľa - je potrebné sa zamerať na označovanie alergénov – **nedostatky nezistené**
12. overenie doby predaja zmrzliny najdlhšie 24 hodín po jej zmrazení – **nedostatky nezistené**
13. odobratie a odloženie vzorky vyrobených zmrzlín na dobu 48 hodín – **nedostatky zistené v 4 prevádzkach**
14. dodržiavanie prevádzkovej hygieny – **nedostatky zistené v 1 prevádzke**
15. zabezpečiť námatkový odber sterov na ich mikrobiologické vyšetrenie: **celkovo 10 sterov, z toho 8 sterov z prostredia (nevyhoveli 4: 2 v ukazovateli E.coli, 3 v ukazovateli Enterococcus faecalis) + 2 stery z rúk - vyhoveli**
16. zabezpečiť námatkový odber vzoriek zmrzliny na ich mikrobiologické vyšetrenie - overenie kritérií zdravotnej bezpečnosti – celkovo bolo odobratých **41 vzoriek** v 13 prevádzkach, z toho **nevyhovelo 13 vzoriek (11 vz. pre zvýšený obsah kvasiniek, 4 vz. pre zvýšený obsah koliformných baktérií)**
17. zabezpečiť námatkový odber vzoriek zmrzliny na ich chemické vyšetrenie (prídavné látky – farbivá) - overenie kritérií zdravotnej bezpečnosti - **odobratých 5 vzoriek - vyhoveli**

- a) počet celkovo vykonaných kontrol - **46** (23 - ÚKP, 23 – ŠZD)
- b) počet skontrolovaných zariadení – **23**
- c) najčastejšie zisťované nedostatky pri kontrolách - nevyhovujúci stavebno-technický stav – opotrebovaná a poškodená podlahová krytina v celej prevádzke, poškodené prahy, neobnovené maľovky, nátery šatníkových skriň, opotrebované povrchy pracovných stolov, skriniek, zásuviek, chladničiek na suroviny, chýbajúci kryt na výrobnik zmrzliny, neobnovené nátery stien vo WC, nevyhovujúca prevádzková hygiena – znečistené podlahy v celej prevádzke, hrubo znečistené umývadlo vo WC, znečistená handra, za WC misou pohádzané kefy, poškodený zmeták, mop so znečistenou vodou, znečistené textilné závesy, znečistené zásuvky, chladničky, neodmrazené mraziace zariadenia s plesňou na tesnení, znečistené vstupné dvere, neporiadok v okolí šatníkových skriň, na podlahe zapaľovače, cigarety, znečistené vnútro šatníkových skriň, nevyhovujúca osobná hygiena – pracovník v civilnom odeve (tričko + rifle), nevyhovujúca hygienická úroveň podávania zmrzliny, pri predaji sa nepoužívajú jednorázové rukavice, kornútky neboli jednotlivo balené do obalových materiálov brániacich kontaminácii, nevyhovujúce skladovanie surovín a hotových zmrzlín – suroviny a hotové zmrzliny uskladnené v hrubo znečistených a popraskaných nádobách, skladovanie surovín v šatníkových skrinkách, nezabezpečenie kontroly kvality pitnej vody, nevykonanie mimoriadnej kontroly kvality pitnej vody z verejného vodovodu pred sezónou - nepredložený laboratórny rozbor vzorky vody z akreditovaného laboratória zo spotrebiska, neodobratie a neodloženie vzoriek vyrobených zmrzlín na dobu 48 hodín - vzorky zmrzliny neboli odobraté a odložené na dobu 48 hodín zo dňa ich výroby, nedokladovanie zdravotnej odbornej spôsobilosti, nefunkčná WC kabína vo WC ženy, vo WC muži, vo WC ženy opotrebovaná začernatá maľovka, opotrebovaná maľovka, zápach vo WC muži, v prípravovni na výrobu zmrzliny subjektívne nízka intenzita osvetľovacích telies, v časti výroby zmrzliny a v zápultí umývadlo na ruky bez prívodu tečúcej teplej vody
- d) počet uložených opatrení - v zmysle § 19 ods.1 a ods.2, §20 ods.9 zák.č.152/1995 Z.z. a čl.54 ods.1 a ods.2 písm. e) - **1 uzatvorenie prevádzky**
- e) počet uložených blokových pokút/celková suma – **7/330 €**

- f) počet uložených sankcií/celková suma – **1/200 €** - bude začaté správne konanie o uložení sankcie podľa zák.č.355/2007 Z.z. (nepredložená vzorka vody)

P. č.	Komodita	logická kontaminácia	kontaminácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	nevyhovujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	% nevyhovujúcich vzoriek
-------	----------	----------------------	--------------	------------------	-------------------	-----	------------------------	-----------------------	--------------------------

- g) počet odobraných sterov z prostredia a rúk pracovníkov - celkovo **10 sterov**, z toho 8 sterov z prostredia (nevyhoveli 4: 2 v ukazovateli E.coli, 3 v ukazovateli Enterococcus faecalis) + 2 stery z rúk - vyhoveli
- h) počet odberov vzoriek zmrzliny na mikrobiologické vyšetrenie – celkovo bolo odobratých **41 vzoriek** v 13 prevádzkach, z toho nevyhovelo 13 vzoriek (11 vz. pre zvýšený obsah kvasiniek, 4 vz. pre zvýšený obsah koliformných baktérií)
- i) počet odberov vzoriek zmrzliny na chemické vyšetrenie - odobratých 5 vzoriek - vyhoveli

II. Mimoriadna cielená kontrola zameraná na prevádzky verejného stravovania, ktoré podávajú pokrmy z tepelne nespracovaného mäsa v Slovenskej republike

- a) celkový počet vykonaných kontrol: 76 (ŠZD: 38, ÚKP: 38)
- b) celkový počet skontrolovaných zariadení: 41 (z toho 3 prevádzky boli uzatvorené)
- c) počet ZSS, v ktorých bolo zistené porušenie povinnosti podľa § 9 ods.6 písm.a) vyhlášky MZ SR č.533/2007 Z.z. (bod 1): 0
- d) počet ZSS, v ktorých bolo zistené porušenie povinnosti podľa § 9 ods.8 vyhlášky MZ SR č.533/2007 Z.z. (bod 2): 0
- e) zoznam zariadení bez zistených nedostatkov
- f) zoznam zariadení so zistenými nedostatkami - 0

III. Mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín počas konania hromadných podujatí – vianočných trhov (Mikulášskych trhov) v Slovenskej republike.

Vianočné trhy – „Mikulášsky jarmok“ sa konali v dňoch **07. - 09.12.2017** v Liptovskom Mikuláši.

Počet vykonaných kontrol: 19 (ŠZD: 10, ÚKP: 9)

Hygienické nedostatky neboli zistené, sankcie neboli uložené.

1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	1	0	0	0	1	3	33,33
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0	0	0	0	3	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	3	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0	0	0	0	1	0,00
8	Cereálie a pekárs. výrobky	0	0	0	0	0	0	3	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0	0	0	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0	0	0	0	1	0,00
12	Vino	0	0	0	0	0	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0	0	0	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	13	0	0	0	0	13	43	30,23
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0	0	0	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	0	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0	0	0	0	9	0,00
20	Cukrárske výrobky	4	0	0	0	0	4	24	16,67
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0	0	0	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	4	0,00
25	Voda - watercoolery	1	0	0	0	0	1	4	25,00
26	Hotové pokrmy	6	0	0	0	0	6	99	6,06

27	Pokrmý rýchleho občerstvenia	1	0	0	0	0	1	17	5,88
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0	0	0	0	31	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0	0	0	0	6	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0	0	0	0	4	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	4	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	24	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	4	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0	0	0	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0	0	0	0	1	0,00
	Spolu	25	1	0	0	0	26	288	9,03

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste – RÚVZ L.Mikuláš - rok 2017

Tabuľka č. 2

	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Sektor služieb	Výrobcovia zmrzliny (stánky)	Spolu prevádzkarne registrované RÚVZ	Ostatné prevádzkarne – registrované RVPS	Spolu
Počet podnikateľských subjektov	13	1	105	1449	30	1598	947	2545
Počet kontrolovaných subjektov	10	0	12	331	21	374	48	422
Počet kontrol	19	0	14	611	51	695	57	752
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami	1	0	1	73	7	82	3	85
SVP/ HACCP	0	0	0	21	0	21	0	21
Vzdelávanie zamestnancov	0	0	0	20	0	20	0	20
Hygiena prevádzky	0	0	0	47	1	48	0	48
Osobná hygiena	0	0	0	8	0	8	0	8
Odborná spôsobilosť	0	0	0	14	1	15	0	15
Zdravotná spôsobilosť	0	0	0	12	1	13	0	13

2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy	24	0	0	9	0	3	0	36
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy	1	0	0	0	0	0	0	1
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy	102	0	0	0	0	0	0	102
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy	0	0	0	0	0	0	0	0
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Prerušenia konania		10	0	0	4	0	0	0	14
7.	Zastavenia konania		8	2	0	0	0	0	0	10
8.	Odborné konzultácie		400	6	5	27	4	8	0	450
9.	Iné výkony*		50	7	0	8	3	4	0	72

*iné výkony – bližšie popísané v textovej časti Výročnej správy

výživové účely																												
31	Prídavné látky - farbivá	4	0	0,00	4	0	0,00	4	0	0,00	4	0	0,00	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	48	1	2,08	24	0	0,00	22	0	0,00	22	0	0,00	10	0	0,00	6	0	0,00	6	0	0,00	6	0	0,00	8	0	0,00

Vysvetlivky: **Pb** – olovo, **Cd** - kadmium, **Hg** - ortuť, **As** - arzén, **Cr** - chróm, **Al** - hliník, **Cu** - meď, **Ni** - nikel, **Sn** - cín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách – RÚVZ L.Mikuláš - rok 2017

25	Voda - watercoolery	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	5	0	0,00	0	0	0,00	8	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	11	0	0,00	0	0	0,00	8	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	9	1	11,1	1		

12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ L.Mikuláš - rok 2017

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb	Ba	B	NO2	Fx	CN	Mn	Se
-------	----------	----	----	---	-----	----	----	----	----

10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	1	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	6	0	0,00	6	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	4	0	0,00	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ L.Mikuláš - rok 2017

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	23	0	0,00	23	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	23	0	0,00	23	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ L.Mikuláš - rok 2017

Tabuľka č. 7

2.19	baliareň potravín pre osobitné výživné účely	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.20	baliareň výživových doplnkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.23	baliareň bylenných čajov	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.24	baliareň hotových mrazených a chladených pokrmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.25	baliareň aditívnych látok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.1	výroba plastových/kombinovaných obalov	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.2	výroba papierových/kartónových obalov	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.3	výroba keramiky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.4	výroba skla	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.5	výroba PET fliaš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.6	výroba predliskov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.7	výroba iných obalov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ L.Mikuláš - rok 2017

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%

3.1	špecializované sklady a distribúcia potravín	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3	sklady a distribúcia obalov a predmetov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1	špecializované predajne potravín	14	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3	lekárne, drogérie	70	6	4	22	1	5	1	1	100	0	0	0	0	0	0
4.5	predajne obalov a predmetov	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.1	nemocnice - kuchyne	2	2	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.2	nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.3	nemocnice - bufety	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1	závodné stravovanie - kuchyne	11	9	6	4	1	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.2	závodné stravovanie - výdajne stravy	29	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.3	závodné stravovanie - bufety	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.1	domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	14	4	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.2	domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	11	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.3	domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.1	rehabilitačné zariadenia - kuchyne	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.2	rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3	rehabilitačné zariadenia - bufety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6	zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	398	207	182	165	17	10	2	2	100	2	0	0	9	0	0
5.7	zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	621	19	63	13	0	0	2	2	100	0	0	0	1	0	0

5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	204	26	53	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100
5.9 krátkodobý stánkový predaj - občerstvenie (hromadné akcie)	152	5	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Výroba a predaj zmrzlíny (stánky)	30	21	30	23	7	30	1	1	100	1	0	0	0	0	0	0
Medzisúčet	1598	320	375	263	28	9	10	6	60	3	0	0	13	1	7,69	
1 Primárna výroba	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.13 výroba ostatných výrobkov	75	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
2.26 baliareň ostatných výrobkov	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 ostatné prevádzkarne (ostatné sklady)	39	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 ostatné potravinárske predajne	763	11	28	25	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0
4.4 novinové stánky	66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6 krátkodobý stánkový predaj – potraviny (hromadné akcie)	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzisúčet	947	11	46	25	0	0	1	1	100	0	0	0	2	0	0	0
Súčet	2545	331	421	288	28	8	11	7	64	3	0	0	15	1	6,67	

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - SR podľa krajov - rok 2017

Tabuľka č. 7a

P.č.	Kraje	Počet zariadení	Počet kontrol	Počet vzoriek potravín	Počet vzoriek sterov - prostredie	Počet vzoriek sterov - osobná hygiena	Počet vzoriek vody
------	-------	-----------------	---------------	------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------	--------------------

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach – RÚVZ L.Mikuláš - rok 2017

Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
5.6. zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	1	1	1
5.6. zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	1	1	1
5.6. zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	1		
5.6. zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	1		
Spolu	4	2	2

Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

1. Analýza stavu pracovného prostredia a pracovných podmienok v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok

Stručný popis súčasnej situácie v dozorovaných prevádzkach.

Elektrotechnický priemysel - TESLA Liptovský Hrádok a.s. Liptovský Hrádok, Eltek, s.r.o., Liptovský Hrádok, ESOX-PLAST, s.r.o., Uhorská Ves, SVI Slovakia s.r.o., Liptovský Hrádok, GALMM s.r.o., Ružomberok a iné.

V podnikateľských subjektoch v oblasti elektrotechnického priemyslu bola situácia pracovných podmienok uspokojivá. Ide o účelové objekty, v ktorých pracovné podmienky sú na dobrej úrovni, zamestnávateľia mali zabezpečenú pracovnú zdravotnú službu.

U zamestnávateľa **TESLA Liptovský Hrádok a.s., Liptovský Hrádok** v roku 2017 boli vykonané nové merania hluku a prehodnotenie rizík z expozície chemickým faktorom, karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci na pracoviskách zinkovacia linka, lúhovňa a opieskovňa. Následne boli rozhodnutím RÚVZ zaradené práce do jednotlivých kategórií. Spoločnosť je slovenským výrobcom širokého sortimentu strojárenských výrobkov, elektronických a elektrotechnických zariadení a komponentov a zaoberá sa vývojom a výrobou telekomunikačných zariadení.

Spoločnosť **Eltek s.r.o., Liptovský Hrádok** sa zaoberá výrobou napájacích jednotiek, usmerňovačov, kontrolných a monitorovacích jednotiek pre telekomunikačný priemysel. V roku 2017 bola uvedená do skúšobnej prevádzky v termíne do 31.5.2018 montážna linka v objekte verifikačného a certifikačného centra, pozostávajúca z 12-tich pracovísk. Na pracovisku Mechanická dielňa boli schválené prevádzkové poriadky pre pracovné činnosti spojené s expozíciou hluku, vibráciám a pevnému aerosólu, na základe výsledkov meraní jednotlivých faktorov práce a pracovného prostredia.

Spoločnosť **ESOX-PLAST, s.r.o. Uhorská Ves** sa zaoberá konštrukciou a výrobou vstrekovacích foriem pre plasty a lisovacích nástrojov, výrobou plastových výliskov, prevažne pre automobilový a elektrotechnický priemysel. V r. 2017 bol na základe podnetu vydaný pokyn na zabezpečenie merania tepelno-vlhkostnej mikroklímy v lisovni a hodnotenia zdravotného rizika vyplývajúceho z expozície zamestnancov chemickým faktorom pri práci; termín plnenia je do 1.6.2018.

Spoločnosť **SVI Slovakia, s.r.o., Liptovský Hrádok** sa zaoberá osádzaním dosiek plošných spojov, výrobou káblov a káblových zväzkov a montážou elektrotechnických zariadení. V r. 2017 RÚVZ vydal rozhodnutie na uvedenie priestorov občasného nanášania

zalievacích hmôt do prevádzky a schválil prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom. Práce boli zaradené do 2.kategórie.

Spoločnosť **TPC s.r.o., Liptovský Hrádok** sa zaoberá výrobou transformátorov. V r.2017 predložila spoločnosť posudok o riziku fyzickej záťaže pre pracovné činnosti súvisiace s obrábaním kovov. Na základe výsledkov merania a posúdenia rizika boli práce v profesii nástrojár a elektromechanik zaradené do 2. kategórie, faktor fyzická záťaž.

Spoločnosti **GALMM s.r.o., Ružomberok** bola po vykonaní štátneho zdravotného dozoru v súvislosti s podnetom uložená povinnosť aktualizovať prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti spojené s expozíciou chemickým faktorom na jednotlivých pracoviskách; konanie je v predmetnej veci prerušené v termíne do 30.5.2018. Predmetom činnosti spoločnosti je povrchová úprava kovov.

Drevospracujúci priemysel - najvýznamnejším zamestnávateľom v regióne v drevospracujúcom priemysle je **IKEA Industry Slovakia s.r.o., OZ Jasná, Závažná Poruba**. Spoločnosť je zameraná na výrobu nábytku a nábytkových dielcov. V roku 2017 boli RÚVZ predložené a následne schválené prevádzkové poriadky pre prácu spojenú s expozíciou hluku vo výrobní sekcii 01 a 02, prevádzkové poriadky pre prácu spojenú s expozíciou fyzickej záťaže na niektorých pracoviskách, na základe čoho bol predložený a schválený návrh na zaradenie prác do príslušných kategórií.

Ďalším významným zamestnávateľom je spoločnosť **Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok**. Predmetom činnosti spoločnosti je spracovanie mäkkého dreva na finálne produkty – lamely a laty. RÚVZ v roku 2017 vydal záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby Nová skladovo-expedičná hala D5 v areáli závodu, schválil prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii hluku na pracoviskách vo výrobní hale D2.

Spracovanie dreva a výroba z dreva je predmetom činnosti aj menších zamestnávateľov – VOKUMA, s.r.o. Partizánska Ľupča, NÁBYTKÁR, s.r.o., prevádzka Ružomberok, DREVONA NP s.r.o., Malužiná, Lesný komposesorát Partizánska Ľupča, s.r.o., Partizánska Ľupča, Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe – zamestnávateľ je zameraný na ťažbu dreva, obchodovanie s drevom a spracovanie dreva v píllici, STAMI RK, s.r.o., Ružomberok, prevádzka L. Teplá, M&T systémy, s.r.o., Žilina, prevádzka Kosovo – Ružomberok, A-Z LOKOMAT, s.r.o., Kráľova Lehota, FRAMI, s.r.o., Ružomberok – Biely Potok, EUROPARKETT SLOVAKIA s.r.o., Košice, prevádzka Ružomberok, Wood Working, s.r.o., Čadca, prevádzka Ružomberok, EVERGREEN, s.r.o., Ružomberok, Castello furniture, s.r.o., L. Mikuláš, LES WOOD s.r.o., Liptovský Mikuláš, MI – PAL, s r.o., L. Mikuláš a prevádzky piliarskej drevovýroby, stolárske dielne, výroba nábytku a iné.

V roku 2017 boli do skúšobnej prevádzky uvedené:

Drevárska píla, s.r.o., Svätý Kríž, PÍLA – DIAMÍR, s.r.o., Liptovská Ondrašová, skúšobná prevádzka trvá.

Spracovanie a výroba koží – koželužský priemysel: Najväčším zamestnávateľom je podnik **SlovTan Contract Tannery, s.r.o., Liptovský Mikuláš**. RÚVZ v r. 2017 vydal

záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby „Rozšírenie triedenia a skladovania polotovarov – modernizácia námokových a činiacich uzlov“, následne bolo vydané rozhodnutie na uvedenie týchto priestorov do skúšobnej prevádzky, ktorá ešte trvá. Schválený bol prevádzkový poriadok pre prácu spojenú s expozíciou hluku na pracoviskách tyčové sušenie a váľanie a prevádzkového poriadku pre prácu spojenú s expozíciou chemickým faktorom spôsobujúcim vznik profesionálnych kožných ochorení na pracovisku mokrej dielne. Výrobná činnosť spoločnosti zostala nezmenená – nákup surových hovädzích koží, ich triedenie, výroba polotovaru wetblue, výroba crustu a hotových čalúnnických usní.

Ďalším koželužskými prevádzkami sú: **LIPTOSPOL s.r.o., Liptovský Mikuláš a SPLIT SLOVAKIA, s.r.o., Liptovský Mikuláš** s predmetom činnosti - orezávanie a miazdrenie štiepenkovej glejovky a koží. V r.2017 nedošlo k zmenám v uvedených spoločnostiach, práce sú zaradené do príslušných kategórií rizika.

NICOLAUS LEATHER, s.r.o., Liptovský Mikuláš – v r. 2017 spoločnosť ukončila svoju výrobnú činnosť (výroba povrchovo upravených usní). Spoločnosť nezanikla, pokračuje vo výkupe surových hovädzích koží, ich skladovaniu a spracovaniu do stavu wet blue dodávateľsky, naďalej sa venuje obchodnej činnosti.

Strojárske priemysel: Väčším zamestnávateľom je spoločnosť **HACO, a.s. Liptovský Mikuláš**. Z dôvodu zmeny prevádzkovateľa (predtým Liptovské strojárne plus a.s.) bolo vydané RÚVZ rozhodnutie do skúšobnej prevádzky, ktorá trvá.

GreMi KLIMA, s.r.o., prevádzka v Likavke pri Ružomberku – na základe podnetu bol vykonaný štátny zdravotný dozor, pričom bolo zistené, že spoločnosť si nespĺnila povinnosť vyplývajúcu z § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z.z. – po zmene prevádzkovateľa nepožiadala RÚVZ o vydanie rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky, za čo jej bola uložená pokuta rozhodnutím. Do konca februára 2018 je vydané rozhodnutie do skúšobnej prevádzky z dôvodu kvalitatívneho a kvantitatívne zisťovania zdraviu škodlivých faktorov pracovného prostredia.

GMD Metal, s.r.o., Liptovský Mikuláš – v r. 2017 boli uvedené priestory kovovýroby do prevádzky a schválený prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti spojené s expozíciou hluku.

InterTechnic s.r.o., Liptovský Mikuláš – predmetom činnosti je výroba výrobkov z gumy, plastov, z kovu, opracovanie kovu jednoduchým spôsobom, textilná výroba. Spoločnosť sa presťahovala do iných priestorov, preto RÚVZ vydal rozhodnutie sa skúšobnú prevádzku do 31.5.2018 z dôvodu potreby kvantitatívneho a kvalitatívneho zisťovania zdraviu škodlivých faktorov pracovného prostredia.

GERGONNE SLOVENSKO s.r.o., Liptovský Mikuláš – predmetom činnosti je výroba a spracovanie lepiacich pásov a matricovo vysekávaných komponentov z gumy a plastových pien. V r. 2017 bol vykonaný štátny zdravotný dozor spoločne s Inšpektorátom práce Žilina, zo záveru ktorého vyplynula pre spoločnosť povinnosť aktualizovať posúdenie

rizika z expozície zamestnancov chemickým faktorom na pracoviskách a zabezpečiť posúdenie fyzickej záťaže pri práci. Uložené opatrenia trvajú do konca marca 2018.

CD – profil s.r.o., Liptovský Mikuláš za zaoberá výrobou tenkostenných oceľových profilov využívaných prevažne v nábytkárstve a v stavebnom priemysle. Z dôvodu plánovaného rozšírenia výroby a tým súvisiaceho nárastu počtu pracovníkov spoločnosť v r. 2017 pristúpila stavebným úpravám existujúcej nevyužívanej budovy, následne boli v tomto objekte rozhodnutím RÚVZ uvedené priestory jedálne a zariadení na osobnú hygienu do prevádzky (pre cca 80 zamestnancov).

VANEX spol. s r.o. , Liptovský Hrádok – činnosť je zameraná na výrobu zariadení na odvodňovanie kalov a iných látok pre čističky odpadových vôd, banský a papierenský priemysel. RÚVZ vykonal štátny zdravotný dozor za účelom kontroly plnenia povinností zamestnávateľa pri ochrane zdravia zamestnancov pri práci, ktorých pracovné činnosti sú zaradené do 2. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól, nedostatky neboli zistené.

KOVO BOHUNKA, výrobné družstvo Ružomberok – v r. 2017 bol vykonaný štátny zdravotný dozor za účelom kontroly plnenia opatrení na zlepšenie pracovných podmienok, ktoré boli uložené pokynom RÚVZ v súvislosti so zistenými nedostatkami pri šetrení podozrenia na chorobu z povolania.

Priemysel výroby papiera a celulózy – dominantným zamestnávateľom je podnik **Mondi SCP, a.s., Ružomberok**. Na základe koordinačnej porady zástupcov orgánov štátnej správy bol vykonaný štátny zdravotný dozor v Mondi SCP, a.s., Ružomberok, prevádzka Výroba papiera – PS 1,16,17,18, stredisko Papierenský stroj 1.

K aktualizovanej bezpečnostnej správe, ktorá sa týkala aktualizácie z dôvodu zmeny legislatívy – zákon č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení a doplnení niektorých zákonov, vydal RÚVZ súhlasné vyjadrenie, stanoviská RÚVZ boli a sú na vyžiadanie spoločnosti vydávané v súvislosti s používaním nových chemickým látok a zmesí. V priebehu r. 2017 boli vydané rozhodnutia na schválenie prevádzkového poriadku pre prácu s expozíciou hluku a chemickým faktorom v prevádzke OJ Spracovanie dreva, prevádzkového poriadku pre pracovné činnosti spojené s expozíciou chemickým a biologickým faktorom na pracovisku SČOV Hrboltová, rozhodnutie na uvedenie priestorov OJ Úpravňa - Balenie farebného papiera do skúšobnej prevádzky, rozhodnutie na uvedenie priestorov Papierenský stroj 1 do prevádzky a schválenie prevádzkového poriadku pre pracovné činnosti spojené s expozíciou chemickým faktorom a hluku, záväzné stanoviská k územným a kolaudačným konaniam stavieb v areáli Mondi SCP, a.s.

Ďalšími významnejšími prevádzkami sú:

Paul & Co. Slovensko, spol. s r.o., Ružomberok – výroba tovaru z papiera a lepenky (dutinky). V r. 2017 boli rozhodnutím RÚVZ uvedené priestory stavieb Expedičný sklad, Prístavba a stavebné úpravy haly a Stavebné úpravy plynovej kotolne pre sušiareň dutiniek do prevádzky.

Peter Mrázik KARTONEX, prevádzka Závažná Poruba, ktorá je zameraná na výrobu preložíek, podložiek, papierových paliet, kartónových obalov krabíc a iných výrobkov z papiera, lepenky a kartónu.

Činnosť spoločnosti **Convert + Trade, s.r.o. Ružomberok** je zameraná na výrobu zušľachtených papierov, polymérových a kovových fólií pre celý rad studených disperzií, peelových vrstiev, laminátových fólií pre obalovú techniku a samolepiacich etikiet. Podmienky v uvedených prevádzkach sú nezmenené.

Spoločnosť **CS print, s.r.o., L. Hrádok** je zameraná na výrobu papierových obrúskov pre potravinárske účely. Spoločnosť prevádzkuje uvedenú výrobu bez predchádzajúceho súhlasného rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva, za čo bola v r. 2017 uložená opakovane pokuta rozhodnutím.

Potravinársky priemysel: K najvýznamnejším podnikom patrí **GeLiMa, a.s., Liptovský Mikuláš** - výrobca želatíny pre potravinársky a farmaceutický priemysel z hovädzej štiepenky, z bravčových koží a rybacích koží a výroba koproduktov (múčka a tuky). RÚVZ vydal pokyn na prehodnotenie zdravotného rizika vyplývajúceho z expozície pracovníkov fyzikálnym a chemickým faktorom, uložená povinnosť bola splnená predložením prevádzkových poriadkov na schválenie. Podmienky práce a pracovného prostredia sú bez zmien.

V r. 2017 boli uvedené priestory **PROTEIN SLOVAKIA a.s., Liptovský Mikuláš** do prevádzky a schválené prevádzkové poriadky pre prácu s expozíciou hluku a fyzickej záťaži. Predmetom činnosti spoločnosti je spracovanie koží do produktu hovädzí kolagén.

Liptovské pekárne a cukrárne Lippek, k.s., Liptovský Mikuláš – podmienky práce sú nezmenené.

Savencia Fromage & Dairy SK, a.s., Liptovský Mikuláš. Výrobná činnosť spoločnosti spočíva v spracovaní mlieka, z ktorého sa následne vyrába syr a syrové výrobky. Pre pracovisko baliareň syrov bol schválený prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti spojené s expozíciou hluku – 3. kategória práce. Následne zamestnávateľ vykonal opatrenia na zníženie hluku, opätovne zabezpečil meranie hluku na uvedenom pracovisku a predložil návrh na zmenu prevádzkového poriadku, ktorý RÚVZ schválil a práce boli zaradené do 2.kategórie. V r. 2017 bol spoločnosti uložený pokyn na zabezpečenie merania lokálnej svalovej záťaže a hodnotenie zdravotného rizika vyplývajúceho z fyzickej záťaže; uložené opatrenie ešte trvá.

V spoločnosti **ST. NICOLAUS, a.s., Liptovský Mikuláš** (výroba liehovín a pochutín) v r. 2017 nedošlo ku žiadnym zmenám.

V spoločnosti **Pečivárne Liptovský Hrádok, s.r.o., Liptovská Porúbka** v r. 2017 nedošlo ku žiadnym zmenám.

SNICO s.r.o., Bratislava, prevádzka Liptovský Mikuláš – sa zaoberá produkciou známych slovenských horčíc a kečupov. U zamestnávateľa sú vyhlásené práce do 3. kategórie, rizikový faktor hluk a pevný aerosól.

V r. 2017 boli uvedené priestory **AQUA PRO s.r.o., Korytnica – Pančava, Liptovská Osada** (plnenie pramenitej vody do galónov) do prevádzky a schválený prevádzkový poriadok pre prácu spojenú s expozíciou chemickým faktorom a hluku.

Ďalšími posudzovanými a dozorovanými prevádzkami v spolupráci s oddelením hygieny výživy sú výrobné mäsových výrobkov, pekárne, menšie prevádzky výroby mliečnych výrobkov, plniarne minerálnych a pramenitých vôd a iné.

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo: Situácia oproti r. 2017 nie je významne zmenená, evidujeme 10 poľnohospodárskych družstiev, 4 roľnícke družstvá, 1 a.s., 8 s.r.o., 2 fyzické osoby. V niektorých poľnohospodárskych družstvách na základe vykonaného štátneho zdravotného dozoru boli aktualizované a schválené prevádzkové poriadky pre pracovné činnosti spojené s expozíciou chemickým faktorom na pracoviskách úseku rastlinnej výroby. Pracovné činnosti ako traktorista a agronóm sú z hľadiska expozície chemickým faktorom zväčša zaradené do 3. kategórie práce. V jednom poľnohospodárskom družstve sú vyhlásené práce do 4. kategórie pre pevný aerosól (sýpka). Družstvá mali zabezpečený zdravotný dohľad prostredníctvom pracovnej zdravotnej služby. Posúdenie rizika fyzickej záťaže bolo vykonané v jednom družstve (v súvislosti s výskytom chorôb z povolania), kde boli práce zaradené do 3. kategórie. Zoonózy v poľnohospodárskom sektore neboli prešetrované.

V lesnom hospodárstve sú prevažujúcim zamestnávateľom sú **Lesy SR Banská Bystrica š.p., OZ Liptovský Hrádok**. Ide o zamestnávateľa, u ktorého profesie piliarov vykonávajú samostatne zárobkovo činné osoby, vlastných zamestnancov – piliarov závod zamestnáva len v manipulačných skladoch. Práce piliarov sú zaradené do 3. kategórie z hľadiska fyzickej záťaže, hluku a vibrácií.

Stavebníctvo: V regióne Liptov evidujeme stavebné firmy, ktoré sú zamerané na stavebnú činnosť, výrobu prefabrikátov, tvárnic, výrobu cementu a stavebných prvkov z plastu (plastové okná, výroba stavebného polystyrénu, výroba stavebných netkaných textílií). Uvádzame niektoré z významnejších:

V spoločnosti **LIBETO a.s., Liptovská Teplá** – výroba prefabrikátových dielcov a betónových tvárnic sú podmienky nezmenené.

STADREKO, s.r.o., prevádzka výroby betónových výrobkov, k.ú. Lisková – v r. 2017 RÚVZ vydal rozhodnutie na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky, konanie je v predmetnej veci prerušené. Spoločnosť rozširuje prevádzkareň o výrobu výrobkov drobnej architektúry a o administratívnu budovu spoločnosti.

M+M PREFA s.r.o., Liptovský Hrádok – činnosť je zameraná na výrobu betónu a výrobu prefabrikátov rôzneho druhu. V r. 2017 bol vykonaný štátny zdravotný dozor za účelom kontroly plnenia povinností zamestnávateľa pri ochrane zdravia zamestnancov pri

práci, ktorých pracovné činnosti sú zaradené do 2. kategórie práce pre faktor hluk, vibrácie, chemické faktory, nedostatky neboli zistené.

V r. 2017 boli rozhodnutím RÚVZ uvedené priestory Výrobné, údržbárske, opravárenské stredisko **BOŠKO s.r.o., Okoličné** do skúšobnej prevádzky, termín trvá.

CESTY SK s.r.o., Košice – v r. 2017 bolo vydané rozhodnutie na uvedenie priestorov mobilnej obalovne asfaltových zmesí do skúšobnej prevádzky, ktorá ešte trvá.

TATRA-TRADE, s.r.o., Liptovský Hrádok – činnosť je zameraná na výrobu plastových okien. V r. 2017 bol vykonaný štátny zdravotný dozor za účelom kontroly plnenia povinností zamestnávateľa pri ochrane zdravia zamestnancov pri práci, ktorých pracovné činnosti sú zaradené do 2. kategórie práce pre faktor hluk.

ZMZV, s.r.o., Liptovský Mikuláš – výroba, montáž a predaj plastových a hliníkových okien a dverí. V r. 2017 RÚVZ vydal rozhodnutie na uvedenie priestorov spoločnosti do skúšobnej prevádzky, ktorá trvá.

KAMEŇOLOMY Liptovské Kľačany, s.r.o. - v r. 2017 RÚVZ vydal rozhodnutie na uvedenie priestorov spoločnosti do skúšobnej prevádzky, ktorá trvá. Riešená je problematika súvisiaca s posudzovaním zdravotných rizík zamestnancov dodávateľských firiem, ktorí v kameňolome pracujú.

EUROVIA-Kameňolomy, s.r.o., Košice-Barča - v r. 2017 priestory výrobného strediska Štrkoviňa Liptovská Mara prevzala iná spoločnosť, ktorá doposiaľ nepredložila kompletný návrh na uvedenie priestorov do prevádzky. Výrobné stredisko Kameňolom Malužiná je v prevádzke bez zmien.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť: Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš, Liptovský Mikuláš. U zamestnávateľa sú schválené prevádzkové poriadky pre pracovné činnosti spojené s expozíciou ionizujúcemu žiareniu, biologickým faktorom, chemickým faktorom, faktorom hluku a umelému optickému žiareniu na jednotlivých oddeleniach. Práce na pracoviskách sú z hľadiska expozície jednotlivým faktorom zaradené do 2. kategórie. U zamestnávateľa sú evidované rizikové práce 3. kategórie pre rizikové faktory – cytostatiká a biologický faktor. V r. 2017 bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu s expozíciou chemickým faktorom na pracovisku nemocničnej lekárne; práce sú zaradené do 2. kategórie pre chemické, karcinogénne a mutagénne faktory.

V spolupráci s oddelením epidemiológie boli v r. 2017 uvedené priestory Zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v špecializovanom odbore rádiológia v objekte Poliklinika Liptovský Mikuláš do prevádzky. Pre pracovné činnosti spojené s expozíciou umelému optickému žiareniu na pracovisku laseroterapie spoločnosti ORTO REFA s.r.o. v Liptovskom Mikuláši bol schválený prevádzkový poriadok; práce boli zaradené do druhej kategórie.

V rámci štátneho zdravotného dozoru na základe žiadostí bola posúdená 1 verejná lekáreň v Liptovskom Hrádku a 5 verejných lekární v Ružomberku, zároveň boli schválené

prevádzkové poriadky pre činnosti spojené s expozíciou chemickým faktorom, karcinogénnym a mutagénnym faktorom.

Sociálna starostlivosť: V tomto rezorte sú zastúpení najmä zamestnávateľia domovov dôchodcov, sociálnych služieb a špecializovaných zariadení pre deti a dospelých. V súčasnosti evidujeme v tejto oblasti pracoviská, na ktorých sú vyhlásené rizikové práce z hľadiska rizikového faktoru – psychická pracovná záťaž. Po prehodnotení prác prostredníctvom PZS boli niektoré pracoviská preradené do 2. kategórie práce.

Školstvo: Ide o rezort, v ktorom štátny zdravotný dozor je zabezpečovaný oddelením HDM. V súčasnosti evidujeme 2 stredné odborné školy, v ktorých sú orgánom verejného zdravotníctva vyhlásené rizikové práce z hľadiska expozície fyzikálnemu faktorom hluku, zaradené do 3. kategórie.

Predmetom štátneho zdravotného dozoru boli aj menšie zamestnávateľské subjekty – lekárne, prevádzky predajní a služieb, nákupné centrá, veterinárne ambulancie, zubné techniky, čerpacie stanice, zberné suroviny, výkupne, skladové a administratívne priestory, autoopravnice, servisy a pneuservisy a iné. Ide o zdanlivo menej významné prevádzky, avšak často krát je nutné v nich presadzovať základné hygienické požiadavky na pracovné prostredie (požiadavky na denné a umelé osvetlenie, zariadenia na osobnú hygienu, zásobovanie pitnou vodou a teplou vodou, požiadavky na prácu v stojí a pod.). Významnou súčasťou ŠZD bolo aj posudzovanie chránených pracovísk.

Zhoršenie situácie v oblasti ochrany zdravia pri práci a závažné zmeny v pracovnom prostredí sme nezaznamenali.

Zdravotný dohľad prostredníctvom PZS u existujúcich prevádzok je zabezpečený, v prípade uvádzania novovzniknutých priestorov do prevádzky sú zamestnávateľia upozornení na túto povinnosť.

Závažné zmeny v pracovnom prostredí, vrátane vzniku, resp. zrušenia prevádzok.

- Závažné zmeny v dozorovaných prevádzkach v charaktere pracovného prostredia neboli zistené.

Mimoriadne a havarijné situácie.

Mimoriadne a havarijné situácie RÚVZ v r. 2017 neevidoval.

Trend vývoja pracovného prostredia a pracovných podmienok v jednotlivých odvetviach výroby a služieb.

V r. 2017 nedošlo k zhoršeniu pracovných podmienok, ani k zániku väčších zamestnávateľov. Väčší zamestnávateľia mali zabezpečené služby PZS, čím je dosiahnutá primeraná úroveň ochrany zdravia pri práci. Pokračuje sa v hodnotení fyzickej záťaže u zamestnávateľov, u ktorých je táto záťaž aktuálna.

Hlavné príčiny zlepšenia alebo zhoršenia situácie v oblasti ochrany zdravia pri práci a predpokladaný vývoj v najbližších rokoch.

A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	148	26	2	2	150	28
B	Ťažba a dobývanie	14	0	1	0	15	0
C	Priemyselná výroba	2 412	350	58	5	2 470	355
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	0	0	0	1	0
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania	15	0	0	0	15	0
F	Stavebníctvo	57	0	0	0	57	0
H	Doprava a skladovanie	7	0	0	0	7	0
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	1	0	0	0	1	0
P	Vzdelávanie	5	1	0	0	5	1
Q	Zdravotníctvo a sociálna výpomoc	218	158	0	0	218	158
R	Umenie, zábava a rekreácia	9	0	0	0	9	0
SPOLU		2 887	535	61	7	2 984	542

Tabuľka č. 1b

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (2.stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (2.stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		Celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
01	Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby spojené s tým súvisiace	98	17	2	2	100	19
02	Lesníctvo a ťažba dreva	50	9	0	0	50	9

08	Iná ťažba a dobývanie	14	0	0	0	14	0
09	Pomocné činnosti pri ťažbe	0	0	1	0	1	0
10	Výroba potravín	94	49	2	0	96	49
11	Výroba nápojov	78	35	0	0	78	35
15	Výroba kože a kožených výrobkov	257	58	37	5	294	63
16	Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	816	168	9	0	825	168
17	Výroba papiera a papierových výrobkov	560	21	0	0	560	21
20	Výroba chemikálií a chemických produktov	1	0	0	0	1	0
22	Výroba výrobkov z gumy a plastu	14	1	0	0	14	1
23	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	32	0	0	0	32	0
25	Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	149	4	3	0	152	4
27	Výroba elektrických zariadení	19	0	0	0	19	0
28	Výroba strojov, zariadení i.n.	36	0	7	0	43	0
29	Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	18	0	0	0	18	0
31	Výroba nábytku	325	14	0	0	325	14
33	Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	13	0	0	0	13	0
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	0	0	0	1	0
37	Čistenie a odvod odpadových vôd	9	0	0	0	9	0

38	Zber, spracovanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	6	0	0	0	6	0
42	Inžinierske stavby	30	0	0	0	30	0
43	Špecializované stavebné práce	27	0	0	0	27	0
52	Skladové a pomocné činnosti v doprave	7	0	0	0	7	0
74	Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	1	0	0	0	1	0
85	Vzdelávanie	5	1	0	0	5	1
86	Zdravotníctvo	4	3	0	0	4	3
87	Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	214	155	0	0	214	155
93	Športové, zábavné a rekreačné činnosti	9	0	0	0	9	0
SPOLU		2 887	535	61	7	2 948	542

Tabuľka č. 1c

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa druhu a kategórie rizikového faktora (1.stupeň triedenia podľa rizikového faktora)

Rizikový faktor (1.stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	1	0	0	0	1	0
Fyzická záťaž	285	60	4	0	289	60
Hluk	2 203	256	9	0	2 212	256

Chemické látky a zmesi	622	121	74	12	696	133
Psychická pracovná záťaž	214	155	0	0	214	155
Vibrácie	52	0	2	0	54	0

Tabuľka č. 1d

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa druhu a kategórie rizikového faktora – okrem chemických látok a zmesí (1. a 2.stupeň)

Rizikový faktor (2.stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor						
Tuberkulóza	1	0	0	0	1	0
Fyzická záťaž						
Pracovná poloha	26	6	0	0	26	6
Dynamická záťaž	2	0	0	0	2	0
Dlhodobé nadmerné jednostranné zaťaženie	257	54	4	0	261	54
Hluk						
Ustálený	8	0	0	0	8	0
Premenný	2 189	256	9	0	2 189	256
Impulzový	6	0	0	0	6	0
Psychická pracovná záťaž						
Psychická pracovná záťaž	214	155	0	0	214	155
Vibrácie						
	52	0	2	0	54	0

Prenášané na ruky						
-------------------	--	--	--	--	--	--

Tabuľka č. 1e

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2017 podľa druhu a kategórie rizikového faktora – chemické látky a zmesi (2.stupeň triedenia)

Chemická látka (2.stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
alergén	153	9	5	5	158	14
dermatotropný	90	27	28	5	118	32
dráždivé	122	7	23	0	145	7
chemický karcinogén/mutagén	121	8	0	0	121	8
jedovaté – toxické	85	4	0	0	85	4
látky poškodzujúce reprodukciu	23	14	0	0	23	14
pevné aerosóly	185	53	13	2	198	55
veľmi jedovaté – veľmi toxické	93	4	10	0	103	4
žieravé	82	3	39	0	121	3

Komentár:

Predpokladané príčiny zmien oproti predchádzajúcemu roku /rokom.

K 31.12.2017 je v regióne Liptov **107** právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov s vyhlásenými rizikovými prácami. Počet exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v tretej a štvrtej kategórii – **2 948** z toho **542 žien**; v štvrtej kategórii sú práce zaradené u 7 podnikateľských subjektov s celkovým počtom zamestnancov 61, z toho 7 žien.

Oproti roku 2016 došlo v roku 2017 k zvýšeniu počtu zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do 3. kategórie o 236; u prác zaradených do 4. kategórie sa znížil počet o 5 pracovníkov. Z celového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce klesol počet žien v 3. kategórii o 44 a v 4. kategórii o 3.

Zvýšenie počtu pracovníkov exponovaných jednotlivým faktorom práce a pracovných podmienok (predovšetkým hluku o 262 a chemickým látkam a chemickým zmesiam o 118) bolo zaznamenané predovšetkým v dôsledku prehodnotenia (aktualizácie) zdravotných rizík v dozorovaných prevádzkach. Najviac evidovaných zamestnancov, ktorí sú exponovaní rizikovému faktoru hluk, sú na pracoviskách spracovania dreva, výroby výrobkov z dreva a výroby papiera (IKEA Industry Slovakia, s.r.o., OZ Jasná, Závažná Poruba, Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok, Mondi SCP, a.s., Ružomberok).

Do 31.12.2017 bolo Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši vydaných **19** rozhodnutí vo veci zaradenia, vyradenia alebo zmeny rizikových prác, z toho:

- 13 rozhodnutí bolo vydaných k zaradeniu prác do kategórií
- 5 rozhodnutí bolo vydaných k zmene zaradenia pracovných činností do príslušných kategórií (z tretej kategórie do druhej kategórie práce)
- 7 rozhodnutí na zaradenie prác do štvrtej kategórie (existujúce pracoviská, každoročne vydávané rozhodnutie, vyhlásenie nových pracovísk)
- 2 rozhodnutia boli vydané vo veci vyradenia prác z tretej kategórie z dôvodu ukončenia výrobných činností.

Návrhy na určenie rizikových prác sú vypracovávané v súlade s vyhláškou MZ SR č. 448/2007 Z.z.

Situácia pri určovaní rizikových prác u samostatne zárobkovo činných osôb (SZČO) a samostatne hospodáriacich roľníkov, vrátane zabezpečenia cielených lekárskeho preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci.

Hodnotenie rizík u SZČO je zabezpečované spravidla z podnetu RÚVZ pri posudzovaní a uvádzaní priestorov do prevádzky. V regióne sú evidované dve fyzické osoby – podnikatelia, ktoré nezamestnávajú iné osoby a vykonávajú rizikové práce. Ide o SZČO vykonávajúcu reguláciu živočíšnych škodcov a SZČO vykonávajúcu výrobu okien. V rámci štátneho zdravotného dozoru na rizikových pracoviskách bola požadovaná písomná dohoda o tom, kto zaisťuje bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v prípade, že zamestnanci viacerých zamestnávateľov alebo fyzické osoby oprávnené na podnikanie plnia úlohy na spoločnom pracovisku.

Stav pri určovaní rizikových prác - faktor psychická pracovná záťaž (trend vývoja, predpokladané príčiny zmien, hlavné problémy a návrhy riešení, konzultovanie návrhov na určenie rizikových prác s ÚVZ SR).

V r. 2017 došlo k zníženiu počtu o 34 pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce, ktoré boli zaradené do 3. kategórie rizika, rizikový faktor psychická záťaž, z dôvodu zmeny zaradenia pracovných činností z 3. do 2. kategórie. Psychická pracovná záťaž bola hodnotená na pracoviskách školy, kde je poskytovaná výchova a vzdelávanie deťom s mentálnym

postihnutím rôzneho stupňa a deťom s viacnásobným postihnutím a ťažkým viacnásobným postihnutím, a to nepriamo prostredníctvom charakteristík práce a pracovného prostredia a charakteristík subjektívnej odozvy zamestnanca na psychickú pracovnú záťaž. Na hodnotenie boli použité metódy na hodnotenie psychickej pracovnej záťaže z hľadiska úrove pracovných podmienok, metóda subjektívneho hodnotenia práce podľa Meistera, metóda na hodnotenie zrakových ťažkostí pri práci a test pozornosti. Hodnotenie vykonal pracovný psychológ a PZS.

Návrhy na určenie rizikových prác neboli konzultované s ÚVZ SR.

Stav pri určovaní a prehodnocovaní rizikových prác – faktor ionizujúce žiarenie v zdravotníckych zariadeniach.

RÚVZ neeviduje rizikové práce z hľadiska ionizujúceho žiarenia v zdravotníckych či iných zariadeniach. V r. 2017 RÚVZ neurčoval a neprehodnocoval rizikové práce – faktor ionizujúce žiarenie.

Zhodnotiť plnenie povinnosti zamestnávateľov vypracovať informáciu o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a o vykonaných opatreniach na pracovisku (§ 30 ods. 1 písm. l) zákona č. 355/2007 Z. z. , resp. podľa § 30 ods.1 písm. m) zákona č. 355/2007 Z.z. v znení zákona č. 289/2017 Z.z.

Uvedenú povinnosť splnilo 76 podnikateľských subjektov, čo predstavuje 71 % z celkového počtu zamestnávateľov s vyhlásenými rizikovými prácami, čo je porovnateľné s predchádzajúcim rokom.

3. Zabezpečovanie pracovnej zdravotnej služby podľa § 30a až 30d zákona č. 355/2007 Z.z. (do 30.11.2017)

V roku 2017 v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru kontroloval RÚVZ aj plnenie povinnosti zamestnávateľov v súlade s § 30 zákona č. 355/2007 Z.z., pri uvádzaní priestorov do prevádzky pre nové subjekty zároveň upozorňoval na plnenie tejto povinnosti. Väčšina zamestnávateľov povinnosť zabezpečenia zdravotného dohľadu pre zamestnancov plnila, u zamestnávateľov kde sú vyhlásené rizikové práce je zdravotný dohľad zabezpečovaný prostredníctvom tímu PZS, u zamestnávateľov, kde sú práce zaradené do druhej kategórie, bol väčšinou zdravotný dohľad zabezpečovaný bezpečnostnými technikmi, ktorí vykonávali samostatne dodávateľským spôsobom činnosť pracovnej zdravotnej služby na základe ohlásenia Úradu verejného zdravotníctva SR. Zároveň boli evidované subjekty, ktoré majú zabezpečenú PZS svojimi vlastnými zamestnancami.

Zabezpečovanie LPP vo vzťahu k práci vlastnými lekármi pracujúcimi v tíme PZS evidujeme v pracovných zdravotných službách regiónu – TeamPrevent Santé, s.r.o., GAJOS s.r.o., ÚVN SNP Ružomberok. Niektoré PZS zabezpečujú výkon LPP vo vzťahu k práci prostredníctvom všeobecných lekárov, ktorí aj v minulosti tieto lekárske prehliadky vykonávali, na základe zmluvných vzťahov. Výkon a frekvencia LPP vo vzťahu k práci je zabezpečovaná v súlade s § 30e zákona č. 355/2007 Z.z.

PZS TeamPrevent Santé, s.r.o. a GAJOS, s.r.o. má zriadené v okrese ambulancie pracovného lekárstva, v ktorých sú lekármi PZS vykonávané LPP vo vzťahu k práci a ktoré boli posúdené RÚVZ.

Úroveň zdravotného dohľadu nad pracovným prostredím vykonávaným pracovnými zdravotnými službami všeobecne:

RÚVZ má možnosť hodnotiť prácu tímov PZS zväčša prostredníctvom predkladaných dokumentov zamestnávateľmi – posudky o riziku, prevádzkové poriadky, návrh na zaradenie prác do kategórií. Odborná úroveň podaní sa v porovnaní s minulým obdobím zlepšila u tímov PZS, stále pretrváva nižšia odborná zdatnosť pri návrhoch prevádzkových poriadkov pre faktory práce a pracovného prostredia, ktoré predkladajú PZS vykonávajúce samostatne dodávateľským spôsobom niektoré činnosti PZS – dohľad nad pracovnými podmienkami zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do kategórií 1 a 2. V týchto návrhoch napr. v posúdení rizika prevláda všeobecnosť podania, neaplikovanie vedomostí o riziku vo vzťahu ku konkrétnym profesiám, nízka znalosť a schopnosť analýzy pracovných postupov vo vzťahu k rizikám pre zdravie a k hodnoteniu expozícií, obzvlášť tam, kde nie všetky chemické faktory sú merateľné, alebo merané. PZS sa vo všeobecnosti pri svojej činnosti snažia neuplatňovať také riešenie rizík, ktoré predstavujú pre zamestnávateľov finančnú záťaž. A ak áno, tak k takýmto hodnoteniam pristupujú vtedy, ak RÚVZ uvedené opatrenie nariadi rozhodnutím. Ak vstupný audit k hodnoteniu faktorov práce a pracovného prostredia je nedostatočný v otázke bližšieho poznania konkrétnych pracovných podmienok a úrovne expozícií príslušným faktorom vzniká skryté riziko expozícií zamestnancov skutočne rizikovým faktorom (kat. 3 alebo 4), čo sa uplatňuje najmä v oblasti fyzickej záťaže, ktorej hodnotenie je časovo, metodicky a najmä finančne najnáročnejšie.

Tabuľka č.13a

PZS u zamestnávateľa – vlastnými zamestnancami (do 30.11.2017)								
RÚVZ	Tímom PZS		Lekárom		Verejným zdravotníkom		Bezpečnostným technikom**)	
	Počet subjektov*	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov*	Počet zamestnancov	Počet subjektov*	Počet zamestnancov	Počet subjektov*	Počet zamestnancov
L.Mikuláš	3	20/0	3	9	5	12	8	13

Tabuľka č.13b

PZS u zamestnávateľa – dodávateľským spôsobom (do 30.11.2017)				
RÚVZ	Tímom PZS	Lekárom	Verejným	Bezpečnostným

					zdravotníkom		technikom*)	
	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov
L.Mikuláš	142	4832/621	-	-	16	38	43	226

Tabuľka č.13c

PZS – zamestnávateľ nemá zabezpečení (do 30.11.2017)				
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami	
	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4
L.Mikuláš	20	35	0	0/0

Komentár:

Zamestnávateľia mali uzavreté zmluvy s PZS dodávateľským spôsobom, údaje o zabezpečení PZS vlastnými zamestnancami sú z písomných oznámení. Na povinnosti zabezpečiť pre zamestnancov zdravotný dohľad prostredníctvom pracovnej zdravotnej služby najneskôr do dvoch mesiacov od začatia svojej činnosti boli účastníci konania upozorňovaní počas ŠZD a v rozhodnutiach na uvedenie priestorov do prevádzky.

Tabuľka č. 13d

Sankcie za správne delikty súvisiace so zabezpečením PZS a činnosťou PZS (do 30.11.2017)					
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovaného subjektu	Správny delikt podľa § 57 ods. 22 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. (zamestnávateľ nezabezpečil zdravotný dohľad pre zamestnancov)	Správny delikt podľa § 57 ods. 24 zákona č. 355/2007 Z. z. (nedostatky týkajúce sa činnosti tímov PZS – držiteľov oprávnenia na výkon PZS)	Správny delikt podľa § 57 ods. 45 zákona č. 355/2007 Z. z. (nedostatky týkajúce sa subjektov, ktoré vykonávajú samostatne dohľad nad pracovnými podmienkami)	V sume €
LM					

RÚVZ v roku 2017 neuložil sankciu za správny delikt súvisiaci so zabezpečením PZS a činnosťou PZS.

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

V roku 2017 boli prešetrované 2 prípady podozrení na chorobu z povolania. Žiadosti o šetrenie pracovnej anamnézy, vykonávaných prác a pracovných podmienok boli zaslané v oboch prípadoch Univerzitnou nemocnicou Martin, Klinikou pracovného lekárstva a toxikológie.

Obidva prípady prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania sa týkali ochorenia z DNJZ – položka č. 29 zoznamu chorôb z povolania a v oboch prípadoch boli priznané choroby z povolania. V uvedených prípadoch prešetrovania podozrení na chorobu z povolania bola posledným zamestnávateľom šetrených pracovníkov zaslaná požiadavka o poskytnutie údajov o posudzovanej osobe vrátane súvisiacej dokumentácie. Na základe zaslaných údajov RÚVZ konštatuje, že dostupnosť potrebnej dokumentácie je nevyhovujúca. Pri prešetrovaní oboch prípadov podozrení na chorobu z povolania boli zamestnávateľom nariadené opatrenia, a to prostredníctvom PZS hodnotiť fyzickú záťaž s ohľadom na polohovú záťaž horných končatín osobitne pre pravú a ľavú ruku s prihliadnutím na manipulované hmotnosti. Opatrenia boli nariadené na základe nedostatočného alebo absentujúceho zhodnotenia fyzickej záťaže prešetrovaných profesií.

Tabuľka č. 10

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania							
	Počet prešetr.	číslo položky Zoznam CHzP	dg.	organizácia (posledný zamestnávateľ)	profesia	záver prešetrovania S / N / ? / K / X	Lehota (v dňoch)
	1.	29	M192	IKEA Industry Slovakia s.r.o., odštepny závod Jasná	operátor výroby nábytku	?	67
	2.	29	M771	HACO, a.s., L. Mikuláš	kalič	S	53
SPOLU	2						

5. Choroby z povolania

V roku 2017 boli priznané 4 choroby z povolania, z toho dve v položke 29 zoznamu chorôb z povolania a dve v položke 22 zoznamu chorôb z povolania.

Prvá choroba z povolania bola priznaná u zamestnávateľa v drevospracujúcom priemysle, u ktorého sa šetril v poradí druhý prípad podozrenia na chorobu z povolania v položke 29 zoznamu chorôb z povolania. Zamestnávateľ má zabezpečený zdravotný dohľad pracovnou zdravotnou službou a vypracovaný posudok o riziku pri práci s fyzickou záťažou (2. kategória práce).

Druhá choroba z povolania bola priznaná u zamestnávateľa v strojárskom priemysle, ktorý má zabezpečený zdravotný dohľad pre zamestnancov pracovnou zdravotnou službou. U tohto zamestnávateľa bola choroba z povolania priznaná po prvý krát.

Ďalšie dva prípady priznaných chorôb z povolania sa týkali profesionálneho ochorenia - kontaktná alergia – položka č. 22 zoznamu chorôb z povolania. Oba prípady boli u zamestnávateľov koželužského priemyslu. V jednom prípade išlo o alergiu na gumu, pracovníčka pracovala v profesiách, kde bolo nevyhnutné používanie ochranných pracovných rukavíc, ktoré mohli spôsobiť senzibilizáciu pokožky rúk. V druhom prípade bola pracovníkovi diagnostikovaná kožná alergia na chróm, pracovník pracoval na pracovisku, kde bolo posúdené riziko pre činnosti spojené s expozíciou chemickým faktorom a rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva zaradené do 3. kategórie rizikových prác pre chróm ako kožný faktor. Zamestnávatelia mali zabezpečený zdravotný dohľad prostredníctvom pracovnej zdravotnej služby.

U šetrených zamestnávateľov sa počas roka 2017 nevyskytlo viac chorôb z povolania.

6. Toxické a veľmi toxické chemické látky a zmesi

Problematika toxických a veľmi toxických chemických látok a zmesí bola sledovaná pri uplatňovaní NV SR č. 82/2015 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1272/2008/EHS najmä pri posudzovaní prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku a pri uvádzaní priestorov do prevádzky. RÚVZ na tomto úseku cielene sleduje používanie nebezpečných chemických faktorov na pracoviskách a expozíciu zamestnancov pri každom výkone ŠZD a taktiež pri uvádzaní priestorov do prevádzky.

V roku 2017 bol v poľnohospodárskom sektore vykonaný štátny zdravotný dozor u 2 subjektov, ktorý bol zameraný aj na zaobchádzanie s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami. Zásadné nedostatky neboli zistené, nakoľko v poľnohospodárskom sektore pretrváva tendencia nepoužívať, alebo minimálne používať prípravky na ochranu rastlín, ktoré sú klasifikované ako toxické. V rámci regiónu evidujeme 2 sektory, ktoré prešli v rámci svojej činnosti na ekologické hospodárstvo. Na chemickú ochranu rastlín sa používajú len také prípravky, ktoré sú evidované v platnom zozname povolených prípravkov na daný

kalendárny rok, ich spotreba je evidovaná. Zásoby chemických prípravkov na ochranu rastlín sú v družstvách minimálne.

V roku 2017 bol vykonaný štátny zdravotný dozor u jedného prevádzkovateľa v koželužskom priemysle, ktorý bol zameraný na zaobchádzanie s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami. Počas výkonu štátneho zdravotného dozoru nebolo zistené pochybenie v skladovaní a manipulácii s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami.

Možno konštatovať, že používanie veľmi toxických látok a zmesí a toxických látok a zmesí sa v praxi u zamestnávateľov redukuje. Konzultácie k problematike sú priebežne poskytované. Pri uvádzaní priestorov do prevádzky bolo zistené, že sú používané veľmi toxické a toxické látky a zmesi v koželužskom priemysle, elektrotechnickom, celulózopapierenskom priemysle, v lekárňach (reagenčný aparát). Účastníci konania týchto prevádzok boli upozornení na povinnosť vyplývajúcu z § 6 ods. 2 písm. d) nariadenia vlády SR č. 82/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov (NV SR č. 82/2015 Z.z.) – zabezpečiť, aby vedúci zamestnanec, ktorý je na pracovisku zodpovedný za odborné vykonávanie činností, alebo fyzická osoba – podnikateľ alebo zamestnanec, ktorý vykonáva prácu samostatne, bol odborne spôsobilý na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami v zmysle § 16 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z. Uvedená povinnosť bola zo strany účastníkov konania plnená.

Mimoriadne situácie a havárie: RÚVZ neevidoval.

7. Karcinogénne a mutagénne faktory

Situácia v evidencii zamestnancov pracujúcich v riziku karcinogénnych a mutagénnych faktorov sa v priebehu roka 2017 v porovnaní s rokom 2016 príliš nezmenila. Významné použitie karcinogénnych a mutagénnych látok je aktuálne v Liptovskej nemocnici s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš, Liptovský Mikuláš, pri podávaní cytostatík. Práce súvisiace s prípravou, riedením a podávaním cytostatík na Internom oddelení – ambulancii poliklinického onkológa a ambulancii klinickej onkológie sú zaradené do 3. kategórie. V databáze sú ďalej evidovaní zamestnávateľa, kde sa používajú technológie asfaltovania ciest a chodníkov za tepla, pri prácach vo vonkajšom teréne, kedy môžu byť zamestnanci exponovaní PAU (benzo-a-pyrén), spaľovňa nebezpečného odpadu (pevný aerosól - sadze, 3. kategória práce), laboratória pri vykonávaní laboratórnych analýz (2. kategória práce). Zároveň sú používané karcinogénne a mutagénne látky ako súčasť reagenčného aparátu v lekárňach, kde je expozícia minimálna.

Expozícia karcinogénnym a mutagénnym faktorom je aj u zamestnancov, ktorí vykonávajú odstraňovanie azbestových materiálov alebo materiálov obsahujúcich azbest zo

stavieb. Zamestnávateľia si plnia povinnosť oznamovacej činnosti a predkladajú RÚVZ oznámenia o začatí prác odstraňovania azbestových materiálov zo stavieb (tabuľka 5b).

V roku 2017 nebol v rámci plánovaných kontrol rizikových prác vykonaný štátny zdravotný dozor na pracoviskách, kde sú práce zaradené do 3. alebo 4. kategórie práce pre karcinogénne a mutagénne faktory. Dozor na pracoviskách s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom bol vykonaný pri uvádzaní priestorov do prevádzky a pri schvaľovaní prevádzkových poriadkov pre prácu s karcinogénnymi faktormi (lekárne, TESLA Liptovský Hrádok a.s.).

Register zamestnávateľov, u ktorých sa používajú karcinogénne a mutagénne faktory je vedený. Tento bude doplnený o register zamestnávateľov, u ktorých sú používané reprotoxické látky z dostupných podkladov o hodnotení rizík pri práci s chemickými faktormi.

Tabuľka č. 5a

Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR					
- najčastejší výskyt podľa počtu exponovaných v rozdelení podľa krajov					
Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)		Klasifikácia*	Počet exponovaných (vrátane azbestu) (vrátane RP) celkom / ženy		Počet podnikov / organizácií
1.	cytostatiká	proces	3	3	1
2.	formaldehyd	proces	2	2	1
3.	PAU benzo-a-pyrén	karc.1B mut.1B	9	0	3
4.	pevný aerosól (sadze)	karc. 1	6	0	1
5.	azbest	karc.1A	53	0	12

*K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén,

M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek,

M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek,

proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa zákona § 41 ods. 16 zákona č.355/2007 Z.z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	77
Výkon štátneho zdravotného dozoru po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	0

Komentár:

V roku 2017 bolo posúdených celkovo **77** návrhov na činnosti spojené s odstraňovaním a likvidáciou materiálov obsahujúcich azbest, z toho **73** návrhov bolo na odstraňovanie a likvidáciu materiálov obsahujúcich azbest v exteriéri, **2** návrhy v interiéri a **2** návrhy v bytových jadrách v budovách na bývanie.

8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
A. Rozhodnutia súhlasné / nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	212/0		
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	133 /1		
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	2/0		
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín			
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku			

- o návrhoch na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	77/0		
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	19/0		
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov			
- ostatné	147/0		
S p o l u:	590/1		
B. Rozhodnutia – pokyny - opatrenia	3 73		
C. Vydané / odobraté oprávnenia na činnosti pracovnej zdravotnej služby	-		
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb	-		
E. Záväzná stanoviská :			
- § 13 ods. 2 zákona č.355/2007 Z.z. s prihliadnutím na zákon č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č.39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov			
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	8		
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	52		
- k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou	-		

Komentár:

V roku 2017 bolo okrem uvedeného v tabuľke spracovaných ďalších 129 písomností (odpovede, výzvy, správy, oznámenia, upozornenia, vyjadrenia, pozvánky, správy zo šetrení podozrení na CHzP, stanoviská). Z počtu 133 vydaných rozhodnutí k návrhu na schválenie prevádzkových poriadkov bolo 47 rozhodnutí vydaných súčasne aj k uvedeniu priestorov do prevádzky. 24 rozhodnutiami boli schválené prevádzkové poriadky pre viac faktorov súčasne. Pre prácu s expozíciou biologickým faktorom boli schválené 2 prevádzkové poriadky pre veterinárnu ambulanciu a čističku odpadových vôd. Prevádzkové poriadky pre pracovné činnosti s expozíciou biologickým faktorom boli vypracované podľa § 4 a § 18 nariadenia vlády SR č. 83/2013 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci a na základe posúdenia expozície pracovníkov biologickým faktorom bolo navrhnuté zaradenie profesií veterinárny lekár a operátor ČOV 1 do 2. kategórie práce .

Štátny zdravotný dozor a súvisiace činnosti	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	272
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	0
Šetrenie petícií	1
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	23
Odborné stanoviská (expertízy)	0
Konzultácie	514
Poradenstvo - individuálne - skupinové	-
Iné činnosti*	-

Komentár:

Sťažnosti: Odd. preventívneho pracovného lekárstva neriešilo.

Petície: Dňa 6.6.2017 bola RÚVZ postúpená Mestským úradom mesta Liptovský Mikuláš petícia obyvateľov bytového domu v Liptovskom Mikuláši, proti výstavbe ručných umývacích boxov a zastavenie wapkovania pred priestormi autoumyvárne v tesnej blízkosti bytového domu. V nadväznosti na podanú petíciu bolo zo strany RÚVZ zvolané prerokovanie petície súčasne s vykonaním štátneho zdravotného dozoru v prevádzke autoumyvárne. Z prerokovania petície a vykonania štátneho zdravotného dozoru bola spísaná zápisnica, a zároveň bola obyvateľovi bytového domu – osobe určenej na styk s orgánom verejnej správy zaslaná písomná odpoveď RÚVZ k predmetnej petícii. Z výsledku prerokovania petície vyplynula prevádzkovateľovi autoumyvárne povinnosť v súlade s § 52 ods.1 písm. c) zákona č.355/2007 Z.z. merať hluk v chránenom vnútornom a vonkajšom priestore (v zmysle vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z.) bytového domu.

Dňa 30.10.2017 predložil RÚVZ prevádzkovateľ autoumyvárne protokol o meraní imisií hluku vo vonkajšom prostredí č.017/2017. Z predloženého protokolu a výsledkov objektívneho merania bolo zrejmé, že posudzované hodnoty určujúcich veličín hluku nie sú vyššie ako prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí (kategória územia III. podľa tabuľky č.1 cit. vyhlášky MZ SR č.549/2007 Z.z.).

Podnety: V r. 2017 bolo evidovaných 23 podnetov, na základe ktorých bol vykonaný štátny zdravotný dozor.

- Písomný podnet občana na prešetrenie prevádzkovania nevhodných dielenských priestorov. Počas výkonu štátneho zdravotného dozoru bol predmetný objekt

uzamknutý, bez akéhokoľvek označenia, prístupová cesta k objektu a okolie boli pokryté vrstvou snehu. Podľa výpisu zo živnostenského registra prevádzkovateľ priestorov ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania uvedených na dokladoch o živnostenskom oprávnení ku dňu 15.12.2016. Podnet bol neopodstatnený.

- Písomný podnet na prešetrenie splnenia povinnosti uvedenia priestorov do prevádzky u prevádzkovateľa EcoKont. Po preskúmaní dokumentácie nachádzajúcej sa na oddelení PPL bolo zistené, že RÚVZ vydal k uvedeniu priestorov spoločnosti EcoKont súhlasné rozhodnutie dňa 28.9.2012. Dňa 1.7.2016 bol v predmetnej spoločnosti vykonaný štátny zdravotný dozor, počas ktorého nebolo zistené porušenie ustanovení vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z.z. Podnet bol neopodstatnený.
- Písomný podnet na prešetrenie splnenia povinnosti uvedenia priestorov do prevádzky a zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby u prevádzkovateľa ZVONÁRSTVO – IVÁK, s.r.o. Z dokumentácie nachádzajúcej sa v RÚVZ bolo zistené, že pre uvedenú prevádzku nebolo vydané rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky. Počas ŠZD bolo zistené, že na adrese uvedenej v podnete sa nenachádza žiadna prevádzka. Na základe telefonického dohovoru so spoločníkom spoločnosti ZVONÁRSTVO – IVÁK, s.r.o. bolo zistené, že táto spoločnosť nikdy nemala ani nemá žiadnych zamestnancov a na uvedenej adrese je len sídlo spoločnosti. Podnet bol neopodstatnený.
- Písomný podnet na prešetrenie splnenia povinnosti uvedenia priestorov do prevádzky a zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby u prevádzkovateľov Queenscliff Investments Slovakia s.r.o. a ENRICO PRODUKTIONS s.r.o. Z dokumentácie nachádzajúcej sa v RÚVZ bolo zistené, že spoločnosť ENRICO PRODUKTIONS s.r.o. má vydané orgánom verejného zdravotníctva súhlasné rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky, zdravotný dohľad má zabezpečený PZS GAJOS, s.r.o. O spoločnosti Queenscliff Investments Slovakia s.r.o. sa v RÚVZ žiadna dokumentácia nenachádzala. Podľa vyjadrenia konateľa spoločnosti táto spoločnosť má len nominálne sídlo, neprenajíma žiadne priestory a nezamestnáva zamestnancov. Podnet bol neopodstatnený.
- Písomný podnet na prešetrenie splnenia povinnosti uvedenia priestorov do prevádzky u prevádzkovateľa FIAČAN & PARTNERS, s.r.o. RÚVZ písomne vyzval uvedenú spoločnosť k vyjadreniu k uvedeným tvrdeniam. V odpovedi na uvedenú výzvu spoločnosť uviedla, že v čase doručenia výzvy požiadala o uvedenie priestorov do prevádzky. K predmetnej žiadosti RÚVZ vydal súhlasné rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky. Podnet bol neopodstatnený.
- Písomný podnet evidovaný v RÚVZ v súvislosti s neodborným odstraňovaním azbestocementových podhládov v pivnici obytného domu. Pracovníčky RÚVZ vykonali štátny zdravotný dozor v pivničných priestoroch bytového domu. V čase dozoru vykonávali odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest 2 pracovníci v druhom vchode bytového domu za zamknutými a označenými dverami (zákaz vstupu a oznam o vykonávaní prác s azbestom), ktorými sa vstupuje do pivničných priestorov, chod vysávača bol počuteľný. Pracovníci boli oblečení v jednorazových pracovných odevoch, mali respirátory, ochranné okuliare, pracovné rukavice a pracovnú obuv. Špinavú šatňu mali zriadenú v kontrolovanom pásme (uzamknutý a označený pivničný priestor), čistá šatňa bola v samostatnej miestnosti, do ktorej je vstup z pivničnej chodby. Pracovníckam RÚVZ jeden z pracovníkov poskytol požadované údaje, týkajúce sa postupu prác. Stavebné bytové družstvo Ružomberok vykonávalo demontážne práce v súlade s oprávnením Úradu verejného zdravotníctva SR a rozhodnutím RÚVZ. Na zistený nedostatok – neodvezené vrecia s nebezpečným

odpadom po ukončení demontáže vo vchode č. 1 bol okamžite telefonicky upozornený zodpovedný pracovník. Po ukončení demontážnych prác bolo zabezpečené meranie azbestových vlákien v ovzduší, ktoré preukázalo odborné odstránenie AZC podhládov. Podnet bol neopodstatnený.

- Odstúpený podnet Inšpektorátom práce Žilina, v ktorom je poukázané na prašné a hlučné prostredie v prevádzke na výrobu drevených peliet, ktorému sú vystavení všetci zamestnanci. Na základe podnetu bol v predmetnej prevádzke vykonaný štátny zdravotný dozor, pričom bolo zistené, že spoločnosť ISSA, spol. s r.o., Martin si nespĺnila povinnosti uvedené v § 52 ods. 1 písm. b) zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon č. 355/2007 Z.z.), t.j. nepredložila RÚVZ návrh na uvedenie priestorov výroby drevených peliet do prevádzky a do času kladného posúdenia sa nezdržala vykonávania posudzovaných činností a následnú povinnosť uvedenú v 52 ods. 1 písm. c) cit. zákona – kvalitatívne a kvantitatívne zisťovať zdraviu škodlivé faktory pracovného prostredia. S ohľadom na uvedené bolo voči menovanej spoločnosti zo strany RÚVZ začaté správne konanie vo veci porušenia predpisov na ochranu verejného zdravia a zdravých životných podmienok s následným uložením pokuty. Podnet bol opodstatnený.
- Ústny podnet na odstraňovanie materiálov s obsahom azbestu z rodinného domu neodborným spôsobom, v dôsledku čoho vzniká riziko uvoľňovania materiálov s obsahom azbestu a prípadné uvoľňovanie azbestocementových vlákien do okolia. RÚVZ majiteľovi nehnuteľnosti zaslala upozornenie na zabezpečenie odstránenia materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (strechy) prostredníctvom osoby alebo spoločnosti, ktorá vlastní predmetné oprávnenie na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb.
- Odstúpený podnet Inšpektorátom práce Žilina na prešetrenie nedostatkov týkajúcich sa výparov z galvanizačnej linky v spoločnosti GALMM s.r.o.. Na základe vykonaného ŠZD nebolo zistené porušenie ustanovení zákona č. 355/2007 Z.z. Podnet bol neopodstatnený.
- Písomný podnet na vykonávanie neodbornej demontáže AZC materiálov zo strechy kostola. Objekt sa nachádzal v centre mesta, v blízkosti školy, škôlky, autobusovej zastávky. V uvedenej veci bol zaslaný podnet aj Úradu verejného zdravotníctva SR, Bratislava. Podnet bol zo strany RÚVZ prešetrený štátnym zdravotným dozomom v dňoch 17.2., 20.2., 24.2. a 2.3.2017, pri ktorom bolo zistené, že pracovníci vykonávajúci likvidáciu AZC strešnej krytiny nebalili AZC materiál do PE vriec, nezabalený odvážali na fúriku do kontajnera označeného identifikačným listom – nebezpečný odpad. Po upozornení pracovníka zodpovedného pre činnosti spojené s likvidáciou AZC materiálu na uvedený nedostatok bola zabezpečená náprava v súlade s prevádzkovým poriadkom. Zistený nedostatok, t.j. nebalenie AZC materiálu do PE vriec počas odstraňovania, bol predmetom správneho konania začatého RÚVZ s následným uložením pokuty. Podnet bol opodstatnený.
- Telefonický podnet na prešetrenie neodbornej likvidácie azbestovej strechy z rodinného domu. Na základe vykonaného štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že azbestová strecha je uložená na zemi, majiteľ bol upozornený na zabezpečenie odbornej likvidácie nebezpečného odpadu. Nebezpečný odpad bol následne odvezený na skládku NO v Žakovciach.
- Telefonický podnet na prešetrenie pracovných podmienok v stánku, kde sa do stánku opakovane vracia hlodavec a konzumuje potraviny, ktoré sú predmetom predaja. Podnet bol odstúpený Regionálnej a veterinárnej potravinovej správe v Liptovskom Mikuláši.

- Písomný podnet na prešetrenie neprimeraného správania vedúcej lekárne. Podávateľovi podnetu bola zaslaná písomná odpoveď, že vzhľadom na kompetencie RÚVZ vyplývajúce zo zákona č. 355/2007 Z.z. orgánu verejného zdravotníctva neprináleží prešetrovať problematiku uvedenú v podnete.
- Písomný podnet na kontrolu predajne Renault – LIMA car, s.r.o., pre hygienické nedostatky: Na základe podnetu bol vykonaný štátny zdravotný dozor, počas ktorého neboli zistené uvedené nedostatky. Na uvedenie priestorov predmetnej predajne do prevádzky vydal RÚVZ súhlasné rozhodnutie. Podnet bol neopodstatnený.
- Písomný podnet na prešetrenie občana obce Bobrovec, ktorý prevádzkuje chov oviec. Podnet bol prejednaný so starostom obce, ktorý uviedol, že dotyčná osoba nie je fyzická osoba – podnikateľ, ani právnická osoba a nie je ani držiteľom osvedčenia o zápise samostatne hospodáriaceho roľníka. Časť podnetu, ktorá sa týkala predaja oviec bola odstúpená Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe v Liptovskom Mikuláši. Podnet bol zo strany RÚVZ hodnotený ako neopodstatnený.
- Podnet odstúpený z Inšpektorátu práce, Žilina, ktorý poukazoval na nedostatky v prevádzke spoločnosti Gate s.r.o. Na základe vykonaného ŠZD neboli zistené porušenia ustanovení zákona č. 355/2007 Z.z. Ako preventívne opatrenie bola nariadená regulácia živočíšnych škodcov v skladových priestoroch. Podnet bol neopodstatnený.
- Písomný podnet na preskúmanie činnosti na pozemku parc. č. KNC 513/3 o výmere 508 m³, k.ú. Liptovský Mikuláš (parkovisko). RÚVZ vydal pre spoločnosť prevádzkujúcu parkovisko rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky a schválil prevádzkové poriadky hotela. V cit. rozhodnutí sú uvedené aj parkovacie plochy pre návštevníkov hotela na dvoch susedných parkoviskách z južnej a západnej strany objektu. Podnet bol neopodstatnený.
- Písomný podnet na prešetrenie vhodnosti fajčenia pred budovou Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy. Miesto pred budovou je označené ako „miesto vyhradené pre fajčiarov“. RÚVZ upozornil RVPS na zákon č. 377/2004 Z.z., podľa ktorého ak je vstupný priestor do úradnej budovy zastrešený, nemá steny, ale má strechu a je ho preto možné považovať za súčasť budovy, na taktom mieste platí zákaz fajčenia. Podnet bol opodstatnený.
- Písomný podnet na prešetrenie spoločnosti Gremi Klima, s.r.o. Na základe vykonaného ŠZD bolo zistené, že priestory uvedenej spoločnosti nie sú orgánom verejného zdravotníctva uvedené do prevádzky. Z uvedeného vyplýva, že spoločnosť Gremi Klima, s.r.o. si nespĺnila povinnosti uvedené v § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z.z. S ohľadom na uvedené bolo voči menovanej spoločnosti zo strany RÚVZ začaté správne konanie vo veci porušenia predpisov na ochranu verejného zdravia a zdravých životných podmienok, následne bola uložená pokuta. Podnet bol opodstatnený.
- Odstúpený podnet z Inšpektorátu práce, Žilina na vykonanie kontroly v prevádzke Esox.plast spol. s.r.o. na prešetrenie nasledovných nedostatkov: pracovníci nedostávajú OOPP, vo výrobnej hale chýba účinné odsávanie. Na základe vykonaného ŠZD bolo zistené, že zamestnanci dostávajú OOPP pri nástupe do práce a pravidelne podľa potreby, vetranie na pracoviskách je prirodzené oknami a nútené ventilátormi, t.j. nebolo zistené porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z.z. RÚVZ zároveň uložil spoločnosti opatrenia na zabezpečenie merania tepelno-vlhkostnej mikroklimy a na posúdenie rizika aktuálnym chemickým faktorom. Podnet bol neopodstatnený.
- Písomný podnet na prešetrenie nevyhovujúcich mikroklimatických podmienok v kuchyni a v reštaurácii Hotela SOREA Máj. V zápisnici z dozoru boli uložené

opatrenia. V stanovenom termíne boli RÚVZ doručené požadované dokumenty – protokol o odstránení závady vetrania kuchyne hotela a protokol o meraní faktorov mikroklimy a posúdení záťaže teplom pri práci v kuchyni a v reštaurácii, čím boli povinnosti uložené RÚVZ splnené. Podnet bol opodstatnený.

- Telefonický podnet o prešetrenie situácie v predajni, kde vedúca prevádzky zdiera pracovníčku a nestará sa o ňu. V zime nie sú priestory predajne vykurované, permanentne je v zimných mesiacoch teplota v priestoroch 9 °C, zamestnankyňa má zdravotné problémy. Na základe štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že predmetná prevádzka je v likvidácii a v priebehu najbližších dní bola zatvorená. Podnet bol opodstatnený.
- Písomný podnet na prešetrenie splnenia povinnosti uvedenia priestorov do prevádzky kancelárie JUDr. Jaromír Pavlík – súdny exekútor. Po preskúmaní bolo zistené, že exekútor je štátom určenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí a podľa exekučného poriadku má postavenie verejného činiteľa. Na základe uvedeného sa na neho nevzťahujú povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 355/2007 Z.z. Podnet bol neopodstatnený.

Podania:

- Postúpenie podania Okresného úradu Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa odpadového hospodárstva, Nám. A. Hlinku 74, Ružomberok, vo veci prečinu ohrozenia a poškodenia životného prostredia spáchaného v súbehu s prečinom neoprávneného nakladania s odpadmi – demontáž strešnej krytiny s obsahom azbestu v Stankovanoch č. 49 dňa 15.6.2015. Súčasťou podania bol vyšetrovací spis ČVS: ORP-130/VYS-RK-2016 Okresného riaditeľstva PZ, odbor kriminálnej polície, Dončova 11, Ružomberok. Zo spisového materiálu vyplynulo, že stavebné práce súvisiace s demontážou eternitovej krytiny na chalupe č. 49 v Stankovanoch vykonávali pracovníci – traja živnostníci vyslaní spoločnosťou STAVTOP, s.r.o. Z dokladov nachádzajúcich sa v RÚVZ bolo zrejmé, že držiteľ cit. oprávnenia – spoločnosť STAVTOP, s.r.o. si nespĺnil povinnosť uvedenú v § 41 ods. 13 zákona č. 355/2007 Z.z. – pred začiatkom výkonu práce predložiť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva návrh na odstraňovanie azbestu alebo materiálov odstraňujúcich azbest zo stavieb na posúdenie podľa § 13 ods. 4 písm. j) zákona č. 355/2007 Z.z. a zdržať sa výkonu práce do času posúdenia navrhovanej činnosti. Spoločnosť STAVTOP, s.r.o. sa dopustila správneho deliktu na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci podľa § 57 ods. 29 písm. h) a písm. g) zákona č. 355/2007 Z.z., t.j. nepredložila pred začiatkom výkonu prác návrh podľa § 41 ods. 13 zákona č. 355/2007 Z.z. a nespĺnila oznamovaciu povinnosť podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z.z. S ohľadom na uvedené bolo voči menovanej spoločnosti zo strany RÚVZ začaté správne konanie vo veci porušenia predpisov na ochranu verejného zdravia a zdravých životných podmienok s uložením pokuty.

Tabuľka č. 6

Sankčné opatrenia	Počet	V sume
Pokuty za priestupky – blokové konanie		-
Pokuty za priestupky – pokuty do 1659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)		-

Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 50 zákona č. 355/2007 Z. z.)	8	3950,- €
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)		-
Trestné oznámenie		-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)		
Zvýšenie poistného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)		
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)		-

Komentár:

V 6 prípadoch boli pokuty uložené za dopustenie sa správneho deliktu podľa § 57 ods. 42 zákona č. 355/2007 Z.z. (účastníci konania nepredložili na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva opatrenia a návrhy podľa § 13 zákona č.355/2007 Z.z. a do času kladného posúdenia sa nezdržali vykonávania posudzovaných opatrení alebo činností, nesplnili povinnosti kvalitatívne a kvantitatívne zisťovať zdraviu škodlivé faktory pracovného prostredia, porušili povinnosti vypracovať prevádzkový poriadok a predložiť ho na schválenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva). Pokuty boli v týchto prípadoch uložené v celkovej sume 1800,- €.

Jedna pokuta bola uložená za správny delikt § 57 ods. 29 písm. h) a písm. g) zákona č. 355/2007 Z.z. v sume 2000 ,- €, t.j. účastník konania nepredložil pred začiatkom výkonu prác návrh podľa § 41 ods. 13 zákona č. 355/2007 Z.z. a nesplnil si oznamovaciu povinnosť podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z.z.

Jedna pokuta v sume 150,- €, za správny delikt podľa § 57 ods. 42 písm. e) zákona č. 355/2007 Z.z. bola uložená spoločnosti, voči ktorej bolo začaté správne konanie na konci roka 2015. Spoločnosť je oprávnená na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb a porušila povinnosti vyplývajúce z § 52 ods.1 písm. f) zákona č. 355/2007 Z.z., t.j. nedodržiavala pracovné a technologické postupy a schválený prevádzkový poriadok.

Tabuľka č. 7

Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách									
RÚVZ	Počet nových posúdení		Počet kontrolovaných CHP	Počet kontrol	Počet zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP v danom roku (spolu)	Kontrolné listy (aké, koľko)	Zistené nedostatky (aké, koľko)	Uložené opatrenia (aké, koľko)	Poznámky
	rozhodnutí	stanov.							
LM	10	11	7	28	22	7 Z	žiadne	žiadne	

Komentár:

Na kontrolovaných pracoviskách v už posúdených prevádzkach pracuje spolu 22 zamestnancov so zdravotným postihnutím. Druh zdravotného postihnutia - ochorenie podporno-pohybového aparátu, kardiovaskulárne ochorenie, metabolické ochorenie, zrakové postihnutie. Počas kontroly neboli zistené nedostatky a neboli uložené žiadne opatrenia.

Štátny zdravotný dozor bol vykonaný na základe metodického usmernenia ÚVZ SR na výkon štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách, bolo kontrolované aj plnenie povinností zamestnávateľa zlepšovať pracovné podmienky a prispôbovať ich zamestnancom.

Pracovníci chránených dielní majú vytvorené okrem šatní aj oddychové miestnosti, kde majú možnosť oddychu kedykoľvek počas pracovnej doby. Pracovné tempo je voľné, práca nie je úkolovaná a pracovníci môžu pracovné činnosti kedykoľvek počas pracovnej doby prerušiť. Zamestnávateľia zároveň zohľadňujú meniace sa okolnosti a zabezpečujú na pracoviskách podmienky v súlade s ergonomickými, fyziologickými a psychologickými požiadavkami práce, pracovníci majú možnosť vykonávať pracovné činnosti v pracovných

polohách ktoré dovoľuje ich zdravotný stav, taktiež nie sú zamestnávateľom obmedzovaní v absolvovaní lekárskeho vyšetrenia a prehliadok vo vzťahu k ich zdravotnému postihnutiu.

Tabuľka č. 8

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Liptovský Mikuláš			50	50						

A – azbest

B – biologické faktory

C – chemické faktory

H – hluk

K – karcinogénne a mutagénne faktory

N – neionizujúce žiarenie

P – psychická pracovná záťaž

R – bremená

V – vibrácie

Z – zobrazovacie jednotky

Komentár:

V r. 2017 boli distribuované anonymné dotazníky informovanosti zamestnancov o rizikách súvisiacich s expozíciou chemickým faktorom pri práci v počte 50 kusov a dotazníky informovanosti zamestnancov o rizikách súvisiacich s expozíciou hluku pri práci v počte 50 kusov. Z výsledkov ich vyhodnotenia vyplynulo, že zamestnanci sú informovaní o vplyve ich práce a pracovných podmienok na zdravie.

9. Podpora zdravia pri práci

Prerokované boli otázky súvisiace s hodnotením rizík pri práci a prevencie chorôb z povolania u zamestnávateľov, u ktorých boli hlásené choroby z povolania vplyvom faktorov DNJZ. Intervencie zamerané na znižovanie zdravotných rizík pri práci boli zabezpečované prostredníctvom konzultácií priebežne.

V roku 2017 boli distribuované anonymné dotazníky informovanosti zamestnancov o rizikách súvisiacich s expozíciou chemickým faktorom pri práci v počte 50 kusov a dotazníky informovanosti zamestnancov o rizikách súvisiacich s expozíciou hluku pri práci v počte 50 kusov. Intervencie zamerané na znižovanie zdravotných rizík zo životného štýlu zamestnancov boli zabezpečené v roku 2017 prostredníctvom aktivít poradne zdravia v 7 podnikoch, firmách, školách a iných organizáciách. Celkovo bolo vyšetrených 134 zamestnancov.

V oblasti prevencie chronických neinfekčných ochorení (srdcovo - cievnych, nádorových a cukrovky) boli realizované nasledovné intervenčné aktivity: vyšetrenie krvi, meranie tlaku krvi a pulzu, zisťovanie osobnej a rodinnej anamnézy, meranie antropometrických parametrov, poskytovanie poradenstva v oblasti rizikových faktorov spôsobu života so zameraním sa na oblasť výživy, pohybovej aktivity a nefajčenia.

Vyšetrenie zamestnancov bolo vykonávané prístrojmi: Omron – analyzátor stavby tela, tlakomer OMRON- ic-10, Reflotron Plus a Accutrend.

Podľa zistených hodnôt a údajov, bolo niektorým zamestnancom vypočítané celkové rizikové skóre (podľa Európskej kardiologickej spoločnosti 2013), ktorým sa určuje pravdepodobnosť ochorenia na diabetes mellitus v najbližších 10 rokoch. Klientom bolo poskytované poradenstvo v oblasti nefarmakologického ovplyvňovania krvného tlaku.

Pri výkone ŠZD je súbežne vedené poradenstvo najmä u menších zamestnávateľov, ktorí o problematike legislatívnych požiadaviek na ochranu zdravia pri práci nie sú dostatočne informovaní. Fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie najčastejšie zaujíma problematika postupu RÚVZ pri schvaľovaní chránených pracovísk, problematika vyhlasovania rizikových prác a otázky kategorizácie prác.

V rámci Európskej kampane Zdravé pracoviská pre všetky vekové kategórie sa v dňoch 23 - 27. októbra 2017 uskutočnil Európsky týždeň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši prostredníctvom svojej webovej stránky pozval odbornú a laickú verejnosť na „Deň otvorených dverí“ oddelenia preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie, dňa 26. októbra 2017 v čase od 9.00 do 14.00 hod. Pracovníci odboru preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie poskytovali poradenstvo v otázkach týkajúcich sa právnych predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, preventívneho hodnotenia zdravotných rizík z faktorov práce a pracovného prostredia, obmedzovania pôsobenia zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia a ich negatívneho pôsobenia na zdravie zamestnancov.

10. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť

Tabuľka č. 11

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť					
Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špeciali- zované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)
na odborných podujatiach (počet prednášok)	Pregraduálna a postgraduálna výchova (počet hodín)				
-	3	-	-	-	-

Komentár:

Prednášková činnosť: 1

V rámci pregraduálnej výchovy je v RÚVZ zabezpečovaná odborná prax pre študentov fakulty verejného zdravotníctva KU Ružomberok; oddelenie PPL sa podieľa na vedení praxe študentov 2. a 3. ročníka bakalárskeho štúdia.

11. Vyhodnotenie Dohody o spolupráci a koordinácii činností medzi ÚVZ SR a NIP v oblasti ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti pri práci, **zo dňa 15.3.2011 (zaslaná listom č. OPPL/2362/2011-Oj zo dňa 15.3.2011)**

Článok 7 Spolupráca regionálnych hygienikov a inšpektorov práce.

V roku 2017 bol v rámci koordinovanej kontroly vykonávanej orgánmi štátnej správy podľa § 24 ods. 3), 15), 16) zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s plánom koordinovanej kontroly, vykonaný dňa 25.10.2017 štátny zdravotný dozor v prevádzke Papierenský stroj PS 1, spoločnosti Mondi SCP, a.s., Tatranská cesta 3, Ružomberok. Predmetom kontroly bolo dodržiavanie ustanovení zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. a NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov, kontrola druhov používaných chemických látok a chemických zmesí a kontrola spôsobu manipulácie, prepravy a skladovania. Z výsledkov štátneho zdravotného dozoru vyplynulo pre spoločnosť Mondi SCP, a.s. plnenie opatrení v termíne do 30.11.2017 - predložiť prepracovaný prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti spojené s expozíciou chemickým faktorom a prepracovaný prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti spojené s expozíciou hluku. Dňa 16.11.2017 bolo v RÚVZ evidované podanie účastníka konania, ktorým predložil predmetné prevádzkové poriadky. Rozhodnutím RÚVZ zo dňa 28.11.2017 boli priestory Papierenský stroj 1, Tatranská cesta 3 uvedené do prevádzky a bol schválený prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti spojené s expozíciou chemickým faktorom a prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti spojené s expozíciou hluku. V závere koordinovanej kontroly RÚVZ konštatoval, že nebolo zistené porušenie zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V roku 2017 bola v rámci spoločných dozorných aktivít orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vykonaná spoločná previerka v spoločnosti GERGONNE SLOVENSKO s.r.o., Liptovský Mikuláš, ktorej predmetom činnosti je výroba s pracovanie lepiacich pásov a matricovo vysekávaných komponentov z gumy a plastových pien. Náplňou previerky bolo plnenie povinností zamestnávateľa, ktorého zamestnanci vykonávajú práce v kategórii 1 a 2 v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. a zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov. Zo strany RÚVZ boli zamestnávateľovi uložené opatrenia - povinnosť aktualizovať posúdenie rizika z expozície zamestnancov chemickým faktorom na pracoviskách a zabezpečiť posúdenie fyzickej záťaže pri práci. Uložené opatrenia trvajú do konca marca 2018.

Tabuľka č. 14b

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách (podľa zákona č.128/2015 Z.z.)				
Kraj	Previerka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení

	RÚVZ Liptovský Mikuláš	Mondi SCP, a.s., Ružomberok	B	0
--	------------------------	-----------------------------	---	---

Komentár:

V roku 2017 bola vykonaná 1 kontrola v spolupráci s NIP

12. Personalistika

Tabuľka č. 15

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) preventívneho pracovného lekárstva k 31.12.							
Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		S p o l u
	zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
	3			1			4

Komentár:

Bývalá vedúca oddelenia PPL - lekárka so špecializáciou z hygieny práce a choroby z povolania t.č. vykonáva funkciu regionálnej hygieničky, podľa možností a potrieb sa podieľa na činnosti oddelenia a odborne ho usmerňuje. Na oddelení pracujú 2 magisterky verejného zdravotníctva, z toho jedna je t.č. na materskej dovolenke, 1 bakalárka verejného zdravotníctva a 1 AHE. Oproti roku 2016 nastal nárast pracovníkov oddelenia PPL, konkrétne bola na oddelenie do stálej štátnej služby prijatá 1 magisterka verejného zdravotníctva. Špecializácia jednotlivých kategórií pracovníkov sa nezmenila.

13. Ostatné tabuľky

Tabuľka č.9

<i>Prehľad o počte kontrolovaných podnikateľských subjektov</i>						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR	22	31				53
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR		4				4
FO – slobodné povolanie						

FO – poľnohospodárska výroba						
Fyzické osoby spolu	22	35				57
Verejná obchodná spoločnosť						
Spoločnosť s ručením obmedzeným	5	96	34	9		144
Komanditná spoločnosť						
Nadácia						
Nezisková organizácia						
Akciová spoločnosť		2	6	4	2	14
Družstvo			3			3
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.						
Štátny podnik						
Národná banka Slovenska						
Banka – štátny peňažný ústav						
Rozpočtová organizácia			1			1
Príspevková organizácia						
Obecný podnik						
Fondy						
Verejnoprávna inštitúcia						
Zahraničná osoba						
Sociálna a zdravotné poisťovne						
Odštepny závod					1	1
Združenie (zväz, spolok)						
Politická strana, hnutie						
Cirkevná organizácia						
Organizačná jednotka združenia						
Komora (s výnimkou profesných komôr)						

Záujmové združenie právnických osôb						
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)		3				3
Krajský a obvodný úrad						
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)			1			1
Právnické osoby spolu	5	101	45	13	3	167
S p o l u :	27	136	45	13	3	224

Odbor hygieny detí a mládeže

VŠEOBECNÁ ČASŤ:

1. Celkové zhodnotenie činnosti oddelenia HDM

Činnosť oddelenia HDM bola v roku 2017 zameraná na sledovanie hygienických podmienok v predškolských a školských zariadeniach, podmienok stravovania detí a mládeže, podmienok na uskutočňovanie zotavovacích podujatí, podmienok v ubytovacích zariadeniach pre deti a mládež, objektivizáciu faktorov pracovného prostredia v školských jedálňach a na pracoviskách praktického vyučovania, na hodnotenie pestrosti jedálnych lístkov a na kategorizáciu zariadení.

Okrem bežného štátneho zdravotného dozoru sme v roku 2017 vykonávali aj ciele mimoriadne kontroly, s nasledovným zameraním:

- na pôvod a vysledovateľnosť mäsa používaného na prípravu hotových pokrmov v zariadeniach školského stravovania a

- na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek, týkajúcich sa priestorov na výučbu telesnej výchovy na základných a stredných školách v Slovenskej republike a rozšírenie poznatkov o názoroch žiakov na vyučovanie telesnej výchovy a priestory určené na výučbu telesnej výchovy.

Taktiež sme sa v roku 2017 podieľali na plnení Viacročného národného plánu úradnej kontroly potravín a kozmetických výrobkov, vykonávanej orgánmi verejného zdravotníctva. V rámci úradnej kontroly sme vykonávali odber vzoriek potravín a hotových jedál v dozorovaných zariadeniach podľa plánu, vypracovaného oddelením hygieny výživy tunajšieho RÚVZ.

Ďalšou z činností bolo sledovanie kvality piesku vo vybraných pieskoviskách regiónu Liptov (bližšie uvedené v kap. 2.2.).

V rámci výkonu ŠZD sme sa zameriavali aj na kontrolu dodržiavania zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov.

V roku 2017 sme sa zapojili aj do riešenia projektu, vyhláseného ÚVZ SR. Išlo o projekt: Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 (vyhodnotenie projektu bolo spracované samostatne).

2. Činnosť presahujúca rámec štátneho zdravotného dozoru, osobitná činnosť a agenda (tab.č.1)

Účasť na odborných podujatiach

V roku 2017 sme sa zúčastnili konferencie „XIII. Dni hygieny detí a mládeže“, Bratislava a XXIV. ročníka vedecko-odbornej konferencie „Životné podmienky a zdravie“, Nový Smokovec.

Činnosti na úseku výchovy ku zdraviu

Na úseku výchovy ku zdraviu samostatné prednášky neboli vykonávané, priebežne sú vykonávané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru (zdravá výživa v rámci zostavy jedálneho lístka, pestrosť stravy, prevencia chybného držania tela, pitný režim a pod.).

Úlohy vyplývajúce z požiadaviek ÚVZ SR

V rámci plnenia úloh vyplývajúcich z požiadaviek ÚVZ SR sme spracovávali správy o plnení Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR (za rok 2017) a údaje v rámci výkazníctva (za 1. polrok a celý rok 2017).

Odborné stanoviská, expertízy

V roku 2017 bolo na základe požiadaviek obcí a iných právnických a fyzických osôb vydaných 75 odborných stanovísk a vyjadrení (problematika týkajúca sa zariadení pre deti a mládež, stravovania, elokovaných pracovísk školských zariadení, zaraďovania do siete škôl a pod.).

Odborná a metodická činnosť

V rámci odbornej metodickej činnosti boli vykonávané konzultácie, celkovo sme v roku 2017 realizovali 267 konzultácií, ktoré sa týkali zariadení pre deti a mládež

a zariadení školského stravovania (riešenie hygienických nedostatkov, kapacita zariadení, spracovávanie prevádzkových poriadkov, prevádzka elokovaných pracovísk, rozvoz stravy, podmienky stravovania, organizovanie zotavovacích podujatí, legislatíva, odborná spôsobilosť osôb a pod.).

Iné činnosti

- odborné usmerňovanie študentov, ktorí v roku 2017 absolvovali na oddelení HDM odbornú prax (17 študentov II. ročníka a 8 študentov III. ročníka Fakulty zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku)
- účasť 2 pracovníčok oddelenia HDM na skúškach na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti a administratívna činnosť súvisiaca so skúškami (príprava osvedčení, príprava rozhodnutí o vrátení správnych poplatkov a zastavení konania, ukončovanie spisov o odbornej spôsobilosti v agende WIN ASu).

2.1. Zhodnotenie školského mliečného programu

Niektoré školské jedálne sa podieľajú na školskom mliečnom programe v zmysle Nariadenia vlády SR č. 339/2008 Z.z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách a v zmysle Nariadenia vlády SR č. 342/2009 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa NV SR č. 399/2008 Z.z. Tento program je realizovaný prostredníctvom školských jedální a mlieko resp. jogurty sú poskytované len pre stravujúcich sa žiakov. Do uvedeného programu bolo v roku 2017 zapojených celkovo 74 školských jedální, s počtom stravujúcich sa žiakov 6 382. Oproti roku 2016 došlo k nárastu počtu zapojených školských jedální (v roku 2016 bolo zapojených 66 školských jedální), ako aj k nárastu počtu zapojených žiakov (v roku 2016 bolo zapojených 5 885 žiakov). V rámci výkonu ŠZD neboli zistené nedostatky v manipulácii s mliekom resp. mliečnymi výrobkami pri realizácii tohto programu. K uvedenému prispieva aj skutočnosť, že program je zabezpečený prostredníctvom školských jedální, kde sú vytvorené vyhovujúce podmienky na skladovanie (dostatok chladiacich zariadení, dodržanie chladiaceho reťazca, kontrola doby spotreby a pod.) a manipuláciu vykonávajú pracovníci, ktorí sú zdravotne a odborne spôsobilí.

V niektorých školských zariadeniach je realizovaná aj tzv. mliečna liga DANONE. V roku 2017 boli do ligy zapojené 4 zariadenia (v roku 2016 to boli 3 zariadenia), s počtom žiakov 540 (v roku 2016 to bolo 234 žiakov), z čoho vyplýva, došlo k nárastu počtu zapojených škôl aj žiakov.

V niektorých školách sú inštalované mliečne automaty RAJO, tieto automaty boli v našom regióne v roku 2017 prevádzkované v 6 školách a ponúkali mlieka pre 1680 žiakov (počet automatov bol rovnaký aj v roku 2016, ponúkali mlieko pre 1 635 žiakov)

Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2017

Druh zariadenia	Počet škôl, zapojených do školského mliečného programu	Podmienky	
		vyhovujú (počet)	nevyhovujú (počet)

MŠ	45	45	0
ZŠ	27	27	0
SŠ	1	1	0
Iné	1	1	0
Spolu	74	74	0

2.2. Zhodnotenie stavu pieskovísk

V regióne Liptov je celkom 128 pieskovísk, z toho 66 v predškolských zariadeniach a 62 pieskovísk vybudovaných v rámci občianskej vybavenosti. Niektoré vonkajšie areály predškolských zariadení, vrátane pieskovísk, napr. v MŠ Gôtovany, MŠ Belanská v Liptovskom Hrádku, MŠ TatraKUK v Ružomberku, MŠ Pribylina, boli v roku 2017 rekonštruované. Vymenené resp. doplnené bolo záhradné vybavenie, oplotenie, opravené boli pieskoviská, vykonaná bola výmena piesku. Vo vonkajšom areáli materskej školy na ul. Riadok v Ružomberku bolo vybudované nové dopravné ihrisko. Na všetkých verejných pieskoviskách bol v jarnom období roku 2017 doplnený, resp. úplne vymenený piesok.

V roku 2017 bolo odobratých a vyšetrených 25 vzoriek piesku, z toho 12 z pieskovísk predškolských zariadení a 13 z pieskovísk, vybudovaných v rámci občianskej vybavenosti. Vzorky boli vyšetrené v zmysle vyhlášky č. 521/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Požiadavkám citovanej vyhlášky vyhovel 24 vzoriek, v jednej bolo zistené prekročenie najvyššieho prípustného množstva termotolerantných koliformných baktérií (v roku 2016 bolo taktiež odobratých 25 vzoriek, z toho jedna vzorka nevyhovela z dôvodu prekročenia najvyššieho prípustného množstva fekálnych streptokokov). Išlo o vzorku piesku odobratú z verejného pieskoviska, prevádzkovateľom ktorého sú Verejnoprospešné služby Liptovský Mikuláš. Prevádzkovateľovi bol vydaný pokyn na vykonanie opatrení, ktoré zabezpečia odstránenie mikrobiálneho znečistenia piesku. Prevádzkovateľ o vykonaných opatreniach informoval RÚVZ. Opakovaný odber piesku z predmetného pieskoviska potvrdil vyhovujúcu mikrobiologickú kvalitu piesku. Ani v jednej z odobratých vzoriek v roku 2017 nebolo zistené parazitárne znečistenie piesku.

Zhodnotenie stavu vyšetrených pieskovísk v roku 2017

Miesto odberu	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek vzhľadom na prítomné:		
		Termotolerantné a koliformné baktérie	Fekálne streptokoky	Salonella sp. Geohelminthy (vajíčka, larvy)
Pieskoviská v MŠ	12	0	0	0
Verejné pieskoviská	13	1	0	0

SPOLU:	25	1	0	0
--------	----	---	---	---

2.3. Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch

V roku 2017 bolo v prevádzke 10 školských bufetov (v roku 2016 to bolo 11 bufetov, ukončená bola prevádzka bufetu v Škole úžitkového výtvarníctva na ul. Scota Viatora v Ružomberku). Vykonané boli 3 kontroly, zamerané na predávaný sortiment a odber vzoriek lahôdkárskych výrobkov. Kontrolou nebol zistený tovar, ktorý nie je možné predávať podľa § 8 ods. 3 písm. a) vyhlášky č. 527/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež. Odoberané boli 3 vzorky lahôdkárskych výrobkov na laboratórne vyšetrenie, všetky vzorky vyhoveli stanoveným mikrobiologickým požiadavkám.

3. Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť (tab. č. 2 a 3)

Celkový počet zariadení, dozorovaných oddelením HDM je 1272 (okres Liptovský Mikuláš a okres Ružomberok). Z uvedeného počtu je 578 neštátnych zariadení.

Kontrolná činnosť bola vykonávaná:

- vo všetkých typoch zariadení pre deti a mládež (v prevádzkach do 6 rokov, v predškolských a v školských zariadeniach a pod.)
- v zariadeniach školského stravovania (školské jedálne a výdajné školské jedálne) pri všetkých typoch škôl
  - v domovoch sociálnych služieb
  - v miestach výkonu praktického vyučovania žiakov
  - v školských bufetoch
  - v školských internátoch
  - v zariadeniach a lokalitách, kde prebiehali zotavovacie podujatia
  - v telovýchovných zariadeniach, na vonkajších telovýchovných plochách
  - v zariadeniach mimoškolskej výchovy.

Celkový počet kontrol vykonaných v roku 2017 bol 424. Z toho bolo 332 kontrol vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru (tu sú zahrnuté aj kontroly dodržiavania ustanovení zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov - 56 kontrol) a 92 kontrol bolo vykonaných v rámci úradnej kontroly potravín. Štátny zdravotný dozor bol zameraný na komplexné zhodnotenie hygienických podmienok v jednotlivých prevádzkach, záznamy boli vypracovávané podľa vzorov, predložených ÚVZ SR. V zariadeniach školského stravovania boli používané tzv. „check listy“. Pri kontrolách v zariadeniach školského stravovania a pracoviskách praktického vyučovania odboru cukrár bol vykonávaný aj odber vzoriek hotových pokrmov a cukrárskych výrobkov na mikrobiologické vyšetrenie podľa kritérií hygieny procesu výroby a kritérií bezpečnosti potravín v súlade s PK SR. Taktiež bol v týchto zariadeniach vykonávaný aj odber sterov z pracovného prostredia. Celkový počet odoberaných vzoriek v roku 2017 bol

171, z toho 56 vzoriek potravín, 90 vzoriek sterov z pracovného prostredia a 25 vzoriek piesku (uvedené v tabuľke č. 2, v kolónke č.6). V rámci 56 vzoriek potravín bolo odobraté:

6 vzoriek cukrárenských výrobkov – všetky vzorky vyhoveli mikrobiologickým požiadavkám,

3 vzorky lahôdkárskych výrobkov – taktiež všetky vzorky vyhoveli mikrobiologickým požiadavkám a

47 vzoriek hotových pokrmov – z toho 2 vzorky nevyhoveli mikrobiologickým požiadavkám, t.j. 4,25 %.

V tabuľke č. 2, v kolónke č. 7 sú uvedené iné výkony v počte 1007, ktoré zahŕňajú vydané rozhodnutia (383), záväzné stanoviská (14), iné stanoviská (75), osvedčenia o odbornej spôsobilosti (506) a duplikáty osvedčení (29).

V roku 2017 bolo uložených 12 blokových pokút v celkovej sume 670,-€.

ŠPECIÁLNA ČASŤ:

1. Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež (tab. č. 3 a 4)

ÚSEKY:

Prevádzkárne do 6 rokov (detské jasle)

Do tejto kategórie zaraďujeme zariadenia starostlivosti o deti do 3 rokov veku (predtým jasle, z dôvodu novely zákona č. 480/0000Z.z. došlo k zmene názvu týchto zariadení). V regióne bolo v roku 2017 v prevádzke 5 zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku (v roku 2016 to boli 4 zariadenia), z toho sú 3 zariadenia súkromné a 2 štátne. Do prevádzky bolo v roku 2017 uvedené súkromné zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku v meste Liptovský Hrádok, s kapacitou 13 detí. Z dôvodu splnenia priestorových podmienok vzhľadom na nadobudnutie účinnosti citovaného zákona došlo vo všetkých zariadeniach v roku 2017 k zníženiu ich kapacity (pôvodne bola kapacita zariadení 112 detí, súčasná je 83 detí). Štátny zdravotný dozor bol v roku 2017 vykonaný vo všetkých zariadeniach, hygienická situácia je v nich dobrá. V niektorých zariadeniach boli aktualizované a schválené nové prevádzkové poriadky (podmienka k registrácii týchto zariadení na VÚC).

Materské školy

V regióne bolo v roku 2017 v prevádzke 77 materských škôl (v roku 2016 to bolo 74 materských škôl), z toho je 8 neštátnych - 4 súkromné a 4 cirkevné. Počet detí v materských školách v roku 2017 bol 3 851 (v roku 2016 bol 3 863 detí), vek detí od 2 do 6 rokov.

V roku 2017 boli uvedené do prevádzky tri nové materské školy: Evanjelická materská škola, Komenského 3938, Liptovský Mikuláš, Materská škola, ul. Kamenie, Podtúreň a Súkromná materská škola, Námestie A. Hlinku, Ružomberok. V niektorých materských školách došlo k zvýšeniu kapacity z dôvodu zriadenia nových tried, napr. v MŠ Pribylina, MŠ Partizánska Ľupča, MŠ Lúčky a MŠ Liptovské Revúce.

K zhoršeniu hygienickej úrovne predškolských zariadení za spracovávané obdobie nedošlo. V niektorých objektoch, v ktorých sú materské školy umiestnené, sa zlepšil

stavebno-technický stav, vykonané bolo zateplenie objektov, vymenené boli okná (napr. v MŠ na Nábřeží 4. apríla v Liptovskom Mikuláši, MŠ Ivachnová, MŠ Pribylina, MŠ Dovalovo). Uvedené stavebné úpravy jednak znížili energetickú náročnosť objektov a jednak zlepšili mikroklimatické podmienky. V niektorých materských školách dochádza k postupnej výmene resp. rekonštrukcii vnútorného vybavenia, výmene nábytku, podláh a pod. (napr. v MŠ na Nábřeží 4. apríla a MŠ Palúčanská v Liptovskom Mikuláši, MŠ Pavčina Lehota, MŠ Vlachy, MŠ Prosiek, MŠ Svätý Kríž, MŠ Pribylina, MŠ Belanská v Liptovskom Hrádku, MŠ Liptovská Lúžna, MŠ Hrabovská, MŠ TatraKUK, MŠ Moyzesa a MŠ Malé Tatry v Ružomberku). V niektorých materských školách bola vykonaná rekonštrukcia zariadení na osobnú hygienu (napr. v MŠ Palúčanská v Liptovskom Mikuláši, MŠ Gôtovany, MŠ Prosiek, MŠ Partizánska Ľupča, MŠ Pribylina, MŠ Liptovské Revúce a MŠ Liptovská Lúžna).

K výraznému zlepšeniu hygienických podmienok došlo v materskej škole v obci Pribylina a v materskej škole na ul. Belanskej v Liptovskom Hrádku. V materskej škole v Pribyline bola vykonaná kompletná rekonštrukcia priestorov, jednotlivé objekty materskej školy boli zateplené, vymenené boli okná, rekonštruované boli zariadenia na osobnú hygienu, terasy, kotoľňa. V materskej škole na ul. Belanská v Liptovskom Hrádku bolo taktiež vykonané zateplenie a izolácia jednotlivých objektov materskej školy, výmena strechy, zastrešenie terás a upravený bol vonkajší areál.

Pretrváva nepriaznivá situácia z dôvodu prekročenia kapacity detí v materskej škole v obci Komjatná. Situácia je riešená zo zriaďovateľom, ktorý plánuje na jar 2018 začať s výstavbou novej materskej školy. V prípade ak stavba nebude realizovaná, bolo prevádzkovateľovi materskej školy uložené upraviť kapacitu materskej školy tak, aby boli dodržané požiadavky na priestorové podmienky v súlade s vyhláškou MZ SR č. 527/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež.

Základné školy

V regióne je spolu 47 základných škôl, z toho 4 cirkevné a 1 súkromná. Počet žiakov navštevujúcich základné školy v roku 2017 bol 10 183 (v roku 2016 bol 10 300 žiakov). Možno konštatovať, že hygienické podmienky sú na vyhovujúcej úrovni, za uplynulý rok nedošlo k zhoršeniu resp. havarijným situáciám v objektoch základných škôl.

K zlepšeniu stavebno-technického stavu objektov základných škôl došlo napr. v ZŠ Dúbrava, ZŠ s MŠ Ľubochňa, ZŠ Liptovské Sliache, boli zateplené, vymenené boli okná. V niektorých základných školách došlo k výmene školského nábytku (napr. v ZŠ Partizánska Ľupča, ZŠ s MŠ Komjatná, ZŠ s MŠ Ľubochňa, ZŠ Svätý Kríž).

Gymnázia

V regióne bolo v roku 2017 v prevádzke 6 gymnázií (rovnaký počet ako v roku 2016), z toho sú 2 cirkevné a 1 súkromné. Počet žiakov navštevujúcich tieto školy v roku 2017 bol 1 994 (v roku 2016 bol 1 923 žiakov). Hygienická situácia v nich je vyhovujúca. V roku 2017 boli do prevádzky uvedené nové učebne pre Evanjelické gymnázium na ul. Komenského v Liptovskom Mikuláši v objekte bývalého bankového inštitútu.

Stredné odborné školy

V regióne bolo v roku 2017 v prevádzke 13 stredných odborných škôl (SOŠ), z toho je jedna cirkevná a jedna súkromná (počet SOŠ bol rovnaký aj v roku 2016). Počet žiakov v SOŠ v roku 2017 bol 3 491 (v roku 2016 bol 3 728).

K zlepšeniu hygienických podmienok došlo v Strednej odbornej škole polytechnickej v Liptovskom Mikuláši. Za účelom celkového zníženia energetickej náročnosti došlo k zatepleniu objektu školy a výmene všetkých okien. Rekonštruované boli učebne, boli v nich vymenené radiátory, osvetlenie, školský nábytok, učebne boli vymaľované. Zriadené boli nové odborné učebne. Rekonštrukcia bola tiež vykonaná vo všetkých zariadeniach na osobnú hygienu pre žiakov aj personál školy. Maľovanie učební bolo vykonané aj v Strednej odbornej škole polytechnickej v Ružomberku, v telocvični školy boli vymenené okná.

V objekte dielni SOŠ lesníckej a drevárskej bola realizovaná rekonštrukcia kotolne. Nedostatky – nevyhovujúci stavebno-technický stav je v školskej jedálni školy, odstránenie nedostatkov je riešené so zriaďovateľom školy – Žilinským samosprávnym krajom.

Jazykové školy

V regióne máme 8 jazykových škôl - z toho 1 štátna pri Gymnázium M.M.Hodžu v Liptovskom Mikuláši a 7 súkromných. Počet jazykových škôl vzrástol oproti roku 2016, nakoľko boli do činnosti uvedené dve nové prevádzky v Ružomberku, a to vzdelávacie centrum JOY na Bystrickej ceste a jazyková škola ZARAZ na ul. Bernolákovej. Hygienické podmienky v týchto školách sú vyhovujúce.

Miesta výkonu praktického vyučovania

V roku 2017 stredné odborné školy prevádzkovali 155 pracovísk praktického vyučovania (v roku 2016 to bolo 144 PPV). PPV sú zriadené jednak pri SOŠ – ich počet je 21 a jednak PPV u iných PO a FO – ich počet je 134. Počet PPV je získaný z údajov, ktoré nám poskytli jednotlivé SOŠ.

V roku 2017 bol dozor vykonaný v obidvoch cukrárskych výrobníach – miestach výkonu praktického vyučovania pri Hotelovej akadémii v Liptovskom Mikuláši a pri Spojenej škole, Scota Viatora v Ružomberku, spojený s odberom vzoriek cukrárenských výrobkov.

Špeciálne školy

V regióne máme 11 škôl pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, s počtom žiakov 519. Počet žiakov v týchto školách klesol (v roku 2016 to bolo 11 škôl s počtom 548 žiakov). Z uvedeného počtu škôl sú 4 internátne.

K zhoršeniu hygienickej situácie v priebehu roka 2017 v špeciálnych školách nedošlo.

K zlepšeniu situácie došlo v Základnej škole internátnej pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou v Jamníku. Vymaľované boli všetky priestory učebňového objektu (učebne, kancelárie, chodby) a vykonaná bola rekonštrukcia zariadení na osobnú hygienu pre žiakov školy. V objekte internátu bolo vykonané maľovanie priestorov, vymenený bol koberec na chodbe a zriadená bola herňa pre deti.

Ku školám pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami zaraďujeme v zmysle zákona č. 245/2008 Z.z. aj špeciálne triedy v materských, základných a stredných školách pre deti s nadaním (intelektovým resp. športovým). V regióne bolo v roku 2017 takýchto tried 9 v Základnej škole na Dončovej ulici v Ružomberku, s počtom žiakov 125.

Fakulty VŠ

V regióne boli v roku 2017 v prevádzke 4 fakulty VŠ (v roku 2016 bol počet fakúlt 5, prevádzku ukončil Bankový inštitút zahraničná vysoká škola Praha – pracovisko Liptovský Mikuláš), z toho v meste Liptovský Mikuláš 1 fakulta: Elektrotechnická fakulta - detašované pracovisko Žilinskej univerzity a v meste Ružomberok 3 fakulty pri Katolíckej univerzite v Ružomberku: filozofická, pedagogická a zdravotníctva.

Fakulty navštevovalo spolu 3 302 študentov, čo je pokles oproti roku 2016, kedy fakulty navštevovalo 3745 študentov.

Hygienická úroveň týchto zariadení je vyhovujúca, k výrazným zmenám v hygienickej úrovni týchto zariadení za hodnotené obdobie nedošlo.

Zariadenia a prevádzky mimoškolskej výchovy a vzdelávania a základné umelecké školy

Medzi zariadenia mimoškolskej výchovy a vzdelávania zaradíme školské kluby detí (ŠKD) a centrá voľného času (CVC). V roku 2017 bolo v prevádzke 47 ŠKD a 37 CVC (počet ŠKD aj CVC je rovnaký ako v roku 2016). Školské kluby detí sú zriadené pri základných a špeciálnych školách, buď v samostatných priestoroch, prípadne sa na tento účel využívajú kmeňové učebne. Štátny zdravotný dozor v školských kluboch detí je vykonávaný v súčinnosti s výkonom dozoru v škole.

V roku 2017 bolo prevádzkovaných 81 pracovísk ZUŠ (v roku 2016 bol počet pracovísk ZUŠ rovnaký). Hygienická úroveň týchto škôl je vyhovujúca.

Ubytovacie zariadenia

Ubytovacích zariadení bolo v našom regióne v roku 2017 v prevádzke 20 (v roku 2016 bolo v prevádzke 21 ubytovacích zariadení, prevádzku ukončilo ubytovacie zariadenie NOVA na Žilinskej ceste v Ružomberku, s kapacitou 45 miest).

Zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri stredných, vysokých a špeciálnych školách, ako aj ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež. Ubytovacia kapacita týchto zariadení je 2 074 miest, oproti roku 2016 došlo k poklesu ubytovacej kapacity (v roku 2016 bola kapacita ubytovacích zariadení 2 123 miest, počet ubytovaných bol 1 303, t.j. 61,4 % vyťaženosť). V roku 2017 bol počet ubytovaných 1 255, čo je 60,5% vyťaženosť. Ani v jednom ubytovacom zariadení nedošlo za sledované obdobie k prekročeniu kapacity.

Zariadenia sociálnych služieb a zariadenia na vykonávanie opatrení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately

V roku 2017 bolo v prevádzke celkom 9 zariadení sociálnych služieb (v roku 2016 to bolo 7 zariadení) a to : Komunitné centrum „Nový svet – Hlboké“, Komunitné centrum vo Važci, Dom Charitas sv. Kláry v Liptovskom Mikuláši, Nízkoprahové centrum pre deti a rodinu v Ružomberku, Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých na ul. Sv. Anny v Ružomberku, Komunitné centrum na Madačovej ulici a Komunitné centrum na ul. Bernoláka 18 v Ružomberku. Do prevádzky boli v roku 2017 uvedené 2 nové zariadenia a to Centrum včasnej intervencie na ul. Jefremovskej v Liptovskom Mikuláši a Detské centrum Samuel vo Važci. Hygienické podmienky v týchto zariadeniach sú vyhovujúce.

V regióne je zriadených 12 detských domovov rodinného typu, v ktorých je prevádzkovaných 16 samostatných výchovných skupín (vek klientov od 0 – do 25 rokov) s celkovou kapacitou 160 miest. Sú umiestnené v rodinných domoch. Hygienické podmienky

v detských domovoch sú vyhovujúce. V detskom domove na ul. Houdeka a Sladkého 19A a 21 v Ružomberku bolo vykonané maľovanie a výmena poškodeného nábytku. Maľovanie priestorov a výmena niektorého nábytku bola vykonaná aj v detských domovoch v Kráľovej Lehote a Liptovskom Trnenci. Tu bola vykonaná aj úprava vonkajšieho areálu, vybudovaný bol záhradný altánok.

Špeciálne výchovné zariadenia

V regióne boli v roku 2017 v prevádzke 2 takéto zariadenia a to Diagnostické centrum v Ružomberku a Liečebno-výchovné sanatórium, Ľubochňa – dolina, v ktorých bolo umiestnených 72 detí. Hygienické podmienky v oboch zariadeniach sú vyhovujúce.

Zotavovacie podujatia a školy v prírode

V roku 2017 bolo v našom regióne organizovaných 241 zotavovacích podujatí a to: lyžiarske výchovno-výcvikové kurzy, školy v prírode a detská letná rekreácia. Ich počet klesol oproti roku 2016, kedy bolo organizovaných 252 podujatí. Problematika je bližšie popísaná v bode č. 7.

Zariadenia školského stravovania

Zariadení školského stravovania bolo v roku 2017 v prevádzke 126 (v roku 2016 to bolo 124), z toho je 90 školských jedální a 36 výdajných školských jedální. Do prevádzky boli uvedené 2 nové výdajné školské jedálne v materskej škole v obci Podtúreň a súkromnej materskej škole na Nám. A. Hlinku v Ružomberku. Problematika školského stravovania je bližšie popísaná v bode č. 6.

Zariadenia rýchleho občerstvenia

Medzi zariadenia rýchleho občerstvenia zaraďujeme všetky formy ambulatného predaja a bufety v školách. V roku 2017 bolo v prevádzke 10 zariadení, z toho 2 ambulatné predaje a 8 bufetov (v roku 2016 bolo v prevádzke 11 zariadení, prevádzku ukončil bufet v objekte Bankového inštitútu v Liptovskom Mikuláši). Vykonali sme 3 kontroly, zamerané na dodržiavanie povoleného sortimentu, osobnú a prevádzkovú hygienu a odber vzoriek lahôdkárskych výrobkov.

Telocvične pri školách

Do uvedenej kategórie zaraďujeme areály na výučbu telesnej výchovy pri školách, jednak vnútorné (telocvične), ktorých bolo v roku 2017 v prevádzke 52 a jednak vonkajšie areály (multifunkčné ihriská, bežecké dráhy a pod.), ktorých bolo v prevádzke 46.

V roku 2017 bol realizovaný monitoring telovýchovných podmienok žiakov základných a stredných škôl, vrátane vonkajších telovýchovných plôch z hľadiska dodržania požiadaviek príslušnej legislatívy (priestorové usporiadanie, vybavenie, teplotno-vlhkostná mikroklima a pod.). Monitoring bol vykonaný v 20 školách, v ktorých bolo kontrolovaných celkom 43 priestorov na výučbu telesnej výchovy (20 veľkých telocviční, 6 malých telocviční, 5 posilňovní a 12 vonkajších areálov). V 2 telocvičniach bol zistený havarijný stav (v Základnej škole s materskou školou, Okoličianska, Liptovský Mikuláš a v Obchodnej akadémii, Scota Viatora, Ružomberok) – odstránenie zisteného stavu je riešené so

zriaďovateľmi škôl. V 8 telocvičniach neboli zistené žiadne nedostatky, v ostatných sa hygienické nedostatky týkali hlavne stavebno-technického stavu objektov – poškodené nátery, maľovky, omietky a pod., na ich odstránenie boli stanovené termíny. K zlepšeniu hygienických podmienok došlo v telocvični pri Základnej škole, Čs. brigády 4, Liptovský Mikuláš – vykonaná bola rekonštrukcia, v rámci ktorej boli na objekte telocvične vymenené okná a siete na okná, kryty na radiátory, nová podlaha a telocvičňa vrátane zázemia bola vymaľovaná.

Ostatné

Medzi ostatné zariadenia, ktorých je 244, boli zaradené: materské a opatrovateľské centrá, autoškoly, Akadémia vzdelávania, detská ozdravovňa, rekreačné zariadenia, ktoré dozoruje odd. HDM, tanečné školy, detské pieskoviská a dopravné ihriská, detské interiérové herne a pod.

Štátny zdravotný dozor bol v roku 2017 vykonávaný pravidelne v rekreačných zariadeniach, v ktorých sa uskutočňovali zotavovacie podujatia (konkrétne uvedené v kap. 6) a na vonkajších areáloch predškolských zariadení a detských ihrísk, ktorý bol spojený s odberom vzoriek piesku z pieskovísk.

Hygienické podmienky v rekreačných zariadeniach, kde prebiehajú zotavovacie podujatia sú vyhovujúce.

2. Zhodnotenie zmennosti na školách

(tab.č.5)

Zmenného vyučovania sa na základných školách v školskom roku 2017/2018 nezúčastňujú žiaci žiadnej školy v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok.

3. Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

(tab.č.6)

Z počtu zariadení 1 272 je na verejný vodovod napojených 1 242, čo predstavuje 97,6%, 30 zariadení je napojených na individuálny vodný zdroj.

Problémy s kvalitou vody neboli v roku 2017 riešené, kvalita vody na odberových miestach je pravidelne kontrolovaná oddelením HŽP, s ktorým v tejto oblasti spolupracujeme.

4. Výskyt dusičnanovej methemoglobinémie

(tab.č.7)

V roku 2017 sa v regióne nevyskytlo žiadne ochorenie na dusičnanovú methemoglobinémiu.

5. Stravovanie detí a mládeže.

(tab. č. 8/a, 8/b,8/c, 8/d)

Z počtu 689 zariadení (uvedených v tab. č.8/a) má 97 vlastné stravovacie zariadenie, do 38 sa strava dováža, 310 zariadení má zabezpečené stravovanie v inom účelovom zariadení (ŠJ pri MŠ, ZŠ, SOŠ, ŠI a v iných zariadeniach spoločného stravovania) a 8 zariadení má zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení. V kolónke č. 10

tabuľky č.8/a je celkový počet 236 zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie, v skutočnosti však ide o zariadenia v kategórii ostatné, t.j. autoškoly, materské centrá a pod.

V tabuľke č.8/b – kategorizácia zariadení spoločného stravovania sú hodnotené podmienky 97 stravovacích zariadení detí a mládeže. Z uvedeného počtu do I. kategórie bolo zaradených 69 prevádzok, do II. kategórie 27 prevádzok a do III. kategórie 1 prevádzka.

V tabuľke č.8/c – kategorizácia výdajní stravy, sú hodnotené podmienky 38 výdajní stravy, z toho 28 je zaradených do I. kategórie a 10 do II. kategórie (do III. kategórie nemáme zaradené žiadne zariadenie).

V tabuľke č. 8/d je uvedený počet stravujúcich sa detí a mládeže. Podľa získaných podkladov k výročnej správe najmenej stravujúcich sa je medzi študentmi VŠ – z celkového počtu 3 302 študentov sa stravuje len 531, čo je 16,08% (v roku 2016 sa z počtu 3 745 študentov stravovalo 572, čo predstavovalo 15,3% študentov) . Z celkového počtu 3 491 žiakov stredných odborných škôl sa stravuje len 1 281, čo je 36,7 % žiakov. Tu možno konštatovať mierny nárast počtu stravujúcich sa žiakov (v roku 2016 sa z počtu 3 728 žiakov stravovalo 1 178, čo predstavovalo 31,6%). Mierny nárast v počte stravujúcich sa žiakov je aj v základných školách, kde sa z celkového počtu 10 183 žiakov stravuje 6 975, čo je 68,5 % (v roku 2016 to bolo 66,4% žiakov). Percento stravujúcich sa žiakov gymnázií je porovnateľné s predchádzajúcim rokom, z počtu 1 994 žiakov sa stravuje 1 104, čo je 55,4% (v roku 2016 to bolo 55,6 % žiakov). Porovnateľný je aj počet stravujúcich sa detí v materských školách, z počtu 3 851 detí sa stravuje 3 813, čo je 99,0% (v roku 2016 sa stravovalo 99,4 % detí). 100 % detí sa stravuje v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov veku (predtým jasle).

Kapacita stravovacích zariadení nie je ani v jednom prípade prekročená. Tam, kde to umožňujú hygienické podmienky a voľná výrobná kapacita, pripravuje sa strava i pre cudzích strávníkov. Výdaj stravy je vykonávaný vo vyčlenenom čase a za osobitných podmienok určených vedúcou ŠJ (podmienky stravovania cudzích strávníkov sú zahrnuté aj do prevádzkových poriadkov).

Počas roku 2017 došlo v nasledovných zariadeniach školského stravovania k zlepšeniu podmienok (modernizácií vnútorného vybavenia, doplneniu technologických zariadení, výmene okien a pod.):

- VŠJ pri MŠ, Nábřežie 4. apríla, Liptovský Mikuláš
- VŠJ pri MŠ Gôtovany
- ŠJ pri MŠ Pavčina Lehota
- ŠJ pri MŠ Svätý Kríž
- ŠJ pri MŠ Ivachnová
- ŠJ pri MŠ Kalameny
- ŠJ pri MŠ Bešeňová
- ŠJ pri MŠ Ludrová
- ŠJ pri MŠ, Riadok 4, Ružomberok
- ŠJ pri MŠ, Belanská, Liptovský Hrádok
- ŠJ pri ZŠ s MŠ, Dúbrava
- ŠJ pri ZŠ s MŠ, Komjatná
- ŠJ pri ZŠ s MŠ Hybe
- ŠJ pri ZŠ s MŠ, Liptovský Ján

V roku 2017 bolo v zariadeniach školského stravovania (školské jedálne a výdajné školské jedálne) vykonaných 151 kontrol. Možno konštatovať, že dochádza k postupnej

modernizácií jednotlivých stravovacích prevádzok, aj keď už nie v takom rozsahu, ako to bolo v predchádzajúcich rokoch.

Pri výkone ŠZD je kontrolovaná aj pestrosť jedálneho lístka so zameraním na obsah epidemiologicky rizikových potravín a jedál pripravovaných z nich, dodržanie energetickej a biologickej hodnoty pripravovanej stravy. Zisťované sú nedostatky v dodržiavaní percentuálneho zastúpenia dennej výživovej dávky, hlavne u detí predškolského veku (napr. podávanie len ovocia na olovrant) a v dodržiavaní zásad pre zostavovanie jedálnych lístkov (nedodržanie časovej a obsahovej štruktúry jedálnych lístkov počas piatich stravovacích dní z dôvodu častejšieho zaraďovania hlavných jedál z mäsa, nedostatočná frekvencia jedál zo strukovín, prívarkov, v rámci pitného režimu podávanie len sladeného čaju a pod.).

V rámci úradnej kontroly potravín bolo podľa zostavených plánov odberov vzoriek (plány vzoriek pre odd. HDM a odd. HV) odobratých 47 vzoriek hotových pokrmov, z toho 2 vzorky nevyhoveli mikrobiologickým požiadavkám, t.j. 4,25 %. Za účelom zistenia účinnosti vykonávaného čistenia a sanitácie sme vykonávali odber sterov z pracovného prostredia. Celkom sme odobrali 90 sterov.

6. Zotavovacie podujatia pre deti a mládež.

(tab. č. 9/a, 9/b)

Úroveň organizovania zotavovacích podujatí je porovnateľná s predchádzajúcim obdobím, v roku 2017 sa konalo spolu 241 podujatí a to: lyžiarske výcvikovo-výchovné kurzy, školy v prírode a letná detská rekreácia. K organizovaniu bolo vydaných 240 rozhodnutí, len jedno podujatie nebolo schválené z dôvodu neskoro podanej žiadosti (v roku 2016 sa konalo 252 podujatí). Za kalendárny rok 2017 sa v regióne Liptov rekreovalo spolu 13 626 detí, čo je o 2 945 detí viac ako v roku 2016 (vtedy sa rekreovalo 10 681 detí).

Zotavovacie akcie prebiehali v účelových rekreačných zariadeniach, zariadeniach cestovného ruchu a v letných stanových táboroch.

V rámci ŠZD bolo vykonaných počas konania zotavovacích podujatí 27 dozorov. Za zistené nedostatky v stravovacích častiach zariadení, kde sa konali zotavovacie podujatia, boli uložené blokové pokuty v sume 670,-€.

Epidemiologická situácia počas zotavovacích podujatí bola v roku 2017 priaznivá, nevyskytla sa žiadna epidémia.

7. Zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže.

V roku 2017 pokračoval v regióne Liptov trend obnovy objektov a zvyšovania hygienickej úrovne prevádzok, avšak už v menšom rozsahu ako tomu bolo v predchádzajúcich rokoch. Zriaďovatelia, prípadne prevádzkovatelia sa touto problematikou zaoberajú a riešia ju postupne vo vzťahu k ekonomickej situácii. Vypracovávajú projekty na získavanie prostriedkov z fondov EÚ a zo Žilinského samosprávneho kraja, jednak na úpravy objektov za účelom zníženia energetickej náročnosti (zateplovanie, výmena okien a dverí), jednak na úpravy za účelom zvýšenia hygienickej úrovne vnútorných priestorov (výmena podláh, rekonštrukcia zariadení na osobnú hygienu vrátane výmeny zariadení a pod.) a vytvorenia podmienok pre imobilných žiakov (vybudovanie bezbariérových vstupov).

Konkrétne školské zariadenia, v ktorých boli v roku 2017 vykonané stavebné úpravy resp. rekonštrukčné práce na zlepšenie hygienických podmienok, sú uvedené pri

jednotlivých typoch zariadení pre deti a mládež, v špeciálnej časti, kapitola Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež.

K modernizácii dochádza aj v zariadeniach školského stravovania. Vykonávajú sa úpravy a dopĺňa sa technologické vybavenie tak, aby tieto zariadenia vyhovovali požiadavkám, uvedeným vo vyhláske č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania. Konkrétne sú stravovacie prevádzky, v ktorých došlo k zmenám, uvedené v textovej časti, v bode 5. Stravovanie detí a mládeže.

8. Mimoriadne protiepidemické opatrenia v zariadeniach pre deti a mládež.

V roku 2017 sa v zariadeniach pre deti a mládež vyskytli 2 epidémie, išlo o nasledovné:

Epidemický výskyt rotavírusovej gastroenteritídy v Materskej škole, Stankovany

Išlo o potvrdenú rotavírusovú enteritídu. Z celkového počtu 32 detí a 4 osoby personálu ochorelo 11 detí (personál bez ťažkostí). Prvé príznaky ochorenia boli evidované 28.03.2017, išlo o vracanie, febrilitu, hnačky. Tri deti boli hospitalizované na detskom oddelení ÚVN Ružomberok, s potvrdeným rotavírusom v stolici. Pracovníkmi RÚVZ boli nariadené protiepidemické opatrenia, ktoré boli vykonané. V termíne od 10.04.2017 do 19.04.2017 bola materská škola uzatvorená.

Kampylobakteriálna enteritída v Špeciálnej základnej škole s materskou školou internátnou v Liptovskom Jáne.

Dňa 04.05.2017 boli RÚVZ nahlásené obvodnou lekárkou 3 pozitívne výsledky *Campylobacter jejuni* u detí zo Špeciálnej základnej školy s materskou školou internátnou v Liptovskom Jáne. Prvé ochorenie bolo evidované 29.04.2017. Spolu bolo exponovaných 106 osôb (26 detí v materskej škole, 36 detí v základnej škole a 44 zamestnancov), z ktorých ochoreli 4 deti z materskej školy, 8 detí zo základnej školy a 2 zamestnankyne. *Campylobacter jejuni* bol kultivačne potvrdený v 9 prípadoch. Z klinických príznakov dominovali febrilita, bolesti a kŕče v bruchu, hnačky a vracanie len u 3 detí. Nikto nebol hospitalizovaný. Pracovníkmi RÚVZ boli nariadené protiepidemické opatrenia, ktoré boli realizované. Vykonaný bol odber 5 vzoriek hotových jedál a 20 sterov z pracovného prostredia školskej jedálne. Prítomnosť pôvodcu ochorenia nebola zistená vo vzorkách jedál ani v steroch.

Kontrola fajčenia podľa zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Celkový počet vykonaných kontrol fajčenia:	56
Počet uložených sankcií na základe priestupkového konania:	0
Výška pokút v rámci priestupkového konania:	0
Počet uložených sankcií v rámci správneho konania:	0
Výška pokút v rámci správneho konania:	0

Tab. č. 1. Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§10, §11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov)

úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	koncepčná činnosť	riešené úlohy, programy a projekty/počet vyšetrených detí	odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odbor- níkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo- komunikač- nými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
				5	6	7						
3	75	0	2/140	267	0	0	3	0	0	1	0	0

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovísk, expertíz
3. počet koncepčných materiálov

4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účasť na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. č. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	5	3	5	0	0	0	5
2.	Materské školy	77	8	49	0	0	12	16
3.	Základné školy	47	5	19	0	0	0	5
4.	Gymnázia	6	3	1	0	0	0	1
5.	SOS ^{b)}	13	2	6	0	0	0	3
6.	Jazykové školy	8	7	2	0	0	0	3
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	155	134	4	0	0	9	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	20	0	1	0	0	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	4	3	0	0	0	0	0
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	165	78	10	0	0	0	3
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	20	7	1	0	0	0	0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	21	7	12	0	0	0	6
13.	Špeciálne vých. zariadenia	13	5	4	0	0	0	2
14.	Zot. poduj. + ŠvP	240	231	27	0	0	0	266
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	126	14	151	0	0	135	40
16.	Zar. rýchleho občerstv.	10	9	3	0	0	2	6
17.	Telocvične pri školách	98	3	22	0	0	0	1
18.	Ostatné	244	59	107	0	0	13	650
SPOLU:		1272	578	424	0	0	171	1007

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
  2. počet neštátnych zariadení
  3. počet kontrol
  4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
  5. počet hodnotených výsledkov analýz objektivizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
  6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
  7. počet iných výkonov
-
- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 3. Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	5	3	5	100	0	0	0	0	0	0
2.	Materské školy	77	8	66	85,7	11	14,3	0	0	0	0
3.	Základné školy	47	5	37	78,7	10	21,3	0	0	0	0
4.	Gymnázia	6	3	2	33,3	4	66,7	0	0	0	0
5.	SOŠ ^{b)}	13	2	6	46,2	7	53,8	0	0	0	0
6.	Jazykové školy	8	7	6	75	2	25	0	0	0	0
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	155	134	97	62,6	55	35,5	3	1,9	0	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	20	0	18	90	2	10	0	0	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	4	3	3	75	1	25	0	0	0	0
10.	Zar. a prev. mimošk.	165	78	120	72,7	45	27,3	0	0	0	0
	vých. a vzdel. + ZUŠ										
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	20	7	10	50	9	45	1	5	0	0

12.	ZSS + zar. soc. kurately	21	7	19	90,5	2	9,5	0	0	0	0
13.	Špeciálne vých. zariadenia	13	5	12	92,3	1	7,7	0	0	0	0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	240	231	204	85	30	12,1	6	2,5	0	0
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	126	14	93	73,8	32	25,4	1	0,8	0	0
16.	Zar. rýchleho občerstv.	10	9	5	50	5	50	0	0	0	0
17.	Telocvične pri školách	98	3	48	49	49	50	1	1	0	0
18.	Ostatné	244	59	214	87,7	30	12,3	0	0	0	0
S P O L U:		1272	578	965	75,9	295	23,2	12	0,9	0	0

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %

7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže v %
9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
  - a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách
a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 4. Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyťaženia	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
			1	2	3	4	5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia	0	0	0	0	0	0
2.		SOŠ	5	665	502	75,5	0	0
3.		konzervatóriá	0	0	0	0	0	0
4.		VŠ	8	1109	566	51,04	0	0
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ	1	12	11	91,7	0	0
6.		ZŠ	2	85	50	58,8	0	0
7.		SŠ	1	75	14	18,7	0	0
8.		praktické OU	0	0	0	0	0	0
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		3	128	112	87,5	0	0
	SPOLU		20	2074	1255	60,5	0	0

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého

záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže

6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5. Prehľad o zmennosti na základných školách

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných školách		Počet žiakov v ZŠ s dvojzmenným vyučovaním			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	
L.Mikuláš	23	0	5382	667	0	0	0	0
Ružomberok	24	0	4801	562	0	0	0	0
spolu v šk. roku 2017/18	47	0	10183	1229	0	0	0	0
spolu v šk. roku 2016/17	47	0	10300	1194	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojzmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojzmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojzmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojzmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojzmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab.6. Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	5	5	100	0	0	0	0	0	0	0
2.	Materské školy	77	77	100	0	0	0	0	0	0	0
3.	Základné školy	47	47	100	0	0	0	0	0	0	0
4.	Gymnázia	6	6	100	0	0	0	0	0	0	0
5.	SOŠ ^{b)}	13	13	100	0	0	0	0	0	0	0
6.	Jazykové školy	8	8	100	0	0	0	0	0	0	0
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	155	155	100	0	0	0	0	0	0	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	20	19	95	1	0	0	0	0	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	4	4	100	0	0	0	0	0	0	0
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	165	165	100	0	0	0	0	0	0	0
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	20	19	95	1	0	0	0	0	0	0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	21	21	100	0	0	0	0	0	0	0

13.	Špeciálne vých. zariadenia	13	12	92,3	1	0	0	0	0	0	0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	240	221	92,1	19	0	0	0	0	0	0
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	126	124	98,4	2	0	0	0	0	0	0
16.	Zar. rýchleho občerstv.	10	10	100	0	0	0	0	0	0	0
17.	Telocvične pri školách	98	98	100	0	0	0	0	0	0	0
18.	Ostatné	244	238	97,5	6	0	0	0	0	0	0
S P O L U:		1272	1242	97,6	30	0	0	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj
(rozvod vody)
5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody

v percentách

7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody

8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody

v percentách

počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom

9. vody

10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody

a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí

b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy

c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU

d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách

a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.7. Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Spolu kraj:							

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí

Pozn.: v prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode, aj v strave,
označte údaj hviezdikou

Tab. 8/a. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	5	1	20	4	80	0	0	0	0	0	0
2.	Materské školy	77	39	50,6	27	35,1	11	14,3	0	0	0	0
3.	Základné školy	47	31	65,9	6	12,8	10	21,3	0	0	0	0
4.	Gymnázia	6	3	50	0	0	3	50	0	0	0	0
5.	SOS ^{b)}	13	7	53,8	0	0	6	46,2	0	0	0	0
6.	Špeciálne školy ^{c)}	20	3	15	1	5	16	80	0	0	0	0
7.	Fakulty vysokých škôl	4	1	25	0	0	3	75	0	0	0	0
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	20	1	58	0	0	11	55	8	40	0	0
9.	Špeciálne vých. zariadenia	13	2	15,4	0	0	11	84,6	0	0	0	0
10.	Zot. poduj. + ŠvP	240	1	0,4	0	0	239	99,6	0	0	0	0
11.	Ostatné	244	8	3,3	0	0	0	0	0	0	236	96,7
S P O L U:		689	97	14	38	5,5	310	45	8	1,2	236	34,3

Legenda k tabuľke č. 8/a:

1. celkový počet zariadení
2. celkový počet vlastných stravovacích zariadení
3. celkový počet vlastných stravovacích zariadení v %
4. počet zariadení s dovozom stravy
5. počet zariadení s dovozom stravy v %
6. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar.
7. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar. v %
8. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar.
9. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar. v %
10. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie
11. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU

- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab.8/b Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho vývarovní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	5	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Materské školy	77	39	32	82,1	7	17,9	0	0	0	0	0	0
3.	Základné školy	47	31	27	87,1	4	12,9	0	0	0	0	0	0

4.	Gymnázia	6	3	1	33,3	2	66,7	0	0	0	0	0	0
5.	SOS ^{b)}	13	7	2	28,6	4	57,1	1	14,3	0	0	0	0
6.	Špeciálne školy ^{c)}	20	3	0	0	3	100	0	0	0	0	0	0
7.	Fakulty vysokých škôl	4	1	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	20	1	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0
9.	Špeciálne vých. zariadenia	13	2	1	50	1	50	0	0	0	0	0	0
10.	Zot. poduj. + ŠvP	240	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0
11.	Ostatné	244	8	4	50	4	50	0	0	0	0	0	0
S P O L U:		689	97	69	71,2	27	27,8	1	1	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 8/b:

- všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- SOS, konzervatóriá a jazykové školy
- Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- Všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8/c. Kategorizácia výdajných školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	5	4	4	100	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Materské školy	77	27	20	74,1	7	25,9	0	0	0	0	0	0
3.	Základné školy	47	6	3	50	3	50	0	0	0	0	0	0
4.	Gymnáziá	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	SOŠ ^{b)}	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Špeciálne školy ^{c)}	20	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Fakulty vysokých škôl	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	Špeciálne vých. zariadenia	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.	Zot. poduj. + ŠvP	240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.	Ostatné	244	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S P O L U:		689	38	28	73,7	10	26,3	0	0	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 8/c:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) Všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8/d. Vyťaženosť zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež

a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	95	95	100
2.	Materské školy	3851	3813	99,01
3.	Základné školy	10183	6975	68,5
4.	Gymnáziá	1994	1104	55,4
5.	SOŠ ^{b)}	3491	1281	36,7
6.	Špeciálne školy ^{c)}	519	358	68,98
7.	Fakulty vysokých škôl	3302	531	16,08
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	1255	689	54,9
9.	Špeciálne vých. zariadenia	72	72	100
10.	Zot. poduj. + ŠvP	13626	13626	100
11.	Ostatné	80	80	100
S P O L U:		38468	28624	74,41

Legenda k tab. č. 8/d:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. č. 9/a. Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	19	19	0	1470
2	školy v prírode	120	120	0	5491
3	Iné	1	1	0	53
SPOLU:		140	140	0	7014

Legenda k tab. č. 9/a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. č. 9/b. Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4

1	zotavovacie podujatie	96	95	1	6311
2	školy v prírode	3	3	0	40
3	Iné	2	2	0	261
SPOLU:		101	100	1	6612

Legenda k tab. č. 9/b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
  1. počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
  2. počet rekreovaných detí

Hygiena životného prostredia a zdravia

I. Analýza zložiek životného prostredia a životných podmienok

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

V regióne Liptova je 43 verejných vodovodov, z toho 26 v okrese Liptovský Mikuláš a 17 v okrese Ružomberok. Verejné vodovody boli po konzultácii s prevádzkovateľmi vodovodov rozčlenené na 29 zásobovaných oblastí v okrese Liptovský Mikuláš. V okrese Ružomberok je 17 zásobovaných oblastí zhodne podľa počtu vodovodov. Spolu v našom regióne máme 46 zásobovaných oblastí.

V okrese Liptovský Mikuláš je zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu zabezpečené v 54 obciach z celkového počtu 56 obcí okresu Lipt. Mikuláš. Verejný vodovod nie je vybudovaný v 2 obciach a to v obci Bukovina a Veľké Borové. Obyvatelia týchto obcí sú zásobovaní z vlastných vodných zdrojov.

Percento zásobovanosti v okrese Liptovský Mikuláš je 98,42 % z celkového počtu obyvateľov okresu, čo je porovnateľné s predchádzajúcim rokom. Podobne v okrese Ružomberok sa percento zásobovanosti zvýšilo len nepatrne a predstavuje 97,16 % z celkového počtu obyvateľov okresu.

Existujúce vodné zdroje pre jednotlivé vodovody sú prevažne podzemné. Povrchový odber je riešený pre vodovod Demänovská Dolina, kde je zdrojom vody povrchový tok Zadná voda. Voda z tohto zdroja je upravovaná v úpravni vody Jasná a slúži na zásobovanie pitnou vodou rekreačných objektov v Demänovskej Doline.

Skupinový vodovod Liptovský Mikuláš je zásobovaný krasovo-puklinovou vodou, ktorá vzniká infiltráciou vodného toku Demänovka a niektorých jej prítokov. Voda je upravovaná v úpravni vody v Demänovskej Doline. Činnosť tejto úpravne vody je nepretržitá, automatizovaná, s prenosom údajov na centrálny dispečing závodu.

Voda z podzemných vodárenských zdrojov – prameniská Lúžnica, Kamenistá a Kráľova Lehota, ktorá taktiež slúži na zásobovanie skupinového vodovodu Lipt. Mikuláš pitnou vodou, je upravovaná v úpravni vody Liptovská Porúbka. Činnosť úpravne je riadená z centrálného dispečingu závodu.

Prevádzkovateľom úpravni vody je Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. Liptovský Mikuláš.

Zdravotné zabezpečenie podzemných vodných zdrojov pre jednotlivé obce je vykonávané chlórňanom sodným. V úpravniach vody je vykonávané zdravotné zabezpečenie pitnej vody dávkovačmi na plynný chlór. K zmenám v spôsobe dezinfekcie oproti predchádzajúcemu roku nedošlo.

V okrese Ružomberok je verejný vodovod vybudovaný vo všetkých 25 obciach okresu. V obci Liptovská Lúžna je vybudovaný vodovod len pre časť obce. Všetky vodné zdroje sú podzemné. Zdravotné zabezpečenie podzemných vodných zdrojov pre jednotlivé obce je vykonávané chlórňanom sodným. Mesto Ružomberok má zdravotné zabezpečenie vykonávané plynným chlórrom a chlórňanom sodným. Úprava vody v okrese Ružomberok nie je vykonávaná v žiadnom vodovode.

Prevádzkovateľmi vodovodov sú Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., Liptovský Mikuláš (23 vodovodov), Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a.s., Ružomberok (14 vodovodov), 6 vodovodov je v správe obcí, resp. iných spoločností.

V rámci územného konania bolo vydaných 6 záväzných stanovísk k rozšíreniu verejných vodovodov. Ku kolaudácii nových častí verejných vodovodov bolo vydaných 6 záväzných stanovísk. Jedno záväzné stanovisko bolo vydané k využívaniu vodného zdroja na zásobovanie pitnou vodou a jedno vyjadrenie k návrhu ochranných pásiem vodárenských zdrojov.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

Prípady dlhodobého regulovania dodávky pitnej vody, resp. odstavenie vodovodov a riešenie náhradného zásobovania obyvateľov pitnou vodou v roku 2017 v okresoch Lipt. Mikuláš a Ružomberok neboli. Dlhodobo nevyhovujúca kvalita vody nie je zisťovaná v žiadnom verejnom vodovode nášho regiónu.

V roku 2017 pokračoval prevádzkovateľ Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. Liptovský Mikuláš vo vykonávaní úpravy vody v skupinovom vodovode Žiar – Smrečany prídávaním prípravku Metaqua K 50 L, ako stabilizátora tvrdosti a inhibítora korózie, do pitnej vody. Z dôvodu svojho zloženia voda z tohto vodovodu spôsobuje koróziu rozvodných potrubí.

Podľa výsledkov sledovania kvality vody v skupinovom vodovode sa dávkovaním prípravku Metaqua K 50 L v roku 2017 podarilo zlepšiť senzorické vlastnosti pitnej vody odstránením jej sfarbenia a zvýšiť spokojnosť odberateľov. Naďalej je potrebné pokračovať v dávkovaní prípravku Metaqua K 50 L do pitnej vody.

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

V roku 2017 nebola v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok udelená žiadna výnimka na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

V okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok nie sú využívané žiadne verejné studne.

Medzi individuálne hygienicky významné vodovody patria vodovody Demänovská Dolina – Staré Koliesko, vodovod Podbanské, vodovod Kúpele Lúčky a vodovod Korytnica. V roku 2017 bolo odobratých 6 vzoriek pitnej vody z týchto vodovodov. Všetky odobraté vzorky vyhoveli požiadavkám na kvalitu pitnej vody.

V regióne Liptova je 73 ubytovacích zariadení cestovného ruchu a 12 reštauračných zariadení, ktoré sú zásobované pitnou vodou z vlastného vodného zdroja. Kontrolu kvality pitnej vody v týchto zariadeniach vykonávajú prevádzkovatelia uvedených zariadení. Nové zariadenia sú v prevažnej miere zásobované pitnou vodou z verejných vodovodov.

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

Monitorovanie kvality pitnej vody je vykonávané pracovníkmi oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia v jednotlivých spotrebiskách verejných vodovodov regiónu podľa vypracovaného plánu odberov. Frekvencia odberu vzoriek a rozsah vyšetrenia závisia najmä od počtu zásobovaných obyvateľov, objemu a kvality pitnej vody, stavebno – technického stavu vodohospodárskych objektov, ako aj celkovej epidemiologickej situácie.

V roku 2017 bolo v regióne Liptova odobratých 145 vzoriek pitnej vody na laboratórne vyšetrenie. Z toho 143 bolo odobratých v rámci monitoringu pitnej vody a 2 vzorky v rámci štátneho zdravotného dozoru. V 10 vzorkách odobratých v rámci monitoringu bola vykonaná úplná analýza a v 135 vzorkách minimálna analýza.

Dve vzorky nevyhoveli v mikrobiologických ukazovateľoch, čo predstavuje 1,38 %. Tri vzorky (2,07 %) nevyhoveli vo fyzikálno – chemických ukazovateľoch. V prípade prekročenia medzných hodnôt ukazovateľov kvality pitnej vody bol odber vzorky pitnej vody a jej rozbor zopakovaný. Kvalita vody bola hodnotená podľa nariadenia vlády SR č.8/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 496/2010 Z. z. Od 15.10.2017 bolo hodnotenie vykonávané podľa vyhlášky MZ SR č. 247/2017, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou.

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzkovatelia vodovodov v roku 2017 vykonávali kontrolu kvality pitnej vody podľa vyššie citovaného nariadenia vlády. Väčšina vodovodov okresu Lipt. Mikuláš je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Liptovský Mikuláš, 3 vodovody sú v správe obcí a iných spoločností.

Väčšina vodovodov okresu Ružomberok je v správe Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a.s., Ružomberok, 3 vodovody sú v správe obcí.

Výrazné odchýlky vo výsledkoch kvality vody v porovnaní s vodárenskými spoločnosťami neboli zaznamenané.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V roku 2017 sa v okrese Liptovský Mikuláš a ani v okrese Ružomberok nevyskytlo žiadne ochorenie v dôsledku nevyhovujúcej kvality vody. Výskyt dusičnanej alimentárnej methemoglobínémie nebol zaznamenaný.

2. Voda na kúpanie

2.1 Prírodné kúpace oblasti

V okrese Liptovský Mikuláš sa prírodné kúpalisko nachádza na vodnej nádrži Liptovská Mara. Na kúpanie bolo v roku 2017 využívané prírodné kúpalisko Liptovská Mara v Liptovskom Trnenci.

Prevádzka prírodného kúpaliska Liptovská Mara bola v LTS 2017 povolená rozhodnutím Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši č. 2017/01308-03/272, zo dňa 30.6.2017. Začiatok kúpacej sezóny bol 1.7.2017 Ukončenie kúpacej sezóny bolo 3.9.2017. Kapacita kúpaliska bola stanovená na 750 osôb. Prevádzkovateľom kúpaliska bola Obec Liptovský Trnovec. Stav zariadení a priestorov kúpaliska bol na vyhovujúcej úrovni.

Monitoring vody na kúpanie zabezpečoval prevádzkovateľ kúpaliska Obec Lipt. Trnovec. Program monitorovania odberu vzoriek vôd na kúpanie bol stanovený pred LTS nasledovne: na dni 20.6.2017, 4.7.2017, 18.7.2017, 1.8.2017, 15.8.2017 a 28.8.2017 a bol dodržaný. Odbery vzoriek vôd na kúpanie boli vykonané v stanovených termínoch.

Počet vyšetrených vzoriek bol 7. Spolu bolo vyšetrených 72 ukazovateľov. V jednej vzorke odobratej dňa 1.8.2017 bola prekročená hodnota pH (nameraná hodnota bola 9,05). Ostatné vzorky vyhovel požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z.z., o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku (ďalej vyhl. č. 308/2012 Z.z.). Prítomnosť cyanobaktérií so schopnosťou tvoriť vodný kvet neprekročila počas sezóny povolený limit. V priebehu LTS 2017 nebolo potrebné vydať zákaz používania vody na kúpanie. Výskyt ochorení v súvislosti s kúpaním v tejto lokalite nebol zaznamenaný. Dňa 15.8.2017 bol na vodnej nádrži Liptovská Mara v spolupráci s RÚVZ so sídlom v Žiline vykonaný odber makrofytov.

2.2 Umelé kúpaliská

2.2.1 Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

V regióne Liptova je 29 kúpalísk s celoročnou prevádzkou. Medzi najvýznamnejšie patrí Aquapark Tatralandia, Gino Paradise Bešeňová, Kúpele Lúčky, Turisticko – relaxačný komplex Liptovská Osada a Kryté plavárne v Liptovskom Mikuláši, v Ružomberku a v Liptovskom Jáne. Ďalej medzi kúpaliská s celoročnou prevádzkou zaraďujeme aj bazény v hotelových a rekreačných zariadeniach. Verejnosťou najčastejšie navštevované sú bazény v Grand Hoteli Permon Podbanské a bazény v jednotlivých zariadeniach cestovného ruchu v Demänovskej Doline.

V roku 2017 bolo prevádzkovateľmi jednotlivých zariadení a pracovníkmi RÚVZ vyšetrených spolu 1033 vzoriek vody na kúpanie. Počet vzoriek s prekročenou medznou hodnotou (ďalej MH) bol 65, čo predstavuje 6,29 %. Vyšetrených bolo 12 775 ukazovateľov kvality vody, z ktorých prekročenú MH malo 70, z toho 45 fyzikálno-chemických ukazovateľov a 25 mikrobiologických ukazovateľov. Najčastejšie išlo o prekročenie MH ukazovateľov viazaný a voľný chlór, chemická spotreba kyslíka manganistanom a reakcia vody. Prekročenie MH mikrobiologických ukazovateľov bolo ihneď riešené s prevádzkovateľmi zariadení.

Aquapark Tatralandia je zariadenie s celoročnou prevádzkou.

V areáli kúpaliska je k dispozícii 14 bazénov. S celoročnou prevádzkou je 10 bazénov - 2 vonkajšie termálne bazény bez recirkulácie vody a 8 bazénov s recirkuláciou vody v krytej hale, ktoré sú napúšťané pitnou vodou. Dva z nich sú napúšťané slanou vodou. Ďalšie 4 vonkajšie bazény s recirkuláciou vody sú v prevádzke len v letných mesiacoch.

Prevádzkovateľ zabezpečoval kontrolu kvality vody v rozsahu a početnosti podľa vyhl.č. 308/2012 Z. z..

V roku 2017 bolo v zariadení vyšetrených 207 vzoriek vody na kúpanie z jednotlivých bazénov. Z uvedeného počtu nevyhovelo medzným hodnotám 11 vzoriek, čo je 5,31 %. V mikrobiologických ukazovateľov nevyhovelo 5 vzoriek v ukazovateľoch kultivovateľné mikroorganizmy, *Pseudomonas aeruginosa* a *Staphylococcus aureus*. Prevádzkovateľ okamžite po obdržaní výsledkov o kvalite vody zabezpečil vypustenie bazénov, ich mechanické vyčistenie a dezinfekciu. Po napustení bazénov predložil protokoly o vyhovujúcej kvalite vody z akreditovaného laboratória.

Gino Paradise Bešeňová je kúpalisko s celoročnou prevádzkou, ktoré je v prevádzke od roku 1997. Kapacita zariadenia bola stanovená na 6500 osôb v letnej sezóne a 3500 osôb v zimnej sezóne. V súčasnosti je v zariadení spolu 21 bazénov, 8 sezónnych a 13 s celoročnou prevádzkou.

Prevádzkovateľ EUROCOM Investment, s.r.o., Bešeňová zabezpečoval kontrolu kvality vody v rozsahu a početnosti podľa vyhl. č. 308/2012 Z. z.

V roku 2017 bolo vyšetrených 260 vzoriek, z toho 11 vzoriek (4,23 %) nevyhovelo MH ukazovateľov kvality vody na kúpanie v ukazovateli voľný chlór, kultivovateľné mikroorganizmy, Pseudomonas aeruginosa, črevné enterokoky a Staphylococcus aureus. V jednom prípade bolo nutné uložiť opatrenie na odstránenie nedostatkov podľa § 55 ods. 2 písm. e) zák. č. 355/2007 Z.z. – zákaz kúpania v bazénoch BT2 a č.21. Po vykonaní opatrení v uvedených bazénoch, predložení protokolov o kvalite vody v bazénoch bolo opatrenie zrušené. V ostatných prípadoch prevádzkovateľ zariadenia po obdržaní nevyhovujúcich výsledkov kvality vody okamžite zabezpečil opatrenia, ich účinnosť si overil laboratórnym rozborom v akreditovanom laboratóriu a protokoly predložil na RÚVZ.

Aqua Vital Park Lúčky v areáli Kúpeľov Lúčky je celoročne prevádzkované zariadenie, ktoré bolo uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ č. 2008/01864-04/319, zo dňa 22.8.2008.

Prevádzkovateľ, Kúpele Lúčky, a.s. Lúčky, zabezpečoval kontrolu kvality vody na kúpanie v rozsahu a početnosti podľa vyhlášky č. 308/2012 Z. z.

V roku 2017 bolo vyšetrených 51 vzoriek vody na kúpanie z jednotlivých bazénov, z toho 13 vzoriek nevyhovelo limitom vyhlášky vyhl. č. 308/2012 Z. z.. Nevyhovujúce výsledky vo fyzikálno – chemických ukazovateľoch boli prevažne spôsobené prirodzeným zložením geotermálnej vody (reakcia vody nedosahovala MH).

Turisticko – relaxačný komplex Liptovská Osada celoročne prevádzkuje spoločnosť YVEX, s.r.o., Plynárenská 7/A, Bratislava. V zariadení sa nachádza plavecký 25 m bazén, relaxačný bazén, detský bazén, vírivka a floating napúšťaný slanou vodou z Mŕtveho mora.

Vnútorň 25 m plavecký bazén – má rozmery 25,02 x 12,5 m, kapacita je pre 62 osôb, plocha bazénu 312,5 m², hĺbka vody od 1,1 do 1,8 m. **Relaxačný bazén** – rozmery má 11,48 x 15,81 m, kapacita pre 46 osôb, plocha bazéna je 139 m², hĺbka vody od 1,1 do 1,3 m. **Detský bazén** – rozmery má 6,5 x 4 m, kapacita pre 8 osôb, plocha bazénu je 26 m², hĺbka vody od 0,15 do 0,3 m. Celková kapacita kúpajúcich sa vo všetkých bazénoch je 116 osôb.

Technologický proces úpravy bazénovej vody pozostáva z chemickej metódy v kombinácii s fyzikálnymi metódami úpravy. Chemická úprava pozostáva z dávkovania kvapalného chlóru, prostriedku na úpravu pH vody a flokulačného činidla pomocou dávkovacích čerpadiel automaticky. Fyzikálna úprava spočíva v recirkulácii vody cez príslušný počet pieskových filtrov.

V zariadení je okrem bazénovej a ubytovacej časti aj časť wellness, sauny, fitness a prevádzky zariadení starostlivosti o ľudské telo.

Prevádzkovateľ zabezpečoval kontrolu kvality vody v rozsahu a početnosti podľa vyhl.č. 308/2012 Z. z.. Vyšetrených bolo 35 vzoriek vody na kúpanie, z toho 1 vzorka nevyhovela limitom vyhlášky vyhl. č. 308/2012 Z. z.. vo fyzikálno – chemických ukazovateľoch, čo predstavuje 2,86 %.

V priebehu mesiaca júl zabezpečili pracovníci RÚVZ so sídlom v Komárne cieleňé vyšetrenie bazénových vôd na baktérie z rodu *Vibrio* v Aqua Vital Parku Lúčky, v Gino Paradise Bešeňová, v Aquaparku Tatralandia a v Letnom termálnom kúpalisku Termal raj v Liptovskom Jáne. Zo záverov mikrobiologického rozboru vody pre prevádzkovateľov vyplynulo – zabezpečiť ďalšie sledovanie tejto problematiky, dodržiavať dostatočnú koncentráciu voľného chlóru v bazénovej vode a čistenie bazénových stien vykonávať mechanicky a vodou pod tlakom.

2.2.2 Kúpaliská so sezónou prevádzkou

Letné termálne kúpalisko TERMAL raj pri Hoteli SOREA Máj, Jánska dolina 2009 je zariadenie sezónneho charakteru, prevádzkované v LTS. Prevádzka bola povolená orgánom verejného zdravotníctva dňa 9.6.2017 rozhodnutím č. 2017/01195-03/231. Maximálna kapacita kúpaliska bola určená na 1900 osôb. V zariadení sa nachádzajú 4 termálne bazény bez recirkulácie vody (plavecký bazén, neplavecký bazén – Fontánka, detský bazén, kľudový bazén). V neplaveckom bazéne – Fontánke, detskom bazéne a v kľudovom bazéne sa výmena vody vykonávala denne. V plaveckom bazéne sa vykonávalo vypustenie vody, čistenie bazéna, dezinfekcia a výmena vody 1 x za týždeň.

Vyšetrených bolo spolu 20 vzoriek vody na kúpanie. Jedna vzorka vody nevyhovela v mikrobiologických ukazovateľoch pre prekročenie MH v ukazovateli kultivovateľné mikroorganizmy pri 36 ± 1 °C a v 1 vzorke nedosahovala reakcia vody medznú hodnotu, čo bolo spôsobené prirodzeným zložením termálnej vody používanej na napúšťanie bazénov.

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1 Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru nebola v roku 2017 v regióne Liptova objektívne sledovaná.

4. Pôsobenie zdrojov hluku v životnom prostredí

4.1 Zdroje hluku v životnom prostredí

V roku 2017 boli na odd. HŽPZ prešetrené dva nové podnety zamerané na nepriaznivé pôsobenie hluku na kvalitu bývania. Ďalší podnet bol odstúpený po dohode Ministerstvu dopravy a výstavby SR, Oddeleniu oblastného hygienika v Žiline, pretože išlo o podnet, ktorý sa týkal obťažovania hlukom z prevádzky motorových vozidiel na ceste 1. triedy č. 18 v obci Hybe, čo náleží do kompetencie tohto úradu. Pokračovali sme v riešení troch podnetov z predchádzajúceho obdobia.

V letnom období r. 2017 podala podnet obyvateľka obce Dovalovo, na prevádzku Penziónu pod Kriváňom v Dovalove, ktorého pozemky susedia s jej parcelami. Poukázala na hlučné správanie hostí.

K uvedenému stavu sa majitelia Penziónu vyjadrili, že námietky o zvyšovaní hluku sú neoprávnené, všetky problémy so sťažovateľkou riešia priebežne, všetky jej požiadavky prehodnotia so snahou vždy vyhovieť, ak to bude reálne. RÚVZ sťažovateľku upozornil, že v jeho kompetencii nie je posudzovanie správania návštevníkov. Správanie hostí a ich hlučné prejavy sú nepredvídateľné udalosti, ktoré nie je možné objektivizovať v zmysle vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

V auguste 2017 podal podnet obyvateľ obce Lisková, ktorý požiadaval o prešetrenie nadmernej úrovne hluku, ktorý produkuje 24 hodín denne železničná vlečka Mondi SCP, a.s., Ružomberok (zoraďovanie nákladných vozňov).

V tejto súvislosti bolo dva krát zvolané rokovanie so zástupcami podniku Mondi SCP, a.s., Ružomberok, **Železničná spoločnosť Cargo Slovakia a Ministerstva dopravy a výstavby SR, Oddelenie oblastného hygienika, Žilina**. Z rokovaní vyplynulo, že v priebehu roka 2017 cca od mesiaca jún sa posunulo zoraďovanie vlakových súprav bližšie k obytnej zástavbe rodinných domov obce Lisková. Dôvodom zoraďovania vlakových súprav v blízkosti rodinných domov obyvateľov Liskovej bola výstavba diaľničného mosta ponad hlavnú železničnú trať Žilina – Košice, ako aj nad koľajami železničnej vlečky vedúcej do podniku MONDI SCP, a.s., Ružomberok.

Železničná spoločnosť Cargo Slovakia oznámila, že uvedená situácia zoraďovania vlakových súprav pri obytnej zástavbe v obci Lisková bola spôsobená výstavbou diaľničného mosta nad železničnou vlečku pri obci Lisková, z tohto dôvodu bolo nutné zoraďovanie vlakových súprav vykonávať bližšie pri bytovej zástavbe obce. Uvedená situácia trvala do 30.10.2017 a po tomto termíne sa technológia posunovacích prác vrátila k pôvodnej organizácii práce, tzn. ďalej od bytovej zástavby obce Lisková.

V priebehu roka sme ďalej pokračovali v riešení sťažností z predchádzajúcich rokov a to v podniku Mondi SCP, a.s., Ružomberok v súvislosti so sťažnosťou obyvateľa obce Lisková a podniku Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok, kde sa niekoľko rokov rieši sťažnosť občana obce Liptovská Porúbka na hlučnosť a prašnosť pochádzajúcu z prevádzky spoločnosti Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o. Lipt. Hrádok. V oboch prípadoch boli prijaté opatrenia na zníženie hlučnosti, zároveň však boli vydané nové pokyny na vykonanie ďalších protihlukových opatrení s termínmi odstránenia nedostatkov v priebehu r. 2018 z dôvodu objektívnych skutočností, ktoré sa týkali organizačných a technologických požiadaviek výroby v oboch podnikoch. Bol riešený aj podnet obyvateľky bytového domu v miestnej časti Palúdzka v Lipt. Mikuláši, ktorý sa týka hlučnosti osobného výťahu. Na odstránenie tohto nedostatku bol pre Stavebné bytové družstvo Liptovský Mikuláš vydaný pokyn, avšak opatrenia na zníženie hlučnosti neboli realizované. V konaní bude pokračované.

Na zdroj hluku v životnom prostredí poukázal podnet súvisiaci so stavebnou činnosťou v lokalite Biela Púť v Demänovskej Doline, ktorá pretrvávala do nočných hodín a obťažovala hostí ubytovaných v neďalekom Hoteli Sorea SNP. V čase vyšetrenia podnetu už bola stavebná činnosť ukončená.

4.2 Opatrenia na zníženie hlučnosti

Opatrenia na zníženie hlučnosti boli prijaté po vykonaní ŠZD a následnom prerokovaní problematiky v RÚVZ so sťažovateľmi a prevádzkovateľmi zdrojov hluku. Išlo o tieto opatrenia:

- nainštalovaná podstatná časť tlmivcov hluku počas 1. polroka 2017 na PS 18 v MonDi SCP a.s. Ružomberok
- v podniku Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok výmena starého motora s prevodovkou na ventilátore chladiacej veže za nový menej hlučný, výmena klasických vetracích žalúzií za protihlukové, akustická úprava pohltivými panelmi na obmedzenie prestupu technologického hluku cez štrbiny protihlukových krytov ventilátorov na odvod spalín. Boli prijaté organizačné opatrenia na zamedzenie nežiadúceho hluku v okolí transportného dopravníka do kotolne.
- overenie protihlukovej účinnosti okien s vypočítanou hodnotou nepriezvučnosti meraním hluku na Revolučnej ul. v Liptovskom Mikuláši pri posudzovaní a uvedení do prevádzky Apartmánového domu.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

- Zariadenia cestovného ruchu

V okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok sa nachádza spolu 836 ubytovacích zariadení s celkovou ubytovacou kapacitou 20 788 lôžok, z toho 575 rekreačno-ubytovacích objektov s kapacitou 15 861 lôžok sa nachádza v okrese Liptovský Mikuláš a 261 objektov s kapacitou 4 927 lôžok v okrese Ružomberok. V okrese Liptovský Mikuláš sa nachádza 1 robotnícka ubytovňa s kapacitou 16 lôžok.

V roku 2017 bolo vydaných 58 rozhodnutí na uvedenie ubytovacích zariadení do prevádzky a schválenie prevádzkových poriadkov. Vydaných bolo 24 záväzných stanovísk k územnému konaniu zariadení cestovného ruchu, 19 záväzných stanovísk ku kolaudácii, 5 záväzných stanovísk ku zmene v užívaní stavby, 5 záväzných stanovísk k zámerom stavieb a 2 vyjadrenia k zmene navrhovanej činnosti. Oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia sa podieľalo na výkone ŠZD v spolupráci s inými odd. (HDM, HV, OE, PPL) a vydávalo čiastkové vyjadrenia k vydaniu rozhodnutí na uvedenie priestorov zariadení do prevádzky a schválenie prevádzkových poriadkov.

- Zariadenia starostlivosti o ľudské telo

V okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok sa nachádza spolu 718 zariadení starostlivosti o ľudské telo, z toho 448 zariadení v okrese Liptovský Mikuláš a 270 zariadení v okrese Ružomberok.

V roku 2017 bolo vydaných 62 rozhodnutí na uvedenie priestorov zariadení starostlivosti o ľudské telo do prevádzky, 4 záväzné stanoviská k územnému konaniu objektov na poskytovanie služieb starostlivosti o ľudské telo, 5 záväzných stanovísk ku kolaudácii, 24 záväzných stanovísk ku zmene v užívaní stavby zariadení starostlivosti o ľudské telo a 2 vyjadrenia k prevádzke zariadení starostlivosti o ľudské telo.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené významné nedostatky. Pracovníci vykonávajúci epidemiologicky závažnú činnosť v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo sú zdravotne a odborne spôsobilí na výkon epidemiologicky závažných činností.

- Zariadenia sociálnych služieb

V regióne Liptova je evidovaných celkovo 33 zariadení sociálnych služieb. Z toho je 18 zariadení v okrese Liptovský Mikuláš a 15 zariadení v okrese Ružomberok.

V roku 2017 boli uvedené do prevádzky priestory denného stacionáru v obci Liptovské Revúce s kapacitou 24 klientov.

V rámci územného konania bolo vydané 1 záväzné stanovisko k Domovu pre seniorov. Na základe žiadosti prevádzkovateľov zariadení boli vydané 4 vyjadrenia k plneniu požiadaviek na denné stacionáre.

- Zdravotnícke zariadenia

Posudzovanie zdravotníckych zariadení vykonáva oddelenie Epidemiológie. Pracovníci hygieny životného prostredia a zdravia spolupracujú s oddelením Epidemiológie konzultačnou činnosťou pri územnom konaní a kolaudačnom konaní.

V roku 2017 bolo oddelením HŽPZ vydané 1 záväzné stanovisko k územnému konaniu zdravotníckeho zariadenia, 1 záväzné stanovisko k zmene v užívaní stavby na zdravotnícke zariadenie, 3 záväzné stanoviská ku kolaudácii zdravotníckych zariadení a 1 vyjadrenie k zdravotníckemu zariadeniu.

- Telovýchovno-športové zariadenia

V regióne Liptova je evidovaných 39 telovýchovných zariadení, prevažne ide o fitness centrá.

Vydaných bolo 6 záväzných stanovísk k územným konaniam, 2 záväzné stanoviská ku kolaudácii telovýchovných zariadení, 1 vyjadrenie k správe o hodnotení športového zariadenia a 1 vyjadrenie k zmene navrhovanej činnosti.

- Pohrebníctvo

V okrese Liptovský Mikuláš je prevádzkovaných 5 pohrebných služieb, v okrese Ružomberok 4 pohrebné služby.

V roku 2017 vydal RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši 1 vyjadrenie k exhumácii ľudských ostatkov. Sankcia za nedodržanie ustanovení zák. č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve nebola v priebehu roka 2017 uložená. Problematiku medzinárodných prevozov a vydávania pasu pre mŕtvolu sme neriešili.

V rámci územného konania bolo vydané 1 záväzné stanovisko k rozšíreniu obecného cintorína. Pri posúdení územného konania stavby Apartmánové domy Bešeňová bol účastník konania pri prerokovaní upozornený, že ide o stavbu v ochrannom pásme cintorína, čo je dôvod na vydanie nesúhlasného záväzného stanoviska. Účastník konania po prejednaní vzal písomným podaním svoju žiadosť späť a konanie na stavbu bolo zastavené.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Na internetovej stránke odboru hygieny životného prostredia a zdravia je uvedená náplň činnosti odboru, hlavné úlohy odboru a súvisiace predpisy používané v problematike HŽPZ. Uvedený je vzor žiadosti na získanie odbornej spôsobilosti. Uvedené sú aj predchádzajúce výročné správy za jednotlivé roky.

Ďalej sú na internetovej stránke z oblasti problematiky HŽPZ pre žiadateľov uvedené vzory študijných materiálov na získanie odbornej spôsobilosti v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo a študijné materiály na získanie odbornej spôsobilosti v úpravniach vody, vodárenských zariadeniach a vôd na kúpanie. K dispozícii sú aj vzory prevádzkových poriadkov na výkon epidemiologickej závažných činností (napr. pre pracoviská kozmetiky,

holičstiev, kaderníctiev, manikúr, pedikúr, masáží, telovýchovných zariadení, sáun, tetovania, piercingu, solárií), ďalej vzory prevádzkových poriadkov pre prevádzku pohrebných služieb a tiež vzor prevádzkového poriadku pre poskytovanie ubytovania. Samostatný zdravotno-výchovný materiál tvorí upozornenie pre užívateľov solárií o zdravotných rizikách spojených s ich používaním a podmienky využívania rybičiek garra rufa pri poskytovaní tzv. rybej pedikúry.

Ďalej sú na stránke informácie o riziku vzniku prenosných ochorení a dôsledkov na duševné zdravie v súvislosti s povodňami, základné hygienické požiadavky na ochranu zdravia po záplavách a výchovno - vzdelávací materiál o význame obsahu stopových látok v pitnej vode pre zdravie človeka.

Verejnosť je informovaná aj o možnosti zistenia údajov o aktuálnej situácii v oblasti vôd na kúpanie, t.j. o Informačnom systéme pre vody na kúpanie, ktorý je k dispozícii na stránke www.uvzsr.sk. Ďalej údaje o kúpacej sezóne 2017 v regióne Liptova a údaje o priebehu kúpacej sezóny 2017 v spádovom území RÚVZ Liptovský Mikuláš.

V priebehu roka sme poskytli mnohým záujemcom k rôznorodým témam celkove 393 konzultácií a k otázkam týkajúceho sa svetového dňa vody 31 konzultácií. K Svetovému dňu vody 2017 sme uverejnili na stránke oddelenia informáciu na tému Odpadová voda.

Na stránke úradu sme uverejnili začiatkom roka článok o riziku zvýšenia koncentrácie prachových častíc vo vonkajšom ovzduší a to najmä pre obyvateľov mesta Ružomberok a jeho okolia.

IV. Ďalšie činnosti

Počas roka 2017 sme vypracovali nasledovné správy, podklady, resp. tabuľky:

Plán práce odd. HŽPZ na rok 2017

Programy a projekty 2016

Výkazníctvo za celý rok 2017

Tabuľka povodne 2. polrok 2016

Článok – smogová situácia v meste Ružomberok – PM₁₀ - na www stránku úradu

Výročná správa za rok 2016

Článok o Svetovom dni vody na www stránku úradu

Svetový deň vody – konzultácie 31 krát

Tabuľka Svetový deň vody – vyhodnotenie ad ÚVZ SR

Krajská porada HŽPZ v Žiline v mesiaci apríl

Príprava podkladov k novelizácii zák. 355/2007

Správa o pripravenosti na letnú kúpaciu sezónu 2017 pre ÚVZSR

Dotazníkový prieskum – soláriá - stredné školy- ad ÚVZSR - zaslanie

Celoslovenská porada HŽPZ – 27.6.2017–Senica

Profil Lipt. Mara – aktualizácia- zaslanie ad ÚVZSR

Výkazníctvo za 1. polrok 2017 pre ÚVZ SR

Účasť na odbere vzoriek rekreačných vôd na vyšetrenie *Vibria cholerae* s NRC Komárno v Kúpeľoch Lúčky, v THP Bešeňová, v Tatralandii Lipt. Mikuláš a v TK Lipt. Ján

Odber vzoriek Lipt. Mara + makrofyty s RÚVZ Žilina

Správa o kvalite PV za roky 2014 až 2016 pre ÚVZ SR

Správa o kvalite PV za roky 2014-2016 –MZO a VZO pre ÚVZ SR

Tabuľka ad ÚVZ SR – počty pracovníkov na akreditované odbery PV na r. 2017, 2018

Konferencia ŽP a zdravie – Nový Smokovec – účasť pracovníkov oddelenia

Správa pre ÚVZ SR, vyhodnotenie kúpacej sezóny 2017 región Liptov

Kvalita vody vo VZO – 2015,2016 pre ÚVZ SR

VÚVH Bratislava- kurz vzorkovania PV – účasť dvoch pracovníkov oddelenia

Jednanie – Mondi SCP, Cargo Slovakia, MDaVR SR, Lisková – hluk – železničná vlečka

Konzultácia akreditácie odberov PV v RÚVZ Žilina – dvaja pracovníci oddelenia

ÚVZ SR Bratislava- NRC Pitné vody- konzultačný deň – dvaja pracovníci oddelenia

Celoročné priebežné zadávanie údajov do IS o pitných vodách a bazénových vodách.

V r. 2017 sme neboli požiadaní o poskytnutie informácií na základe zák.č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov.

Dva krát záväzné stanoviská pre ÚVZ SR k Územnému plánu veľkého územného celku Žilinského kraja - Zmeny a doplnky č. 5.

Podľa potreby sme aktuálne realizovali stretnutia s pracovníkmi Laboratórií LVS, a.s., LM – koordinácia spolupráce v oblasti zásobovania obyvateľov pitnou vodou.

V priebehu roka sme sa podieľali na zabezpečení klinických cvičení a súvislej odbornej praxe pre študentov 2. a 3. ročníka odboru verejného zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku. Celkove sme na oddelení zabezpečili výuku v 20 vyučovacích dňoch, z toho teoretickú výuku v 10 dňoch a kombinovanú teoretickú výuku s praktickými ukázkami v teréne tiež v 10 vyučovacích dňoch.

Podnety v roku 2017

Centrálne bolo evidovaných 13 podnetov s problematikou patriacou do kompetencie odd. HŽPZ, z toho 5 bolo odstúpených na vybavenie iným orgánom.

Zameranie podnetov riešených odd. HŽPZ v roku 2017 :

- nepriaznivý vplyv hluku z cestnej dopravy
- nepriaznivý vplyv hluku na pohodu bývania zo železničnej dopravy
- nepriaznivý vplyv hluku a prachu z výrobnjej prevádzky na obyvateľov obce
- nepriaznivý vplyv hlučnosti výťahu v bytovom dome na zdravie obyvateľov bytu
- nepriaznivý vplyv hluku z prevádzky penziónu
- nepriaznivý vplyv hluku zo stavebnej činnosti na klientov rekreačného zariadenia
- stroboskopické svetlá zo strechy kina a ich rušivé pôsobenie na široké okolie, ľudí a zvieratá
- zápach z ČOV

- havarijný stav kanalizácie v obci
- nevyhovujúca prevádzková hygiena v ATC
- nebezpečné atrakcie v Aquaparku
- nedostatočná prevádzková hygiena vo wellness
- nadmerné obťažovanie dymom a pachom nepovolenou činnosťou suseda
- nevyhovujúce ŽP na bývanie v blízkosti poľnohospodárskej farmy

Podnety boli riešené odstúpením a výkonom štátneho zdravotného dozoru v priestoroch a zariadeniach, ktoré boli predmetom podaní, prerokovaním problematiky s kompetentnými zástupcami s prijatím opatrení na zjednanie nápravy. O výsledku boli pisatelia podnetov písomne informovaní.

Jedna pracovníčka oddelenia HŽPZ zabezpečuje funkciu predsedníčky komisie na skúšanie osôb na získanie osvedčenia na výkon epidemiologickej závažných činností. V roku 2017 bolo vydaných 506 osvedčení a 29 duplikátov osvedčení, z toho 17 osvedčení a 2 duplikáty z problematiky úpravnej vody a obsluhy vodovodných zariadení a 23 osvedčení a 1 duplikát z problematiky starostlivosti o ľudské telo.

Počas Svetového dňa vody dňa 22.3.2017 sme neodoberali vzorky pitnej vody. Poskytnutých bolo 11 telefonických konzultácií a 20 osobných konzultácií týkajúcich sa najmä zdravotného významu vyšetovaných ukazovateľov, možností vyšetrenia minimálnych rozborov vzoriek z vlastných vodných zdrojov. Opäť došlo k sklamaniu verejnosti z dôvodu, že nebola pre verejnosť zabezpečená možnosť vyšetrenia vzoriek vody z vlastných vodných zdrojov. Tým sa z pohľadu majiteľov takýchto vodných zdrojov, stáva svetový deň vody nezaujímavý. Zabezpečili sme distribúciu materiálu Informácia pre verejnosť – Význam obsahu stopových látok v pitnej vode pre zdravie človeka – obecným úradom, dodávateľom pitnej vody a iným subjektom.

Pre médiá sme v r. 2017 pripravili a poskytli nasledovné informácie:

Článok – smogová situácia v meste Ružomberok – PM₁₀ - na www stránku úradu

Svetový deň vody – článok – informácia na www stránku úradu

Zo vzdelávacích akcií sa dvaja pracovníci oddelenia zúčastnili na XXV. Vedecko - odbornej konferencii Životné podmienky a zdravie v Novom Smokovci.

Uplatňovanie procesu HIA v praxi

Uplatnenie procesu HIA v praxi sme v priebehu roka 2017 v regióne Liptova žiadali v prípade posudzovania zámeru **Zhodnocovanie plastového komunálneho odpadu inovatívnou technológiou v obci Pavlova Ves, ďalej na zámer Zhodnocovanie plastového komunálneho odpadu inovatívnou technológiou v meste Liptovský Mikuláš – mestská časť Palúdzka a na stavbu Mobilná obaľovňa bitúmenových zmesí, typ Easybatch 140, v k.ú.Okoličné.**

Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií

Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií sa v regióne Liptova v priebehu r. 2017 nevyskytlo.

Hromadné podujatia pre verejnosť

V r. 2017 sme neposudzovali hromadné podujatie v regióne Liptova.

Zariadenia pre výkon trestu odňatia slobody

V r. 2017 sme neriešili problematiku spojenú so zariadeniami pre výkon trestu odňatia slobody.

RÚVZ

Tabuľka č. 1.1 Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov

Tabuľka č. 1.2 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch Zdroj údajov: Monitoring

Tabuľka č. 1.3 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch Zdroj údajov: ŠZD

Tabuľka č. 1.4 Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch

Forma a obsah tabuliek je predpísaná Informačným systémom o pitnej vode.

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Tabuľka č. 1.5 Prehľad epidémií, kde faktorom prenosu bola pitná voda

Pozn.: (Údaje v tabuľke musia byť v súlade s údajmi o epidémiách, ktoré vo Výročnej správe poskytujú Odbory epidemiológie a sú uvedené v EPISE (pri ktorých je ako faktor prenosu uvádzaná pitná voda z akéhokoľvek zdroja) a s údajmi Odborov hygieny detí a mládeže na RÚVZ.

Okres	Miesto (Obec/Zari a-denie)	Obdobi e trvania	Počet postihnutýc h (príp. dospelý/det i)	Pôvodca nákazy (infekčn é agens)*	Faktor prenos u	Poznámky (popis zdroja vody, typu zásobovani a, príčin epidémie)	Nariaden é opatrenia
Liptovský Mikuláš	0						
Ružombero k	0						

* - uvádza sa v prípade, ak bol pôvodca preukázaný

Tabuľka č. 2.1 Prehľad prírodných kúpalísk

Tabuľka č. 2.2 Prehľad o kvalite prírodných kúpalísk

Tabuľka č. 2.3 Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Tabuľka č. 2.4 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Tabuľka č. 2.5 Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Tabuľka č. 2.6 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Forma a obsah tabuliek je predpísaná Informačným systémom o kvalite vody na kúpanie.

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Okres:

Tab. č. 3.1 Prehľad kvality uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Priestor – účel využitia	Celk. počet vyšetre ní	Ukazovatele kvality vnútorného prostredia					
		Viditeľná prítomn. plesní	Viditeľná prítomn. vlhkosti	Mikrobiologické faktory	Z toho nevyhovujú ce	Chemické faktory	Z toho nevyhovuj ú ce

		počet	%	počet	%	škodlivina	počet mera ní	počet	%	škodlivina	Počet mera ní	počet	%
Bytový													
Nebytový													

Tab. č. 4.1: Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD v RÚVZ Lipt. Mikuláš

Okres		Zdroj hluku								
		Doprava			Stacionárne zdroje					
		cestná	železníčná	letecká	priemysel, výrobné prevádzky	pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a pod.	stavebná činnosť	technologické zariadenia, vzduchotechnika a pod.	mimopracovné aktivity ľudí	Iné stacionárne zdroje
Lipt. Mikuláš	Počet podnetov spolu:	1			1	1	1	1		

	<i>z toho: opodstatne ných</i>				1		1	1		
	<i>neopodstat nených</i>					1				
Ružom berok	Počet podnetov spolu:		1							
	<i>z toho: opodstatne ných</i>		1							
	<i>neopodstat nených</i>									

Poznámka: Stručné informácie o spôsobe riešenia podnetov je potrebné uviesť v kapitole „č. 4.2: Opatrenia na zníženie hlučnosti“

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Okres:

Tab. č. 5.1.1 Prehľad ubytovacích zariadení pre cestovný ruch v spádovom území RÚVZ

Okresy	Ubytovacie zariadenia pre cestovný ruch (§ 1 ods. 2 písm. h) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z.)
---------------	---

	Hotel		Motel/Botel		Penzión		Turistická ubytovňa		Kemping		Chatová osada		Krátkodobé ubytovanie v súkromí		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Liptovský Mikuláš	56	5103	0	0	86	2167	72	1865	6	1920	12	1264	327	3176	16	366	575	1586
Ružomberok	8	517	3	84	52	1264	32	1102	0	0	3	142	154	1601	9	217	261	4927
64	64	5620	3	84	138	3431	104	2967	6	1920	15	1406	481	4777	25	583	836	2078
Spolu :																		

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Okres:

Tab. č. 5.1.2 Prehľad ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce v spádovom území RÚVZ

Okresy	Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce (§ 1 ods. 2 písm. n) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z.)					
	Robotnícka ubytovňa		Ubytovňa pre brigádnikov		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Lipovský Mikuláš	1	16	0	0	1	16
Ružomberok	0	0	0	0	0	0
Spolu :	1	16	0	0	1	16

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Okres:

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ

Okresy	Druh zariadenia
--------	-----------------

	Kade r- níctv a	Holičst vá	Kozm e- tíky	Pedikú ry	Nechto vý dizajn, manikú ry	Solár iá	Tetovac ie salóny	Klasic ké masáž e	Erotick é masáž ne salóny	Saun y	Piersi ng	Myost i- mulác ie	Nastreľ ov. náušník	In é	Spol u
Liptovský Mikuláš	106	2	74	26	31	13	4	64	1	80	3	1	1	4 2	448
Ružomberok	89	2	51	25	21	14	2	24	1	21	0	0	0	2 0	270
SPOLU:	195	4	125	51	52	27	6	88	2	101	3	1	1	6 2	718

Poznámka: V združených prevádzkach počítať len jednu prevádzku

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Okres:

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnych služieb v spádovom území RÚVZ Liptovský Mikuláš rok 2017

Okresy	Druh zariadenia																			
	Zariadenia podporovaných bývaní, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné strediská		Zariadenie núdzového bývania		Domovna polceste		Zariadenia sociálnych služieb pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek uvedené v § 1 ods. 2 písm. m) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z.z.)		Resociaľizačné stredisko		Krizové stredisko		Nocľaháreň		Útulok		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Liptovský Mikuláš	9	582	1	6	0	0	1	15	0	0	1	8	2	30	1	12	3	115	18	768

láš																				
Ružo mber ok	9	56 6	0	0	0	0	5	78	0	0	1	5	0	0	0	0	0	0	1	64 5 9
Spol u:	1 8	11 48	1	6	0	0	6	93	0	0	2	13	2	30	1	12	3	11 5	3 3	14 17

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Tab. č. 5.4 Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií

Okres	počet prevádzkovaných		počet		Počet pohrebných vozidiel		
	pohrebných služieb	krematórií	chladiace zariadenia*/kapacita	mraziace zariadenia*/kapacita	Vyrobené pohrebné vozidlo	Upravené pohrebné vozidlo	Vozidlo len pre miestnu prepravu
Liptovský Mikuláš	5	0	1/8	1/1	0	8	1
Ružomberok	4	0	7/31	4/10	0	5	1
Spolu	9	0	8/39	5/11	0	13	2

* zahŕňa celkový počet v pohrebných službách a v krematóriách za celý okres

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

6.1 Vyžiadanie HIA v rámci procesu SEA

Okresy	Názov strategického dokumentu pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Liptovský Mikuláš		0	
Ružomberok		0	

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

6.2 Vyžiadanie HIA v rámci procesu EIA

Okresy	Názov zámeru navrhovanej činnosti pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Liptovský Mikuláš	Zhodnocovanie plastového komunálneho odpadu inovatívnou technológiou v obci Pavlova Ves	Maxi HIA	HIA ešte nebola predložená
Liptovský Mikuláš	Zhodnocovanie plastového komunálneho odpadu	Maxi HIA	HIA bola predložená

	inovatívnu technológiu v Meste Liptovský Mikuláš – mestská časť Palúdzka		
Liptovský Mikuláš	Mobilná obaľovňa bitúmenových zmesí typ Easybatch 140, k.ú Okoličné	Maxi HIA	HIA ešte nebola predložená

6.3 Vyžiadanie HIA v rámci posudkovej činnosti mimo procesu

EIA/SEA

Okresy	Názov HIA	Na aký účel sa HIA vyžiadala (vid'.§ 13 odsek 3 zákona 355/2007 Z. z.)	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno ho
Liptovský Mikuláš		0		
Ružomberok		0		

Kraj:

Tabuľka č. 1.1 Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov

Tabuľka č. 1.2 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch Zdroj údajov: Monitoring

Tabuľka č. 1.3 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch Zdroj údajov: ŠZD

Tabuľka č. 1.4 Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch

Forma a obsah tabuliek je predpísaná Informačným systémom o pitnej vode.

Kraj:

Tabuľka č. 1.5 Prehľad epidémií, kde faktorom prenosu bola pitná voda

Pozn.: (Údaje v tabuľke musia byť v súlade s údajmi o epidémiách, ktoré vo Výročnej správe poskytujú Odbory epidemiológie a sú uvedené v EPISE (pri ktorých je ako faktor prenosu uvádzaná pitná voda z akéhokoľvek zdroja) a s údajmi Odborov hygieny detí a mládeže na RÚVZ.

RÚVZ	Miesto (Obec/Zaria- denie)	Obdobie trvania	Počet postihnutých (príp. dospelý/deti)	Pôvodca nákazy (infekčné agens)*	Faktor prenosu	Poznámky (popis zdroja vody, typu zásobovania, príčin epidémiie)	Nariadené opatrenia

* - uvádza sa v prípade, ak bol pôvodca preukázaný

Tabuľka č. 2.1 Prehľad prírodných kúpalísk

Tabuľka č. 2.2 Prehľad o kvalite prírodných kúpalísk

Tabuľka č. 2.3 Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Tabuľka č. 2.4 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Tabuľka č. 2.5 Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Tabuľka č. 2.6 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Forma a obsah tabuliek je predpísaná Informačným systémom o kvalite vody na kúpanie.

Kraj:

Tab. č. 3.1 Prehľad kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Priestor – účel využitia	Celk. počet vyšetrení	Ukazovatele kvality vnútorného prostredia											
		Viditeľná prítomnosť plesní		Viditeľná prítomnosť vlhkosti		Mikrobiologické faktory		Z toho nevyhovujúce		Chemické faktory		Z toho nevyhovujúce	
		počet	%	počet	%	škodlivosť	počet meraní	počet	%	škodlivosť	Počet meraní	počet	%
Bytový													
Nebytový													

Kraj:

* zahŕňa celkový počet v pohrebných službách a v krematóriách za celý okres

Kraj:

6.1 Vyžiadanie HIA v rámci procesu SEA

RÚVZ	Názov strategického dokumentu pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa

Kraj:

6.2 Vyžiadanie HIA v rámci procesu EIA

RÚVZ	Názov zámeru navrhovanej činnosti pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa

Kraj:

6.3 Vyžiadanie HIA v rámci posudkovej činnosti mimo procesu EIA/SEA

RÚVZ	Názov HIA	Na aký účel sa HIA vyžiadala (vid'.§ 13 odsek 3 zákona 355/2007)	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa

Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch

Rok: 1.1.2017 - 31.12.2017

Zdroj údajov: Monitoring

Kraj: Žilinský
Okres: Ružomberok

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
					Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
	PM	KM	počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Lisková	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Ružomberok	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Likavka	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Komjatná	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Valaská Dubová	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Kalameny	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lúčky	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Turík	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovské Sliache	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Stankovany	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Ľubochňa	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Švošov	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovská Štiavnica	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Ludrová	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Bešeňová	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Potok	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Hubová	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovská Lúžna	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Martinček	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Ivachnová	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Štiavnička	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovské Revúce	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovská Teplá	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovská Osada	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Michal	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	5	46	1	1,96	0	0	1	1,96	0	0

Ižipovce	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Jamník	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Závažná Poruba	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Hybe	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Ľubeľa	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Bobrovec	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlachy	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Huty	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyšná Boca	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Malužiná	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Kráľova Lehota	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Gôtovaný	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Lazisko	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Konská	0	2	1	50	1	50	0	0	0	0
Liptovské Beharovce	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Bobrovček	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Peter	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Dúbrava	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Pavlova Ves	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Pribylina	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Nižná Boca	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Partizánska Ľupča	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Malatíny	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Ondrej	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Beňadiková	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Bobrovník	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovská Kokava	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	5	87	4	4,35	3	3,26	1	1,09	0	0

Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch

Rok: 1.1.2017 - 31.12.2017

Zdroj údajov: Štátny zdravotný dozor

Kraj:

Žilinský

Okres: Liptovský Mikuláš

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
				Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
				počet	%	abs.	%	abs.	%
Závažná Poruba	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	2	0	0	0	0	0	0	0	0

Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch**Rok: 1.1.2017 - 31.12.2017****Zdroj údajov: Štátny zdravotný dozor****Kraj: Žilinský****Okres: Ružomberok**

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
				Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
				počet	%	abs.	%	abs.	%
Spolu:	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch**Rok: 1.1.2017 -****31.12.2017****Pôsobnosť: Regionálny úrad verejného zdravotníctva**

so sídlom v Liptovskom Mikuláši

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolených výnímkov	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od - do)	Poradie výnimky
V Slovenskej republike nebola v sledovanom období udelená žiadna výnimka											

Prírodné kúpaliská

Kraj													
Okres													
Obec		Plocha		Vzorky					Ukazovatele				
Názov kúpaliska	Typ vodný	kúpaliska a pláže [m ²]	vo dy [km ²]	Štatút	Rekreácia	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálne chemické

Žilinský kraj

okres Liptovský Mikuláš													
Li	Vo	3000		Štatút	Organizovaná	7	1	14,29	72	1			1

ptov ská Mara - Lipto vský Trno vec	dn á ná drž	0	t vyhlá sený	ovaná								
Sumárne údaje za kraj					7	1	14,29	72	1	0	0	1

Kraj									
Okres									
Obec		Plocha							
Názov kúpalisk a	Typ vody	kúpalisk a a pláži [m ²]	vody [km ²]	Štatút	Rekreácia	Stav kúpaliska	Dátum začatia sezóny	Dátum ukončenia sezóny	Poznámk a

Žilinský kraj									
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši									
okres Liptovský Mikuláš									
Liptov ská Mara - Liptovsk á Sielnica	Vodn á nádrž			Štatút vyhlásen ý	Organizovan á	Mimo prevádzky			
Liptov ská Mara - Liptovsk ý Trnovec	Vodn á nádrž	30000		Štatút vyhlásen ý	Organizovan á	Prevádzkovan é	30.06.201 7	03.09.201 7	

Umelé kúpaliská

Kraj									
Okres									
Obec		Vzorky			Ukazovatele				
Názov kúpaliska	vyšetre né spolu	počet prekročen ých s MH	% nevyhovujú ci	spolu vyšetren ých	s prekročen ou MH spolu	mikrobiologi cké	biologic ké	fyzikáln o- chemic ké	

Žilinský kraj									
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši									

okres Liptovský Mikuláš								
Hotel Družba	47		0	611				
Hotel F.I.M	12	1	8,33	156	1			1
Hotel Fis Jasná	16		0	208				
Hotel Grand Jasná	21	3	14,29	273	3			3
Hotel Junior Jasná			0					
Hotel Repiská	14		0	182				
Hotel Tri studničky	13		0	169				
Wellnes s Hotel Chopok	52	5	9,62	676	5			5
Hotel Grand Castle	9	2	22,22	97	2			2
Hotel Alexandra	27	3	11,11	351	3	1		2
Krytá plaváreň Liptovský Ján	24	1	4,17	312	1	1		
Liptovský dvor	12		0	156				
Penzión Una	7		0	91				
Relax hotel Avena	2	1	50	26	1			1
Aquapark Tatralandia	207	11	5,31	2413	12	8		4
Hotel Jánošík	19	2	10,53	247	3			3
Krytá plaváreň Liptovský Mikuláš	25	2	8	331	2	1		1
Penzión Alžbeta Demänová 480	15		0	195				
Penzión Mária Bodice	9		0	117				
Relax hotel	13		0	169				

Sojka, Malatíny								
Hotel Permon	58		0	758				
Hotel Pieris	24		0	313				
okres Ružomberok								
Thermal park Bešeňová	260	11	4,23	3054	13	10		3
Turistic ko - relaxačný komplex Liptovská Osada	35	1	2,86	455	1			1
Kúpele Lúčky	51	13	25,49	638	13	1		12
Hotel Áčko	24	5	20,83	311	5			5
Krytá plaváreň Ružomber ok	17	4	23,53	206	5	3		2
Penzión Gejdák	10		0	130				
RZ Jazierce	10		0	130				
Sumárne údaje za kraj	1033	65	6,29	12775	70	25		45

Umelé kúpaliská

Kraj								
Okres								
Obec	Vzorky			Ukazovatele				
Názo v kúpalisk a	vyšetren é spolu	počet prekročený ch s MH	% nevyhovujúci ch	spolu vyšetrený ch	s prekročen ou MH spolu	mikrobiologic ké	biologic ké	fyzikáln o- chemick é

Žilinský kraj

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši

okres Liptovský Mikuláš

Term álne	20	2	10	261	2	1		1
--------------	----	---	----	-----	---	---	--	---

kúpalisk o Liptovsk ý Ján								
Sumárn e údaje za kraj	20	2	10	261	2	1		1

Kraj						
Okres						
Obec				Bazény		
Názov kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušená	Kapacita	termálnych	netermálnych	spolu

Žilinský kraj						
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši						
okres Liptovský Mikuláš						
Hotel Družba	15.02.2007		10	0	4	4
Hotel F.I.M	10.07.2002		10	0	2	2
Hotel Fis Jasná	23.12.2008		10	0	2	2
Hotel Grand Jasná	07.05.2007		20	0	3	3
Hotel Junior Jasná	26.01.2009		22	0	1	1
Hotel Repiská	03.07.2000		20	0	2	2
Hotel Tri studničky	01.01.2015		6	0	1	1
Wellness Hotel Chopok	07.12.2009		47	0	4	4
Hotel Grand Castle	08.10.2010		15	0	1	1
Hotel Alexandra	29.09.2011		61	0	2	2
Krytá plaváreň Liptovský Ján	18.05.2000		80	2	0	2
Liptovský dvor	13.09.2005		13	0	1	1
Penzión Una	08.11.2010		5	0	1	1
Relax hotel Avena	10.12.2004		20	0	1	1
Aquapark Tatralandia	31.05.2006	nie	5000	2	12	14
Hotel Jánošík	14.10.2008		10	0	2	2
Krytá plaváreň Liptovský Mikuláš	06.08.1999		120	0	2	2
Penzión Alžbeta Demänová 480	06.05.2014		15	0	3	3
Penzión Mária Bodice	18.12.2015		8	0	1	1
Relax hotel Sojka,	22.12.2009		48	0	2	2

Malatíny						
Hotel Permon	13.11.2009		200	0	5	5
Hotel Pieris	21.01.2015		12	0	2	2
okres Ružomberok						
Thermal park Bešeňová	29.12.2003	nie	4500	8	13	21
Turisticko - relaxačný komplex Liptovská Osada	08.12.2015		116	0	3	3
Kúpele Lúčky	22.08.2008		800	2	2	4
Hotel Áčko	23.12.2009		24	0	2	2
Krytá plaváreň Ružomberok	11.08.1971		100	0	1	1
Penzión Gejdák	29.04.2009		20	0	1	1
RZ Jazierce	20.03.2014		6	0	1	1
Sumárne údaje za kraj			11318	14	77	91

Kraj								
Okres								
Obec	Dátum					Bazény		
Názov kúpaliska	začatia sezóny	ukončenia sezóny	Prerušená	Mimo prevádzky	Kapacita	termálnych	netermálnych	spolu

Žilinský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
Termálne kúpalisko Liptovský Ján	10.06.2017	31.08.2017	nie	nie	1900	4	0	4
Sumárne údaje za kraj					1900	4	0	4

Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov

Rok: 1.1.2017 - 31.12.2017

Kraj: Žilinský

Okres: Ružomberok

Obec	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Bešeňová	654	654	100
Hubová	1 049	1 049	100
Ivachnová	602	602	100
Kalameny	472	472	100
Komjatná	1 520	1 270	83,55
Likavka	3 050	3 031	99,38
Liptovská Lúžna	2 813	1 489	52,93
Liptovská Osada	1 649	1 649	100
Liptovská Teplá	991	991	100
Liptovská Štiavnica	1 139	1 139	100
Liptovské Revúce	1 553	1 553	100
Liptovské Sliache	3 755	3 755	100
Liptovský Michal	300	300	100
Lisková	2 098	2 098	100
Ludrová	999	999	100
Lúčky	1 791	1 791	100
Martinček	429	429	100
Potok	103	103	100
Ružomberok	27 507	27 502	99,98
Stankovany	1 187	1 166	98,23
Turík	221	221	100
Valaská Dubová	775	775	100
Ľubochňa	1 049	1 044	99,52
Štiavnička	770	770	100
Švošov	814	813	99,88
Spolu:	57 290	55 665	97,16

Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov

Rok: 1.1.2017 - 31.12.2017

Kraj: Žilinský**Okres: Liptovský Mikuláš**

Obec	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Beňadiková	495	494	99,8
Bobrovec	1 892	1 833	96,88
Bobrovník	129	107	82,95
Bobrovček	179	167	93,3
Bukovina	116	0	0
Demänovská Dolina	303	41	13,53
Dúbrava	1 224	1 223	99,92
Galovany	265	264	99,62
Gôtovany	456	452	99,12
Huty	184	75	40,76
Hybe	1 482	1 479	99,8
Ižipovce	90	85	94,44
Jakubovany	381	381	100
Jalovec	298	298	100
Jamník	444	443	99,77
Konská	216	215	99,54
Kráľova Lehota	587	587	100
Kvačany	551	548	99,46
Lazisko	406	401	98,77
Liptovská Anna	80	80	100
Liptovská Kokava	972	972	100
Liptovská Porúbka	1 150	1 148	99,83
Liptovská Sielnica	601	601	100
Liptovské Beharovce	71	64	90,14
Liptovské Kľačany	392	379	96,68
Liptovské Matiašovce	303	293	96,7
Liptovský Hrádok	7 589	7 586	99,96
Liptovský Ján	1 070	1 069	99,91
Liptovský Mikuláš	31 521	31 521	100
Liptovský Ondrej	619	618	99,84
Liptovský Peter	1 365	1 365	100
Liptovský Trnovec	586	548	93,52
Malatíny	216	201	93,06
Malužiná	250	243	97,2
Malé Borové	139	139	100
Nižná Boca	162	60	37,04
Partizánska Ľupča	1 236	1 236	100
Pavlova Ves	256	241	94,14
Pavčina Lehota	372	371	99,73
Podtureň	1 053	1 051	99,81

Pribylina	1 313	1 272	96,88
Prosiek	203	203	100
Smrečany	617	617	100
Svätý Kríž	806	791	98,14
Trstené	238	212	89,08
Uhorská Ves	476	476	100
Vavrišovo	681	614	90,16
Važec	2 371	2 268	95,66
Veterná Poruba	381	380	99,74
Veľké Borové	60	0	0
Vlachy	590	589	99,83
Vyšná Boca	103	103	100
Východná	2 137	2 130	99,67
Závažná Poruba	1 270	1 267	99,76
Ľubeľa	1 117	1 116	99,91
Žiar	444	442	99,55
Spolu:	72 508	71 359	98,42

Výchova k zdraviu

A. Organizácia a podmienky činnosti odboru podpory zdravia vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

a. Organizačná štruktúra

Oddelenie podpory zdravia je organizačne podriadené regionálnej hygieničke RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

Súčasťou oddelenia je Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, ktoré sa člení na poradne:

1. Základná poradňa
2. Nadstavbové poradne:
  - a) Poradňa zdravej výživy,
  - b) Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity,
  - c) Poradňa odvykania od fajčenia,
  - d) Poradňa nefarmakologického ovplyvňovania tlaku krvi,
  - e) Poradňa HIV/AIDS.

b. Personálne obsadenie odboru

Na oddelení podpory zdravia pracovali v roku 2017 na plný pracovný úväzok dve pracovníčky: lekárka a doktorka prírodných vied (odbor: verejné zdravotníctvo).

B. Vzdelávanie pracovníkov

Pracovníci oddelenia podpory zdravia sa zúčastnili v priebehu roka 2017 nasledovných vzdelávacích aktivít:

- Pracovné stretnutie v súvislosti s riešením aktuálnych problémov v oblasti akčných plánov pre pohybovú aktivitu, obezitu a projekt „Školské ovocie“ v RÚVZ so sídlom v Trenčíne, zúčastnila sa RNDr. Štěpánková, dňa 9.februára, 2017;
- Školenie „Ústne zdravie“, v ÚVZ SR, Bratislava, dňa 23.februára 2017, zúčastnila sa MUDr. Benková;
- Kurz komunikačných zručností v operačnom stredisku záchranej zdravotnej služby Bratislava, zúčastnila sa MUDr. Benková, v dňoch 15. -16. marca 2017;
- 9. Zasadnutie pracovnej skupiny „Pohybová aktivita, prevencia nadváhy a obezity“ v RÚVZ so sídlom Žiliny, zúčastnila sa MUDr. Benková, dňa 19.apríla.2017;
- 10. Zasadnutie pracovnej skupiny „Pohybová aktivita, prevencia nadváhy a obezity“ v RÚVZ so sídlom v Čadci, zúčastnila sa MUDr. Benková dňa 19.mája 2017;
- Celoslovenská porada vedúcich odborov Podpory zdravia/Výchovy k zdraviu, konaná dňa 30.-31. mája v RÚVZ so sídlom v Trebišove, zúčastnila sa MUDr. Benková;
- Krajská porada vedúcich odborov Výchovy ku zdraviu, RÚVZ Žilinského kraja, konaná v RÚVZ so sídlom v Martine, zúčastnila sa MUDr. Benková dňa 15.mája.2017;
- Metodický seminár k plneniu „Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020“, konaný v dňoch 20.-21. júna 2017 a v RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi, zúčastnili sa MUDr. Benková, RNDr. Štěpánková; MUDr. Benková odprednášala témy: 1.Hodnotenie držania tela, 2.Meranie tlaku a pulzu, 3.Antropometrické a biochemické merania pre úlohy Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020.
- Pracovné stretnutie autorov metodických pokynov k „Národnému akčnému plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020“, konané dňa 12.júla. 2017 v RÚVZ so sídlom v Spišskej novej Vsi, zúčastnila sa MUDr. Benková;
- Pracovné stretnutie k projektu „Viem, čo zjem“, konané v RÚVZ so sídlom v Žiline, dňa 6. septembra 2017, zúčastnila sa RNDr. Štěpánková;
- XXV. Vedecko-odborná konferencia s medzinárodnou účasťou „Životné podmienky a zdravie“, konaná v Novom Smokovci dňa 19.09.2017, zúčastnila sa MUDr. Benková;
- Pracovné stretnutie k „Národnému akčnému plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020“, konané dňa 28. novembra.2017 v RÚVZ so sídlom v Poprade, zúčastnila sa MUDr. Benková;
- Pracovná porada užívateľov programu Test zdravé srdce, konaná dňa 10.novembra 2017, v RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, zúčastnila sa MUDr. Benková.

C. Rozbor činnosti

Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia

Zvýšenie pohybovej aktivity

Fyzická inaktivita ako významný rizikový faktor vzniku vývoja chronických ochorení bola tématickou oblasťou skupinových zdravotno-výchovných aktivít. Podporovanie fyzickej aktivity bolo v roku 2017 realizované nasledovne: Vo vekovej skupine detí a mládeže bolo realizovaných 13 aktivít motivujúcich študentov k optimálnej pohybovej aktivite. Počet edukovaných 49. Aktivity sa uskutočnili v Obchodnej akadémii, Scota Viatora 4, v Ružomberku a v ZŠ Ul. Čs. brigády 4, Liptovský Mikuláš. Témy edukačných aktivít: Vplyv pohybu na telesný rozvoj u detí, Psychologické účinky pohybu, Držanie tela - vplyv pohybu, Motivácia k pohybovej aktivite, Význam pohybu v prevencii obezity. Súčasťou bolo spirometrické vyšetrenie funkčnosti dýchacieho systému vykonané 5- tím študentom. V rámci celonárodnej medzinárodne koordinovanej kampane na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie „Vyzvi srdce k pohybu“ bolo distribuovaných 50 účastníckych listov, z ktorých na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici bolo nami zaslaných 20 ks, ostatné účastnícke listy boli zasielané klientmi individuálne. Taktiež v rámci projektu „Viem čo zjem“, cieľom ktorého je motivácia žiakov základných škôl k vyváženému životnému štýlu, k správnym stravovacím návykom bola vykonávaná aj motivácia a podpora ich záujmu o pohybové aktivity.

V rámci Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity (NAPPPA) boli pre Úrad verejného zdravotníctva SR vypracované tri metodické pokyny pre realizáciu aktivít u študentov prvých ročníkov stredných škôl:

1. Tlak krvi, pulz – meranie,
2. Biochemické vyšetrenie krvi,
3. Hodnotenie držania tela.

Pre ÚVZSR boli vypracované aj materiály v rámci projektu NAPPPA:

1. "Oslovenie rodičov",
2. "Informovaný súhlas" pre rodičov .

MUDr. Benková bola lektorkou na „Metodickom seminári pre pracovníkov odboru Výchova k zdraviu k plneniu úloh Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020“. Seminäre prebiehali 4 pracovné dni v RÚVZ Spišská Nová Ves. Zúčastnili sa ich pracovníci všetkých RÚVZ v SR, ktorí budú NAPPPA realizovať v roku 2018.

Vypracovanie letákov pre poradne zdravia v rámci „Národného akčného plánu pre pohybovú aktivitu“,

1. Pohybová aktivita a vnútrobrušný tuk
2. Pohybová aktivita a cukrovka
3. Pohybová aktivita a držanie tela
4. Pohybová aktivita a tuky v krvi
5. Pohybová aktivita a odporúčania WHO
6. Pohybová aktivita a tlak krvi

Ozdravenie výživy

Pracovníci oddelenia podpory zdravia sa podieľali na edukácii obyvateľstva regiónu Liptova v roku 2017 formou nasledovných skupinových zdravotno-výchovných intervencií zameraných na ozdravenie výživových zvyklostí. Celkovo bolo realizovaných **190** aktivít a to v cieľovej skupine detí a mládež a u obyvateľov produktívneho a poproduktívneho veku. Celkový počet edukovaných osôb bol **2344**. Z toho v skupine detí a mládež 1268 edukovaných, 73 osôb v produktívnom veku a 93 osôb, v poproduktívnom veku. V cieľovej

skupine detí a mládež bolo vykonaných 120 aktivít. Edukačná činnosť bola vykonávaná v nižšie uvedených zariadeniach regiónu Liptova:

Materské školy: MŠ Komenského Lipt. Mikuláš, MŠ Moyzesa 30, Ružomberok.

Základné školy: ZŠ Ludrová č.90, ZŠ Zárevúca, Ružomberok, ZŠ M. R. Martákovej, Nábrežie 4. apríla, Lipt. Mikuláš, ZŠ Milana Rúfusa, Hlavná 189, Závažná Poruba, Špeciálna základná škola J. Rumana 6, Lipt. Mikuláš, ZŠ Bobrovec, ZŠ Nábrežie Dr. A Stodolu, Lipt. Mikuláš a ZŠ Janka Kráľ'a, Žiarska 679/13, Lipt. Mikuláš.

Spojené školy: ZŠ s MŠ Okoličianska 404/8C, Lipt. Mikuláš, ZŠ s MŠ Ľubel'a a Evanjelická spojená škola, Komenského 10, Lipt. Mikuláš.

Stredné školy: SOŠ stavebná, Školská ul. 120/8, Lipt. Mikuláš, Obchodná akadémia, Scota Viatora 4, Ružomberok, HA, Ul. čs. brigády 1804, Lipt. Mikuláš a Školský internát, Námestie A. Hlinku, Ružomberok.

Vysoké školy: Katolícka univerzita, Ružomberok.

Témy edukačných aktivít: Výživa v prevencii civilizačných ochorení, Správna výživa školáka, Potravinová pyramída, Chyby v stravovacích návykoch školáka, Pitný režim (riziká energetických nápojov a nápojov obsahujúcich kofeín), Nutrienty zeleniny a ovocia, Výživa v období telesného vývoja a rastu, Výživa v prevencii obezity u detí, Výživa v prevencii nádorových ochorení, Výživa v prevencii diabetes mellitus a obezity, Poruchy výživy (anorexia, bulímia, ortorexia, bigorexia, užívanie anabolických steroidov) a Význam mlieka a mliečnych výrobkov pre vyvíjajúci sa organizmus.

Súčasťou edukačných aktivít bolo vyplňanie pracovných listov žiakmi (pyramída zdravej výživy a virtuálny obchod) v rámci celonárodného projektu „Viem čo zjem“ a v jednom prípade bola ochutnávka mliečnych nápojov žiakmi základnej školy, zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Iné zariadenia a organizácie: Domov sociálnych služieb ANIMA, Jefremovská 634, Lipt. Mikuláš, ZO Jednota dôchodcov, Závažná Poruba, Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov, Kostolná 407, Závažná Poruba a Zariadenie pre seniorov Karita Partizánska Lupča.

Témy edukačných aktivít v oblasti výživy pre občanov v poproduktívnom veku:

Pitný režim seniorov (význam vody pre človeka, prejavy dehydratácie, vhodné nápoje), Stravovanie v prevencii chrípky, Súvislosti medzi stravovaním a tlakom krvi, Výživa na podporu telesného rozvoja a duševného zdravia a Výživa v prevencii osteoporózy.

Zdravá rodina

V rámci tematického okruhu zdravá rodina sa v roku 2017 uskutočnili aktivity, ktoré sú zamerané na realizáciu projektov: „Národný program aktívneho starnutia“ a „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“.

„Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh Národného programu aktívneho starnutia“

V rámci zvyšovania zdravotného uvedomenia starších ľudí a podporovania aktívneho starnutia sa v skupinách seniorov uskutočnili skupinové aj individuálne intervencie. Počet edukovaných osôb v poproduktívnom veku bol **413**, počet vykonaných aktivít **39**. Skupinové edukačné aktivity boli realizované pre členov nasledovných organizácií: Domov sociálnych služieb ANIMA, Jefremovská 634, Lipt. Mikuláš, Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb mesta Liptovský Mikuláš, Palúčanská ul., Lipt. Mikuláš, Klub seniorov 2, Vajanského ul. Lipt. Mikuláš, Jednota dôchodcov Slovenska - základná organizácia, Závažná Poruba, Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov, Kostolná 407, Závažná Poruba, Klub dôchodcov - učiteľov, Lipt. Mikuláš, Klub dôchodcov, Okoličné,

Klub dôchodcov Ondrašová, Lipt. Mikuláš a Zariadenie pre seniorov KARITA Partizánska Ľupča, DSS VIA VITAE n.o. , Plavisko 7, Ružomberok.

Témy edukačných aktivít: Úrazy seniorov (príčiny a prevencia), Nefarmakologické ovplyvňovanie krvného tlaku, Osteoporóza (príčiny, riziká, následky a prevencia úrazov), Výživa v prevencii nádorových ochorení (kolorektálny karcinóm), Vplyv spôsobu života na funkcie mozgu, Stavba a funkcie mozgu, Druhy a tréning pamäti, rizikové faktory Alzheimerovej choroby, Pitný režim seniorov počas letného obdobia, riziká sladkých nápojov.

V rámci verejnej kampane: Október „Mesiac úcty k starším“ sa uskutočnila prednáška na tému: Osteoporóza (príčiny, riziká, následky a prevencia úrazov) v zariadení: Domov sociálnych služieb ANIMA, Jefremovská 634, Lipt. Mikuláš. Počet edukovaných 23 seniorov.

„Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“

Na zlepšení ústneho zdravia detskej populácie sa pracovníci oddelenia podpory zdravia podieľali realizáciou zdravotno-edukačných aktivít (prednášky, demonštrácia čistenia chrupu a použitie DVDZdravotno - výchovných aktivít sa okrem pedagogických pracovníkov, zúčastnili aj rodičia detí navštevujúcich predškolské zariadenia. Zdravotno-výchovné aktivity boli vykonané v nasledovných zariadeniach: MŠ Š. Moyzesa 30, Ružomberok, MŠ Komenského, Lipt. Mikuláš, ZŠ s MŠ Okoličianska 404/8C, Lipt. Mikuláš, ZŠ s MŠ Ľubeľa, ZŠ Bobrovec, ZŠ Milana Rúfusa, Hlavná 189, Závažná Poruba, ZŠ Nábregie Dr. A Stodolu, Lipt. Mikuláš (škola so 100% rómskymi žiakmi, žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia), ZŠ Janka Kráľa, Žiarska 679/13, Liptovský Mikuláš, Evanjelická Spojená škola, J. Janošku, Komenského 10, Lipt. Mikuláš, Spojená škola, J. Rumana 6, Lipt. Mikuláš.

Témy edukačných aktivít: Dodržiavanie hygieny dutiny ústnej, Technika čistenia zubov ako prevencia vzniku zubného kazu, Výživa v prevencii zubného kazu, Výživa a starostlivosť o chrup ako prevencia vzniku zubného kazu.

Celkový počet zdravotno-výchovných aktivít : **46**

Celkový počet edukovaných osôb (deti MŠ a žiaci I. stupňa ZŠ): **653**

Znevýhodnené skupiny

Aktivity v tejto oblasti v roku 2016 neboli pracovníkmi Oddelenia podpory zdravia RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši realizované, pretože „Program podpory zdravia znevýhodnených skupín rómskych komunít“ realizujú len „vybrané RÚVZ v SR“.

Prevencia závislostí (tabak, alkohol, drogy)

V rámci plnenia prioritných celospoločenských intervenčných aktivít boli realizované pracovníkmi oddelenia podpory zdravia nasledovné aktivity:

A/ Oblasť **užívania tabaku** - počet a druh realizovaných prevenčných aktivít:

V edukačnej oblasti zameranej na prevenciu užívania tabakových výrobkov na základných a stredných školách a na zvýšenie zdravotnej uvedomenosti v oblasti vplyvu fajčenia na zdravotný stav, vznik závislosti, boli u študentov stredných škôl realizované aktivity:

- celkový počet 87 zdravotno-výchovných aktivít (86 besied pre deti a mládeže, 1 beseda pre poslucháčov v poproduktívnom veku), 83 iných aktivít (použitie smokerlyzera počas besied na meranie CO Hb a použitie DVD - edukačných nahrávok).

- Stredné školy: (5)

SOŠ Stavebná, Školská 120/8, Lipt. Mikuláš, Hotelová akadémia, Ul. čs. brigády 1804, Lipt. Mikuláš, Obchodná akadémia, Nábřežie K. Petroviča 1571, Lipt. Mikuláš, Školský internát pri OA, Nábřežie K. Petroviča 1571, Lipt. Mikuláš, Obchodná akadémia, Scots Viatora 4, Ružomberok.

- Základné školy (11) :

ZŠ s MŠ Okoličianska 404/8C, Lipt. Mikuláš, ZŠ s MŠ ZŠ Demänovská ulica 408 Lipt. Mikuláš, ZŠ s MŠ Lubeľa, ZŠ Ludrová, ZŠ Klačno , Ružomberok, ZŠ Zarevúca 18, Ružomberok, ZŠ Bystrická cesta, Ružomberok, ZŠ Apoštola Pavla, Ul. Jura Janošku 11, Lipt. Mikuláš, ZŠ Nábřežie Dr. A Stodolu, Lipt. Mikuláš (škola so 100% rómskymi žiakmi, žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia), Evanjelická Spojená škola, J. Janošku, Komenského 10, Lipt. Mikuláš (základná škola), Spojená škola, J. Rumana 6, Lipt. Mikuláš.

Iné :

Domov sociálnych služieb ANIMA, prevádzka – Útulok, Nábřežie Dr. A Stodolu 1177/82, Lipt. Mikuláš, ZO Jednota dôchodcov Slovenska, Závažná Poruba.

Témy edukačných aktivít: Materstvo a vplyv fajčenia, Vplyv cigaretového dymu na ľudský organizmus, Závislosť na nikotíne, Pasívne fajčenie, Fajčenie a jeho dopad na ľudský organizmus, Nebezpečné chemické látky v cigaretovom dyme a Zákon č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov. Použité boli aj videozáznamy „No smoking „ a „The oral cancers“.

V rámci skupinových aktivít bol meraný smokerlyserom CO vo vydychovanom vzduchu 83 osôb.

Celkový počet zdravotno-výchovných aktivít : **87**

Celkový počet edukovaných osôb **1025**.

B/ Realizácia prednášok v oblasti užívania alkoholu - počet a druh realizovaných prevenčných aktivít:

Edukačné aktivity boli realizované v nasledovných školských zariadeniach okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok:

ZŠ Klačno , Ružomberok, ZŠ Zarevúca 18, Ružomberok, ZŠ Bystrická cesta, Ružomberok,

ZŠ Apoštola Pavla, Ul. Jura Janošku 11, Lipt. Mikuláš, ZŠ Lisková,

ZŠ Ludrová, Školský internát pri OA, Nábřežie K. Petroviča 1571, Lipt. Mikuláš, Obchodná akadémia, Ružomberok.

Témy edukačných aktivít: Abúzus alkoholu a jeho vplyv na ľudský organizmus, Dôsledky chronického užívania alkoholu, Závislosť na alkohole.

Cieľová skupina: žiaci, študenti a pedagógovia.

Celkový počet zdravotno-výchovných aktivít (besied, použitie simulátora opitosti, modelovej bábkы s fetálnym alkoholovým syndrómom a so syndrómom závislosti a DVD s predmetnou tematikou): **68**

Celkový počet edukovaných: **444** klientov.

2. Verejné kampane a zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti významných dní

4. február „Svetový deň proti rakovine“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity :

- Prednášková činnosť - témy edukačných aktivít: Rakovina krčka maternice (HPV, rizikové faktory, prevencia), Hepatocelulárny karcinóm ako komplikácia pri VHB), Colorektálny karcinóm.

Miesta realizácie intervencií:

- ZŠ Nábrežie Dr. A Stodolu 1863/49, Lipt. Mikuláš,
- DSS ANIMA, Jefremovská 634, Lipt. Mikuláš

- Na web stránku RÚVZ so sídlom v Lipt. Mikuláši bol k predmetnej téme umiestnený zdravotno - výchovný materiál k danej problematike.

12.-18. marec „Európsky týždeň mozgu“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

Prednášková činnosť - témy edukačných aktivít: Mozog, stavba, a funkcie mozgu, Pamäť, druhy pamäti, tréning pamäti a Alzheimerova chroba.

Účastníkom edukačných aktivít bol poskytnutý leták „Trápi Vás pamäť“.

Miesta realizácie intervencií:

- Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb mesta Lipt. Mikuláš,
- Klub seniorov 2, Vajanského ul. Lipt. Mikuláš,
- Klub dôchodcov – učiteľov, Lipt. Mikuláš,
- Zariadenie pre seniorov Via vitae Ružomberok.

20. marec „Svetový deň ústneho zdravia“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

- Pracovníčke MsÚ , odbor školstva, mládeže a športu v okrese Liptovský Mikuláš bola odoslaná edukačná prezentácia na tému „Hygiena ústnej dutiny v prevencii zubného kazu u detí materských škôl“, ktorá bola následne distribuovaná pre pedagógov do všetkých MŠ v okrese Liptovský Mikuláš.
- V rámci „Dňa otvorených dverí“ pre rodičov detí materskej školy v MŠ Okoličianska ul., Lipt. Mikuláš bola odprezentovaná problematika ústneho zdravia s distribúciou letákov. Ľ
Demonštrácia čistenia chrupu pre deti s následnou praktickou časťou, kedy si deti podľa inštrukcií čistili chrup.
- V priestoroch RÚVZ na informačnom paneli bol umiestnený materiál k danej téme.
- prednášková činnosť

Miesta realizácie intervencií:

MŠ Komenského Lipt. Mikuláš, ZŠ Bobrovec, ZŠ Milana Rúfusa, Hlavná 189, Závažná Poruba.

Témy edukačných aktivít: Význam rodiča v starostlivosti o chrup dieťaťa, Výživa v prevencii zubného kazu, Hygiena dutiny ústnej a nácvik čistenia chrupu.

7. apríl Svetový deň zdravia „DEPRESIA“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

- Pre študentov strednej školy Hotelová akadémia, Ul. čs. brigády 1804, Liptovský Mikuláš“ bola odprednášaná téma: Duševné zdravie, depresia príznaky a prevencia .

Súčasťou intervencií bola aj distribúcia letáčikov: „Duševné poruchy detí“, „Duševné zdravie“, „Vnútoraná vyrovnanosť – cesta k duševnému zdraviu“, „Desatoro o tom ako byť zdravý“ a „STRES“.

- Na web stránku RÚVZ a informačný panel RÚVZ bol k predmetnej téme umiestnený informačný leták.

10. máj „Svetový deň „ Pohybom k zdraviu“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

- Prednášková činnosť - témy: Význam pohybu pre vyvíjajúci sa organizmus, Prevencia deformít chrbta,
- Posúdené držania tela žiakov,
- Demonštrácia cvičení na nápravu držania tela.

Cieľová skupina : žiaci ZŠ Ul. čs. brigády 4, Lipt. Mikuláš.

- Študenti Katolíckej univerzity v rámci praktickej výučby boli oboznámení s problematikou významu pohybu v prevencii deformít chrbta, s metodikou posudzovania držania tela a demonštráciou cvičení na nápravu držania tela.
- V rámci celonárodnej medzinárodne koordinovanej kampane na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie bolo distribuovaných 50 účastníckych listov, z ktorých na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici bolo nami zaslaných 20 ks, ostatné účastnícke listy boli zasielané klientmi individuálne. V komunikačnom priestore RÚVZ so sídlom v Lipt. Mikuláši bola zverejnená Celonárodná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie „Vyzvi srdce k pohybu“.

26. máj „Svetový deň mlieka“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

- Prednášková činnosť - témy edukačných aktivít: Význam mlieka a mliečnych výrobkov pre vyvíjajúci sa organizmus.
- Zvýšenie zdravotného uvedomenia u žiakov výchovno-vzdelávacia aktivita bolo podporené ochutnávkou mliečnych nápojov, nakoľko školu navštevujú žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia.

Miesto realizácie aktivity: ZŠ Nábřežie Dr. Aurela Stodolu 1863/49, Lipt. Mikuláš.

31. máj „Svetový deň bez tabaku“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

- Prednášková činnosť - témy edukačných aktivít: Vplyv fajčenia na ľudský organizmus, Nebezpečné chemické látky v cigaretovom dyme , Zákon 377/2004 o ochrane nefajčiara, Vplyv fajčenia na reprodukčné zdravie, Závislosť na nikotíne, Vplyv fajčenia na srdcovo-cievne ochorenia a na nádorové ochorenia.
- Ďalšie aktivity: v rámci skupinových aktivít bol meraný u jednotlivcov smokerlyserom CO vo vydychovanom vzduchu.

Edukačné aktivity boli realizované v štyroch základných a troch stredných nižšie uvedených školách: ZŠ s MŠ Okoličianska 404/8C, Lipt. Mikuláš, ZŠ s MŠ Ľubel'a, ZŠ Demänovská ulica 408 Lipt. Mikuláš, ZŠ Klačno Ružomberok, SOŠ stavebná, Školská 120/8, Lipt. Mikuláš, Spojená škola J. Rumana 6, Liptovský Mikuláš, Školský internát pri Obchodnej akadémii, Petrovičovo Nábřežie, Lipt. Mikuláš.

3. novembrový týždeň „Európsky týždeň boja proti drogám“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

- Prednášková činnosť - témy edukačných aktivít: Závislosť na alkohole, dôsledky nadmerného užitia alkoholu.
- V rámci edukačných aktivít bol použitý simulátor opitosti, bábky (fetálny alkoholový syndróm a syndróm závislosti) a DVD s predmetnou problematikou.

Miesta realizácie aktivít: ZŠ Klačno Ružomberok, Spojená škola J. Rumana 6, Lipt. Mikuláš, ZŠ Zarevúca Ružomberok, ZŠ Apoštola Pavla, Ul. Jura Janošku 11, Lipt. Mikuláš.

14. november „Svetový deň diabetu“

Intervenčné zdravotno – výchovné aktivity:

- Pre cieľovú skupinu študentov strednej školy Obchodná akadémia, Scots Viatora 4, Ružomberok bola odprednášaná téma: Význam pohybu v prevencii diabetes mellitus.
- Vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Lipt. Mikuláši bol zhotovený informačný panel k predmetnej téme.

16. október „Svetový deň výživy“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

- Prednášková činnosť - témy edukačných aktivít: Nutrienty ovocia a zeleniny, Pitný režim (energetické nápoje, cola cola...) v prevencii obezity, Správna výživa školáka, Riziká sladkých nápojov pre vznik obezity, cukrovky a zubného kazu.
- Vypĺňanie obsahu „Pyramídy zdravej výživy“ žiakmi nižšie uvedených zariadení,
- Distribúcia edukačných letákov pre rodičov „Zdravá výživa detí“.

Miesta realizácie aktivít: ZŠ Zarevúca, Ružomberok, ZŠ M.R. Martákovej, Nábřežie 4. Apríla, Lipt. Mikuláš, ZŠ S MŠ Ľubeľa.

Október „Mesiac úcty k starším“

Pre cieľovú skupinu seniorov Domova sociálnych služieb ANIMA, Jefremovská 634, Lipt. Mikuláš boli realizované prednášky na tému: Osteoporóza, Predchádzanie úrazom. Súčasťou aktivity bola aj distribúcia letáčikov „Osteoporóza – tichý zabijak kostí“.

1. december „Svetový deň boja proti AIDS“

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

- Prednášková činnosť- témy edukačných aktivít: HIV/AIDS (história ochorenia, príznaky, prevencia a epid. situácia v SR k 31.10.2017).
- Distribúcia edukačných letáčikov „Fakty o HIV“.

Cieľová skupina: študenti a žiaci nižšie uvedených školských zariadení: Hotelová akadémia, Ul čs. brigády 1804, Lipt. Mikuláš, SOŠ stavebná, Školská 120/8, Lipt. Mikuláš, ZŠ s MŠ Okoličianska 404/8C, Liptovský Mikuláš.

3.Výskumná a prieskumná činnosť

1. V rámci preventívnych opatrení bol realizovaný skrining zvýšených hodnôt glykémie, v rámci ktorého boli vykonané nasledovné individuálne intervencie:

- vyšetrenia hodnoty glukózy z kvapky krvi,
- výpočet rizika Diabetes mellitus II. podľa Európskej kardiologickej spoločnosti 2013 na pravdepodobnosť vzniku ochorenia na DM II. v najbližších 10- tich rokoch,
- merané hodnoty: BMI, obvod pása ,tlak krvi,
- zisťovaná anamnéza výskytu DM II. a hypertenzie v príbuzenstve,
- poskytnuté poradenstvo v oblasti výživy a pohybovej aktivity.

Počet vyšetrených obyvateľov regiónu Liptova: 4.

2. Na celonárodnom prieskume úrovne pohybovej aktivity „Vyzvi srdce k pohybu “ sa podieľali pracovníci RÚVZ so sídlom V Lipt. Mikuláši distribúciou účastníckych listov, z ktorých na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici bolo nami zaslaných 20 ks, ostatné účastnícke listy boli zasielané klientmi individuálne.

3. Prieskum stravovacích zvyklostí bol realizovaný dotazníkmi Poradne zdravej výživy, ktoré boli vyplnené v tomto roku počtom klientov: 97.

4. Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni

Pracovníci oddelenia podpory zdravia realizovali dva nižšie uvedené projekty s celkovým počtom skupinových edukačno - intervenčných aktivít: 120.

1. Projekt „**Školské ovocie**“ je zameraný na oblasť potreby zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny. Edukovaní boli žiaci I. a II. stupňa ôsmych základných škôl v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Projekt bol realizovaný a odpočítovaný za školský rok 2016/2017.

Celkový počet edukovaných žiakov bol 508.

2. Projekt „**Viem čo zjem**“, cieľom ktorého je motivácia žiakov základných škôl k vyváženému životnému štýlu, k správnym stravovacím návykom a podpora ich záujmu o pohybové aktivity. Termín realizácie projektu bol od októbra 2017 a bude prebiehať aj kal. roku 2018 (do konca apríla.). Cieľovou skupinou sú žiaci 3. - 6. ročníka základných škôl. Projektu pozostával z prednáškovej činnosti, vyplňania pracovných listov žiakmi, vyplňanie dotazníkov efektivity zdravotno-výchovnej aktivity na vybranej škole a zaslanie záznamov o priebehu školení na ÚVZ SR.

Projektu sa zúčastnili nasledovné školské zariadenia:

Evanjelická spojená škola, Komenského 10, Lipt. Mikuláš, s počtom žiakov 104,

Základná škola s materskou školou Ľubeľa 161, s počtom žiakov 78,

Základná škola Janka Kráľa, Žiarska 679/13, Lipt. Mikuláš, s počtom žiakov 40.

Počet edukovaných žiakov : 222.

5. Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom

Do procesu podpory zdravia boli zainteresované:

Orgány štátnej správy a samosprávy:

Školské zariadenia

Edukačná zdravotno - výchovná činnosť v oblasti znižovania výskytu rizikových faktorov spôsobu života bola realizovaná v zariadeniach okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok.

Materské a základné školy: počet 18

MŠ Š. Moyzesa 30, Ružomberok, MŠ Komenského, Lipt. Mikuláš, ZŠ s MŠ Okoličianska 404/8C, Lipt. Mikuláš, ZŠ Milana Rúfusa, Hlavná 189, Závažná Poruba, ZŠ s MŠ Ľubeľa, ZŠ Bobrovec, ZŠ s MŠ Lisková, ZŠ Ludrová, ZŠ M. R. Martákovvej, Nábřežie 4. apríla Lipt. Mikuláš, ZŠ Ul. čs. brigády 4, Lipt. Mikuláš, ZŠ Klačno , Ružomberok, ZŠ Zarevúca 18, Ružomberok, ZŠ Bystrická cesta, Ružomberok, ZŠ Apoštola Pavla, Ul. Jura Janošku 11, Lipt. Mikuláš, ZŠ Nábřežie Dr. A Stodolu, Lipt. Mikuláš (škola so 100% rómskymi žiakmi, žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia), ZŠ Janka Kráľa, Žiarska 679/13, Liptovský Mikuláš, Evanjelická Spojená škola, J. Janošku, Komenského 10, Lipt. Mikuláš (základná škola), Spojená škola, J. Rumana 6, Lipt. Mikuláš.

Stredné školy: (6)

SOŠ Stavebná, Školská 120/8, Lipt. Mikuláš, Hotelová akadémia, Ul. čs. brigády 1804, Lipt. Mikuláš, Obchodná akadémia, Nábřežie K. Petroviča 1571, Lipt. Mikuláš, Školský internát pri OA, Nábřežie K. Petroviča 1571, Lipt. Mikuláš, Obchodná akadémia, Scota Viatora 4, Ružomberok, Školský internát, Hlinkovo námestie, Ružomberok.

Vysoké školy: Katolícka univerzita v Ružomberku, Fakulta zdravotníctva – odborná prax študentov II. a III. ročníka študijného odboru Verejné zdravotníctvo.

Iné organizácie:

- MsÚ Lipt. Mikuláš - činnosť v Komisii na prevenciu kriminality mesta Liptovský Mikuláš,
  - Všeobecná zdravotná poisťovňa, Banská Bystrica,
  - Všeobecná zdravotná poisťovňa, Štiavnická cesta 2142/3, Ružomberok,
  - Domov sociálnych služieb ANIMA, Jefremovská 634, Lipt. Mikuláš,
  - Zariadenie pre seniorov KARITA, Partizánska Ľupča,
  - Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb mesta Liptovský Mikuláš, Palúčanská 13, Liptovský Mikuláš,
  - Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov, Kostolná 407, Závažná Poruba
    - Zariadenie pre seniorov, VIA VITAE, Plavisko 7, Ružomberok,
    - Základné organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska, okresu Lipt. Mikuláš,
- SNICO, s.r.o, Družstevná 8, Lipt. Mikuláš,
- SAVENCIA FROMAGE and DAIRY SK, a. s. Ul. 1. mája, Lipt. Mikuláš,
- MONDI SCP a.s., Ružomberok,
- Slovenská sporiteľňa, a.s., SC Jasná, Garbiarska 695, Lipt. Mikuláš,
- Jednota dôchodcov Slovenska pre okres Liptovský Mikuláš a Ružomberok – odoslanie ponuky intervenčných aktivít,
- Klub dôchodcov – učiteľov mesta Lipt. Mikuláš – edukačná činnosť,
- Klub dôchodcov Demänová - edukačná činnosť,
- Jednota dôchodcov Slovenska, základná organizácia Závažná Poruba - edukačná činnosť,
- Centrum pre seniorov Via vitae, n.o. Plavisko 7, Ružomberok- III. Sektor.

Celkový počet spolupracujúcich organizácií, v ktorých boli realizované individuálne aj skupinové zdravotno - výchovné aktivity bol 97.

Spolupráca v rámci RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši:

Oddelenie hygieny detí a mládeže: vypracovanie odpočtu vykonaných výchovno-vzdelávacích aktivít vykonaných v školských zariadeniach v rámci projektu „Školské ovocie“.

Oddelenie epidemiológie: vypracovanie odpočtu vykonaných výchovno-vzdelávacích aktivít k problematike HIV/AIDS.

Oddelenie preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie: vypracovanie intervenčných aktivít vykonaných v oblasti prevencie chronických ochorení realizovaných u zamestnancov organizácii v regióne Liptov.

Spolupráca s RÚVZ v SR:

RÚVZ so sídlom v Žiline, Oddelenie podpory zdravia – zaslanie odpočtu projekt „Školské ovocie“ za školský rok 2016/2017,

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Oddelenie podpory zdravia – zaslanie výročnej správy OPZ a archívu TZS za rok 2017,

RÚVZ so sídlom v Žiline Sprievodné aktivity kampane „Vyzvi srdce k Pohybu“ ,
RÚVZ so sídlom v Martine Vyjadrenie sa k úlohám vyplývajúcim zo záznamu Poradného zboru HH,
RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici – zaslanie vyplnených dotazníkov klientmi zapojených v rámci Celonárodnej kampane na zvýšenie pohybovej aktivity dospeljej populácie „ Vyzvi srdce k pohybu“,

Spolupráca s ÚVZ SR: odosielanie správ, odpočtov činnosti a podkladov:

Oddelenie podpory zdravia vypracovalo a zaslalo nasledovné materiály:

Odpočet „Svetový deň proti rakovine“,

Odpočet „ Týždeň mozgu“,

Odpočet „ Svetový deň diabetu“,

Odpočet „Svetový deň ústneho zdravia“,

Odpočet „Svetový týždeň boja proti drogám“,

Zaslanie záznamov o priebehu školení v rámci projektu "Viem čo zjem," vrátane počtov edukovaných žiakov,

Materiálno- technické vybavenie poradne zdravia RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši,
Aktualizované údaje : Materiálno - technické vybavenie Poradne zdravia, RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši,

Zaslanie informácie o počte a názve získaných certifikátov odbornej spôsobilosti v oblasti výživy, alebo pohybovej aktivity u zamestnancov OPZ,

Vypracovanie analýzy SWOT OPZ,

Návrh aktivít plánovaných vykonať pracovníkmi OPZ k „Svetovému dňu pohybu“,

Zoznam škôl zaradených do projektu "Viem čo zjem" s plánovanými termínmi vykonania výchovno-zdravotných aktivít,

Zoznam vybratých škôl v rámci realizácie „Národného akčného plánu na podporu pohybovej aktivity“, v školskom roku 2017/2018,

Návrhy spolupráce medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a Poradenskými centrami ochrany a podpory zdravia pri RÚVZ v SR,

Vypracovanie podkladov o činnosti oddelenia podpory zdravia pre účely metodickéj návštevy z ÚVZ SR,

Pre ÚVZSR v rámci „Národného akčného plánu pre pohybovú aktivitu“, boli vypracované - metodické pokyny (pre meranie TK, pulzu, biochemického vyšetrenia krvi a hodnotenie držania tela) pre poradne zdravia

- list „Oslovenie rodičov" v rámci „Národného akčného plánu na podporu pohybovej aktivity“,

- materiál "Informovaný súhlas " pre rodičov v rámci NAPPPA,

- edukačné letáky pre poradne zdravia

1. Pohybová aktivita a vnútrobbrušný tuk

2. Pohybová aktivita a cukrovka

3. Pohybová aktivita a držanie tela

4. Pohybová aktivita a tuky v krvi

5. Pohybová aktivita a odporúčania WHO

6. Pohybová aktivita a tlak krvi.

6. Iné činnosti odboru (legislatíva, členstvo v pracovných skupinách, organizovanie konferencií, seminárov ...)

Lekárka oddelenia podpory zdravia je členkou :

- Komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti mesta Liptovský Mikuláš, v rámci činnosti ktorej bol zaslaný odpočet preventívnych aktivít za prvý polrok 2017.
- Pracovnej skupiny odboru podpory zdravia ÚVZ SR k podpore pohybovej aktivity, prevencii obezity a nadváhy.

7. Činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia

7.1 Základná poradňa

V základnej poradni zdravia bolo vyšetrených celkovo **155** klientov, z toho prvovýšetrených bolo 143 klientov (28 mužov a 115 žien), opakovane vyšetrených klientov bolo 12 (6 mužov a 6 žien). Analyzátorom stavby tela bolo vyšetrených 26 klientov. Biochemické vyšetrenia boli realizované pomocou prístrojov Reflotron. Vyšetrované parametre: biochemické hodnoty v krvi (cholesterol, triacylglyceroly, glukóza a HDL) meranie tlaku krvi, pulzu, anamnéza a antropometria.

V Základnej poradni zdravia boli vykonané merania nasledovnému počtu klientov:

Antropometrické meranie: výška, váha určená 150 - tím klientom,
BMI: 62 klientom, obvod pása: 140- tím klientom, obvod bokov: 140 - tím klientom,
Percento celkového tuku: 26 - tím klientom.

Biochemické vyšetrenie: celkový cholesterol: 108 klientom, HDL cholesterol: 71 klientom,
LDL cholesterol: 17- tím klientom, triacylglyceroly: 92 klientom, glukóza: 91 klientom,
Krvný tlak a pulz: 150 - tím klientom.

Počet klientov odporučených do siete zdravotníckych zariadení : 7.

V rámci výjazdov do terénu bolo realizované individuálne intervenčné aktivity pre zamestnancov. Vyšetrovanie krvi a poradenstvo v oblasti zmeny spôsobu života zamerané na ozdravenie výživy a optimalizáciu pohybovej aktivity sa uskutočnilo v nižšie uvedených zariadeniach :

SNICO, s.r.o, Družstevná 8, Lipt. Mikuláš

- počet vyšetrených a edukovaných zamestnancov : 11

DSS, ANIMA, Jefremovská, Lipt. Mikuláš

- počet vyšetrených a edukovaných zamestnancov : 21

Mondi SCP a.s. Ružomberok

-počet vyšetrených a edukovaných zamestnancov : 42

SAVENCIA FROMAGE and DAIRY SK,a.s.Ul. 1. mája, Lipt. Mikuláš

- počet vyšetrených a edukovaných zamestnancov : 30

Evanjelická spojená škola, J. Janošku 10, Lipt. Mikuláš

- počet vyšetrených a edukovaných zamestnancov : 13

Všeobecná zdravotná poisťovňa , Štiavnická cesta 2142/3, Ružomberok

-počet vyšetrených a edukovaných zamestnancov 10

Slovenská sporiteľňa, a.s., SC Jasná, Garbiarska 695, Lipt. Mikuláš

- počet vyšetrených a edukovaných zamestnancov : 7

Celkovo bolo vyšetrených a edukovaných v oblasti zmeny spôsobu života 134 zamestnancov, z toho štandardne vyšetrených bolo 92. V rámci skríningu hyperglykémie a výpočtu rizika Diabetes mellitus II. podľa Európskej kardiologickej spoločnosti 2013 - bolo vykonané vyšetrenie a dotazník 4 klientom.

S programom Test zdravé srdce sa vyskytli problémy.

Počítač Notebook Accer, v ktorom bol Test nainštalovaný, zlyhal . Zlyhanie hardvéru vyžadovalo zakúpenie nového počítača a novoinštaláciu programu pre TZS.

Základným problémom bola skutočnosť, že na Softvér MS Acces 2003, pre ktorý bol TZS vytvorený, je potrebná licencia, ktorú už nie je možné získať.

O probléme bola informovaná MUDr. Kontrošová, s ktorou bol daný problém opakovane riešený v priebehu roka. Náhradné softvéry pre TZS boli viackrát odinštalované a nanovoinštalované aj s testom, ktorý nebol funkčný.

Do zfunkčnenia TZS boli postupne zapojení viacerí informatici , spočiatku ing. Námešná RÚVZ Banská Bystrica, informatik zazmluvnený pre RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši pán Folwarczny a informatik RÚVZ Banská Bystrica pán Marek Mojžiš. Informatik RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši opakovane inštaloval Access Runtime rôznych verzií podľa inštrukcií informatičky Ing. Námešnej z RÚVZ v Banskej Bystrici, no TZS nebol funkčný. MUDr. Konrošová upovedomila doc. PhDr. Ochabu z ÚVZ SR. Odpovedal v zmysle riešenia situácie s novým Testom zdravého srdca. Predostrel finančnú požiadavku námestníkovi hlavného hygienika PhDr. Lovásikovi, ktorý informoval, že financie na TZS nebudú v roku 2017 poskytnuté na nový TZS, pretože boli uprednostnené požiadavky na iné projekty navrhnuté vybranými RÚVZ . Pokračovali sme teda v snahe zfunkčniť starý TZS. Pán Mojžiš inštaloval vziadelenú správu (TeamViewer) cez vzdialenú správu z Banskej Bystrice plnohodnotnú licenciu MS Access 2003 . Vznikol znovu problém so zadávaním :v teste nie je možné zadať dátum narodenia a TZS nepovolil zadávať žiadne ďalšie údaje a tým pridať nových klientov.

Z dôvodu nefunkčného TZS nebolo možné do výročnej správy zaradiť nasledovné tabuľky, ktoré vytvára program Test zdravého srdca : tabuľky čísla 3-5 a čísla 8 -12.

7.2 Nadstavbové poradne

Poradenstvo v oblasti zmeny spôsobu života bolo poskytované klientom v nastavbových poradniach :

- 1. Poradňa zdravej výživy (PZV)**
- 2. Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity (POPA)**
- 3. Poradňa odvykania od fajčenia (POF)**

- 4. Poradňa nefarmakologického ovplyvňovania tlaku krvi (PNOTK)**

- 5. Poradňa HIV/AIDS**

Špecializované poradenstvo v uvedených nadstavbových poradniach bolo poskytnuté celkovo 97 klientom.

1. Poradňa zdravej výživy (PZV)

Poradňu zdravej výživy navštívilo 97 klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo na základe vyplneného dotazníka.

Z celkového počtu klientov bolo prvovýšetrených 94 klientov (16 mužov a 78 žien) a opakovane vyšetrení boli 3 klienti (1 muž a 2 ženy).

Intervencia klientom v oblasti zmeny stravovacích zvyklostí bola realizovaná v Poradni zdravej výživy RÚVZ a pri výjazdoch v zariadeniach :SNICO, s.r.o, Družstevná 8, Lipt. Mikuláš, Domov sociálnych služieb, ANIMA, Jefremovská, Lipt. Mikuláš , Mondi SCP a.s. Ružomberok, SAVENCIA FROMAGE and DAIRY SK,a.s.Ul. 1. mája, Lipt. Mikuláš, Evanjelická spojená škola, J. Janošku 10, Lipt. Mikuláš , Všeobecná zdravotná poisťovňa , Štiavnická cesta 2142/3, Slovenská sporiteľňa, a.s., SC Jasná, Garbiarska 695, Lipt. Mikuláš.

2. Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity (POPA)

Poradenstvo v oblasti optimalizácie pohybovej aktivity bolo poskytnuté 18-tim klientom (9 mužov, 4 ženy). Z toho v rámci výjazdu do terénu v Obchodnej akadémii, Scota Viatora 4, v Ružomberku, bolo vykonané spirometrické vyšetrenie 5-tim študentom.

3. Poradňa odvykania od fajčenia (POF)

Poradenstvo na zanechanie fajčenia, vrátane meraní oxidu uhoľnatého (CO) vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzer, bolo poskytnuté 83 klientom, z toho prvovýšetrených bolo 81 klientov (62 mužov a 19 žien), opakovane vyšetrené boli dve ženy. Poradenstvo bolo poskytované v priestoroch poradne odvykania od fajčenia ako aj pri výjazdoch.

Merania CO vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzer sa zúčastnili:

- žiaci a študenti nasledovných školských zariadení:

ZŠ Nábrežie Dr. A Stodolu, Lipt. Mikuláš (škola so 100% rómskymi žiakmi, žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia), Hotelová akadémia, Ul. čs. brigády 1804. Lipt. Mikuláš,

ZŠ Apoštola Pavla, Ul. Jura Janošku 11, Lipt. Mikuláš,

- klienti Domova sociálnych služieb ANIMA, prevádzka – Útulok Nábřežie Dr. A Stodolu 1177/82, Lipt. Mikuláš.
V rámci telefonickej linky Quit line bolo evidovaných 31 hovorov.

4. Poradňa nefarmakologického ovplyvňovania tlaku krvi (PNOTK)

Poradenstvo absolvovali klienti, u ktorých boli namerané hodnoty rovné a vyššie ako 135/85 mmHg. Spolu bolo poskytnuté poradenstvo 16 klientom, z čoho bolo prvovýšetrených 7 klientov (4 muži a 3 ženy), opakovane vyšetrení boli 2 klienti (1 muž, 1 žena).

5. Poradňa HIV/AIDS

V rámci poradne boli dvaja klienti poučení v zmysle „Odborného usmernenia na zabezpečenie prevencie infekcie spôsobenej vírusom imunitnej nedostatočnosti človeka v Slovenskej republike“ a odoslani do siete zdravotníckych zariadení.

Ďalšie informácie o činnosti

V rámci plnenia prioritných celospoločenských intervenčných aktivít boli realizované pracovníkmi oddelenia podpory zdravia besedy na témy: Prevencia pohlavných chorôb, Podpora duševného zdravia a Rizikové faktory najčastejšie sa vyskytujúcich chronických ochorení.

Prevencia sexuálne prenosných chorôb (vrátane HIV/AIDS).

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity:

Celkovo bolo realizovaných 16 besied u detí a mládeže na základných školách a stredných školách regiónu Liptova. Zúčastnilo sa ich 282 poslucháčov nižšie uvedených školských zariadení: Hotelová akadémia, Ul. čs. brigády.1804, Lipt. Mikuláš, ZŠ Nábřežie Dr. A Stodolu, 1863, Lipt. Mikuláš (škola so 100% rómskymi žiakmi, žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia), ZŠ s MŠ Okoličianska 404/8C, Lipt. Mikuláš, ZŠ s MŠ J. Lajčiaka Pribylina, Spojená škola J. Rumana 6, Lipt. Mikuláš, Obchodná akadémia, Nábřežie K. Petroviča 1571, Lipt. Mikuláš, Stredná odborná škola stavebná, Školská 120/8, Liptovský Mikuláš.

Témy edukačných aktivít: HIV/AIDS (imunitný systém, história ochorenia, cesty prenosu, príznaky a prevencia ochorenia), Láska ako psychofyziologický stav organizmu a Mýty o pohlavných ochoreniach, Pohlavné ochorenia (druhy ochorení, spôsob prenosu, šírenie a prevencia).

Iné témy zamerané na podporu zdravého životného štýlu a prevenciu chronických neprenosných ochorení:

- Duševné zdravie: 15 aktivít, počet edukovaných 308,
- Prevencie úrazov: 9 aktivít, počet edukovaných 134,
- Kardiovaskulárne ochorenia: 10 aktivít, počet edukovaných 196,

- Diabetes mellitus: 6 aktivít, počet edukovaných 70,
  - Osteoporóza: 2 aktivít, počet edukovaných 25,
  - Onkologické ochorenia: 29 aktivít, počet edukovaných 621.
- Iné témy: 5 aktivít, počet edukovaných 100 klientov.

Aktivity boli realizované vo všetkých vekových kategóriách v nasledovných zariadeniach:

- Základné školy: ZŠ Milana Rúfusa, Hlavná 189, Závažná Poruba, ZŠ Bobrovec, ZŠ Nábrežie Dr. A Stodolu, 1863, Lipt. Mikuláš (škola so 100% rómskymi žiakmi, žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia, ZŠ s MŠ Okoličianska 404/8C, Lipt. Mikuláš, ZŠ M. R. Martákovej, Nábrežie 4. apríla, Lipt. Mikuláš, Spojená škola J. Rumana 6, Lipt. Mikuláš, ZŠ S MŠ Ľubeľa, ZŠ Janka Kráľa, Žiarska 679/13, Lipt. Mikuláš, ZŠ Zárevúca Ružomberok, ZŠ Klačno Ružomberok, ZŠ Demänovská ul.408
- Stredné školy: Hotelová akadémia, Ul. čs.brigády, 1804, L. Mikuláš, ESŠ Komenského 10, Lipt. Mikuláš, Školský internát, Námestie A. Hlinku, Ružomberok, Školský internát Petrovičovo Nábrežie, Lipt. Mikuláš, Obchodná akadémia, Scota Viatora 4, Ružomberok,
- Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb mesta Lipt. Mikuláš,
- Zariadenie pre seniorov VIA VITAE, ul. Plavisko 7, Ružomberok,
- Klub seniorov 2, Vajanského ul. Lipt. Mikuláš,
- JDS Ondrášová Lipt. Mikuláš,
- Klub dôchodcov, Okoličné, Lipt. Mikuláš,
- KARITA ZPS Partizánska Ľupča,
- Klub seniorov Demänová.
-

Témy edukačných aktivít: Stavba a funkcie mozgu, Pamäť - druhy, tréning, rizikové faktory, Alzheimerova choroba, Význam spôsobu života pri posilnení pamäti, Mozgo-rizikové faktory spôsobu života, Rizikové faktory spôsobu života v prevencii srdcovo-cievnych ochorení, Ateroskleróza ciev - rizikové faktory spôsobu života Srdcovo - cievny systém, fyziológia, Vysoký tlak krvi - zdravotné dôsledky, Výživa v prevencii vysokého tlaku krvi, Pohyb a ostatné rizikové faktory v prevencii vysokého tlaku krvi Nefarmakologické znižovanie tlaku krvi, Dôsledky vysokého TK, Zdravý životný štýl školáka (význam výživy, spánku, pohybu), Rakovina krčka maternice (HPV, rizikové faktory, prevencia) Hepatocelulárny karcinóm, ako komplikácia pri VHB, Rizikové faktory spôsobu života v prevencii onkologických ochorení, Výživa v prevencii nádorových ochorení, Riziká z nesprávnej výživy (colorektálny karcinóm), Diabetes mellitus, incidencia, prevalencia, vznik a vývoj, Rizikové faktory spôsobu života v prevencii diabetes mellitus 2. typu.

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2017

RÚVZ

tab. č. 1

Pracovníci	Odbornosť - kvalifikácia	prac. miesta	Počet
------------	--------------------------	--------------	-------

	(špecializačná skúška)	úväzok	osôb
Ved. odboru/oddelenia	Sociálne lekárstvo a organizácia zdravotníctva	1	1
Lekár - metodológ			
Verejný zdravotník I. stupňa			
Verejný zdravotník II. stupňa	Verejné zdravotníctvo	1	1
DAHE			
AHE			
Zdravotná sestra			
Iný zdravotnícky pracovník			
Iný nezdravotnícky pracovník			
S P O L U		2	2

Zdravé starnutie	0	0	0	0	0	0	0	0
Duševné zdravie	15	288	0	20	19	138	15	308
Prevenia úrazov a prvá pomoc	2	37	0	7	7	90	9	134
Prevenia sexuálne prenosných chorôb (vrátane HIV/AIDS)	21	282	0	16	0	0	21	298
Stomatohygiena	46	617	0	36	0	0	46	653
Prevenia civilizacyjnych ochorení								
- srdco-cievne	9	164	0	6	1	32	10	196
- diabetes mellitus	6	70	0	3	0	0	6	70
- osteoporóza	0	0	0	2	2	23	2	25
- onkologické ochorenia	27	621	0	29	2	20	29	621
- alergické ochorenia	0	0	0	0	0	0	0	0
- iné	0	0	0	0	0	0	0	0
Iné témy (napr. chrípka, salmonelóza,...a pod.)	5	94	0	6	0	0	5	100
SPOLU	418	4807	0	263	39	413	501	6267

		Počet aktivít	
2.	Realizácia jednorazových aktivít pri príležitosti významných dní podľa kalendára WHO (počet všetkých aktivít realizovaných pri príležitosti Svetových dní podľa WHO)	124	
3.	Iné intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity (napr. konzultácie, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu, premietanie videokaziet a pod.)	97	
4.	Medializácia výchovy k zdraviu (komunikácia s médiami)	TV vysielanie	2
		Rozhlas	0
		Printové médiá	0
		Webová stránka RÚVZ	6
		Iné formy	0
5.	Vytvorenie vlastných propagačných materiálov (<i>neuvádza sa počet výtlačkov, ale len konkrétna zdravotnícka téma</i>)	Plagáty, letáky, skladačky...	0
		Brožúry, manuály...	0
		Informačné panely	4
		Iné	0
6.	Odborné publikácie (časopisy, zborníky, monografie, ktoré majú ISBN, ISSN)	Počet publikácií	
		0	
7.	Zapožičanie DVD a CD nosičov, USB, videokaziet	Počet zapožičaní	
		4	
		Počet absolvovaných školení	
		Aktívna účasť	
		Pasívna účasť	

8.	Školenia, odborné semináre, porady, konferencie, pracovné stretnutia, kurzy ... <i>(pri aktívnej účasti uvádzať počet príspevkov – nie autorov, pri pasívnej účasti uvádzať počet pracovníkov)</i>	regionálne	1	2
		celoštátne	10	7
		medzinárodné	0	1
		v rámci RÚVZ	0	0
		SPOLU	11	10

pokračovanie tab. č 2.

9.	Školenie lektorov a laikov (počet organizovaných školení pre lektorov a laikov)		Počet školení
			2
10.	Realizované projekty, prieskumné a výskumné úlohy		Počet
		Medzinárodné projekty, štúdie ...	0
		Iné národné programy, projekty, štúdie...	10
		Regionálne a lokálne (mestské, miestne) projekty	0
		Iné (viazané na jeden subjekt , alebo cieľovú skupinu - napr. znevýhodnené	0

		skupiny)	
11.	Členstvo v pracovných skupinách Poradného zboru hlavného hygienika SR a iných pracovných skupín, komisií (uviesť len číslo v kolíkych pracovných skupinách ste)		Počet členstiev
			1
12.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom		Počet subjektov
			95
13.	Odborné materiály predkladané vláde SR, MZ SR, ÚVZ SR a iným subjektom		Počet materiálov
		Vlastné vytvorené	11
		Pripomienkované v rámci gremiálnej porady ministra zdravotníctva, vnútrorezortného, medzirezortného a predbežného pripomienkového konania	0
		Stanoviská k materiálom z MZ SR a ÚVZ SR	1
		Iné (napr. stanoviská, pripomienky a k materiálom WHO, EU, OECD a pod.)	0
14.	Iné písomnosti (Správy, vyjadrenia, rozbor)		Počet písomnosti
		Analytické správy (napr. rozbor, výročné správy)	3
		Informatívne správy (napr. odpočet plnenia úloh)	9
		Iné (napr. stanovisko, vyjadrenia)	18
15.	Poskytovanie odbornej praxe pre študentov VŠ a postgraduálneho vzdelávania (počet študentov = počet fyzických osôb; počet dní je počet dní na odbornej praxi každého študenta – napr. 3 študenti za sledované obdobie po 5 dní je 3x5= 15 dní)	Počet študentov	Počet dní
		15	75

Tab.č.3

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab. č. 4

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetřilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab. č. 5

Špektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetřených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Z dôvodu nefunčného programu Test zdravého srdca (TZS) nebolo možné do výročnej správy zaradiť tabuľky č.3,4,5 tvorené programom Test zdravého srdca.

dojčiace matky	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2017

tab.č.7

	Výkon	Počet výkonov	
		TZS	Mimo TZS
<p>1. Merania a iné výkony v poradni zdravia</p> <p>Počet klientov TZS (počet prvovýšetrených a opakovane vyšetrených klientov, ktorí sú v TZS):</p> <p>Počet klientov mimo TZS (počet klientov vyšetrených v rámci realizovaných aktivít výjazdovou PZ, ktorí nie sú v TZS):</p>	Antropometrické meranie	5	150
	- výška		
	- váha	5	150
	- BMI	5	62
	- obvod pása	5	140
	- obvod bokov	5	140
	- WHR	5	0
	- WHtR	5	0
	- % celkového tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	0	26
	- Iné (kostrové svalstvo, bazálny metabolizmus...) * balík vyšetrenia získaný jedným meraním sa vykazuje ako jeden výkon	0	26
	Biochemické vyšetrenia	5	108
	- Celkový cholesterol		
	- HDL cholesterol	5	71
	- LDL cholesterol	5	17
	- Triacylglyceroly	5	92
	- Glukóza	5	91
	- Iné biochemické vyšetrenie (AST, ALT, kyselina močová, laktát a pod.)	0	0

	Somatické vyšetrenia	5	150
	- Krvný tlak + pulz *(u jedného klienta rátame vyšetrenie TK + pulz spolu ako jeden výkon)		
	Vyšetrenie smokerlyzérom	0	0
	Vyšetrenie spirometrom	0	5
	Založenie karty klienta pre Test zdravé srdce	5	5
	Osobná a rodinná anamnéza	5	150
	Vyplnenie dotazníka celkovej životnej pohody	0	0
	Stanovenie rizikového skóre KVCH podľa TZS	5	5
	Odborné poradenstvo a konzultácie	5	150
	Iné (telefonické, istom, e-mailom a pod.)	0	0
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	0	7
	Iné	0	0

pokračovanie tab.č.7

		Počet výkonov
2. Poradňa zdravej výživy	Odborné poradenstvo	97
	Založenie karty klienta	97
	Vyplnenie dotazníka o stravovacích zvyklostiach	97
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	0
	Iné (Zadanie údajov do príslušného software pre HVBPKV)	0
Počet klientov:97		
3. Poradňa odvykania od fajčenia	Odborné poradenstvo	83
	Založenie karty klienta	1
	Meranie spirometrom	0
	Meranie smokerlyzérom	81
	Meranie krvného tlaku, pulzu	1
	Vyplnenie dotazníka (Fagerstromov a iné)	0
Počet klientov: 83		

	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	0
	Telefonické poradenstvo	31
	Iné	0
4. Poradňa optimalizovania pohybovej aktivity Počet klientov:18	Odborné poradenstvo	13
	Založenie karty klienta	13
	Meranie spirometrom	5
	Vyšetrenie funkčnej zdatnosti	0
	Vyšetrenie aeróbnej výkonnosti	0
	Vyšetrenie EKG	0
	Meranie flexibility	0
	Držanie tela	4
	Pohybová inštrukcia	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	0
	Iné	0
	5. Poradňa podpory psychického zdravia Počet klientov:	Odborné poradenstvo
Psychologické vyšetrenie		0
Odporúčanie do siete zdrav. zariadení.		0
Založenie karty klienta		0
Iné		0
6. Poradňa pre deti a mládež Počet klientov:	Odborné poradenstvo	0
	Odporúčanie do siete zdravot. zariadení	0
	Založenie karty klienta	0
	Iné	0
		0

pokračovanie tab.7.

		Počet výkonov
7. Poradňa pre HIV/AIDS	Odborné poradenstvo	2

a drogové závislosti Počet klientov:2	Odber krvi na HIV/AIDS	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	2
	Založenie karty klienta	0
	Iné	0
8. Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci Počet klientov:	Odborné poradenstvo	0
	Vyšetrenie pracovného rizika	0
	Založenie karty klienta	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	0
	Iné	0
SPOLU počet výkonov		2157

Tab. č. 8a

Tab. č. 8b

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab.č. 9a

Tab. č. 9b

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab. č. 10a

Tab. č. 10b

Výsledky hodnotenia skrínungu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab.č.11a

Tab.č.11b

Výsledky hodnotenia skrínungu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab. č. 12a

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Tab. č. 12b

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017

Z dôvodu nefunkčného programu Test zdravého srdca (TZS) nebolo možné do výročnej správy zaradiť tabuľky 8a, 8b, 9a, 9b, 10a, 10b, 11a, 11b, 12a, 12b tvorené programom Test zdravého srdca.

Publikačná a prednášková činnosť

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Lubica Benková	1.Hodnotenie držania tela 2.Meranie tlaku a pulzu 3.Antropometrické a biochemické merania pre úlohy Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020	Metodický seminár pre pracovníkov odboru Výchova k zdraviu k plneniu úloh Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020	RÚVZ Spišská Nová Ves	20.-21.6.2017
Lubica Benková	1.Hodnotenie držania tela 2.Meranie tlaku a pulzu 3.Antropometrické a biochemické merania pre úlohy Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020	Metodický seminár pre pracovníkov odboru Výchova k zdraviu k plneniu úloh Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020	RÚVZ Spišská Nová Ves	27.-28.6.2017

Sťažnosti, petície, iné podania za rok 2017

1. Prehľad

Petície: 1

Sťažnosti: 0

V roku 2017 bolo v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši (ďalej RÚVZ) evidovaných 70 podnetov, vybavených bolo 70 podnetov.

2. Zameranie opodstatnených sťažností: 0

3. Prijaté opatrenia: 0

4. Podania: 70

5. Protispoločenská činnosť: 0

6. Oznámenia z podozrenia zo spáchania trestného činu prijímania úplatku, podplácania, nepriamej korupcie: 0

7. Prehľad riešených podaní (petície, sťažnosti, podnety, protispoločenská činnosť) v tabuľke

Petícia bola podaná obyvateľmi bytového domu v meste Liptovský Mikuláš, v blízkosti ktorého sa začala prevádzka novej autoumyvárne motorových vozidiel. Petícia smerovala proti činnosti predumývania vozidiel na vonkajšom priestranstve pred autoumyvárnou tzv. wapkovaním, čo spôsobovalo podľa názoru obyvateľov bytového domu nadmerný hluk a zhoršenie kvality obytného prostredia. RÚVZ petíciu riadne prešetril, nariadil meranie hluku, ktoré preukázalo, že prípustné hladiny hluku pri tejto činnosti neboli prekročené. Ďalšie opatrenia zo strany RÚVZ sú riešené posudkovou činnosťou podľa zák. č. 355/2007 Z.z., nie podľa zákona o petičnom práve 85/1990 Z.z.

Zo 70 centrálne evidovaných podnetov v roku 2017 bolo 14 anonymných, 14 odstúpených inými organizáciami (ÚVZ SR, Inšpektorát práce - Žilina, SOI – Žilina, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Žilina, RÚVZ Poprad, RÚVZ Bratislava, Obec Demänovská Dolina).

Podnety boli vybavované príslušnými oddeleniami RÚVZ podľa ich obsahu:

Hygiena výživy (HV) – 29 podnetov

Hygiena životného prostredia (HŽP) – 14 podnetov

Hygiena detí a mládeže (HDM) – 1 podnet

Oddelenie preventívneho pracovného lekárstva (OPPL) – 23 podnetov

Oddelenie epidemiológie (OE) – 2 podnety

Spoločne bol riešený 1 podnet: OE s HV a s HŽP

Zameranie evidovaných podnetov:

tráviace ťažkosti po konzumácii jedla v zariadeniach spoločného stravovania (ZSS), nevyhovujúca hygienická úroveň prevádzkovej a osobnej hygieny v ZSS, nevyhovujúca manipulácia s pokrmami, nevyhovujúce skladovanie potravín, nesprávne označenie výživového doplnku, nepriaznivý vplyv hluku a prašnosti z prevádzky na obytné prostredie, prevádzkovanie priestorov bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva, zanedbávanie zdravotnej starostlivosti, potraviny po dobe spotreby, nevyhovujúce pracovné podmienky na pracovisku, neodborná likvidácia azbestovej krytiny

Podnety boli prešetrené v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru, prerokovaním problematiky s kompetentnými zástupcami príslušných zariadení v RÚVZ s prijatím opatrení na zjednanie nápravy. O výsledku prešetrenia boli pisatelia neanonymných podnetov písomne informovaní. Podania týkajúce sa kompetencií iných orgánov boli riešené odstúpením podaní na vybavenie v počte 2 podaní na prešetrenie časti podnetu a 12 podaní na celkové prešetrenie so žiadosťou o poskytnutie informácie o výsledku vybavenia nášmu úradu.

8. Kontrolná činnosť

- **vykonané plánované kontroly v RÚVZ: 5**

- **mimoriadne kontroly: 0**

- **predmet vykonaných kontrol:**

1. Kontrola uplatňovania zákonnosti, odhaľovania korupcie
2. Kontrola pokladničnej hotovosti a dodržiavanie denného pokladničného limitu
3. Kontrola plnenia lehôt pri žiadostiach účastníkov konania
4. Kontrola výkonu štátneho zdravotného dozoru (účasť 2 zamestnancov na obhliadke zariadenia)
5. Kontrola vykonávania základnej finančnej kontroly pri nákupoch tovaru

- **súhrn kontrolných aktivít**

1. V roku 2017 nebolo v RÚVZ Liptovský Mikuláš zistené a ani dokázané korupčné správanie sa odborných zamestnancov.
2. Stav pokladničnej hotovosti súhlasil so stavom v pokladničnej knihe. Boli skontrolované pokladničné doklady od 1.3.2017 do 31.3.2017.
3. Kontrolou v systéme WinASU boli skontrolované plnenia lehôt pri žiadostiach účastníkov konania podľa jednotlivých oddelení RÚVZ a bolo zistené, že každé oddelenie vybavuje svoje žiadosti v zákonnej 30-dňovej lehote, poprípade v predĺžených 60-dňových lehotách pri komplikovanejších podaniach.
4. Kontrolou na jednotlivých oddeleniach bolo zistené, že účasť dvoch zamestnancov na obhliadke zariadenia bola dodržaná.
5. Na všetkých skontrolovaných pokladničných dokladoch bola vykonaná predbežná finančná kontrola pri ktorej neboli zistené nedostatky.

Tabuľka "C" - Údaje o počtoch iných podaní

(Žiadosti, podnety, návrhy, oznámenia a pod.) za rok 2017

RÚVZ Lipt. Mikuláš ul. Štúrova 36 031 80 Liptovský Mikuláš		Ministerstvo* ÚOŠS*	organizácie	ObÚ	organizácie
a	b	c1	c2	c3	c4
1	Celkom		70		
1.1.	z toho z r. 2016		0		
1.2.	z toho za rok 2017		70		
1.3.	vybavených v r. 2017		70		
1.4.	Nevybavené (k 31.12. 2017)		0		

Poznámka:

Tabuľka zahŕňa len údaje o počtoch iných podaní, ktoré sú okrem hlavnej agendy vybavované v orgánoch verejnej správy na úseku petícií a sťažností na základe poverenia vedúceho tohto orgánu.

Epidemiológia
okres Liptovský Mikuláš

Demografické ukazovatele

okres Liptovský Mikuláš a Ružomberok

Tabuľka č.1 -Vekové zloženie obyvateľov okresu Liptovský Mikuláš (k 31.12.2014)

vekové skupiny	muži	ženy	spolu
0	350	271	621
1 - 4	1399	1375	2774
5 - 9	1763	1600	3363
10 - 14	1636	1594	3230
15 - 19	1921	1786	3707
20 - 24	2446	2286	4732
25 - 29	2724	2590	5314
30 - 34	2892	2776	5668
35 - 39	3020	2864	5884
40 - 44	2754	2736	5490
45 - 49	2397	2501	4898
50 - 54	2566	2531	5097
55 - 59	2587	2792	5379
60 - 64	2420	2734	5154
65 - 69	1629	2113	3742
70-74	1144	1581	2725
75-79	657	1288	1945
80-84	459	1080	1539
85-89	253	634	887

90-94	83	229	312
95-99	10	29	39
100+	3	10	13
spolu	35113	37400	72513

Tabuľka č. 2 – Vekové zloženie obyvateľov okresu Ružomberok (k 31.12.2014)

vekové skupiny	muži	ženy	spolu
0	258	269	527
1 - 4	1151	1075	2 226
5 - 9	1399	1387	2 786
10 -14	1374	1415	2 789
15 - 19	1636	1648	3 284
20 -24	2074	2022	4 096
25 - 29	2127	2135	4 262
30 - 34	2393	2097	4 490
35 - 39	2419	2223	4 642
40 - 44	2144	2103	4 247
45 - 49	1846	1795	3 641
50 - 54	1940	2002	3 942
55 - 59	1991	2134	4 125
60 - 64	1876	2156	4 032
65 - 69	1334	1601	2 935
70 - 74	774	1202	1 976
75 - 79	542	990	1 532
80 - 84	331	753	1 084

85 - 89	140	415	555
90 - 94	55	149	204
95 - 99	6	16	22
100+	3	3	6
spolu	27813	29590	57403

Tabuľka č.3 – Index starnutia podľa územia

Okres	Index starnutia									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liptovský Mikuláš										
spolu	135,88	142,68	148,61	155,93	161,92	167,19	101,1	104,3	107,6	112,2
muži	86,49	90,19	93,72	98,72	102,88	107,33	72,4	75,4	78,8	82,3
ženy	188,9	198,2	207,04	216,96	224,65	230,46	131,7	135,2	137,9	143,9
Ružomberok										
spolu	114,83	121,21	128,22	134,46	139,65	146,5	87,4	91,1	95,8	99,8
muži	74,83	78,29	82,98	87,98	91,83	97,35	64,3	68,2	72,5	76,2
ženy	154,08	163,33	173,04	180,26	186,45	194,75	110,5	114	119,4	123,7

Tabuľka č.4 – Priemerný vek podľa územia

Okres	Priemerný vek									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liptovský Mikuláš										
spolu	38,6	38,88	39,17	39,46	39,73	40	40,4	40,7	41	41,4
muži	36,8	37,06	37,32	37,6	37,87	38,18	38,6	38,8	39,2	39,5
ženy	40,29	40,58	40,9	41,21	41,47	41,71	42,2	42,5	42,7	43,1

Ružomberok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
spolu	37,54	37,83	38,1	38,37	38,61	38,92	39,5	39,8	40,1	40,4
muži	35,97	36,26	36,53	36,82	37,04	37,37	37,9	38,2	38,1	38,8
ženy	39,02	39,3	39,6	39,83	40,08	40,38	41	41,3	41,6	41,9

Tabuľka č.5 – Mŕtvorodenosť, dojčenecká, novorodenecká a perinatálna úmrtnosť v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok

Rok	Okres Liptovský Mikuláš				Okres Ružomberok			
	mŕtvorodenosť	dojčenecká úmrtnosť	novor. úmrtnosť	perinatálna úmrtnosť	mŕtvorodenosť	dojčenecká úmrtnosť	novor. úmrtnosť	perinatálna úmrtnosť
2004	4,59	7,68	3,07	6,12	0,00	3,3	1,65	1,65
2014	0,00	3,20	1,60	1,60	3,78	9,49	7,59	5,67

Tabuľka č.6 - Dojčenecká a novorodenecká úmrtnosť v okresoch L. Mikuláš, Ružomberok a v SR

Rok	Okres L. Mikuláš		Okres Ružomberok		SR	
	dojčenecká úmrtnosť	novor. úmrtnosť	dojčenecká úmrtnosť	novor. úmrtnosť	dojčenecká úmrtnosť	novor. úmrtnosť
2004	7,68	3,07	3,30	1,65	6,79	3,93
2014	3,2	1,6	9,49	7,59	5,78	3,31

Tabuľka č.7 - Mŕtvorodenosť v okresoch L.Mikuláš, Ružomberok a SR

Rok	abs.	na 1000 živonarod.	abs.	na 1000 živonarod.	abs.	na 1000 živonarod.
	Okres Liptovský Mikuláš		Okres Ružomberok		SR	

2004	3	4,59	0	0,00	211	3,9
2014	0	0,00	2	3,78	166	3,01

Tabuľka č 8 - Hrubá miera úmrtnosti

Rok	SR	LM - okres	LM – mesto	RK - okres	RK - mesto
2004	9,63	10,19	7,28	10,59	8,71
2014	9,48	9,20	6,80	10,50	8,70

Tabuľka č. 9 – Stredná dĺžka života v krajinách EU/podľa pohlavia (muži)

krajiny EU/roky	muži											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU (27 krajín)	:	74.5	74.7	75.2	75.4	75.8	76.1	76.4	76.6	77.0	77.4	77.5
Belgicko	74.9	75.1	75.3	76.0	76.2	76.6	77.1	76.9	77.3	77.5	78.0	77.8
Bulharsko	68.6	68.8	68.9	69.0	69.0	69.2	69.5	69.8	70.2	70.3	70.7	70.9
Česko	72.0	72.1	72.0	72.5	72.9	73.5	73.8	74.1	74.3	74.5	74.8	75.1
Dánsko	74.7	74.8	75.0	75.4	76.0	76.1	76.2	76.5	76.9	77.2	77.8	78.1
Nemecko	75.6	75.7	75.8	76.5	76.7	77.2	77.4	77.6	77.8	78.0	78.4	78.6
Estónsko	65.2	65.6	66.4	66.7	67.6	67.6	67.5	68.9	70.0	70.9	71.4	71.4
Írsko	74.5	75.0	75.7	76.1	76.7	76.9	77.3	77.9	77.8	78.5	78.6	78.7
Španielsko	76.3	76.4	76.4	77.0	77.0	77.8	77.9	78.3	78.8	79.2	79.5	79.5
Francúzsko	75.5	75.7	75.7	76.7	76.7	77.3	77.6	77.8	78.0	78.2	78.7	78.7
Chorvátsko	70.9	71.0	71.0	71.8	71.7	72.4	72.2	72.3	72.8	73.4	73.8	73.9
Taliansko	77.2	77.4	77.3	78.0	78.1	78.6	78.8	78.9	79.1	79.5	79.7	79.8
Cyprus	76.6	76.4	76.8	76.5	76.5	78.1	77.6	78.2	78.5	79.2	79.3	78.9
Lotyšsko	:	64.4	65.3	65.6	64.9	65.0	65.3	66.5	67.5	67.9	68.6	68.9
Litva	65.9	66.1	66.4	66.2	65.2	65.0	64.5	65.9	67.1	67.6	68.1	68.4
Luxembursko	75.1	74.6	74.8	76.0	76.7	76.8	76.7	78.1	78.1	77.9	78.5	79.1
Maďarsko	68.2	68.3	68.4	68.7	68.7	69.2	69.4	70.0	70.3	70.7	71.2	71.6
Malta	76.6	76.3	76.4	77.4	77.3	77.0	77.5	77.1	77.9	79.3	78.6	78.6
Holandsko	75.8	76.0	76.3	76.9	77.2	77.7	78.1	78.4	78.7	78.9	79.4	79.3

Rakúsko	75.6	75.8	75.9	76.4	76.6	77.1	77.4	77.7	77.6	77.8	78.3	78.4
Poľsko	70.0	70.3	70.5	70.6	70.8	70.9	71.0	71.3	71.5	72.1	72.6	72.7
Portugalsko	73.6	73.9	74.2	75.0	74.9	75.5	75.9	76.2	76.5	76.8	77.3	77.3
Rumunsko	67.5	67.4	67.9	68.5	68.9	69.5	69.9	69.9	69.9	70.2	71.1	71.0
Slovinsko	72.3	72.6	72.5	73.5	73.9	74.5	74.6	75.5	75.9	76.4	76.8	77.1
Slovensko	69.5	69.8	69.8	70.3	70.2	70.4	70.6	70.9	71.4	71.8	72.3	72.5
Fínsko	74.6	74.9	75.1	75.4	75.6	75.9	76.0	76.5	76.6	76.9	77.3	77.7
Švédsko	77.6	77.7	78.0	78.4	78.5	78.8	79.0	79.2	79.4	79.6	79.9	79.9
Spojené kráľovstvo	75.8	76.0	76.2	76.8	77.0	77.3	77.6	77.7	78.3	78.6	79.0	79.1
Island	78.3	78.6	79.5	78.9	79.6	79.5	79.6	80.0	79.8	79.8	80.7	81.6
Lichtenštajnsko	76.3	77.1	78.4	78.6	77.4	78.9	79.1	80.0	79.5	79.5	79.5	79.7
Nórsko	76.2	76.4	77.1	77.6	77.8	78.2	78.3	78.4	78.7	79.0	79.1	79.5
Švajčiarsko	77.5	77.9	78.0	78.6	78.7	79.2	79.5	79.8	79.9	80.3	80.5	80.6
Čierna Hora	:	:	:	:	71.4	71.5	72.1	72.8	72.9	73.6	73.4	74.3
Macedónsko	70.9	70.6	70.9	71.5	71.6	71.7	71.8	72.4	72.3	72.9	73.1	73.0
Srbsko	69.6	69.7	69.9	70.0	70.2	70.8	70.9	71.3	71.4	71.8	72.0	72.3
Turecko	:	:	:	:	:	:	:	:	73.3	74.2	74.4	74.8
Ruská federácia	:	:	:	:	:	60.4	61.4	61.8	62.8	:	:	:
Ukrajina	:	:	:	:	:	62.3	61.8	62.3	:	65.2	66.0	66.1
Ázerbájdžán	:	:	:	:	:	70.1	70.1	71.1	71.4	71.2	:	71.6

Tabuľka č. 10 - Stredná dĺžka života v krajinách EU/podľa pohlavia (ženy)

krajiny EU/roky	ženy											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU (27 krajín)	:	80.9	80.8	81.5	81.5	82.0	82.2	82.4	82.6	82.9	83.2	83.1
Belgicko	81.2	81.2	81.1	81.9	81.9	82.3	82.6	82.6	82.8	83.0	83.3	83.1
Bulharsko	75.4	75.5	75.9	76.2	76.2	76.3	76.6	77.0	77.4	77.4	77.8	77.9
Česko	78.5	78.7	78.6	79.1	79.2	79.9	80.2	80.5	80.5	80.9	81.1	81.2
Dánsko	79.3	79.4	79.8	80.2	80.5	80.7	80.6	81.0	81.1	81.4	81.9	82.1
Nemecko	81.4	81.3	81.3	81.9	82.0	82.4	82.7	82.7	82.8	83.0	83.2	83.3
Estónsko	76.5	77.2	77.2	78.0	78.2	78.6	78.9	79.5	80.3	80.8	81.3	81.5
Írsko	79.9	80.4	80.7	81.1	81.3	81.7	82.1	82.4	82.7	83.1	83.0	83.2
Španielsko	83.2	83.3	83.0	83.7	83.6	84.4	84.4	84.6	85.0	85.5	85.6	85.5

Francúzsko	83.0	83.0	82.7	83.8	83.8	84.5	84.8	84.8	85.0	85.3	85.7	85.4
Chorvátsko	78.1	78.3	78.1	78.8	78.8	79.3	79.2	79.7	79.7	79.9	80.4	80.6
Taliano	83.2	83.2	82.8	83.7	83.6	84.1	84.2	84.2	84.3	84.7	84.8	84.8
Cyprus	81.4	81.0	81.2	81.8	80.8	82.0	82.1	82.9	83.5	83.9	83.1	83.4
Lotyšsko	:	75.8	75.7	76.0	76.3	76.1	76.2	77.5	77.7	78.0	78.8	78.9
Litva	77.4	77.4	77.7	77.7	77.4	77.1	77.2	77.6	78.7	78.9	79.3	79.6
Luxembursko	80.7	81.5	80.8	82.4	82.3	81.9	82.2	83.1	83.3	83.5	83.6	83.8
Maďarsko	76.7	76.7	76.7	77.2	77.2	77.8	77.8	78.3	78.4	78.6	78.7	78.7
Malta	81.2	81.3	80.8	81.2	81.4	82.0	82.2	82.3	82.7	83.6	83.0	83.0
Holandsko	80.8	80.7	81.0	81.5	81.7	82.0	82.5	82.5	82.9	83.0	83.1	83.0
Rakúsko	81.7	81.7	81.5	82.1	82.2	82.8	83.1	83.3	83.2	83.5	83.8	83.6
Poľsko	78.4	78.8	78.8	79.2	79.3	79.7	79.8	80.0	80.1	80.7	81.1	81.1
Portugalsko	80.7	80.8	80.8	81.8	81.5	82.5	82.5	82.7	82.8	83.2	83.8	83.6
Rumunsko	74.9	74.7	75.1	75.5	75.7	76.2	76.9	77.2	77.4	77.5	78.2	78.1
Slovinsko	80.4	80.5	80.3	80.8	80.9	82.0	82.0	82.6	82.7	83.1	83.3	83.3
Slovensko	77.7	77.7	77.7	78.0	78.1	78.4	78.4	79.0	79.1	79.3	79.8	79.9
Fínsko	81.7	81.6	81.9	82.5	82.5	83.1	83.1	83.3	83.5	83.5	83.8	83.7
Švédsko	82.2	82.1	82.5	82.8	82.9	83.1	83.1	83.3	83.5	83.6	83.8	83.6
Spojené kráľovstvo	80.5	80.6	80.5	81.1	81.3	81.6	81.8	81.8	82.4	82.6	83.0	82.8
Island	83.2	82.5	82.5	83.2	83.5	82.9	83.4	83.3	83.8	84.1	84.1	84.3
Lichtenštajnsko	82.4	82.3	81.6	85.1	84.1	83.1	83.6	85.5	83.6	84.3	84.2	85.2
Nórsko	81.6	81.6	82.1	82.5	82.7	82.9	82.9	83.2	83.2	83.3	83.6	83.5
Švajčiarsko	83.2	83.2	83.2	83.8	84.0	84.2	84.4	84.6	84.6	84.9	85.0	84.9
Čierna Hora	:	:	:	:	77.0	76.6	77.2	78.1	77.6	78.5	78.9	78.4
Macedónsko	76.1	75.6	75.7	75.8	75.9	76.2	75.9	76.5	76.7	77.2	77.2	76.9
Srbsko	75.0	75.0	75.1	75.5	75.6	76.1	76.5	76.6	76.7	77.0	77.2	77.5
Turecko	:	:	:	:	:	:	:	:	78.8	79.4	79.8	80.5
Ruská federácia	:	:	:	:	:	73.2	73.9	74.2	74.7	:	:	:
Ukrajina	:	:	:	:	:	73.8	73.7	73.9	:	75.3	76.0	76.1
Ázerbájdžán	:	:	:	:	:	75.4	75.5	76.3	76.3	76.0	:	76.6

Tabuľka č.11 – Stredná dĺžka života (SDŽ) v rokoch 1995-1999 a v rokoch 2009/2013

roky	SR	okres LM	okres RK
SDŽ v rokoch 1995-1999	72,61	79,53	80,69
SDŽ v rokoch 2009-2013	72,08	67,47	71,75

II. Stručná epidemiologická charakteristika okresu Liptovský Mikuláš

Epidemiologická situácia v roku 2017 bola oproti minulému roku lepšia. V priebehu roka bolo zaznamenaných 6 epidémií čo je o 7 epidémií menej ako bolo v minulom roku. Išlo o 2x salmonelové epidémie, 1x kampylobakteriálna epidémia, 1x nešpecifikovaná gastroenteritída, 1x epidémia spôsobená Shigellou flexneri, 1x epidémia spôsobená Neisseriou meningitidis.

V roku 2017 úmrtie na infekčné diagnózu nebolo zaznamenané.

Celkovo bolo hlásených 1031 prenosných ochorení, čo je v porovnaní s rokom predchádzajúcim o 547 hlásených prenosných ochorení menej (1578).

Epidemiologická situácia vo výskyte alimentárnych ochorení bola porovnateľná so štyrmi predchádzajúcimi rokmi v tom, že poradie najčastejšieho výskytu pôvodcov ochorení sa nezmenilo. Aj tento rok sa v najväčšom zastúpení vyskytovali kampylobakteriózy, Druhé najčastejšie alimentárne ochorenia sú salmonelózy, následne vírusové črevné infekcie. U kampylobakterióz bol zaznamenaný v porovnaní s rokom predchádzajúcim pokles, tak ako aj u salmonelóz a vírusových gastroenteritíd.

U salmonelóz vo väčšine typov je pôvodca ochorenia Salmonella enteritidis (71,59%), v tomto roku sa vyskytlo 6 typov salmonel. Sú evidované aj tri importované ochorenia, dva z Grécka a jedno z Mexika.

Aj napriek tomu, že u vírusových gastroenteritíd sa zlepšila diagnostika, ochorenia u ktorých nebolo dokázané etiologické agens bolo 22,09% z celkového počtu prenosných ochorení. Takmer všetky prípady boli v súvislosti s epidémiou, len v jednom prípade sa jednalo o sporadický výskyt. V rámci epidemického výskytu vykazujeme tri ochorenia spôsobené Neisseriou meningitidis.

V prípade rotavírusov ide o ochorenie preventabilné očkovaním a preto sa preveroval aj očkovací status postihnutých detí. Zaznamenali sme jedno ochorenie u zaočkovaného dieťaťa.

V roku 2017 bolo zaznamenaných 15 ochorení na bacilárnu dyzentériu, z toho bolo 10 ochorení hlásených v rámci epidémie, ostatné ochorenia mali sporadický charakter.

U hepatítid v roku 2017 boli zaznamenané dve akútne hepatitídy (jedno ochorenie bolo importované z Filipín) a 3 prípady novozistených nosičov HBsAg.

V roku 2017 bolo z ochorení imunizačného programu zaznamenaných 5 prípadov pertussis, v roku predchádzajúcom to boli 4 ochorenia. U vzdušných nákaz u varicelle bol zaznamenaný pokles hlásených prípadov oproti minulému roku o 304 prípadov. Diagnostika vírusu chrípky prostredníctvom sentinelového lekára bola zabezpečená 1x. Vyšetrenie vírusu chrípky zabezpečovalo aj infekčné oddelenie ÚVN Ružomberok a detské oddelenie nemocnice s poliklinikou MUDr.I.Stodolu Liptovský Mikuláš. Vírus chrípky bol potvrdený 2x (1x typ A, 1x typ A/H3). Prípád SARI nebol zhlásený.

Zo zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou sa v roku 2017 vyskytla 1 toxoplazmóza, 2 ochorenia na Lymeskú chorobu, 1 nešpecifikovaná askarióza. Počet pohryzení zvierat'om bol na rovnakej úrovni ako v roku predchádzajúcom (31/27). V skupine neuroinfekcií boli zaznamenané 3 ochorenia na meningokokovú meningitídu v rámci epidémie, 3 vírusové meningitídy a 1 zosterová encefalitída. V roku 2017 bol zaznamenaný vzostup pohlavných ochorení oproti minulému roku: 53 ochorení, v roku predchádzajúcom to bolo 18 prípadov. V najväčšom zastúpení išlo o chlamýdiové infekcie (celkom 31 x), 8x išlo o kvapavku, 3x syfilis, 4x anogenitálne bradavice, 5x urogenitálna trichomoniáza, 2x infekciu genitálií a močovopohlavného systému herpetickým vírusom.

Bol hlásený 1 prípad HIV pozitívneho pacienta. Oproti r. 2016 to bol pokles (4). Išlo o muža homosexuála s trvalým bydliskom v SR.

III. Epidemiologická situácia :

a.) Epidemiologická analýza jednotlivých skupín ochorení r. 2017

A02 Vylučovanie salmonel	1
A020 Salmonelová enteritída	83
A021 Salmonelová septikémia	2
A022 Lokalizované salmonelové infekcie	3
A031 Šigelóza zapríčinená Shigella flexneri	12
A033 Šigelóza zapríčinená Shigella sonnei	3
A040 <u>Infekcia enteropatogénnymi Escherichia coli</u>	15
A045 Kamylobakteriálna enteritída	163
A046 Enteritída zapríčinená Yersinia enterocolitica	5
A047 Enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile	27
A080 Rotavírusová enteritída	40
A081 Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	3
A082 Adenovírusová enteritída	1

A09	Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu	16
A279	Nešpecifikovaná leptospiróza	1
A282	Extraintestinálna yersinióza	4
A370	Divý kašeľ vyvolaný Bordetella pertussis	5
A371	Divý kašeľ vyvolaný Bordetella parapertussis	1
A38	Šarlach – scarlatina	31
A390	Meningokoková meningitída (G01*)	3
A415	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	1
A418	Iná špecifikovaná septikémia	1
A46	Ruža – erysipelas	20
A510	Primárny genitálny syfilis	1
A515	Latentný včasný syfilis	1
A530	Latentný syfilis nešpecifikovaný ako včasný alebo neskorý	1
A549	Nešpecifikovaná gonokoková infekcia	8
A562	Nešpecifikovaná chlamýdiová infekcia močovopohl. Sústavy	31
A590	Urogenitálna trichomonóza	5
A600	Inf.genitálií a močovopohlavného syst.herpetickým vírusom	2
A630	Anogenitálne bradavice (venerické)	4
A692	Lymeská choroba	2
A879	Nešpecifikovaná vírusová meningitída	3
B019	Varicella bez komplikácie	285
B020	Zosterová encefalitída (G05.1*)	1
B023	Zosterové choroby oka	4
B028	Zoster s inými komplikáciami	1
B029	Zoster bez komplikácie Zoster, NS	66
B083	Erythema infectiosum (piata choroba)	7
B15	Akútna hepatitída A	2
B182	Chronická vírusová hepatitída C	1
B279	Nešpecifikovaná infekčná mononukleóza	7
B589	Nešpecifikovaná toxoplazmóza	1

B779 Nešpecifikovaná askarióza	1
B80 Enterobióza - mrle, Oxyuriáza	1
B850 Pedikulóza zavinená <i>Pediculus humanus capitis</i>	5
B86 Svrab – scabies	65
G001 Pneumokokový zápal mozgových plien - pneumokoková meningitída	1
G61 Zápalová polyneuropatia	1
J10 Chrápka vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky	2
J157 Pneumónia vyvolaná <i>Mycoplasma pneumoniae</i>	1
N30 Cystitída	1
N390 Infekcia močovej sústavy bez určenia miesta	3
P391 Novorodenecká konjunktivitída a dakryocystitída	1
T814 Infekcia po výkone nezatriedená inde	1
Z203 Kontakt alebo ohrozenie besnotou	31
Z21 Bezpríznakový stav infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti (HIV)	1
Z225 Nosič vírusovej hepatitídy	3
Z228 Nosič inej infekčnej choroby	39
SPOLU:	1031

III.1. Skupina alimentárnych infekcií

Brušný týfus a paratýfus

A01

Za posledných 5 rokov nebolo hlásené ochorenie na túto diagnózu. Posledný prípad ochorenia bol hlásený v r. 1986.

Bacilonosičstvo nie je evidované.

Iné infekcie salmonelami

A02

V r. 2017 bolo spolu hlásených 89 prípadov salmonelóz, čo je o 48 ochorení menej, ako v roku predchádzajúcom (137). 5-ročný priemer chorobnosti je 122,45/100 000. Evidujeme 2 prípady salmonelovej septikémie. 14 prípadov bolo zadaných na základe klinických príznakov a 75 prípadov bolo kultivačne potvrdených. Najväčší výskyt bol zaznamenaný v mesiaci september (18), máj (13), júl (11). Najviac postihnutou vekovou skupinou bola skupina 53- 44 roč. (11 ochorení) 10-14 roč. a 1-4 roč. (10 ochorení). Podľa pohlavia ochorelo 46 žien a 43 mužov. Celkom 12 prípadov sa vyskytlo v rámci epidémií a 11 prípadov v rámci rodinných epidémií (2x2 prípady, 1x3 prípady, 1x4 prípady), ostatných 66 ochorení

malo sporadický charakter.

Evidujeme 2 septikémie. Ochorel 63 ročný muž – casus socialis, v predchorobí u neho boli zistené hnačkovité stolice, hospitalizovaný na internom a neskôr na infekčnom oddelení. V hemokultúre zachytená S. enteritidis, tampón z recta bol negatívny.

Ochorela 85 ročná žena, u ktorej bol pravdepodobný faktor prenosu doma konzumovaná tvarohová žemľovka, so snehom. Bola hospitalizovaná najskôr na internom oddelení a neskôr bola preložená na infekčné oddelenie. S. enteritidis bola potvrdená z HK aj z tampónu z recta.

Evidujeme 3 prípady importovaného ochorenia. Ochoreli dve 22 ročné ženy, ktoré boli spolu na dovolenke v Grécku. Ako pravdepodobný faktor prenosu uviedli šišky, plnené vanilkovým krémom konzumované v Grécku.

Ochorelo 4 ročné dieťa, ktoré 5 týždňov pred ochorením bolo v Mexiku. Príznaky ochorenia sa prejavili už počas pobytu. Faktor prenosu sa nepodarilo zistiť.

Analýza podľa pôvodu ochorenia

	OCHORENIE		VYLUČOVANIE		SPOLU	
	Počet	Percento	Počet	Percento	Počet	Percento
S.Agona	1	1,14	0	100,00	1	1,12
S.Enterica	1	2,27	0	100,00	1	2,25
S.Enteritidis	63	71,59	0	100,00	63	70,79
S.Infantis	6	6,82	1	100,00	6	6,74
S.Mbandaka	1	1,14	0	100,00	1	1,12
S.Napoli	1	1,14	0	100,00	1	1,12
S.Typhimurium	1	1,14	0	100,00	1	1,12
ZES-kult.nevyšetrený	14	15,91	0	100,00	14	15,73

Prehľad salmonelóz v epidemiologickej súvislosti v roku 2017 v okrese Liptovský Mikuláš

P.č	Obec	Dátum výskytu	Počet ochorení	Sérotyp	Faktor prenosu	Typ výskytu
1	2	3	4	5	6	7
1.	Liptovský Mikuláš	14.5.2017-18.5.2017	5	S. enteritidis	Mrazená torta (Kaufland LM)	rodinný

2.	Liptovský Hrádok	23.7.2017- 23.7.2017	7	S. enteritidis	bravčová panenka plnená plnkou (F team Hotel v Liptovskom Hrádku)	rodinný
----	------------------	-------------------------	---	----------------	--	---------

Bacilárna dyzentéria - šigelóza

A03

V r. 2017 bolo hlásených 15 prípadov bacilárnej dyzentérie. V roku 2016 nebolo hlásené žiadne ochorenie. 5-ročný priemer chorobnosti je 8,83 /100 000. Pôvodca ochorenia: Shigella flexneri 12x a Shigella sonnei 3x.

Bola hlásená jedna epidémia – spôsobenú Shigellou flexneri vo Važci v rómskej kolónii, kde ochorelo 10 rodinných príslušníkov. Ostatných 5 ochorení malo sporadický charakter. V rámci šetrenia podnetu ochorení Sh.sonnei z penziónu Aurel v Liptovskom Jáne od ubytovaných hostí z českej republiky, bol ako pravdepodobný faktor prenosu uvedený voda z penzionu, kde boli chorí ubytovaní. Vzorka vody bola odobratá na mikrobiologické vyšetrenie - výsledok bol negatívny. Importované ochorenie nevidujeme.

Iné bakteriálne črevné infekcie

A 04

V r. 2017 bolo spolu hlásených 210 prípadov, čo je oproti minulému roku o 34 prípadov menej (244 prípadov). 199 prípadov bolo potvrdených kultivačne, 11 prípadov bolo vykázaných na základe klinických príznakov. Podľa etiologického agens bolo najviac ochorení spôsobených Campylobacterom jejuni – 152 prípadov, v 27 prípadoch ako pôvodca ochorenia sa preukázal patogén Clostridium difficile - z toho sa jednalo o NN 7x, v 15 prípadoch boli pôvodcovia ochorenia enteropatogénne E. coli. Celkom 14 prípadov sa vyskytlo v rámci epidémie a 19 prípadov sa vyskytlo v rámci rodinných epidémií (8x2 a 1x3 prípady), ostatné prípady mali sporadický charakter.

U kamylobakteriôz boli udávané viaceré faktory prenosu, tak ako sú prehľadne uvedené v tabuľke. Najčastejším faktorom prenosu bolo udané kuracie mäso a ovčí syr. Importovanú nákazu sme nezaznamenali.

Analýza podľa pôvodcu ochorenia

TYP		Freq.	Perc.
Campylobacter jejuni	nešpecifikované	152	72,38
Clostridium difficile	nešpecifikované	7	3,33
Clostridium difficile	produkujúci toxín A	1	0,48
Clostridium difficile	produkujúci toxín B	2	0,95
Clostridium difficile	produkujúci toxín A aj toxín B	17	8,10
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O26	3	1,43
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O55	1	0,48
E.coli/EPEC-	O86	2	0,95

enteropatogénne			
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O111	2	0,95
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O119	1	0,48
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O127	3	1,43
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O128	1	0,48
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O124	2	0,95
Yersinia enterocolitica	nešpecifikované	4	1,90
ZES-kult.negatívny	nešpecifikované	1	0,48
ZES-kult.nevyšetrený	nešpecifikované	10	4,76
ZES-kult.nevyšetrený	nešpecifikované	1	0,48

Analýza Campylobacter jejuni podľa faktoru prenosu

Faktor prenosu	počet
ovčí syr	26
nepasterizované mlieko	3
mliečne výrobky	5
hydinové mäso	45
mäso – iné	3
mäsové výrobky	3
mäso bravčové	2
zmiešaná strava	2
kontaminované ruky	3
Nezistený	71
Spolu:	163

Iné bakteriálne otravy potravinami

A 05

V roku 2017 sme nezaznamenali žiadne ochorenie, tak ako aj v minulom roku. Ochorenie sa vyskytlo naposledy v roku 2005.

Iné protozoárne črevné choroby

A 07

V roku 2017 protozoárne črevné choroby neboli zaznamenané. V roku 2016 sme vykazovali jedno ochorenie.

5-ročný priemer chorobnosti je 1,38/100 000.

V roku 2017 sme zaznamenali 44 ochorení, čo je o 220 ochorení menej ako v roku 2016 (264 prípadov). Z celkového počtu ochorení bolo najviac 40 ochorení rotavírusovej etiológie, 3 ochorenia zapríčinené vírusom Norvalk, 1 adenovírusové ochorenie. 5 – ročný priemer chorobnosti je 185,88/100 000.

U rotavírusových gastroenteritíd vykazujeme aj 3 rodinné výskyty (3x2 prípady). Ostatných 34 prípadov rotavírusovej gastroenteritídy malo sporadický charakter. Celkovo 38 ochorení bolo potvrdených laboratórne a 2 ochorenia boli vykázané na základe klinických príznakov. Ochorenie sa vyskytovalo počas celého roka. Najviac postihnutou vekovou skupinou bola skupina detí 1 – 4 roč. – 19 ochorení. Podľa pohlavia ochorelo 21 mužov a 19 žien. Evidujeme dva importované ochorenia z Chorvátska (4ročný chlapec a 5 ročné dievča).

Nakoľko rotavírusová gastroenteritída je ochorenie preventabilné očkovaním, v jednotlivých prípadoch pri spracovaní ohniska bol zisťovaný aj údaj o očkovaní. Evidujeme 1 ochorenie u 6 ročného očkovaného dieťaťa, očkované bolo 2 dávkami, pred 5 –timi rokmi.

U norovírusových gastroenteritíd vykazujeme 3 ochorenia. Všetky ochorenia mali sporadický charakter.

U adenovírusových gastroenteritíd vykazujeme 1 ochorenie.

Diagnóza	Počet ochorení	Percentá
A 080 Rotavírusová enteritída	40	90,9
A 081 Norovírusová enteritída	3	6,8
A 082 Adenovírusová enteritída	1	2,2
SPOLU	44	100,00

Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne inf. pôvodu**A 09**

V roku 2017 bolo zaznamenaných 16 ochorení. Minulý rok 2016 – 0 ochorení. 5 – ročný priemer chorobnosti je 1,65/100 000. 15 ochorení bolo nahlásených v rámci epidémie (viď epidémie) a jedno ochorenie bolo sporadické.

III.2. Skupina vírusových hepatítid

V roku 2017 evidujeme 2 akútne hepatitídy typu A, 1 chronickú hepatitídu typu C. Hepatitída typu B ani akútna hepatitída typu E nebola hlásená. Evidujeme 3 novozistených nosičov vírusovej hepatitídy typu B.

V roku 2017 evidujeme 2 ochorenia, v roku 2016 0 prípadov.

Ochorel 43 ročný muž, ožltol a mal riedke stolice. Pacient bol hospitalizovaný na infekčnom oddelení ÚVN Ružomberok. V epidemiologickej anamnéze udáva cestovanie vlakom na východ Slovenska za mamou a ako rizikový faktor uviedol obhrýzanie nechťov.

Ochorel 30 ročný muž, ktorý bol v predchorobí na súkromnom mesačnom pobyte na Filipínach. Jedná sa o importované ochorenie. Po návrate z pobytu ožltol, mal tmavý moč bol unavený. Hospitalizovaný bol na infekčnom oddelení ÚVN Ružomberok.

5-ročný priemer chorobnosti je 0,55/100 000.

V r. 2017 a ani v minulom roku nevykazujeme ochorenie na akútnu hepatitídu typu B.
5 - ročný priemer chorobnosti je 0,553/100 000.

Nosiči HBsAg

V roku 2017 vykazujeme 3 nové prípady nosičstva HBsAg. V roku 2016 sme evidovali 4 nové prípady nosičstva HBsAg.

V prvom prípade nosičstvo bolo zistené u 58 ročnej ženy, počas hospitalizácie na JIS Internom oddelení v LNsP LM. Ochorenie bolo zistené u jej dcéry už v roku 2015, manžel v minulosti prekonal hepatitídu VHB – má protilátky anti HBs, ale je HBsAg negatívny.

V druhom prípade bolo zistené nosičstvo u 60 ročnej ženy, v rámci predoperačného vyšetrenia. Z epidemiologickej anamnézy pacientka udáva podanie transfúzie krvi v r. 1984 po pôrode. Protiepidemické opatrenia neboli realizované nakoľko menovaná je vdova a žije sama.

Tretie nosičstvo bolo zistené u 63 ročnej ženy. Pacientka mala mierne zvýšené pečeňové testy. Faktor prenosu sa nepodarilo dokázať, príslušníci v rodine boli s negatívnymi výsledkami vyšetrení. Bolo im nariadené očkovanie proti VHB.

Vyšetovanie HBsAg u tehotných:

V tomto roku nevykazujeme žiadny pôrod HBsAg pozit. matky.

Prehľad o očkovaní zdravotníkov a žiačok SZŠ v okrese:

Očkovanie žiakov SZŠ ako aj zdravotníkov je zabezpečené. Cielový prehľad doočkovanosti nebol zisťovaný.

Hepatitída non A non B :

V roku 2017 nevykazujeme nedodiferencované vírusové hepatitídy a to vďaka tomu, že v okrese diferenciatna diagnostika je na dobrej úrovni a výsledky sú v RÚVZ k dispozícii do 24 hodín po ohlásení suspektného ochorenia.

V roku 2017 nevykazujeme žiadne ochorenie s touto diagnózou. Ochorenie sme naposledy evidovali v roku 2007.

Akútna hepatitída E – B172

V roku 2017 nevykazujeme žiadne ochorenie s touto diagnózou.

Chronická vírusová hepatitída typu C – B182

V roku 2017 vykazujeme 1 ochorenie. V roku 2016 ochorenie nebolo zaznamenané. 5 – ročný priemer chorobnosti je 0,83/100 000. Ochorel 58 ročný muž. Ochorenie bolo zistené v hepatologickej ambulancii, kde bol odoslaný pre výsyp na tele a svrbenie kože. Pacient mal dlhodobo zvýšené pečeňové testy. Epidemiologická anamnéza negatívna.

III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Divý kašeľ - Pertussis

A 37

V roku 2017 vykazujeme 5 ochorení, v roku 2016 bol zaznamenaný rovnaký počet ochorení. 5-ročný priemer chorobnosti je 7,72/100 000.

Všetky ochorenia majú sporadický charakter. Všetky prípady boli serologicky potvrdené.

- 1. Ochorel 85 ročný muž, išlo o osobu s nízkym sociálnym štandardom, etylika žijúceho v zlých hygienických pomeroch, neočkovaný. Pacient, na 5. deň izolácie zomrel na celkové zlyhanie organizmu.**
- 2. Ochorel 70 ročný muž, ktorý bol dlhodobo liečený na chronickú obštrukčnú chorobu pľúc v kombinácii s astmou. Opakovane bol hospitalizovaný v NÚTPCH Vyšné HÁGY, neočkovaný. Žije s manželkou (zdravá).**
- 3. Ochorela 69 ročná žena, onkologická pacientka s oslabenou imunitou. Žije v domácnosti sama, neočkovaná.**
- 4. Ochorel 55 ročný muž. Mal dlhodobo dráždivý suchý kašeľ, preto odoslaný na hospitalizáciu NUTPCH Vyšné HÁGY. Očkovanie sa u neho nepodarilo zistiť.**
- 5. Ochorel 28 ročný muž. Mal dlhodobo dráždivý suchý kašeľ, preto odoslaný na hospitalizáciu NUTPCH Vyšné HÁGY. V epidemiologickej anamnéze udáva dlhodobý pobyt vo vlhkej miestnosti v ubytovni. Žije sám. Pacient kompletne zaočkovaný.**

Č. prípadu	Vek	Pohlavie	zaočkovaný	Druh kmeňa	Výskyt	Poznámka
1.	85	M	neočkovaná	Bordetella pertussis	sporadický	zlé hyg podmienky
2.	70	M	neočkovaná	Bordetella pertussis	sporadický	
3.	69	Ž	neočkovaná	Bordetella pertussis	sporadický	onko pacientka
4.	55	M	nezistené	Bordetella pertussis	sporadický	
5.	28	M	očkovaný	Bordetella pertussis	sporadický	

Úroveň očkovania a preočkovania je veľmi dobrá.

Pri kontrole očkovania k 1.9.2017 bola úroveň očkovania nasledovná :

<u>Ročníky narodenia:</u>	<u>Percento zaočkovanosti</u>
roč. nar. 2015	96,0 %
roč. nar. 2010	96,4 %
roč. nar. 2003	99,1 %

Osýpky - Morbilli

B05

U osýpok sme za posledných 10 rokov výskyt nezaznamenali, naposledy bol výskyt v r. 1993 kedy sa vyskytlo jedno ochorenie.

Očkovanie proti osýpkam k 1.9.2017:

roč. nar. 2015	95,0 %
roč. nar. 2014	96,0 %
roč. nar. 2013	94,2 %
roč. nar. 2012.....	93,9 %
roč. nar. 2011.....	97,3 %
roč. nar. 2010	99,2 %

Preočkovanie proti osýpkam v 11 r. života:

roč. nar. 2005	97,7%
roč. nar. 2004	98,4%
roč. nar. 2003	99,3%

Ružienka - Rubeola

B 06

V roku 2017 sme ochorenie nezaznamenali.

Očkovanie proti rubeole k 1.9.2017: Vid' očkovanie vyššie u morbill.

Mumps - Parotitis epidemica

B 26

V roku 2017 sme nezaznamenali žiadne ochorenie, v roku 2016 boli evidované 3 prípady ochorenie. Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 1,38/100 000.

Očkovanie proti parotitíde k 1.9.2017: Vid' očkovanie vyššie u morbill.

Pneumokokové invazívne nákazy

A 403, G001,J13

V roku 2017 sme zaznamenali 1 ochorenie, v roku 2016 sme ochorenie nezaznamenali. Ochorela 72 ročná žena, invalidná dôchodkyňa. Bola hospitalizovaná na neurologickom oddelení, ako meningitída, neskôr preložená na infekčné oddelenie ÚVN Ružomberok. V predchorobí - zápal ucha, opakovane bola riešená na ORL ambulancii. V likvore vykultivovaný Streptococcus pneumoniae.

V roku 2017 sme nezaznamenali ochorenie, rovnako ako v r. 2016.

III.4. Skupina respiračných nákaz

TuberkulózaA 15, A 16

V roku 2017 nevykazujeme žiadne ochorenie, rovnako ako v r. 2016.

Diftéria - ZáškrtA 36

V roku 2017, ani za posledných 5 rokov nebolo hlásené ochorenie, ani nosičstvo toxického kmeňa *Corynebacterium diphteriae*.

Šarlach - ScarletinaA 38

V roku 2017 sme zaznamenali 31 ochorení, čo je pokles oproti r. 2016, kedy sme vykazovali 52 ochorení. Priemerná 5 ročná chorobnosť je 21,79/100 000.

Najviac ochorení evidujeme vo vekovej skupine 5-9 ročných (14 prípadov) a 10-16 ročných (9 prípadov). Podľa pohlavia ochorelo 19 mužov a 12 žien. Najviac prípadov vykazujeme v mesiaci december (6 prípadov).

Ruža - ErysipelasA 46

V roku 2017 bolo hlásených 20 prípadov, čo je mierny pokles oproti roku 2016 (26 prípadov). Ochorenie postihlo 12 žien a 8 mužov. Najviac ochorení evidujeme vo vekovej skupine 55-64 ročných a rovnako 65 rokov a viac (9 prípadov).

Ovčie kiahne - Varicella a Herpes zosterB 01, B02Varicella - B 01

V roku 2017 evidujeme 285 ochorení. V roku 2016 - 589 prípadov ochorení. Priemerná 5 - ročná chorobnosť je 549,10/100 000.

Najviac ochorení sa vyskytlo vo vekových skupinách 1-4 ročných (117 ochorení) a 5-9 ročných detí (107 ochorení). Podľa pohlavia ochorelo 153 mužov a 132 žien. Sezónne najviac ochorení vykazujeme v mesiacoch máj a júl.

Herpes zoster - B 02

V roku 2017 bolo hlásených 66 ochorení. V minulom roku sme evidovali 80 ochorení. 5 - ročný priemer chorobnosti je 125,76/100 000.

Ochorenie postihlo 28 mužov a 38 žien. Najviac ochorení sa vyskytlo vo vekovej kategórii 65+ ročných (26 ochorení).

Iné vírusové infekcie, charakterizované léziami kože a slizniceB08

V roku 2017 nevykazujeme žiadne ochorenie. V roku 2016 sme evidovali 1 ochorenie.

Infekčná monomukleózaB27

V roku 2017 vykazujeme 7 ochorení, v roku predchádzajúcom vykazujeme 6 prípadov ochorení. 5 - ročný priemer chorobnosti je 8,27/100 000.

Ochoreli 3 muži a 4 ženy.

Chrípka a akútne respiračné ochorenia

J 10, J 11

Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky bola pomerne priaznivá. Vrchol chorobnosti sme zaznamenávali od 4.kalendárneho týždňa do 8. kalendárneho týždňa 2017. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v skupine 6-14 ročných detí a 0-5 ročných detí. V priebehu sezóny sa objavovali len lokálne epidémie v kolektívoch predškolských a školských zariadení.

V roku 2017 prostredníctvom sentinelového lekára RÚVZ zabezpečilo 1 výter z nosohltanu. Odbery vykonáva aj infekčné oddelenie ÚVN Ružomberok a Detské oddelenie nemocnica s poliklinikou MUDr.I.Stodolu Liptovský Mikuláš. Vírus chrípky bol potvrdený 2x (1x typ A , 1x typ A/ H3).

Ochorel 40 ročný muž, udával kontakt s chorým otcom. Bol hospitalizovaný na infekčnom oddelení ÚVN Ružomberok pre febrilitu a kašeľ. Nebol očkovaný. Odber z nasofaryngeálneho výteru preukázal vírus chrípky typu A/H3.

Ochorela 18 ročná žena, nebola hospitalizovaná, udávala celkovú slabosť, teploty a suchý dusivý kašeľ. V rodine nebol nikto chorý. Nebola očkovaná. Odber z nosohltanu preukázal vírus chrípky typu A.

SARI

J107

V roku 2017 nevykazujeme ochorenie. Ochorenie sme nezaznamenali ani v roku predchádzajúcom.

III.5. Neuroinfekcie

Meningokoková infekcia

A39

V roku 2017 v mesiaci október – november sme zaznamenali tri ochorenia ochorenia na meningokokovú infekciu. 5- ročný priemer chorobnosti je 0,28/100 000.

1. Ochorenia boli hlásené ako epidémia. Prvý prípad bol u 6 ročného chlapca z Východnej. Chlapec sa sťažoval na bolesti hlavy a opakovane zvracal, mal vysoké teploty, následne výsyp na hrudníku. Hospitalizovaný bol vo FN Martin. Z hemokultúry potvrdená Neisseria meningitidis B.
2. Druhé ochorenie bolo u 56 ročného muža z Važca. Pacient bol pre bolesti hlavy a teploty hospitalizovaný na neurologickom oddelení v Poprade a následne bol prevezený na infekčné oddelenie v Prešove. Z likvoru potvrdená Neisseria meningitidis B. Pacient pracoval na poľnohospodárskom družstve vo Važci spolu s otcom chorých detí (popisovaný 1. a 3.prípad).
3. Tretie ochorenie bolo u 8 mesačnej sestry chorého chlapca (prvý prípad). Príznaky ochorenia mala mesiac po bratovi - teploty 39 st.C., bola spavá, odoslaná na hospitalizáciu na DO Liptovský Mikuláš, následne bola prevezená do FN Martin. Z hemokultúry potvrdená Neisseria meningitidis B.

Vírusová meningitída

A 87

V roku 2017 vykazujeme 3 ochorenia, v roku 2016 sme taktiež evidovali 3 ochorenia. 5 – ročný priemer chorobnosti je 2,48/100 000.

- 1.) Ochorel 50 - ročný muž, preložený z neurologického odd. na infekčnú kliniku ÚVN Ružomberok. V klinickom obraze cefalea, neistota chôdze a závraty, dvojité videnie. Ochorenie hlásené na základe klinických príznakov a biochemického vyšetrenia likvoru. Epid. anamnéza negatívna.
- 2.) Ochorel 33 - ročný muž, preložený z neurologického odd. LNsP L. Mikuláš na infekčnú kliniku ÚVN Ružomberok. V klinickom obraze cefalea, s nauzeou a opakovaným vracaním. Ochorenie hlásené na základe klinických príznakov a biochemického vyšetrenia likvoru. Epid. anamnéza negatívna.
- 3.) Ochorel 69 ročný muž, preložený z interného oddelenia ÚVN Ružomberok, na neurologické oddelenie ÚVN Ružomberok. V klinickom obraze slabosť, febrility spomalené psychomotorické tempo, zhoršenie výslovnosti, neistota pri chôdzi. Ochorenie hlásené na základe klinických príznakov a patologického nálezu v likvore. Epid. anamnéza negatívna.

Zosterová encefalitída

B020 (G05.1)

V roku 2017 vykazujeme jedno ochorenie, v roku 2016 ochorenie nebolo hlásené. Ochorela 69 ročná žena, bola hospitalizovaná na neurologickom oddelení LNsP pre poruchy ľavej polovice tváre a pokles kútika oka, herpes na ľavej ušnici. Následne serologicky potvrdená zosterová encefalitída, preložená na Infekčné oddelenie ÚVN Ružomberok.

Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien

G009

V roku 2017 nevykazujeme žiadne ochorenie. V r. 2016 sme zaznamenali jedno ochorenie. 5 – ročný priemer chorobnosti je 1,38/100 000.

III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

Creutzfeldt - Jacobova choroba

A 81

V roku 2017, tak ako v roku 2016 sme nezaznamenali toto ochorenie. Naposledy sme zaznamenali toto ochorenie v roku 2010.

Stredoeurópska kliešťová encefalitída

A 841

V roku 2017 nebolo ochorenie zaznamenané, v roku 2016 sme zaznamenali jedno ochorenie. 5 – ročný priemer chorobnosti je 0,55/100 000.

Lymeská choroba

A 692

V roku 2017 vykazujeme 2 ochorenia. V roku 2016 vykazujeme 5 ochorení. 5 – ročný priemer chorobnosti je 2,48/100 000.

- 1) Ochorel 22 ročný muž. V klinickom obraze erythema chronica migrans. V epidemiologickej anamnéze udával kliešť'a na ľavom stehne 2 mesiace pred prvými príznakmi ochorenia. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
- 2) Ochorela 35 ročná žena. V klinickom obraze udávala dlhodobú únavu. Zdroj nákazy ani faktor prenosu nezistený. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.

Polyneuropatia pri Lymeskej chorobe

G 63

V roku 2017 nie je ochorenie evidované. V roku 2016 boli 2 ochorenia.
5 - ročný priemer chorobnosti je 1,65/100 000.

Artritída pri Lymeovej chorobe

M 012

V roku 2017 nevykazujeme žiadne ochorenia, rovnako ako v roku 2016.
5 – ročný priemer chorobnosti je 0,55/100 000.

Toxoplazmóza

B 58

V roku 2017 vykazujeme 1 ochorenie. V roku 2016 sme evidovali 1 ochorenie.
5 – ročný priemer chorobnosti je 2,48/100 000.

1.) Ochorela 29 – ročná žena, v 13. týždni tehotenstva. V klinickom obraze mala zväčšené lymfatické uzliny. Epidemiologickú anamnézu má negatívnu, udáva len občasnú prácu v záhrade. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.

Formy ochorenia

uzlinová	1
Spolu	1

Mechanizmus prenosu

neznámy	1
Spolu	1

Kontakt alebo ohrozenie besnotou

Z 203

Počet hlásených poranení zvierat'om v roku 2017 bolo 31 prípadov, v minulom roku 28 prípadov.
5-ročný priemer chorobnosti je 52,68/100 000.

Ohrozených besnotou bolo 8 mužov a 23 žien. Pozitívita zvierat'a na besnotu nebola zistená.

Analýza podľa druhu zvierat'a a druhu vakcíny

Druh	Imovax	Rabipur	Verorab	Počet
pes	0	0	22	22
mačka	0	0	6	6
zajac	0	0	1	1
diviak	0	0	2	2
Spolu	0	0	31	31

Analýza podľa zvierat'a a spôsobu poranenia

Druh zvierat'a	Pohryznutie	Poškriabanie	Poslinenie	Manipulácia	Kontakt	Počet
s	22	0	0	0	0	22
ačka	3	3	0	0	0	6
jac	1	0	0	0	0	1
viak	2	0	0	0	0	2
Spolu	28	0	0	0	0	31

Analýza podľa lokalizácie poranenia

Lokalizácia poranenia	Počet
Ruka	16
Predlaktie	2

Predkolenie	5
Stehno	3
Noha	1
hlava - tvár	2
prst	1
meno	1
Spolu	31

Nešpecifikovaná askarióza

B779

V roku 2017 sme z črevných parazitárnych ochorení zaznamenali 1 prípad nešpecifikovanej askariózy. V roku 2016 sme vykazovali 3 ochorenia.

Ochorel 6 ročný chlapec. Jednalo o rómskeho chlapca zo slabých hygienicko-sociálnych pomerov, askarióza bola zistená pri vstupnom skríningu na Detskom odd. LNsP L. Mikuláš. Dieťa bolo prijaté na oddelenie s gastrointestinálnymi ťažkosťami.

III.7. Nákazy kože a slizníc

Tetanus

A 33 – A 35

Za sledovaných 10 rokov sa toto ochorenie v okrese nevyskytlo.

Plynová gangréna

A 480

V roku 2017, tak ako v roku 2016 nevykazujeme žiadne ochorenie.

Svrab - scabies

B 86

V roku 2017 bolo hlásených 65 prípadov, porovnateľne ako v roku 2016 kedy bolo hlásených 64 prípadov ochorenia. 5-ročný priemer chorobnosti je 68,95/100 000.

Najväčší výskyt sme zaznamenali v mesiacoch október – august. Ochorenie sa vyskytlo skoro vo všetkých vekových skupinách, no najviac vo vekovej skupine 10-14 ročných detí – 16 prípadov a 5-9 ročných detí - 15 prípadov. Ochorelo 34 mužov a 31 žien. Väčšinou sa jednalo o ochorenia osôb zo slabých hygienicko-sociálnych pomerov.

III.8. Iné infekcie – nezaradené

Iné septikémie

A 41

V roku 2017 vykazujeme 2 prípady septikémie s dg. septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami. Jednalo sa o NN (1 ochorenie) a iná špecifikovaná septikémia (1 ochorenie). V roku 2016 sme vykazovali 7 prípadov ochorenia.

Iná špecifikovaná septikémia, A41.8

Ochorel 86 ročná žena, bola prijatá na geriatrické oddelenie v Poprade, mala zimnicu, slabosť a vysoké teploty, z hemokultúry vykultivované E coli.

V r. 2017 sme zaznamenali 1 novozistenú HIV infekciu, v minulom roku to boli 4 nové prípady. Ochorel 29 ročný muž – homosexuálne orientovaný. V klinickom obraze mal od novembra 2016 zvýšenú teplotu, ktorá u neho pretrvávala asi 2 mesiace. Má stáleho sexuálneho partnera. Ochorenie bolo zistené pri anonymnom vyšetrení v RÚVZ Dolný Kubín.

V epidemiologickej anamnéze zistený aj vzťah s partnerkou a 5-ročným synom, spolu s ďalšou jeho sexuálnou partnerkou. Vyšetrenia HIV u oboch osôb boli negatívne.

Meno osoby od ktorej sa pravdepodobne nakazil neuviedol.

V rámci poradne HIV sme v tomto roku riešili 54 klientov, z nich sme vykonali vyšetrenie krvi u 20-tich s negatívnym výsledkom.

Nosič inej infekčnej choroby**Z228**

V roku 2017 bolo hlásených 39 prípadov osídlenia Klebsiellou pneumoniae produkujúcej karbapenemázu (KPC). V minulom roku to bolo 11 prípadov.

Výsledky na pozit. nosičstvo KPC boli zhlásené mikrobiologickým laboratóriom LNŠP Liptovský Mikuláš. Z interného oddelenia to bolo 11 prípadov, z ODCH 8 prípadov, z OAİM 8 prípadov, z neurologického oddelenia 5 prípadov, z chirurgického oddelenia 3 prípady, z detského oddelenia 1 prípad, z novorodeneckého oddelenia 1 prípad, z gynekologického oddelenia 1 prípad. 1 nosičstvo bolo zistené u pacienta všeobecným lekárom, po nariadení kontrolného odberu tampónu z recta po prepustení pacienta z neurologického oddelenia, kde bol v kontakte s pacientom, u ktorého bola vykultivovaná KPC. Klebsiella pneumoniae produkujúca karbapenemáziu bola vykultivovaná 2 x z moču, 4x z bronchoalveolárnej laváže, 1x z rany. V rámci výskytu boli 6 krát nariadené rozhodnutím regionálneho hygienika protiepidemické opatrenia Liptovskej nemocnici s poliklinikou MUDr.I.Stodolu Liptovský Mikuláš.

EPIDÉMIE

V roku 2017 sme v okrese Liptovský Mikuláš zaznamenali 6 epidémií.

A03.1- Šigelóza zapríčinené Shigellou flexneri

Epidémia prebiehala od 21.3.2017 do 7.4.2017. Ochorelo 10 detí, z troch rodín vo Važci. Exponovaných bolo 22 osôb. Ako etiologické agens bola u 4 detí potvrdená Shigella flexneri. Hospitalizované boli 4 deti na detskom oddelení v Liptovskom Mikuláši a 1 dieťa na infekčnom oddelení v Ružomberku. Rodiny žili v zlých hygienických podmienkach, prístup k pitnej vode mali len z obecného vodovodu na dvore, používali suché WC, ktoré bolo na dvore. Protiepidemické opatrenia boli nariadené v rodinách a v základnej a špeciálnej škole, ktoré deti navštevovali.

A04.5- Kampylobakteriálna enteritída

Epidémia prebiehala od 29.4.2017 do 5.5.2017 u detí zo špeciálnej ZŠ a MŠ internátnej v Liptovskom Jáne. Z celkového počtu 36 detí navštevujúcich ZŠ, 26 detí navštevujúcich MŠ a 44 zamestnancov- spolu 106 exponovaných, celkovo ochorelo 14 osôb - 8 detí zo ZŠ, 4 deti z MŠ a 2 zamestnankyne. Campylobacter jejuni kultivačne potvrdený v 9 prípadoch. Z príznakov ochorenia dominovali febrility 38-39 st.C, bolesti a kŕče v bruchu, hnačky, vracanie u 3 detí. Nikto nebol hospitalizovaný. Pravdepodobným zdrojom nákazy bol kurací sekaný rezeň v cestíčku so zemiakovou kašou. Nedostatky v stravovacom zariadení neboli zistené. V zariadení boli odobraté vzorky stravy a stery z prostredia, výsledky boli negatívne. Boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia.

A02.0 – Salmonelová enteritída

Epidémia prebiehala od 14.5.2017 do 18.5.2017. Ochoreli 5 -ti členovia rodiny. Pri epidemiologickom šetrení bolo zistené, že v rodine sa konala oslava a ako susp. faktor prenosu udali mrazenú tortu Mascarpone kupovanú v Kauflande v Liptovskom Mikuláši dňa 9.5.2017. Tortu konzumovali 13.5.2017 a príznaky ochorenia mali od 14.5.2017 a posledný chorý udával príznaky 18.5.2017, dominovalo zvracanie, teplota a hnačka. Oslavy sa zúčastnilo 9 rodinných príslušníkov, ale ochoreli len tí, ktorí konzumovali horeuvedenú tortu. Hospitalizovaný bol jeden chorý, na internom oddelení u neho bola vykultivovaná Salmonella enteritidis, ostatné ochorenia boli nahlásené len na základe klinických príznakov. Ochorenie bolo hlásené aj RVPS v Liptovskom Mikuláši, odobratá vzorka torty bola negatívna.

A020 – Salmonelová enteritída

Rodinná epidémia, prebiehala 23.7.2017. V rodine prebiehala oslava, v reštaurácii F team Hotel v Liptovskom Hrádku. Oslavy sa zúčastnilo 22 ľudí - 17 dospelých a 5 detí. Ochoreli len dospelí. Deti mali iné menu. Ochorenie prebiehalo u chorých s teplotami a hnačkami. Ako pravdepodobný faktor prenosu bola bravčová panenka plnená plnkou, kde boli použité aj vajcia. Hospitalizovaný nebol nikto.

V zariadení bol vykonaný oddelením HV štátny zdravotný dozor a boli nariadené protiepidemické opatrenia, za zistené nedostatky bola uložená bloková pokuta.

A09- Hnačka pravdepodobne infekčného pôvodu.

Ochorenia prebiehali od 28.8.2017 do 30.8.2017 v domove pre seniorov Golden Age Liptovský Mikuláš. Z celkového počtu 115 klientov a 50 personálu ochorelo 11 klientov a 4 členovia personálu. Klinický obraz

bol bez teploty, dominovalo zvracanie, hnačky. Ochorenia mali rýchly priebeh. Hospitalizovaný bol jeden klient na internom oddelení LNsP Liptovský Mikuláš. Klienti sa stravovali v zariadení, personál mal stravu vlastnú, nie zo zariadenia. Boli odobraté dve vzorky stolice a tampóny z recta od 5 – tich klientov. Výsledky boli negatívne.

V zariadení bola vykonaná kontrola stravovacej prevádzky oddelením HV a nariadené protiepidemické opatrenia, za zistené nedostatky bola uložená blokovaná pokuta.

A39.0 – Meningokoková meningitída

Ochorenia prebiehali od 5.10. do 5.11.2017. Celkove ochoreli traja pacienti.

Prvé ochorenie bolo u 6 ročného chlapca z Východnej. Chlapec sa sťažoval sa na bolesti hlavy a opakovane zvracal, mal vysoké teploty, následne výsyp na hrudníku. Hospitalizovaný bol vo FN Martin. Z hemokultúry potvrdená Neisseria meningitidis B.

Druhé ochorenie bolo u 56 ročného muža z Važca. Pacient bol pre bolesti hlavy a teploty hospitalizovaný na neurologickom oddelení v Poprade a následne bol prevezený na infekčné oddelenie v Prešove. Z likvoru potvrdená Neisseria meningitidis B. Pacient pracoval na poľnohospodárskom družstve vo Važci spolu s otcom chorých detí.

Tretie ochorenie bolo u 8 mesačnej sestry chorého chlapca.. Príznaky ochorenia mala mesiac po bratovi - teploty 39 st.C., bola spavá, odoslaná na hospitalizáciu na DO Liptovský Mikuláš, následne bola prevezená do FN Martin. Z hemokultúry potvrdená Neisseria meningitidis B.

V rodine v ZŠ a v zamestnaní boli nariadené protiepidemické opatrenia, zvýšený s zdravotný dozor a profylaktické podávanie ATB.

ÚMRTIA

V roku 2017 úmrtia na prenosné ochorenia neboli zaznamenané. V roku 2016 bolo jedno úmrtie.

b.) Analýza výskytu nozokomiálnych nákaz

III.8. Nozokomiálne nákazy (NN)

Podieľali sme sa v mesiaci máj – jún v spolupráci s Liptovskou nemocnicou MUDr.I Stodolu Liptovský Mikuláš na realizovaní bodovej prevalenčnej štúdie „Prevalenčné sledovanie NN a užívania ATB“. Celkove bolo zozbieraných údajov od 143 pacientov LNsP MUDr.I Stodolu Liptovský Mikuláš. Údaje boli elektronicky zaslané koordinačnému centru PPS RÚVZ so sídlom v Trenčíne .

V okrese Liptovský Mikuláš boli v priebehu roka hlásené prípady NN len z jedného lôžkového zdravotníckeho zariadenia v okrese - Liptovskej nemocnice s poliklinikou MUDr. I. Stodolu Liptovský Mikuláš. NN hlásia jednotlivé oddelenia. V rámci prevalenčnej štúdie , pri aktívnom zbere údajov boli zistené 3 NN.

Za celý rok 2017 bolo hlásených 15 NN. Incidencia predstavovala 0,11 %. V roku 2016 bolo hlásených 30 prípadov, čo bola incidencia 0,23 %.

A. Výskyt NN podľa lokalizácie infekcie v Liptovskej nemocnici s poliklinikou MUDr. I. Stodolu, Liptovský Mikuláš

V roku 2017 bolo hlásených 15 NN t.j. 0,11% z celkového počtu hospitalizovaných (13334), čo je menej ako v roku predchádzajúcom, kedy toto lôžkové zdravotnícke zariadenie vykazovalo 30 NN (0,23%).

NN boli hlásené z detského oddelenia, ODCH, gynekologického oddelenia, interného oddelenia, neurologického oddelenia, novorodeneckého oddelenia.

- **Z detského oddelenia** hlásený 1 prípad NN, čo predstavuje 0,1% z celkového počtu hospitalizovaných pacientov (1792) na tomto oddelení za rok. Jednalo o Norovírusovú gastroenteritídu.

- črevná NN

1. Ochorel 1 ročný chlapec, ktorý sa pravdepodobne nakazil od spolupacienta z detského oddelenia. Klinické príznaky ochorenia mal na druhý deň po prepustení. V stolici dokázaný Norovírus.

- **Z oddelenia dlhodobo chorých** boli nahlásené 3 NN, čo predstavuje 0,9% z celkového počtu hospitalizovaných pacientov (339). Jednalo sa 2 x o črevnú infekciu zapríčinenú *Clostridium difficile* a 1x o cystitídu.

- črevná NN

1. Ochorel 94 ročný muž, bol prijatý najskôr na interné oddelenie, odtiaľ bol preložený na doliečovací oddelenie a na 3- tí deň hospitalizácie sa u neho objavila hnačkovitá stolica. ATB terapia nasadená už pri prijímaní na interné oddelenie. Zo stolice pozit. *Clostridium difficile*.

2. Ochorel 90 ročný muž, na 21. deň po hospitalizácii. Pacient bol prijatý ako bronchopneumonia a uroinfekt. Pri prijímaní nasadená ATB terapia. Zo stolice pozit. *Clostridium difficile*.

- urologická NN

1. Ochorela 91 ročná žena- na 16- ty deň od zavedenia PK – vykultivované v moči *Ecoli*, *Enterococcus*. Pacientka bola preložená z traumatologického oddelenia po operácii pre zlomeninu femoru.

Z interného oddelenia bolo hlásených 7NN, čo predstavuje 0,3 % z celkového počtu hospitalizovaných pacientov (2423). Jednalo sa 5x o črevnú infekciu zapríčinenú *Clostridium difficile*, 1x Septikémiu vyvolanú inými gramnegatívnymi organizmami, 1x Cystitídu.

- črevná NN

1. Ochorela 86 ročná žena, na 10- ty deň hospitalizácie mala hnačkovitú stolicu. Bola prijatá na oddelenie ako kolapsový stav s virózou a od prijatia na oddelenie užívala širokospektrálne ATB. Zo stolice pozit. *Clostridium difficile*.

2. Ochorel 76 ročný muž, na 4-tý deň hospitalizácie po ATB terapii. Bol prijatý na oddelenie s renálnou insuficienciou a bolesťami brucha.

3. Ochorel 75 ročný muž, na 11- ty deň hospitalizácie mal riedke stolice. Bol prijatý na oddelenie RZP s ICHS, mal zimnicu, neprijímal tekutiny. Zo stolice pozit. *Clostridium difficile*. Následne úmrtie na celkové zlyhanie organizmu.

4. Ochorel 99 ročný muž, na 16-ty deň hospitalizácie mal hnačkovité stolice. Bol prijatý na oddelenie pre zhoršenie stavu pri susp.pneumónii. Dlhodobu užíval rôzne kombinácie ATB.

Zo stolice pozit. Clostridium difficile, na 17- ty deň hospitalizácie úmrtie na kardiopulmonálne zlyhanie.

5. Ochorel 65 ročný muž, na 19-ty deň hospitalizácie mal riedke stolice. Bol prijatý na oddelenie s Dg. Alkoholová hepatopatia. Počas hospitalizácie užíval ATB. Zo stolice pozit. Clostridium difficile. Na 30. deň hospitalizácie exitus na inú dg. .

- urologická NN

1. Ochorela 87 ročná žena, na 21. deň hospitalizácie. Hneď pri prijímaní mala zavedený PMK. Ležala s pacientkou u ktorej bolo zistená kolonizácia KPC. V rámci protiepidemických opatrení bol vyšetrený kultivačne moč aj Tz recta, kde bola potvrdená KPC.

- septická NN

1.Ochorela 64 ročná žena, ktorá bola preložená z doliečovacieho oddelenia a na 3- tí deň po preklade febrility. Mala zavedený PMK a i.v. kanylu. V hemokultúre a v moči vykultivované E.coli.

Z gynekologicko-pôrodnického oddelenia boli hlásené 2NN čo predstavuje 0,1% z celkového počtu hospitalizovaných pacientov (1934). Jednalo sa 1x o urologickú infekciu a 1x o infekciu ranovú.

- urologická NN

1. Ochorela 26 ročná žena po pôrode – sectiou cesarea. Bola opakovane cievkovaná. Na 3.deň po operácii infekčt močových ciest s disúriou. V moči vykultivovaný Citrobacter.

- ranová NN

1. Ochorela 69 ročná žena. Bola prijatá na oddelenie na plánovanú hysterektómiu. Na 5- ty deň po operácii sekrécia z operačnej rany. Z rany vykultivovaná Morganella morganii. Na 10- ty deň po operácii ileózný stav.

Z neurologického oddelenia bola nahlásená 1 NN čo predstavuje 0,1% z celkového počtu hospitalizovaných pacientov (1335). Jednalo sa o urologickú infekciu.

- urologická NN

1.Ochorel 73 ročný muž, ktorý privezený RZP pre vnútromozgové krvácanie. Pri prijímaní mal zavedený PMK. Na 5. deň hospitalizácie – z močového katétra vykultivovaný bližšie neurčený gramnegatívny mikrób.

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo na jednotlivých oddeleniach odobratých 318 vzoriek (159 x 2) sterilného materiálu, z toho boli 2 vzorky pozitívne, čo predstavuje 0,6 % z celkového počtu odobratých vzoriek. V jednej vzorke bol vykultivovaný Staphylococcus epidermidis a v druhej Staphylococcus haemolyticus. Ostatné vzorky boli negatívne.

Z prostredia bolo odobratých 500 sterov, z toho bolo 60 vzoriek pozitívnych, čo predstavuje 12,0 % z celkového počtu odobratých vzoriek. V minulom roku bolo percento nevyhovujúcich vzoriek vyššie (15,3 %).

Záchyt patogénov vo vzorkách z prostredia podľa oddelení, na ktorých boli zachytené bol nasledovný :

COS – A4 – Bacillus cereus, Bacillus species

Doliečovacie oddelenie - Enterococcus faecalis, Bacillus cereus, Bacillus species

COS – A2 – Bacillus species

Centrálna sterilizácia - Staphylococcus aureus, Enterococcus faecalis, Plesne. Opakované vzorky - Bacillus speciés

JZS očná - Bacillus cereus

JIS-ka Interné oddelenie - Bacillus cereus, Bacillus species

COS – S1 - Bacillus speciés

Oddelenie úrazovej chirurgie - Candida speciés, Plesne, Bacillus cereus, Pseudomonas aeruginosa. Opakované vzorky - Bacillus speciés, Bacillus cereus, Enterobacter species, Pseudomonas aeruginosa

Detské oddelenie - Bacillus speciés

Dialyzačné oddelenie - Bacillus speciés

Pôrodnické oddelenie – Plesne, Bacillus speciés, Enterobacter cloacae

Gynekologické oddelenie - Plesne, Bacillus speciés

JZS Urologická - Plesne

Novorodenecké oddelenie - Bacillus speciés, Bacillus cereus, Plesne, Enterococcus faecalis

OAIM - Candida speciés, Bacillus speciés, Bacillus cereus, Enterococcus faecalis

Chirurgické oddelenie – Enterococcus faecalis, Bacillus speciés, Klebsiella pneumoniae

JZS – ORL - Bacillus speciés

Interné oddelenie - Bacillus cereus.

Najvyššie percento pozitívnych záchytov zo sterov z prostredia bolo na **oddelení úrazovej chirurgie**. Pri prvom ŠZD bolo odobratých 22 vzoriek, z toho bolo 6 vzoriek pozitívnych, čo predstavuje 27,3 %. Pri druhom ŠZD z celkového počtu 20 odobratých vzoriek boli 4 vzorky pozitívne, čo predstavuje 20 %.

Na **novorodeneckom oddelení** z celkového počtu 22 odobratých vzoriek bolo 6 vzoriek pozitívnych, čo predstavuje 27,3%.

Na **OAIM** kde z celkového počtu 20 odobratých vzoriek bolo 5 pozitívnych, čo predstavuje 25 %.

Na **pôrodnickom oddelení** z celkového počtu 22 odobratých vzoriek bolo 5 vzoriek pozitívnych, čo predstavuje 22,7 %.

Na **COS – A2** z celkového počtu 20 odobratých vzoriek boli 4 vzorky pozitívne, čo predstavuje 20 %.

Na **JIS-ke interného oddelenia** z celkového počtu 21 odobratých vzoriek boli 4 vzorky pozitívne, čo predstavuje 19 %.

Na **gynekologickom oddelení** z celkového počtu 22 odobratých vzoriek boli 4 vzorky pozitívne, čo predstavuje 18,2 %.

Na **oddelení centrálnej sterilizácie** pri prvom ŠZD bolo odobratých 20 vzoriek, z toho 3 vzorky boli pozitívne, čo predstavuje 15 %. Pri druhom ŠZD z celkového počtu 21 odobratých vzoriek bola 1 vzorka pozitívna, čo predstavuje 4,8 %.

Na **COS – A4** z celkového počtu 20 odobratých vzoriek boli 3 vzorky pozitívne, čo predstavuje 15 %.

Na **doliečovacom oddelení** z celkového počtu 23 odobratých vzoriek boli 3 vzorky pozitívne, čo predstavuje 13 %.

Na **dialyzačnom oddelení** z celkového počtu 20 odobratých vzoriek boli 2 vzorky pozitívne, čo predstavuje 10 %.

Na **COS – S1** z celkového počtu 20 odobratých vzoriek boli 2 vzorky pozitívne, čo predstavuje 10 %.

Na **JZS - ORL** z celkového počtu 20 odobratých vzoriek boli 2 vzorky pozitívne, čo predstavuje 10 %.

Na **chirurgickom oddelení** z celkového počtu 22 odobratých vzoriek boli 2 vzorky pozitívne, čo predstavuje 9 %.

Na **JZS - urologickej** z celkového počtu 20 odobratých vzoriek bola 1 vzorka pozitívna, čo predstavuje 5 %.

Na **internom oddelení** z celkového počtu 20 odobratých vzoriek bola 1 vzorka pozitívna, čo predstavuje 5 %.

Na **JZS - očnej** z celkového počtu 21 odobratých vzoriek bola 1 vzorka pozitívna, čo predstavuje 4,8 %.

Na **detskom oddelení** z celkového počtu 23 odobratých vzoriek bola 1 vzorka pozitívna, čo predstavuje 4,3 %.

V rámci ŠZD sme vykonali testovanie 6 sterilizátorov čo predstavovalo 9 sterilizačných cyklov. Všetky sterilizačné cykly boli negatívne, sterilizátory vyhovelí. Testovanie sterilizátorov v Liptovskej nemocnici s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu v rámci vnútornej kontroly vykonalo aj mikrobiologické oddelenie nemocnice, s následným doručením výsledkov testovania na oddelenie epidemiológie.

V okrese Liptovský Mikuláš dozorujeme jedno lôžkové zariadenie Liptovskú nemocnicu s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu s počtom lôžok 280. Okrem toho dozorujeme v okrese Liptovský Mikuláš 131 ambulancií.

- v priebehu roka sme vykonali 48 previerok

- všetky zariadenia vyhovovali

- nebolo potrebné vydávať opatrenie rozhodnutím RH

Posudkovú činnosť novovzniknutých zdravotníckych zariadení riešime po dohode s odd. životného prostredia, ktoré dáva čiastkové vyjadrenie k umiestneniu nového objektu zdravotníckeho zariadenia a posudzuje ho z hľadiska stavby, alebo prestavby.

Štátne zdravotnícke ambulancie:

v okrese sú zriadené len v rámci Liptovskej nemocnice s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu :

- detská

- detská kardiologická

- reumatologická

- gynekologická

- hematologická

- interná.

Neštátne zdravotnícke ambulancie :

P.č.	Názov ambulancie:	Spádová oblasť:	
		Lipt. Mikuláš	Lipt. Hrádok
1.	Detské	11	4
2.	Obvodné	18	6
3.	Zubné	28	11
4.	Gynekologické	6	2
5.	Chirurgické	1	1
6.	Interné	2	0
7.	ORL	2	1
8.	Kožné	2	1
9.	Očné	3	1
10.	Ortopedické	2	1

11.	TRCH	1	1
12.	Urologické	1	1
13.	Neurologické	2	1
14.	Psychiatrické	3	1
15.	Gastroenterologická	2	0
16.	Diabetologická	1	1
17.	Logopedická	2	1
18.	Kardiologická	2	0
19.	Alergologická	2	1
20.	Infektologická	1	0
21.	Reumatologická	1	0
22.	Psychologická	3	0
Spolu		96	35

V okrese sú zriadené 4 pracoviská jednotňovej zdravotnej starostlivosti, ktoré sú súčasťou Liptovskej nemocnice. Jedná sa o tieto pracoviská : Očné, ORL, Urológia a Ortopédia.

V okrese Liptovský Mikuláš je zriadené jedno štátne mikrobiologické laboratórium LNsP L. Mikuláš. Vyšetrovanie vzoriek materiálu z okresu však zabezpečuje aj jedno neštátne mikrobiologické laboratórium, ktoré sídli v okrese Ružomberok (Alphamedical).

V rámci nami vykonávaných vyšetrení sterov z prostredia a kontroly sterility materiálu v dozorovaných zdravotníckych zariadeniach sme nemali vykonávané vyšetrenia rezistencie, nakoľko spádové laboratórium RÚVZ Žilina, ktoré stery vyšetruje, nevykonáva zisťovanie rezistencie mikroorganizmov.

Tab. III.8.1 Porovnanie výskytu NN v lôžkovom zariadení - Liptovskej nemocnici s poliklinikou MUDr. I .Stodolu Liptovský Mikuláš v roku 2017

Názov zariadenia	Počet hlásených NN v roku		Počet hospitalizovaných	Proporcia výskytu
	2016	2017	2016	
	abs.	abs.	abs.	%
<i>I</i>	2	3	4	5
Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu	30	15	11 132	0,13

Tab. III.8.2 Porovnanie výskytu NN podľa oddelení v Liptovskej nemocnici s poliklinikou MUDr. I .Stodolu Liptovský Mikuláš v roku 2017

ODDELENIE	Počet hlásených NN v roku		Počet hospitalizovaných	Proporcia výskytu
	2016	2017	2017	
	abs.	abs.	abs.	%
<i>I</i>	3		4	5
OAIM	3	0	159	0
Chirurgické	3	0	1919	0
Interné	17	7	2423	0,3
JZS očná	3	0	941(operácií)	0
Gyn.-pôrodnice	0	2	1934	0,1
Novorodenecké	0	1	636	0,2
Detské	2	1	1792	0,1
Úrazovej chirurgie (traumatologicko-ortopedické)	0	0	1227	0
Neurologické	1	1	1335	0,1
Oddelenie dlhodobo chorých	1	3	339	0,9
Psychiatrické	0	0	629	0
SPOLU	30	15	13334	0,11

Tab. III.8.3 Výpis hlásených NN podľa diagnózy v okrese Liptovský Mikuláš / rok 2017

Kód diagnózy	Diagnóza – slovom	Počet	Proporcia
		Abs.	%
A047	Enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile	7	46
A081	Akútna gastroenteritída zapríčinená vírusom Norwalk	1	6,7
A415	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	1	6,7
N300	Cystitída	1	6,7
N390	Infekcia močovej sústavy bez určenia miesta	3	20
T814	Infekcia po výkone nezatriedená inde	1	6,7
P391	Novorodenecká konjunktivitída a dakryocystitída	1	6,7

Spolu:		15	100
---------------	--	-----------	------------

Tab.III.8.4 Výpis hlásených NN podľa oddelení v SR /kraj

Tabuľku vyplňuje kraj

Tab.III.8.5 Výpis hlásených NN podľa diagnózy a EA v okrese

Etiologické agens	Diagnóza MKCH						
	A047	A081	A415	N300	N390	T814	P391
Citrobacter nešpecifikovaný				1			
Clostridium difficile	7						
E.coli nešpecifikované			1				
Enterococcus					1		
Klebsiella pneumoniae					1		
Gramnegat. mikroorganizmy					1		
norovírus		1					
Proteus Merganella morgani						1	
Streptococcus aureus							1
SPOLU	7	1	1	1	3	1	1

Tab.III.8.6 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie/rok 2017

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie
----------------	----------------------

	črevná		respira- čná		urogeni- tálna		kože a slizníc		infekcie v mieste chir.výkon u a popálenin y		sepsy		ostatné		SPOLU	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Interné	5	71			1	14					1	14			7	46,7
Oddelenie dlhodobo chorých	2	67			1	33									3	20,0
Detské	1	100													1	6,7
Neurologické					0						1	100			1	6,7
Novorodenecké							1	100							1	6,7
Gynekologické					1	50			1	50					2	13,3
SPOLU	8		0	0	3		1	0	1		2				15	100

Tab.III.8.7 Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v roku 2017

Etiolog.agens	Sumár	z toho						
		črevné	dych. ciest	močo- pohlavné	kože a slizníc	rán	sepsy	Iné
	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	Abs.
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
Citrobacter nešpecifikovaný	1	0	0	1	0	0	0	0
Clostridium difficile	7	7	0	0	0	0	0	0
E.coli	1	0	0	0	0	0	1	0
Enterococcus	1	0	0	1	0	0	0	0
Klebsiella pneumoniae	1	0	0	1	0	0	0	0
Mikroorganizmy	1	0	0	1	0	0	0	0

Norovirus	1	1	0	0	0	0	0	0
Proteus Morhganella morgani	1	0	0	0	0	1	0	0
Staphylococcus aureus	1	0	0	0	1	0	0	0
SPOLU	15	8	0	4	1	1	1	0

Tab.III.8.8 Prehľad o operáciách, operačných ranách a infekciách v mieste chirurgického výkonu

Oddelenie (útvár)	Počet		
	operácií	operačných rán bez komplikácií	Infekcia v mieste chirurgického výkonu
Chirurgické	1191	1191	0
JZS v odbore urológia	281	281	0
Oddelenie úrazovej chirurgie	608	608	0
JZS v odbore ortopédia	410	410	0
Gynekologicko-pôrodnice	1098	1097	1
JZS v odbore ORL	638	638	0
JZS v odbore oftalmológia	941	941	0
SPOLU	5167	5166	1

Tab. IV.1.1 Prehľad o výkone ŠZD v ZZ v roku 2017 v okrese Liptovský Mikuláš

Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. I .Stodolu+ súkromné ambulancie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		Komplex. preverky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	Iba mikrobiálny monitoring	
Lôžk. odd. - OIKM/JIS	6	0	0	0	2	8
Lôžk. odd.- chirurg. smer	9	1	0	1	8	19
Lôžk. odd. - nechirurg. smer	6	1	0	0	6	13
Amb. všeobecní lekári	44	3	0	0	0	47
Amb. odborní lekári	70	11	0	0	0	81

stomatológovia	39	2	0	0	0	41
Centrálne operačné sály	5	0	0	0	5	10
Centrálna sterilizácia	1	0	0	1	2	4
SPOLU	180	18	0	2	23	223

Tab.IV.1.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v okrese Liptovský Mikuláš

ODDELENIE	Sterilný materiál			Prostredie		
	Počet	Z toho pozitívnych		Počet	Z toho pozitívnych	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7
Odd.COS a CS	47	0	0	138	13	9,4
OAIM	10	0	0	20	5	40,0
Gynekolog.-pôrodnice	20	0	0	44	9	20,4
Novorodenecké	7	0	0	22	6	27,3
Detské	6	0	0	23	1	4,3
Úrazová chirurgia	8	0	0	42	10	23,8
Interné	6	1	16,7	20	1	5
JIS	0	0	0	21	4	19
Doliečovacie	0	0	0	23	3	13
Dialýza	0	0	0	20	2	10
Očné	10	0	0	21	1	4,8
ORL	10	0	0	20	2	10
Neurológia	5	0	0	22	0	0
Chirurgické	10	0	0	22	2	9
Urologické	10	0	0	20	1	5
ÚPS	10	0	0	22	0	0
Odborné ambulancie	0	0	0	0	0	0
SPOLU	159	1	0,6	500	60	12,0

Tab.IV.1.3 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a obalu v okrese Liptovský Mikuláš

názov zdravot. pomôcky	Vzorky sterilizované v														% pozit.
	bubnoch		jednoráz. kombin. obaloch		kazetách, dózach		kontajne-roch		kazetách, dózach		v inom obale		voľne		
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	
Kov			66		16		24		10		8		14		0
Sklo													6	2	33,3
Guma			12				2								0
Textil			44		2		54								0
Plasty			38						2						0
Liečivá					2				2						0
Endoskopy kateg.															
Šitie															
Roztoky			2								8				0
Iné			4				2								0
SPOLU	0	0	166	0	20	0	82	0	14	0	16	0	20	2	

% pozit				0	0	0	0	0	0	10,0
---------	--	--	--	---	---	---	---	---	---	------

Tab.IV.1.4 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie v okrese Liptovský Mikuláš

názov zdravot. pomôcky	Vzorky sterilizované v														SPOLU		% pozit.
	HVS		autokláv		chemicky		fyzikálne chemicky		plazma		inak		VSD				
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	
Kov	46		82		10										138		
Sklo	6	2													6	2	33,3
Guma			18		2										20		
Textil	2		92												94		
Plasty	2		18		20										40		
Liečivá	4														4		
Endosk. I. kateg.																	
Šitie																	
Roztoky											10				10		
Iné			4		2										6		
SPOLU	60	2	214	0	34	0					10	0			318	2	0,6

Tab. IV.1.5 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v SR/kraj/okres

	Výsledky testovania							
	počet sterilizátorov	počet kontrolovaných	% kontrolovaných	počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	opakovane kontrolované	počet opakovane pozitívnych	počet vyradených
AUT	12	6	50,0	0	0	0	0	0
HVS	22	0	0,0	0	0	0	0	0
FS	1	0	0,0	0	0	0	0	0
Plazma	0	0	0	0	0	0	0	0
EO	0	0	0	0	0	0	0	0
Iný	0	0	0	0	0	0	0	0
SPOLU	35	6	50,0	0	0	0	0	0

Tab.IV.1.6 Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie a dezinfekčných roztokov

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit. abs.	%	Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kandidy
Ruky personálu	14	2	14,3	1x Bacillus speciés, 1x Bacillus cereus		
Pokožka a ruky pac.	0	0	0			
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií	24	3	12,5	2x Bacillus speciés, 1x Bacillus cereus		1x Candida speciés
Inkubátory	2	0	0			
Prostredie endoskopických pracovísk s endoskopmi II. Kategórie	0	0	0			
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím	140	13	9,3	1x Staphylococcus aureus, 2x Enterococcus faecalis, 1x Enterobacter cloacae, 5x Bacillus speciés, 1x Bacillus cereus		3x Plesne
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	126	18	14,3	4x Enterococcus faecalis, 7x Bacillus speciés, 4x Bacillus cereus	2x Pseudomonas aeruginosa, 1x Klebsiella pneumoniae	2x Plesne, 1x Candida speciés
Dezinfekčné roztoky	0	0	0			
Lekárske roztoky a H ₂ O	0	0	0			
Masti a gély	0	0	0			
Pomôcky na stravovanie pacientov	5	1	20	1x Bacillus speciés, 1x Enterobacter speciés		
Lôžkoviny a bielizeň	27	8	29,6	1x Enterococcus faecalis, 4x Bacillus speciés, 2x Bacillus cereus		1x Candida speciés
Pomôcky na upratovanie a toaletu pac.	0	0	0			
Maloplošná dezinfekcia (odd.,lekárne, ambulancie)	114	11	9,6	2x Enterococcus faecalis, 4x Bacillus speciés, 3x Bacillus cereus		3x Plesne
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)	48	4	8,3	4x Bacillus speciés		
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)	0	0	0			
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	0	0	0			
Vyšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)	0	0	0			
SPOLU	500	60	12,0	1x Staphylococcus aureus, 9x Enterococcus faecalis, 1x Enterobacter cloacae, 1x Enterobacter speciés,	2x Pseudomonas aeruginosa, 1x Klebsiella pneumoniae	8x Plesne, 3x Candida speciés

			28x Bacilus speciés,12x Bacilus cereus		
--	--	--	---	--	--

Prehľad neštátnych ambulantných zariadení v okrese L. Mikuláš a Ružomberok

I. Zoznam zdravotníckych zariadení – okres Liptovský Mikuláš

- **Všeobecné ambulancia pre dospelých**

- 1.) MUDr. Ivana Peťová, J. Janošku 4, Liptovský Mikuláš
- 2.) MUDr. Agáta Kmecová, Za traťou 606, Liptovský Mikuláš
- 3.) MUDr. Vlastimil Kapcát, K a K doktor, s.r.o., Jilemnického 22 Lipt. Mikuláš
- 4.) MUDr. Vlastimil Kapcát, K a K doktor, s.r.o., Beňadiková
- 5.) MUDr. Vlastimil Kapcát, K a K doktor, s.r.o., LSPP, Jilemnického 22 Lipt. Mikuláš
- 6.) MUDr. Anna Valčáková, Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 7.) MUDr. Jaroslav Janíček, Jilemnického 22 Lipt. Mikuláš
- 8.) MUDr. Jaroslav Janíček, NZZ- PLPD Partizánska Ľupča
- 9.) MUDr. Zlatica Čajková, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 10.) MUDr. Emília Kaclicková, Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 11.) MUDr. Jana Kompišová, Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 12.) MUDr. Mária Ševčovičová, s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 13.) MUDr. Elena Bačíková, Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 14.) MUDr. Peter Bobčák, APB s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 15.) MUDr. Marta Voštináková, , ZS Nábrežie 4. apríla 1990, Lipt. Mikuláš
- 16.) MUDr. Anna Androvičová, CAREN, s.r.o., Jilemnického 22, Liptovský Mikuláš
- 17.) MUDr. Mária Černáková, Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 18.) MUDr. Elena Hrbčová, MEDICOOP, spol. s.r.o., ZS Ľubľa
- 19.) MUDr. Katarína Gašparová, s.r.o., Jilemnického 22, Liptovský Mikuláš
- 20.) MUDr. Katarína Pipíšková, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 21.) MUDr. Katarína Halková, s.r.o., ul. 1. mája 195/30, Lipt. Mikuláš

22.)MUDr. Anton Ambrózy, Zdravotník SVZL, s.r.o., Medic Centrum, ulica Pri železnici 1737 Lipt. Hrádok

23.)MUDr. Ján Zachar, JAZMED, s. r. o., ZS Východná

24.)MUDr. Ján Zachar, JAZMED, s.r.o., ZS Važec

25.)MUDr. Alfonz Pokorný, Hviezdoslavova 166, Lipt. Hrádok

26.)MUDr. Bronislava Fraňová, BeneVobis, s.r.o., Pri železnici 1737, Lipt. Hrádok

27.)MUDr. Iveta Barta, TATRAMEDIK, s.r.o., Pri železnici 1737, Lipt. Hrádok

28.) Centrum Kramáre, Štúrova 1, Liptovský Mikuláš

- **Všeobecné ambulancie pre deti a dorast**

1.)MUDr. Eva Gabryšová, Kids Health & Services, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš

2.)MUDr. Vlastimil Kapcát, K a K, s.r.o., LSPP pre deti a dorast, Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš

3.)MUDr. Blažena Kyselová, BABY a ADULT CARE, s.r.o., Smrečianska 677, Lipt. Mikuláš

4.)MUDr. Iveta Hlavicová, GEDEA s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš

5.)MUDr. Alena Bobulová, ALAMED, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Liptovský Mikuláš

6.)MUDr. Iveta Šlepecká, DNA Medik, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Liptovský Mikuláš

7.)MUDr. Mária Kmetóniová, MEDBABY a ADULT s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš

8.)MUDr. Danica Mrlianová, Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš

9.)MUDr. Božena Šutliaková, Zdravie pre deti s.r.o. Smrečianska 677, Lipt. Mikuláš

10.)MUDr. Margita Kyčinová, Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš

11.)MUDr. Danuša Kapcátová, DAKAMED s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš

12.)MUDr. Jitka Veselá, MEGGAN, s.r.o., ZS Východná

13.)MUDr. Jitka Veselá, MEGGAN, s.r.o., ZS Važec

14.)MUDr. Zlata Karimová, DA, J.D.M., J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok

15.)MUDr. Beáta Baroková, BEABMED, s.r.o., J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok

18.)MUDr. Miroslava Plchová, MRPC-PEMI, s.r.o., J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok

- **Ambulancie zubného lekárstva**

- 1.) MUDr. Jana Hanzelová, Bobrovec 90
- 2.) MUDr. Oľga Kováčová, ROY – DENT, s.r.o., ZZ Pltnícka 5, Lipt.Mikuláš
- 3.) MUDr. Jaroslava Hlavačková, ROY - DENT s.r.o, ZZ Pltnícka 5 Lipt. Mikuláš
- 4.) MUDr. Alena Moráňová, Bellova 12, Lipt. Mikuláš
- 5.) MUDr. Dagmar Schwarczová, ZS Nábrežie 4. apríla, Lipt. Mikuláš
- 6.) MUDr. Darina Fajčíková, ZŠ Demänovská 5, Lipt. Mikuláš
- 8.) MUDr. Miloš Hrkel', ZZOV Za traťou 606, Lipt. Mikuláš
- 9.) MUDr. Michala Melnová, MÍŠA Dental Care s.r.o. ZS, Nábrežie 4.apríla, Lipt. Mikuláš
- 10.) MUDr. Anna Blaščíková, ZŠ J.Kráľa, Lipt. Mikuláš
- 11.) MUDr. Janka Foltová, FOLDENT, s.r.o., Školská 1138/3, Lipt. Mikuláš
- 12.) MUDr. Daniela Antolíková, Alexia creative Liptov, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 13.) MUDr. Anna Tomašovičová, TOMDENT,s.r.o., ZŠ Čsl. brigády 4, Lipt. Mikuláš
- 14.) MUDr. Peter Dzian, ZŠ Nábrežie 4.apríla 1936, Lipt. Mikuláš
- 15.) MUDr. Anna Lacková s.r.o., Garbiarska 4/905, Lipt. Mikuláš
- 16.) MUDr. Zuzana Reifová, ZUVEKA DENT, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 17.) MUDr. Ronald Petrik, Školská 1138/3 Lipt. Mikuláš
- 18.) MUDr. Rudolf Židek, ROY - DENT s.r.o., ZZ Pltnícka 5, Lipt. Mikuláš
- 19.) MUDr. Dana Pawelská, s.r.o., ZŠ Okoličné, Okoličianska 404, Lipt. Mikuláš
- 20.) MUDr. Jana Jurčová, JJ dent s.r.o., J. Alexyho 1817/10, Liptovský Mikuláš
- 21.) MUDr. Helena Juhásová, 1. mája 30, Lipt. Mikuláš
- 22.) MUDr. Gustáv Zatkalík, GZ Stomatológia,s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 23.) MUDr. Pavol Striženec, Tranovského 1, Lipt. Mikuláš
- 24.) MUDr. Monika Mišíková, ORTOFIN, s.r.o., Kuzmányho 15, Lipt. Mikuláš
- 25.) MUDr. Adriana Buzáková, Smiles Dental, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 26.) MUDr. Anna Dubovská, s.r.o., Hodžova 13, Lipt. Mikuláš
- 27.) MUDr. Miroslav Dubovský, s.r.o., Kláštorňa IV/145, Lipt. Mikuláš
- 28.) MUDr. Peter Benko, Palúčanská 33, Lipt.Mikuláš
- 29.) MUDr. Igor Folta, FF DENT, s.r.o., J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok

- 30.) MUDr. Mária Shenková, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 31.) MUDr. Jozef Mäsiar, J.D.Matejovie 542, Lipt.Hrádok
- 32.) MUDr. Mária Stencláková, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 33.) MUDr. Igor Vdovec, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 34.) MUDr. Emil Lošonský, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 35.) MDDr. Filip Langer , s.r.o., J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 36.) MUDr. Ronald Petřík, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 37.) MUDr. Michal Kapasný, ZS Važec, K Jaskyni 745
- 38.) MUDr. Jana Jurčová, JJ dent s.r.o., Východná 190
- 39.) MUDr. Lucia Cibirová, LuckyDent, s.r.o., zubnej ambulancie a ambulancie zubnej LSPP, Školská 3, Liptovský Mikuláš

- **Ambulancie gynekológov**

- 1.) MUDr. Dezider Timko, GSA, s.r.o., Nábr. 4. apríl 1990, Lipt. Mikuláš
- 2.) MUDr. Dana Cigašová, Infinity Health s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1212, Lipt.Mikuláš
- 3.) MUDr. Mária Válečková, GYNVAL, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 2/1212, Lipt.Mikuláš
- 4.) MUDr. Ivan Halko, GYNOB, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 5.) MUDr. Miroslav Boďa, Nábrežie J. Kráľa 6, Lipt. Mikuláš
- 6.) MUDr. Ladislav Andreánsky, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 7.) MUDr. Jozef Kantík, JOKA gyn., s.r.o., J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 8.) MUDr. Michal Luníček, Femina LM, s.r.o., Priehradná 410/23, Liptovský Mikuláš
- 9.) Centrum Kramáre,s.r.o. PINIUM FAMILY CLINIK, Štúrova 1, Liptovský Mikuláš

- **Odborné ambulancie**

- 1.) psychiatrická ambulancia - MUDr. Elena Poloncová, P-Zdravie, s.r.o., Starohorského14, Lipt. Mikuláš
- 2.) psychiatrická ambulancia – MUDr. Berta Skusilová, VITAWEL, s.r.o., 1. mája 195/30, Liptovský Mikuláš
- 3.) psychiatrická ambulancia – MUDr. Mohamad Ahmad Mustapha, J.D.Matejovie 542, Liptovský Hrádok

- 4.) psychiatrická ambulancia – MUDr. Zuzana Benkovičová, Medic Center, Pri železnici 1737, Lipt. Hrádok
- 5.) ambulancia ORL – MUDr. Igor Kažmér, Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 6.) ambulancia ORL – MUDr. Helena Knutelská, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 7.) ambulancia ORL- MUDr. Jarmila Hybenová, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 8.) neurologická ambulancia – MUDr. Viera Kováčiková, Neuro VK, s.r.o., Poliklinika Lipt. Mikuláš
- 9.) neurologická ambulancia- MUDr. Ján Pajor, TEMPUS, s.r.o., Podtatranského 6, Lipt. Mikuláš
- 10.) neurologická ambulancia- MUDr. Lenka Lakatová, NEUROLOGY s.r.o., Pri železnici 1737, Lipt. Hrádok
- 11.) diabetologická ambulancia- MUDr. Anna Devečková, IN-DIA, s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 12.) diabetologická ambulancia – MUDr. Ľudmila Leskovská, VITA MELLITA, s.r.o., ul. Pri železnici 1737, Lipt. Hrádok
- 13.) interná ambulancia – MUDr. Daniel Devečka, IN-DIA, s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 14.) interná ambulancia – MUDr. Elena Dorociaková s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 15.) kardiologická ambulancia – MUDr. Vladimír Sivák, Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 16.) ambulancia klinickej psychológie – PhDr. Miloš Šlepecký, PSYCHOGOGIA, s.r.o., Garbiarska 3948, Lipt. Mikuláš
- 17.) ambulancia klinickej psychológie – PhDr. Kata Piačková, Nábrežie 4.apríla 1990, Lipt. Mikuláš
- 18.) ambulancia klinickej psychológie – Mgr. Pavol Veselovský, Nám. Osloboditeľov 32, Lipt. Mikuláš
- 19.) ambulancia klinickej psychológie – Mgr. Monika Šostroneková, Poliklinika Lipt. Hrádok
- 20.) urologická ambulancia – MUDr. Viktor Kováčik, Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 21.) urologická ambulancia- MUDr. Henrich Klečka, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 22.) očná ambulancia – MUDr. Judita Kováčová, JK, s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 23.) očná ambulancia – MUDr. Ľudmila Sýkorová, L a E, s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 24.) chirurgická ambulancia – MUDr. Jozef Kršák, CHIRURGAMB s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 25.) očná ambulancia – MUDr. Mária Piovarčiová, Vialens, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 26.) očná ambulancia- MUDr. Gabriela Madejová, J.D.Matejovie 542, Poliklinika Lipt. Hrádok
- 27.) ortopedická ambulancia – Liptov Consulting, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 28.) ortopedická ambulancia – MUDr. Jozef Grossmann, Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 29.) ortopedická ambulancia – MUDr. Dalibor Kurek, Orthosport, s.r.o., Pri železnici 1737, Lipt. Hrádok
- 30.) pľúcna ambulancia – MUDr. Tibor Kottmann, PNEUMORESPIRO, s.r.o, Palúčanská 218/25, Lipt. Mikuláš

- 31.) pľúcna ambulancia – MUDr. Lucia Kováčiková, PaF, s.r.o., ulica Pri železnici 1737, Poliklinika Lipt. Hrádok
- 32.) imunoalergologická ambulancia – MUDr. Adriána Skusilová, VITAWELL, s.r.o.Palúčanská 232/6, Lipt. Mikuláš
- 33.) imunologická ambulancia- MUDr. Jaroslav Barok, IMUNO-ALERGO JB, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 34.) imunoalergologická ambulancia – MUDr. Viera Marková, VIMAR, s.r.o., Nábrežie 4. apríla, Lipt. Mikuláš
- 35.) kožná ambulancia – MUDr. Jana Antašová, Derm Ant, s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 36.) kožná ambulancia – MUDr. Jelena Honková, GASTRODERMA, SK s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 37.) kožná ambulancia – MUDr. Daša Libičová, J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 38.) infektologická ambulancia – MUDr. Alžbeta Smiešna, INFA, s.r.o., Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 39.) ambulancia klinického logopéda – Elena Brdečková, Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 40.) ambulancia klinického logopéda – Dr. Mária Kučerová, Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 41.) ambulancia klinického logopéda – Mgr. Monika Šostroneková, J.D.Matejovie 542, Liptovský Hrádok
- 42.) detská kardiologická ambulancia – MUDr. Dana Lizuchová, NsP- detské oddelenie, Lipt. Mikuláš
- 43.) detská endokrinologická ambulancia – MUDr. Alena Bobulová, ALAMED, s.r.o, Lipt. Mikuláš
- 44.)gastroenterologická ambulancia – GASTRODERMA, SK. s.r.o., MUDr. Igor Honko, Jilemnického 22, Lipt. Mikuláš
- 45.) reumatologická ambulancia – MUDr. Mária Filková, s.r.o., J. Janošku 2120, Lipt. Mikuláš
- 46.) rehabilitačné oddelenie – SVALZY,s.r.o., J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 47.) ortopedická ambulancia – denzitometria, BRILANCE s.r.o., Jánošíkovo nábrežie 1, Lipt. Mikuláš
- 48.) Rehabilitačno-reflexné cvičenie u detí, Mária Farkašová, Kuzmányho 5, Lipt. Mikuláš
- 49.) Pracovná zdravotná služba, Team Prevent Santé, s.r.o., Polyfunkčný dom spoločnosti Safir s.r.o., Garbiarska 4417, Lipt. Mikuláš
- 50.) Administratíva, predajňa a ambulancia pracovného lekárstva, Gajos, s.r.o., M. Pišúta 4022, Lipt. Mikuláš
- 51.) Pracovná zdravotná služba, Team Prevent, s.r.o., J.D.Matejovie 542, Lipt. Hrádok
- 52.) ADOS – Zdravie a spokojnosť, Erika Salvová, Pribylina 384
- 53.) ambulancia klinickej psychológie - Mgr.Oľga Šupalová, PORT centrum hlbinej psychológie s.r.o., Martinkovej 877, Lipt.Hrádok
- 54.) gastroenterologická a interná ambulancia – MUDr. Juraj Rusnák, s.r.o., námestie Osloboditeľov 87, Lipt. Mikuláš
- 55.) chirurgická a rádiologická ambulancia, MEDCENT JA, s.r.o., Demänovská dolina 83, Liptovský Mikuláš

56.) zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v špecializovanom odbore radiológia, PHARMACY –RV, spol.s.r.o., Poliklinika Jánošíkovo nábřežie 2, Liptovský Mikuláš

57.) Endokrinologická ambulancia, Centrum Kramáre s.r.o.PINIUM FAMILY CLINIC, Štúrova 1, Liptovský Mikuláš

58.) Psychiatrická ambulancia pre dospelých, Centrum Kramáre s.r.o., PINIUM FAMILY CLINIC, Štúrova 1, Liptovský Mikuláš

59.)Magnetická rezonancia, MRI Point s.r.o., Demänová 296, Liptovský Mikuláš

60.)Detská psychiatria, Centrum Kramáre, s.r.o., PINIUM FAMILY CLINIC, Štúrova 1, Liptovský Mikuláš

61.) Urologická ambulancia, Centrum Kramáre, s.r.o., PINIUM FAMILY CLINIC, Štúrova 1, Liptovský Mikuláš

62.) Foniatická ambulancia, Centrum Kramáre, s.r.o., PINIUM FAMILY CLINIC, Štúrova 1, Liptovský Mikuláš

V. Ostatné činnosti

a) Preventívne programy a projekty

V priebehu roka sme venovali pozornosť programom a projektom ako je Národný imunizačný program, Surveillance prenosných ochorení, EPIS, Nozokomiálne nákazy, Mimoriadne epidemiologické situácie, Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV, Prevencia HIV, Poradni očkovania, Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania.

Nevykonávali sme žiadne špecializované činnosti.

V rámci poradenstva fungovala :

- poradňa HIV pre jednotlivcov vo vyhradenom čase s anonymnými odbermi krvi na vyšetrenie HIV a poradenstvo cez telefón
- poradenstvo v očkovaní cez telefón aj osobne s rodičmi, ktorí odmietajú očkovania svojich detí
- zdravotnícke služby v okrese sú zabezpečované na porovnateľnej úrovni v rámci Slovenskej republiky. Zabezpečené sú cestou štátneho a súkromného sektora. Spolupráca pri vykonávaní surveillance prenosných ochorení so štátnym aj súkromným sektorom je dobrá.
- hlásenie nozokomiálnych nákaz zo zariadení je tak, ako v celej republike podhodnotené.
- očkovanie je každoročne kontrolované v rámci celoslovenskej úlohy v pevne stanovenom termíne. Zaočkovanosť v okrese je dobrá. V 6-tich obvodoch bola zistená nižšia zaočkovanosť ako 90% na čom sa podpísalo odmietanie povinného očkovania u rodičov.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa 2017 sme mali informácie týkajúce sa tejto kampane zverejnené na nástenke a tiež na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

V roku 2017 sme realizovali projekt „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ – vzdelávanie študentov o ochoreniach preventabilných očkovaním a o význame očkovania. Projekt sme realizovali na strednej odbornej škole- Hotelovej akadémii v L.Mikuláši, celkom bolo zapojených do projektu 51 študentov. Študenti na začiatku a na konci prednášok vyplnili dotazníky. Tieto boli zadané do programu a odoslané v termíne gestorovi projektu na RÚVZ Komárno.

Podieľali sme sa v mesiaci máj – jún v spolupráci s Liptovskou nemocnicou MUDr.I Stodolu Liptovský Mikuláš na realizovaní bodovej prevalenčnej štúdie „Prevalenčné sledovanie NN a užívania ATB“ . Celkove bolo zozbieraných údajov od 143 pacientov LN s P MUDr.I Stodolu Liptovský Mikuláš. Údaje boli elektronicky zaslané koordinačnému centru PPS RÚVZ so sídlom v Trenčíne .

b) Špecializované činnosti

c) Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení je pri každom prípade, ktoré je nahlásené. Prípady šetríme telefonicky, alebo priamo s chorými či rodičmi chorých. Vykonávame šetrenie epidemiologickej anamnézy a nariaďujeme protiepidemické opatrenia.

Poradenstvo tiež vykonávame v rámci poradne očkovania, ktorej činnosť sme spropagovali na našej internetovej stránke úradu.

Skúsenosť je taká, že poradňu navštevujú zatiaľ iba rodičia detí odmietajúcich očkovanie, ktorých RÚVZ aktívne požíva. Pracovníci odd. epidemiológie vedú s týmito rodičmi rozhovor o prospešnosti očkovania a odovzdané sú im aj edukačné materiály pojednávajúce o význame očkovania. Diskusia s týmito rodičmi je veľmi náročná a ich presvedčenie o neúčinnosti a škodlivosti očkovania je také silné, že odmietajú odborné argumenty. V priebehu roka 2017 sme v okrese Liptovský Mikuláš zaznamenali 46 odmietnutí očkovania, ktoré sme riešili predvolaním rodičov do poradne očkovania a následne dohovorom rodičom. Poradňu očkovania navštívili 8-mi rodičia. V pravidelných štvrt'ročných intervaloch zasielame tabuľky odmietania očkovania na ÚVZ SR.

d) Zdravotno - výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V rámci projektu „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ – vzdelávanie študentov o ochoreniach preventabilných očkovaním a o význame očkovania sme realizovali prednášky na strednej odbornej škole- Hotelovej akadémii v L.Mikuláši, celkom bolo zapojených do projektu 51 študentov. Študenti na začiatku a na konci prednášok vyplnili dotazníky. Tieto boli zadané do programu a odoslané v termíne gestorovi projektu na RÚVZ Komárno.

Mimoriadne úlohy

V roku 2017 sme sa podieľali v spolupráci s LNsP MUDr.I.Stodolu Liptovský Mikuláš na realizovaní bodovej prevaleňnej štúdie „Prevalenčné sledovanie NN a užívanie ATB“.

Odbor/oddelenie epidemiológie RÚVZ – Liptovský Mikuláš			Počet
1.	Epidemiologické vyšetrenie v ohniskách nákazy (okrem NN)	prvá. návšteva v ohnisku	616
		opakované návštevy v ohnisku	10
		počet vyšetrených osôb	1973
		zvýšený zdravotný dozor	20
		lekársky dohľad	0
		iné protiepidemické opatrenia	28
		spolu:	2647
2.	Odber vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie (okrem NN):	vzorky biologického materiálu celkom	28
		vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia:	823
		Voda	7
		potraviny	0
		Iné	0
		spolu:	858
3.	Doplňovanie epidemiologických údajov k spracovaniu nákaz, ev. analýz	z chorobopisov	650
		zo zdravotných záznamov	80
		z laboratórnych protokolov	922
		Iné	0
		spolu:	1652
4.	Imunizačný program	metodické návštevy lekárov	26
		kontrola očkovania (počet očkovaných)	9879
		kontrola skladovania očkovacích látok	26
		prejednanie neúčasti na očkovaní	8
		priestupkové konanie	0
		Iné	0
		spolu:	9939
5.	Práca v EPIS-e	preberanie hlásení (OKM,NRC,PZS,	705

		prípady z iných RÚVZ)	
		zadávanie prípadov	1973
		kontrola a uzatváranie prípadov	1973
		spracovanie dotazníkov k epidémii	9
		SRV	12
		Chrípka	52
		spolu:	4724
6.	Analýza epidemiologickej situácie (uviest' počet)	denná	252
		týždenná	52
		mesačná	12
		ročná	1
		na požiadanie	16
		príprava podkladov	10
		spolu:	343
7.	poradenstvo a podávanie informácii	v zdravotníctve	38
		v ohniskách rodinných	544
		v ohniskách kolektívnych	72
		pre verejnosť	0
		v médiach	1
		Iné	0
		spolu:	655
8.	Odborné analýzy (okrem uvedených v bode 6.)	správa	0
		rozbor	0
		podklad	0
		stanovisko	0
		spolu:	0
9.	Prednášková činnosť	prednášky pre verejnosť	3
		prednášky pre ZP	0
		spolu:	3
10.	Publikácie pre	1. autor	0

	verejnost' (uviest' miesto a názov v prílohe)	spoluautor spolu:	0 0
11.	Publikačná činnosť v odborných a vedeckých časopisoch (uviest' názov a miesto v prílohe)	1. autor spoluautor vypísať názov a miesto* spolu:	0 0 0 0
12.	Účasť na konferenciách (uviest' miesto a názov v prílohe)	Aktívna Pasívna vypísať názov a miesto* spolu:	0 8 uvedené v aktivitách epid. odd.(bod VI.) 8
13.	Práca na osobitných štúdiách a programoch (názov programu v prílohe)	príprava zadania zber podkladov sumarizácia Analýza iné (príprava) *názov projektu: "Prevalenčné sledovanie NN a užívanie ATB" „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ Spolu:	2 2 2 0 0 6
14.	Vydané certifikáty (AIDS), medzinárodný očkovací preukaz, osvedčenie o odbornej spôsobilosti		0

Odbor/oddelenie epidemiológie			
15.	Plánovaný ŠZD v ZZ - kontrola HER a BOT	kontroly pracoviska opakované návštevy odber vzoriek zo sterilných materiálov odber vzoriek z prostredia	25 0 318 500

		odber vzoriek z ovzdušia	0
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	0
		odber iných vzoriek	0
		počet testovaných HVS	0
		počet testovaných AUT	6
		počet testovaných EO	0
		počet testovaných FS	0
		iná sterilizačná technika	0
		spolu:	849
16.	NN – cieľná kontrola HER a BOT v súvislosti s výskytom NN	kontroly pracoviska	0
		opakované návštevy	0
		odber vzoriek zo sterilných materiálov	0
		odber vzoriek z prostredia	0
		odber vzoriek z ovzdušia	0
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	0
		odber iných vzoriek	0
		počet testovaných HVS	0
		počet testovaných AUT	0
		počet testovaných EO	0
		počet testovaných FS	0
		iná sterilizačná technika	0
		spolu:	0
17.	Epid. vyšetovanie v súvislosti s chorobou z povolania	počet osôb	0
18.	Posudková činnosť	štúdie projektov	0
		konzultácie	0
		spracovanie	0
		kolaudácia	0
		vydanie posudkov	0

		spolu:	0
19.	Podnety a sťažnosti	Počet	1
20.	Sankcie	Počet	0
21.	Rozhodnutia	Počet	57
22.	Odvolania	Počet	0

Aktivity odd. epidemiológie v r. 2017 :

	Termín	Miesto konania	Názov podujatia	Účast' aktívna/pasívna	Pracovníčky
1.	13.2.- 15.2.2017	Bratislava	Tematický kurz	pasívna	Ižariková
2.	21.3.2017	Bratislava	Konzultačný deň NRC	pasívna	Mravcová
3.	12.4.2017	Banská Bystrica	Školenie k projektu – Bodová prevalenčná štúdia NN a spotreby ATB v európskych nemocniciach	pasívna	Mravcová, Ižariková
4.	24.4.2017	Tále	Červenkové dni preventívnej medicíny	pasívna	Mravcová
5.	28.9.2017	Žilina	Vakcinologický kongres	pasívna	Ižariková
6.	10.10.- 11.10.2017	Tále	Odborná konferencia – Surveillance NN	pasívna	Mravcová, MUDr.Guráňová, Ižariková

VÝSKYT VYBRANÝCH PRENOSNÝCH OCHORENÍ V OKRESE LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ ZA POSLEDNÝCH 10 ROKOV

dg	Názov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A02	a	151	107	150	82	52	58	79	118	137	88
	r	206,03	146,10	204,77	112,92	71,63	79,90	108,95	162,87	189,11	121,47
A02N	a	1	1	0	0	3	1	0	1	0	1
	r	1,36	1,37	0,00	0,00	4,13	1,38	0,00	1,38	0,00	1,38
A03	a	8	2	14	25	20	8	2	2	0	15
	r	10,92	2,73	19,11	34,43	27,55	11,02	2,76	2,76	0,00	20,71
A03N	a	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0
	r	0,00	0,00	0,00	1,38	0,00	2,76	0,00	0,00	0,00	0,00
A040	a	2	14	34	36	53	44	13	15	18	15
	r	2,73	19,12	46,41	49,57	73,01	60,61	17,93	20,70	24,85	20,71
A045	a	138	168	207	218	275	238	166	147	216	163
	r	188,30	229,39	282,58	300,20	378,83	327,86	228,92	202,90	298,15	225,00
A046	a	1	4	0	1	2	0	0	2	0	5
	r	1,36	5,46	0,00	1,38	2,76	0,00	0,00	2,76	0,00	6,90
A048	a	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	r	35,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A05	a	0	3	0	9	0	0	0	0	0	0
	r	0,00	4,10	0,00	12,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A07	a	3	1	6	0	0	1	1	2	1	0
	r	4,09	1,37	8,19	0,00	0,00	1,38	1,38	2,76	1,38	0,00
A08	a	129	44	188	159	99	97	80	134	264	44
	r	176,02	60,08	256,64	218,95	136,38	133,62	110,33	184,96	364,41	60,73
A09	a	5	2	12	24	0	1	0	5	0	16
	r	6,82	2,73	16,38	33,05	0,00	1,38	0,00	6,90	0,00	22,09
A27	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	1,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38
A370	a	0	4	1	0	2	4	14	4	4	5
	r	0,00	5,46	1,37	0,00	2,76	5,51	19,31	5,52	5,52	6,90
A38	a	9	1	11	1	2	8	2	15	52	31
	r	12,28	1,37	15,02	1,38	2,76	11,02	2,76	20,70	71,78	42,79
A39	a	4	2	0	1	1	0	0	0	0	3
	r	5,46	2,73	0,00	1,38	1,38	0,00	0,00	0,00	0,00	4,14
A410	a	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0
	r	1,36	1,37	0,00	1,38	0,00	1,38	0,00	0,00	0,00	0,00
A415	a	3	3	3	1	2	0	1	0	5	1
	r	4,09	4,10	4,10	1,38	2,76	0,00	1,38	0,00	6,90	1,38
A418	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	1,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38
A419	a	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,76	2,76	2,76	0,00
A69	a	1	10	7	2	2	1	0	1	5	2
	r	1,36	13,65	9,56	2,75	2,76	1,38	0,00	1,38	6,90	2,76
A81	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	r	0,00	0,00	1,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A84	a	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0
	r	0,00	0,00	0,00	1,38	0,00	1,38	0,00	0,00	1,38	0,00
A87	a	3	0	2	2	3	0	1	2	3	3
	r	4,09	0,00	2,73	2,75	4,13	0,00	1,38	2,76	4,14	4,14

B01	a	252	145	303	524	98	438	185	681	589	285
	r	343,84	197,99	413,63	721,58	135,00	603,37	255,13	939,96	813,02	393,40
B02	a	20	133	121	109	90	92	97	95	82	72
	r	27,29	181,60	165,18	150,10	123,98	126,74	133,77	131,12	113,19	99,38
B15	a	5	11	8	1	0	0	1	1	0	2
	r	6,82	15,02	10,92	1,38	0,00	0,00	1,38	1,38	0,00	2,76
B16	a	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0
	r	1,36	0,00	1,37	1,38	0,00	1,38	0,00	1,38	0,00	0,00
B182	a	3	5	5	1	0	2	0	1	0	1
	r	4,09	6,83	6,83	1,38	0,00	2,76	0,00	1,38	0,00	1,38
B26	a	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	1,38	4,14	0,00
B27	a	1	3	2	3	6	4	7	7	6	7
	r	1,36	4,10	2,73	4,13	8,27	5,51	9,65	9,66	8,28	9,66
B58	a	6	2	2	6	0	1	5	2	1	1
	r	8,19	2,73	2,73	8,26	0,00	1,38	6,90	2,76	1,38	1,38
B86	a	8	25	24	21	41	14	35	96	64	65
	r	10,92	34,14	32,76	28,92	56,48	19,29	48,27	132,51	88,34	89,72
G00	a	3	0	1	2	1	1	1	0	1	1
	r	4,09	0,00	1,37	2,75	1,38	1,38	1,38	0,00	1,38	1,38
G61	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	0,00	1,38
G630	a	2	3	0	1	2	0	2	0	2	0
	r	2,73	4,10	0,00	1,38	2,76	0,00	2,76	0,00	2,76	0,00
M012	a	0	6	0	0	0	0	0	2	0	0
	r	0,00	8,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,76	0,00	0,00
Z203	a	30	31	24	42	49	41	46	27	28	31
	r	40,93	42,33	32,76	57,84	67,50	56,48	63,44	37,27	38,65	42,79

VÝSKYT VYBRANÝCH PRENOSNÝCH OCHORENÍ A POROVNÁVACIE INDEXY V OKRESE LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

Nahlásené v 2017
roku:
Report: Vybrané diagnózy
Okres: Liptovský Mikuláš

DIAGNÓZA	2017	2016	INDEX 2017/2016	PRIEMER 2012-2016	Index 2017/P	CHOROBNOSŤ 2017	PRIEMER ch.2012- 2016
	Abs.Hod	Abs.Hod					
A02	88	137	0,64	88,8	0,99	121,47	122,45
A02N	1	0	0,00	1	1,00	1,38	1,38
A03	15	0	0,00	6,4	2,34	20,71	8,83
A03N	0	0	0,00	0,4	0,00	0,00	0,55
A040	15	18	0,83	28,6	0,52	20,71	39,44
A045	163	216	0,75	208,4	0,78	225,00	287,37
A046	5	0	0,00	0,8	6,25	6,90	1,10
A07	0	1	0,00	1	0,00	0,00	1,38
A08	44	264	0,17	134,8	0,33	60,73	185,88
A09	16	0	0,00	1,2	13,33	22,09	1,65
A27	1	0	0,00	0	0,00	1,38	0,00
A370	5	4	1,25	5,6	0,89	6,90	7,72
A38	31	52	0,60	15,8	1,96	42,79	21,79

A39	3	0	0,00	0,2	15,00	4,14	0,28
A410	0	0	0,00	0,2	0,00	0,00	0,28
A415	1	5	0,20	1,6	0,63	1,38	2,21
A418	1	0	0,00	0	0,00	1,38	0,00
A419	0	2	0,00	1,2	0,00	0,00	1,65
A69	2	5	0,40	1,8	1,11	2,76	2,48
A84	0	1	0,00	0,4	0,00	0,00	0,55
A87	3	3	1,00	1,8	1,67	4,14	2,48
B01	285	589	0,48	398,2	0,72	393,40	549,10
B02	72	82	0,88	91,2	0,79	99,38	125,76
B15	2	0	0,00	0,4	5,00	2,76	0,55
B16	0	0	0,00	0,4	0,00	0,00	0,55
B182	1	0	0,00	0,6	1,67	1,38	0,83
B26	0	3	0,00	1	0,00	0,00	1,38
B27	7	6	1,17	6	1,17	9,66	8,27
B58	1	1	1,00	1,8	0,56	1,38	2,48
B86	65	64	1,02	50	1,30	89,72	68,95
G00	1	1	1,00	0,8	1,25	1,38	1,10
G61	1	0	0,00	0,2	5,00	1,38	0,28
G630	0	2	0,00	1,2	0,00	0,00	1,65
M012	0	0	0,00	0,4	0,00	0,00	0,55
Z203	31	28	1,11	38,2	0,81	42,79	52,68

PRENOSNÉ OCHORENIA VO VYBRANOM OKRESE LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ PODĽA POHLAVIA

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A02	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
A020	a	40	43	83
	r	113,98	115,12	114,57
A021	a	1	1	2
	r	2,85	2,68	2,76
A022	a	1	2	3
	r	2,85	5,35	4,14
A031	a	5	7	12
	r	14,25	18,74	16,56
A033	a	0	3	3
	r	0,00	8,03	4,14
A040	a	9	6	15
	r	25,65	16,06	20,71
A045	a	85	78	163
	r	242,21	208,82	225,00
A046	a	2	3	5
	r	5,70	8,03	6,90
A047	a	12	15	27
	r	34,19	40,16	37,27
A080	a	21	19	40
	r	59,84	50,87	55,21
A081	a	2	1	3
	r	5,70	2,68	4,14

A082	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
A09	a	2	14	16
	r	5,70	37,48	22,09
A279	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
A282	a	1	3	4
	r	2,85	8,03	5,52
A370	a	4	1	5
	r	11,40	2,68	6,90
A371	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
A38	a	19	12	31
	r	54,14	32,13	42,79
A390	a	2	1	3
	r	5,70	2,68	4,14
A415	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
A418	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
A46	a	8	12	20
	r	22,80	32,13	27,61
A510	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
A515	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
A530	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
A549	a	4	4	8
	r	11,40	10,71	11,04
A562	a	16	15	31
	r	45,59	40,16	42,79
A590	a	0	5	5
	r	0,00	13,39	6,90
A600	a	0	2	2
	r	0,00	5,35	2,76
A630	a	1	3	4
	r	2,85	8,03	5,52
A692	a	1	1	2
	r	2,85	2,68	2,76
A879	a	3	0	3
	r	8,55	0,00	4,14
B019	a	153	132	285
	r	435,98	353,39	393,40
B020	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
B023	a	1	3	4
	r	2,85	8,03	5,52
B028	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
B029	a	28	38	66
	r	79,79	101,73	91,10
B083	a	5	2	7
	r	14,25	5,35	9,66
B15	a	2	0	2
	r	5,70	0,00	2,76
B182	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38

B279	a	3	4	7
	r	8,55	10,71	9,66
B589	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
B779	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
B80	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
B850	a	2	3	5
	r	5,70	8,03	6,90
B86	a	34	31	65
	r	96,89	82,99	89,72
G001	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
G61	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
J10	a	1	1	2
	r	2,85	2,68	2,76
J157	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
N30	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
N390	a	1	2	3
	r	2,85	5,35	4,14
P391	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
T814	a	0	1	1
	r	0,00	2,68	1,38
Z203	a	8	23	31
	r	22,80	61,57	42,79
Z21	a	1	0	1
	r	2,85	0,00	1,38
Z225	a	0	3	3
	r	0,00	8,03	4,14
Z228	a	20	19	39
	r	56,99	50,87	53,83

PRENOSNÉ OCHORENIA V OKRESE LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ PODĽA DIAGNÓZ A SEZONALITY

Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
A02	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
A020	0	3	1	6	13	6	11	8	18	9	7	0	82
A021	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2
A022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
A031	1	0	4	6	0	0	0	0	0	1	0	0	12

A033	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	3
A040	1	1	2	1	2	0	1	1	0	2	1	3	15
A045	4	8	16	10	26	34	18	10	8	12	9	8	163
A046	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	5
A047	4	5	2	2	0	2	5	0	1	0	4	5	30
A080	5	8	7	1	3	5	3	2	3	0	1	3	41
A081	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	3
A082	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
A09	0	0	0	0	0	0	0	15	0	1	0	0	16
A279	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A282	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	4
A370	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3
A371	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A38	2	1	6	1	0	2	2	0	5	1	3	6	29
A390	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	3
A415	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A418	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A46	3	2	1	4	0	1	1	0	4	2	1	2	21
A510	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
A515	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A549	0	0	0	0	1	2	0	3	1	0	0	1	8
A562	2	0	2	4	2	3	2	1	5	5	1	2	29
A590	1	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	5
A600	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
A630	0	1	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4
A692	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
A879	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3
B019	15	16	53	44	72	41	24	1	3	1	2	2	274
B020	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
B023	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	4
B028	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2
B029	6	1	8	6	2	3	3	0	9	5	12	7	62
B083	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	0	0	7
B15	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
B182	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B279	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	6
B589	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B779	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B850	0	1	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	5
B86	4	6	5	2	5	2	4	2	6	13	6	5	60
G001	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
G61	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
J10	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
N30	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
N390	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	3
P391	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
T814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Z203	2	3	1	1	1	1	3	6	1	8	3	0	30
Z225	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Z228	1	0	1	0	0	0	6	5	5	9	7	5	39

Epidémie alimentárnych nákaz - rodinné a iné menšie (2-5 prípadov) okres Liptovský Mikuláš, r.2017

Dg.			Počet epidémii	Počet prípadov	Počet hospitalizovaných	Počet úmrtí
	A02	S.enteritidis	3	11	0	0
Kampylobakter	A04.5	Campylobacter jejuni	14	28	2	0
Listéria	A32	Listéria monocytogenes	0	0	0	0
		Iné listérie	0	0	0	0
Yersinia	A04.6	Yersinia enterocolitica	1	2	0	0
Escherichia coli (patogénna)	A04.4	Verotoxín produkujúca E. coli (VTEC)	0	0	0	0
Bacillus	A05.4	B. cereus	0	0	0	0
		Iný bacillus	0	0	0	0
Stafylokokové enterotoxíny	A05.0		0	0	0	0
Clostridium	A05.1	Cl. Botulinum	0	0	0	0
	A05.2	Cl. perfringens	0	0	0	0
		Iné clostrídium	0	0	0	0
Iné bakteriálne agens	A23	Brucella	0	0	0	0
	A03	Shigella	0	0	0	0
	A04.8	Iné bakteriálne agens	0	0	0	0
Parazity	B75	Trichinella	0	0	0	0
	A07.1	Giardia	0	0	0	0
	A07.2	Cryptosporidium	0	0	0	0
		Anisakis	0	0	0	0
		Iné parazity	0	0	0	0
Vírusy	A08.1	Norovirus	0	0	0	0
	B15	Hepatitída A	0	0	0	0
	A08 0,2,3,4.8	Iné vírusy	4	6	5	0
Iné agens		Histamín	0	0	0	0
		Morské biotoxíny	0	0	0	0
		Iné agens	0	0	0	0
Neznámy agens	A09		0	0	0	0

PRENOSNÉ OCHORENIA PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A DIAGNÓZ VO VYBRANOM OKRESE ZA ROK 2017

Diagnóza/Veková skupina	0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	LM
A02	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,25	1,38
A020	a	5	10	9	10	8	5	4	11	5	9	7
	r	769,23	374,67	263,16	304,14	227,99	116,44	38,02	95,25	49,88	86,47	57,78

A021	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,61	8,25	2,76
A022	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	3
	r	0,00	0,00	29,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,61	8,25	4,14
A031	a	0	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	12
	r	0,00	149,87	116,96	121,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,56
A033	a	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	29,24	30,41	0,00	0,00	9,51	0,00	0,00	0,00	0,00	4,14
A040	a	5	9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	15
	r	769,23	337,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,25	20,71
A045	a	15	33	35	19	13	7	9	13	5	4	10	163
	r	2307,69	1236,42	1023,39	577,86	370,48	163,02	85,55	112,57	49,88	38,43	82,54	225,00
A046	a	0	2	0	0	0	0	1	1	1	0	0	5
	r	0,00	74,93	0,00	0,00	0,00	0,00	9,51	8,66	9,98	0,00	0,00	6,90
A047	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	23	27
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,98	28,82	189,85	37,27
A080	a	3	19	8	3	0	0	1	4	2	0	0	40
	r	461,54	711,88	233,92	91,24	0,00	0,00	9,51	34,64	19,95	0,00	0,00	55,21
A081	a	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	3
	r	0,00	37,47	0,00	0,00	0,00	46,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,14
A082	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	29,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38
A09	a	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	12	16
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	46,58	0,00	0,00	19,95	0,00	99,05	22,09
A279	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,25	1,38
A282	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,51	0,00	9,98	0,00	16,51	5,52
A370	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	3	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,51	0,00	0,00	9,61	24,76	6,90
A371	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	29,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38
A38	a	0	5	14	9	2	1	0	0	0	0	0	31
	r	0,00	187,34	409,36	273,72	57,00	23,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	42,79
A390	a	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	3
	r	153,85	0,00	29,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,61	0,00	4,14
A415	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,61	0,00	1,38
A418	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,25	1,38
A46	a	0	0	0	0	0	0	0	0	2	9	9	20
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19,95	86,47	74,29	27,61
A510	a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38
A515	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,51	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38
A530	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,66	0,00	0,00	0,00	1,38
A549	a	0	0	0	0	1	3	4	0	0	0	0	8
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	28,50	69,86	38,02	0,00	0,00	0,00	0,00	11,04
A562	a	0	0	0	0	4	8	14	1	4	0	0	31
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	113,9	186,3	133,0	8,66	39,9	0,00	0,00	42,79

					9	1	8		0				
A590	a	0	0	0	0	0	2	2	0	0	1	5	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19,01	17,32	0,00	0,00	8,25	6,90	
A600	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,66	9,98	0,00	0,00	2,76	
A630	a	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	4	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	28,50	0,00	28,52	0,00	0,00	0,00	5,52	
A692	a	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23,29	0,00	8,66	0,00	0,00	2,76	
A879	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	3	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,51	0,00	9,98	0,00	4,14	
B019	a	12	117	107	28	12	1	4	4	0	0	285	
	r	1846,15	4383,66	3128,65	851,58	341,98	23,29	38,02	34,64	0,00	0,00	393,40	
B020	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,25	1,38	
B023	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	4	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,61	24,76	5,52	
B028	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,25	1,38	
B029	a	0	0	0	2	2	4	8	4	8	12	26	
	r	0,00	0,00	0,00	60,83	57,00	93,15	76,05	34,64	79,80	115,30	214,61	
B083	a	0	5	1	1	0	0	0	0	0	0	7	
	r	0,00	187,34	29,24	30,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,66	
B15	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,51	8,66	0,00	0,00	2,76	
B182	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,61	0,00	1,38	
B279	a	0	0	0	1	2	2	1	1	0	0	7	
	r	0,00	0,00	0,00	30,41	57,00	46,58	9,51	8,66	0,00	0,00	9,66	
B589	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,51	0,00	0,00	0,00	1,38	
B779	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
	r	0,00	37,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	
B80	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
	r	0,00	37,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	
B850	a	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	5	
	r	0,00	0,00	87,72	60,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,90	
B86	a	2	9	15	16	8	5	3	2	3	1	65	
	r	307,69	337,20	438,60	486,62	227,99	116,44	28,52	17,32	29,93	9,61	89,72	
G001	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	
G61	a	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	
	r	0,00	0,00	0,00	30,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	
J10	a	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	28,50	0,00	0,00	8,66	0,00	0,00	2,76	
J157	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	
	r	0,00	0,00	29,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	
N30	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,51	0,00	0,00	0,00	1,38	
N390	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24,76	4,14	
P391	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
	r	153,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	
T814	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,25	1,38	

Z203	a	0	2	4	2	0	2	5	5	4	4	3	31
	r	0,00	74,93	116,96	60,83	0,00	46,58	47,53	43,30	39,90	38,43	24,76	42,79
Z21	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,51	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38
Z225	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28,82	0,00	4,14
Z228	a	1	0	1	0	0	0	0	1	1	6	29	39
	r	153,85	0,00	29,24	0,00	0,00	0,00	0,00	8,66	9,98	57,65	239,37	53,83

Epidemiológia

okres Ružomberok

I. Demografické trendy

Demografické charakteristiky a ukazovatele zdravotného stavu za okresy Ružomberok a Liptovský Mikuláš

I. Údaje o počte a pohybe obyvateľov

Tabuľka č. 2 – Vekové zloženie obyvateľov okresu Ružomberok (k 31.12.2014)

vekové skupiny	muži	ženy	spolu
0	258	269	527
1 - 4	1151	1075	2 226
5 - 9	1399	1387	2 786
10 -14	1374	1415	2 789
15 - 19	1636	1648	3 284
20 -24	2074	2022	4 096
25 - 29	2127	2135	4 262

30 - 34	2393	2097	4 490
35 - 39	2419	2223	4 642
40 - 44	2144	2103	4 247
45 - 49	1846	1795	3 641
50 - 54	1940	2002	3 942
55 - 59	1991	2134	4 125
60 - 64	1876	2156	4 032
65 - 69	1334	1601	2 935
70 - 74	774	1202	1 976
75 - 79	542	990	1 532
80 - 84	331	753	1 084
85 - 89	140	415	555
90 - 94	55	149	204
95 - 99	6	16	22
100+	3	3	6
spolu	27813	29590	57403

Tabuľka č.3 – Index starnutia podľa územia

Okres	Index starnutia									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liptovský Mikuláš										
spolu	135,88	142,68	148,61	155,93	161,92	167,19	101,1	104,3	107,6	112,2
muži	86,49	90,19	93,72	98,72	102,88	107,33	72,4	75,4	78,8	82,3
ženy	188,9	198,2	207,04	216,96	224,65	230,46	131,7	135,2	137,9	143,9
Ružomberok										
spolu	114,83	121,21	128,22	134,46	139,65	146,5	87,4	91,1	95,8	99,8
muži	74,83	78,29	82,98	87,98	91,83	97,35	64,3	68,2	72,5	76,2
ženy	154,08	163,33	173,04	180,26	186,45	194,75	110,5	114	119,4	123,7

Tabuľka č.4 – Priemerný vek podľa územia

Okres	Priemerný vek									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liptovský Mikuláš										
spolu	38,6	38,88	39,17	39,46	39,73	40	40,4	40,7	41	41,4
muži	36,8	37,06	37,32	37,6	37,87	38,18	38,6	38,8	39,2	39,5
ženy	40,29	40,58	40,9	41,21	41,47	41,71	42,2	42,5	42,7	43,1
Ružomberok										
spolu	37,54	37,83	38,1	38,37	38,61	38,92	39,5	39,8	40,1	40,4
muži	35,97	36,26	36,53	36,82	37,04	37,37	37,9	38,2	38,1	38,8
ženy	39,02	39,3	39,6	39,83	40,08	40,38	41	41,3	41,6	41,9

Tabuľka č.5 – Mŕtvorodenosť, dojčenecká, novorodenecká a perinatálna úmrtnosť v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok

Rok	Okres Liptovský Mikuláš				Okres Ružomberok			
	mŕtvoro- denosť	dojčenecká úmrtnosť	novoro- denecká úmrtno- sť	perinatálna a úmrtnosť	mŕtvoro- denosť	dojčene- cká úmrtno- sť	novorode- necká umrtnosť	perinatálna úmrtnosť
2004	4,59	7,68	3,07	6,12	0,00	3,3	1,65	1,65
2014	0,00	3,20	1,60	1,60	3,78	9,49	7,59	5,67

Tabuľka č.6 - Dojčenecká a novorodenecká úmrtnosť v okresoch L. Mikuláš, Ružomberok a v SR

Rok	Okres L. Mikuláš		Okres Ružomberok		SR	
	dojčenecká úmrtnosť	novoroden- úmrtnosť	dojčenecká úmrtnosť	novoroden. úmrtnosť	dojčenecká úmrtnosť	novoroden.ú- mrtnosť
2004	7,68	3,07	3,30	1,65	6,79	3,93
2014	3,2	1,6	9,49	7,59	5,78	3,31

Tabuľka č.7 - Mŕtvorodenosť v okresoch L.Mikuláš, Ružomberok a SR

Rok	Abs.	na 1000 živorod.	Abs.	na 1000 živorod.	Abs.	na 1000 živorod.
	Okres Liptovský Mikuláš		Okres Ružomberok		SR	
2004	3	4,59	0	0,00	211	3,9
2014	0	0,00	2	3,78	166	3,01

Tabuľka č 8 - Hrubá miera úmrtnosti

Rok	SR	LM - okres	LM – mesto	<u>RK - okres</u>	<u>RK - mesto</u>
2004	9,63	10,19	7,28	10,59	8,71
2014	9,48	9,20	6,80	10,50	8,70

Tabuľka č. 9 – Stredná dĺžka života v krajinách EÚ/podľa pohlavia (muži)

krajiny EÚ/roky	muži											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU (27 krajín)	:	74.5	74.7	75.2	75.4	75.8	76.1	76.4	76.6	77.0	77.4	77.5
Belgicko	74.9	75.1	75.3	76.0	76.2	76.6	77.1	76.9	77.3	77.5	78.0	77.8
Bulharsko	68.6	68.8	68.9	69.0	69.0	69.2	69.5	69.8	70.2	70.3	70.7	70.9
Česko	72.0	72.1	72.0	72.5	72.9	73.5	73.8	74.1	74.3	74.5	74.8	75.1
Dánsko	74.7	74.8	75.0	75.4	76.0	76.1	76.2	76.5	76.9	77.2	77.8	78.1
Nemecko	75.6	75.7	75.8	76.5	76.7	77.2	77.4	77.6	77.8	78.0	78.4	78.6
Estónsko	65.2	65.6	66.4	66.7	67.6	67.6	67.5	68.9	70.0	70.9	71.4	71.4
Írsko	74.5	75.0	75.7	76.1	76.7	76.9	77.3	77.9	77.8	78.5	78.6	78.7
Španielsko	76.3	76.4	76.4	77.0	77.0	77.8	77.9	78.3	78.8	79.2	79.5	79.5
Francúzsko	75.5	75.7	75.7	76.7	76.7	77.3	77.6	77.8	78.0	78.2	78.7	78.7
Chorvátsko	70.9	71.0	71.0	71.8	71.7	72.4	72.2	72.3	72.8	73.4	73.8	73.9
Taliansko	77.2	77.4	77.3	78.0	78.1	78.6	78.8	78.9	79.1	79.5	79.7	79.8

Cyprus	76.6	76.4	76.8	76.5	76.5	78.1	77.6	78.2	78.5	79.2	79.3	78.9
Lotyšsko	:	64.4	65.3	65.6	64.9	65.0	65.3	66.5	67.5	67.9	68.6	68.9
Litva	65.9	66.1	66.4	66.2	65.2	65.0	64.5	65.9	67.1	67.6	68.1	68.4
Luxembursko	75.1	74.6	74.8	76.0	76.7	76.8	76.7	78.1	78.1	77.9	78.5	79.1
Maďarsko	68.2	68.3	68.4	68.7	68.7	69.2	69.4	70.0	70.3	70.7	71.2	71.6
Malta	76.6	76.3	76.4	77.4	77.3	77.0	77.5	77.1	77.9	79.3	78.6	78.6
Holandsko	75.8	76.0	76.3	76.9	77.2	77.7	78.1	78.4	78.7	78.9	79.4	79.3
Rakúsko	75.6	75.8	75.9	76.4	76.6	77.1	77.4	77.7	77.6	77.8	78.3	78.4
Poľsko	70.0	70.3	70.5	70.6	70.8	70.9	71.0	71.3	71.5	72.1	72.6	72.7
Portugalsko	73.6	73.9	74.2	75.0	74.9	75.5	75.9	76.2	76.5	76.8	77.3	77.3
Rumunsko	67.5	67.4	67.9	68.5	68.9	69.5	69.9	69.9	69.9	70.2	71.1	71.0
Slovinsko	72.3	72.6	72.5	73.5	73.9	74.5	74.6	75.5	75.9	76.4	76.8	77.1
Slovensko	69.5	69.8	69.8	70.3	70.2	70.4	70.6	70.9	71.4	71.8	72.3	72.5
Fínsko	74.6	74.9	75.1	75.4	75.6	75.9	76.0	76.5	76.6	76.9	77.3	77.7
Švédsko	77.6	77.7	78.0	78.4	78.5	78.8	79.0	79.2	79.4	79.6	79.9	79.9
Spojené kráľovstvo	75.8	76.0	76.2	76.8	77.0	77.3	77.6	77.7	78.3	78.6	79.0	79.1
Island	78.3	78.6	79.5	78.9	79.6	79.5	79.6	80.0	79.8	79.8	80.7	81.6
Lichtenštajnsko	76.3	77.1	78.4	78.6	77.4	78.9	79.1	80.0	79.5	79.5	79.5	79.7
Nórsko	76.2	76.4	77.1	77.6	77.8	78.2	78.3	78.4	78.7	79.0	79.1	79.5
Švajčiarsko	77.5	77.9	78.0	78.6	78.7	79.2	79.5	79.8	79.9	80.3	80.5	80.6
Čierna Hora	:	:	:	:	71.4	71.5	72.1	72.8	72.9	73.6	73.4	74.3
Macedónsko	70.9	70.6	70.9	71.5	71.6	71.7	71.8	72.4	72.3	72.9	73.1	73.0
Srbsko	69.6	69.7	69.9	70.0	70.2	70.8	70.9	71.3	71.4	71.8	72.0	72.3
Turecko	:	:	:	:	:	:	:	:	73.3	74.2	74.4	74.8
Ruská federácia	:	:	:	:	:	60.4	61.4	61.8	62.8	:	:	:
Ukrajina	:	:	:	:	:	62.3	61.8	62.3	:	65.2	66.0	66.1
Ázerbájdžán	:	:	:	:	:	70.1	70.1	71.1	71.4	71.2	:	71.6

Tabuľka č. 10 - Stredná dĺžka života v krajinách EU/podľa pohlavia (ženy)

krajiny EU/roky	ženy											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU (27 krajín)	:	80.9	80.8	81.5	81.5	82.0	82.2	82.4	82.6	82.9	83.2	83.1
Belgicko	81.2	81.2	81.1	81.9	81.9	82.3	82.6	82.6	82.8	83.0	83.3	83.1

Bulharsko	75.4	75.5	75.9	76.2	76.2	76.3	76.6	77.0	77.4	77.4	77.8	77.9
Česko	78.5	78.7	78.6	79.1	79.2	79.9	80.2	80.5	80.5	80.9	81.1	81.2
Dánsko	79.3	79.4	79.8	80.2	80.5	80.7	80.6	81.0	81.1	81.4	81.9	82.1
Nemecko	81.4	81.3	81.3	81.9	82.0	82.4	82.7	82.7	82.8	83.0	83.2	83.3
Estónsko	76.5	77.2	77.2	78.0	78.2	78.6	78.9	79.5	80.3	80.8	81.3	81.5
Írsko	79.9	80.4	80.7	81.1	81.3	81.7	82.1	82.4	82.7	83.1	83.0	83.2
Španielsko	83.2	83.3	83.0	83.7	83.6	84.4	84.4	84.6	85.0	85.5	85.6	85.5
Francúzsko	83.0	83.0	82.7	83.8	83.8	84.5	84.8	84.8	85.0	85.3	85.7	85.4
Chorvátsko	78.1	78.3	78.1	78.8	78.8	79.3	79.2	79.7	79.7	79.9	80.4	80.6
Taliansko	83.2	83.2	82.8	83.7	83.6	84.1	84.2	84.2	84.3	84.7	84.8	84.8
Cyprus	81.4	81.0	81.2	81.8	80.8	82.0	82.1	82.9	83.5	83.9	83.1	83.4
Lotyšsko	:	75.8	75.7	76.0	76.3	76.1	76.2	77.5	77.7	78.0	78.8	78.9
Litva	77.4	77.4	77.7	77.7	77.4	77.1	77.2	77.6	78.7	78.9	79.3	79.6
Luxembursko	80.7	81.5	80.8	82.4	82.3	81.9	82.2	83.1	83.3	83.5	83.6	83.8
Maďarsko	76.7	76.7	76.7	77.2	77.2	77.8	77.8	78.3	78.4	78.6	78.7	78.7
Malta	81.2	81.3	80.8	81.2	81.4	82.0	82.2	82.3	82.7	83.6	83.0	83.0
Holandsko	80.8	80.7	81.0	81.5	81.7	82.0	82.5	82.5	82.9	83.0	83.1	83.0
Rakúsko	81.7	81.7	81.5	82.1	82.2	82.8	83.1	83.3	83.2	83.5	83.8	83.6
Poľsko	78.4	78.8	78.8	79.2	79.3	79.7	79.8	80.0	80.1	80.7	81.1	81.1
Portugalsko	80.7	80.8	80.8	81.8	81.5	82.5	82.5	82.7	82.8	83.2	83.8	83.6
Rumunsko	74.9	74.7	75.1	75.5	75.7	76.2	76.9	77.2	77.4	77.5	78.2	78.1
Slovinsko	80.4	80.5	80.3	80.8	80.9	82.0	82.0	82.6	82.7	83.1	83.3	83.3
Slovensko	77.7	77.7	77.7	78.0	78.1	78.4	78.4	79.0	79.1	79.3	79.8	79.9
Fínsko	81.7	81.6	81.9	82.5	82.5	83.1	83.1	83.3	83.5	83.5	83.8	83.7
Švédsko	82.2	82.1	82.5	82.8	82.9	83.1	83.1	83.3	83.5	83.6	83.8	83.6
Spojené kráľovstvo	80.5	80.6	80.5	81.1	81.3	81.6	81.8	81.8	82.4	82.6	83.0	82.8
Island	83.2	82.5	82.5	83.2	83.5	82.9	83.4	83.3	83.8	84.1	84.1	84.3
Lichtenštajnsko	82.4	82.3	81.6	85.1	84.1	83.1	83.6	85.5	83.6	84.3	84.2	85.2
Nórsko	81.6	81.6	82.1	82.5	82.7	82.9	82.9	83.2	83.2	83.3	83.6	83.5
Švajčiarsko	83.2	83.2	83.2	83.8	84.0	84.2	84.4	84.6	84.6	84.9	85.0	84.9
Čierna Hora	:	:	:	:	77.0	76.6	77.2	78.1	77.6	78.5	78.9	78.4
Macedónsko	76.1	75.6	75.7	75.8	75.9	76.2	75.9	76.5	76.7	77.2	77.2	76.9
Srbsko	75.0	75.0	75.1	75.5	75.6	76.1	76.5	76.6	76.7	77.0	77.2	77.5
Turecko	:	:	:	:	:	:	:	:	78.8	79.4	79.8	80.5
Ruská federácia	:	:	:	:	:	73.2	73.9	74.2	74.7	:	:	:
Ukrajina	:	:	:	:	:	73.8	73.7	73.9	:	75.3	76.0	76.1

Ázerbájdžán	:	:	:	:	:	75.4	75.5	76.3	76.3	76.0	:	76.6
-------------	---	---	---	---	---	------	------	------	------	------	---	------

Tabuľka č.11 – Stredná dĺžka života (SDŽ) v rokoch 1995-1999 a v rokoch 2009/2013

roky	SR	okres LM	okres RK
SDŽ v rokoch 1995-1999	72,61	79,53	80,69
SDŽ v rokoch 2009-2013	72,08	67,47	71,75

II. Stručná epidemiologická charakteristika okresu

Epidemiologická situácia vo výskyte infekčných ochorení v okrese Ružomberok bola v roku 2017 naďalej priaznivá, aj keď sme zaznamenali nárast v hlásených infekčných ochoreniach (942/788). Tento nárast o 154 ochorení je spôsobený hlavne nárastom počtu varicelly, čo odráža zlepšenie hlásnej služby zo strany lekárov.

V priebehu roku sme zaznamenali 3 epidémie, z toho 2 malé rodinné epidémie a 1 epidémiu v kolektíve. V malých rodinných epidémiách bol pôvodca ochorenia 1x S.enteritidis a 1 x rotavírus. V epidémii v kolektíve detí MŠ bol pôvodcom ochorenia rotavírus.

Vo výskyte alimentárnych ochorení v tomto roku dominovali iné bakteriálne črevné infekcie (79 prípadov) a z nich kamylobakteriáza (42 ochorení), čo je pokles v porovnaní s rokom predchádzajúcim (42/59). Na druhom mieste vo výskyte alimentárnych ochorení evidujeme vírusové gastroenteritídy (77 prípadov), čo je rapidný pokles v porovnaní s rokom predchádzajúcim, kedy sme evidovali 170 ochorení. Pri alimentárnych ochoreniach sa v 54 prípadoch uplatnila salmonelóza, čo je pokles v porovnaní s rokom predchádzajúcim, kedy sme evidovali 79 ochorení.

V skupine hepatitíd sme v roku 2017 nezaznamenali žiadne ochorenia. Bolo hlásené jedno nové nosičstvo HBsAg.

V roku 2017 sme zaznamenali po jednom ochorení na pertussis a parapertussis. V roku predchádzajúcom sme vykazovali 2 ochorenia na pertussis, ochorenie na parapertussis sme nevykazovali.

U vzdušných nákaz ďalej pokračoval veľký nárast chorobnosti na varicellu (532/319).

Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky bola v tomto roku pomerne priaznivá. V priebehu sezóny sa objavovali len lokálne epidémie v kolektívoch predškolských a školských detí. V tomto roku bol zaznamenaný jeden prípad chrípky s potvrdeným vírusom chrípky typu B.

Vykazujeme 2 prípady Legionárskej choroby.

Zo skupiny zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou bolo v roku 2017 hlásených 22 prípadov Lymskej boreliózy, 5 prípadov Toxoplazmózy, 2 prípady Creutzfeldt-Jacobovej choroby a 1 prípad vírusovej encefalitídy prenášanej kliešťami. Pomerne rovnaký počet hlásených ohrození besnotou zaznamenávame aj v tomto roku (17/13).

Z neuroinfekcií sa v roku 2017 vyskytli 2 prípady nešpecifikovanej vírusovej meningitídy, 1 prípad nešpecifikovanej vírusovej encefalitídy a 3 prípady polyneuropatie pri infekčnom ochorení. Žiadne iné typy meningitídy neboli zaznamenané.

V roku 2017 bolo hlásených 24 prípadov pohlavných ochorení, čo je mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku (24/16). Z celkového počtu pohlavných ochorení je najviac 16 prípadov nešpecifikovaných chlamýdiových infekcií močovopohlavnej sústavy.

Zaznamenali sme 2 úmrtia na infekčnú chorobu (CJCH) v okrese Ružomberok.

III. Epidemiologická situácia v okrese Ružomberok

a.) Epidemiologická analýza jednotlivých skupín ochorení

A020 Salmonelová enteritída	54
A033 Šigelóza zapríčinená Shigella sonnei	2
A040 <u>Infekcia enteropatogénnymi Escherichia coli</u>	14
A045 Kampylobakteriálna enteritída	42
A046 Enteritída zapríčinená Yersinia enterocolitica	4
A047 Enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile	18
A048 Iné špecifikované bakteriálne infekcie	1
A071 Giardióza (lamblíaza)	3
A072 Kryptosporidióza	1
A080 Rotavírusová enteritída	59
A081 Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	11
A082 Adenovírusová enteritída	7
A150 Tuberkulóza pľúc potvrdená mikroskopiou spúta	3
A160 Tuberkulóza pľúc bakteriologicky a histologicky negatívna	2
A182 Tuberkulóza periférna lymfadenopatia	1

A282 Extraintestinálna yersinióza	7
A370 Divý kašeľ vyvolaný Bordetella pertussis	1
A371 Divý kašeľ vyvolaný Bordetella parapertussis	1
A38 Šarlach - scarlatina	6
A400 Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny A	2
A403 Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	1
A419 Nešpecifikovaná septikémia, septický šok	1
A46 Ruža - erysipelas	12
A481 Legionárska choroba	2
A515 Latentný včasný syfilis	1
A539 Nešpecifikovaný syfilis	1
A540 Gonokokové inf.dolných častí močovopohl.sústavy bez abscesu	1
A549 Nešpecifikovaná gonokoková infekcia	2
A562 Nešpecifikovaná chlamýdiová infekcia močovopohl. sústavy	16
A590 Urogenitálna trichomonóza	2
A600 Infekcia genitálií a močovopohlavného systému herpetickým vírusom	1
A692 Lymeská choroba	22
A810 Creuzfeldtova-Jakobova choroba	2
A849 Nešpecif.vírusová encefalitída prenášaná kliešťami	1
A86 Nešpecifikované vírusové encefalitídy	1
A879 Nešpecifikovaná vírusová meningitída	2
B019 Varicella bez komplikácie	532
B023 Zosterové choroby oka	2
B028 Zoster s inými komplikáciami	9
B029 Zoster bez komplikácie Zoster, NS	30
B083 Erythema infectiosum [piata choroba]	10
B269 Parotitída bez komplikácií	1
B279 Nešpecifikovaná infekčná mononukleóza	6

B54	Nešpecifikovaná malária	1
B589	Nešpecifikovaná toxoplazmóza	5
B779	Nešpecifikovaná askarióza	1
B80	Enterobióza - mrle, Oxyuriáza	1
B86	Svrab - scabies	4
G630	Polyneuropatia pri infekč. a parazit. chorobách zatriedených inde	3
J10	Chrípka vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky	1
J157	Pneumónia vyvolaná Mycoplasma pneumoniae	1
J160	Chlamýdiová pneumónia	3
M012	Artritída pri Lymeskej chorobe	6
Z203	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	17
Z21	Bezpríznakový stav infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti (HIV)	1
Z225	Nosič vírusovej hepatitídy	1
SPOLU:		942

III.1. Skupina alimentárnych infekcií

Brušný týfus a paratýfusy

A01

Za posledných 5 rokov nebolo hlásené žiadne ochorenie na túto diagnózu. Posledný prípad ochorenia bol hlásený v okrese v r. 1986. Neevidujeme žiadneho bacilonosiča brušného týfusu.

Iné infekcie salmonelami

A02

V roku 2017 bolo spolu hlásených 54 prípadov salmonelóz, čo je pokles ochorení oproti roku 2016, kedy sme evidovali 79 ochorení. Salmonelóza je na treťom mieste častosti výskytu hnačkových ochorení v okrese. 5-ročný priemer chorobnosti je 90,65/100 000.

Ochorenia boli v 50-tich prípadoch potvrdené kultivačným vyšetrením. Najväčší výskyt ochorení sme zaznamenali v mesiaci august – 12 prípadov a júl – 10 prípadov. Najviac postihnutou vekovou skupinou boli 1-4 roční a 5-9 roční, po 9 ochorení. Zaznamenali sme jednu rodinnú epidémiu v Ružomberku, kde ochoreli 3 členovia rodiny z 6-člennej rodiny. Zaznamenali sme 6 rodinných výskytov (3 x 2 prípady), ostatné ochorenia boli sporadické.

V rámci importovaných ochorení nevidujeme žiadne prípady.

Analýza podľa pôvodu ochorenia

Typ	OCHORENIE		SPOLU	
	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.
S.Enterica	1	1,85	1	1,85
S.Enteritidis	47	87,04	47	87,04
S.Infantis	1	1,85	1	1,85
S.Typhimurium	1	1,85	1	1,85
ZES-kult.nevyšetrený	4	7,41	4	7,41
SPOLU	54	100,0	54	100,0

Prehľad salmonelóz v epidemiologickej súvislosti v roku 2017

v okrese Ružomberok

P.č	obec	dátum výskytu	počet ochorení	sérotyp	faktor prenosu	typ výskytu
1	2	3	4	5	6	7
1.	Valaská Dubová	12.5.2017	2	S.enteritidis	vajíčka-kúpne	rodinný
2.	Lipt. Sliache	21.6.2017,27.6.2017	2	S. enteritidis	vajíčka-domáce	rodinný
3.	Komjatna	21.7.2017,24.7.2017	2	S.enteritidis	nezistený	rodinný

Bacilárna dyzentéria- šigelóza

A 03

V tomto roku evidujeme 2 ochorenia na Shigella sonnei. V roku 2016 sme toto ochorenie nezaznamenali. Jedná sa o dva rodinné prípady, kde ochorel 35-ročný otec a 2-ročný syn. Dieťa bolo hospitalizované na Detskom odd. ÚVN Ružomberok. U dieťaťa Shigella sonnei kultivačne potvrdená, otec vykázaný NZKLP. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť.

Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 1,39/100 000.

V roku 2017 bolo spolu hlásených 79 prípadov, čo je o 4 prípady menej ako v roku predchádzajúcom (83 prípadov).

Celkovo 76 prípadov bolo kultivačne potvrdených. Podľa etiologického agens bolo najviac ochorení 38 prípadov spôsobených *Campylobacter jejuni*, ďalších 14 ochorení spôsobili enteropatogénne *E. coli* (4xO126, 2xO119, 2xO128, 1xO26, 1xO55, 1xO86, 1xO111, 1xO114, 1xO44), 4 ochorenia spôsobila *Yersinia enterocolitica*, 1 prípad spôsobila *Klebsiella pneumoniae* a 1 prípad spôsobil *Campylobacter coli*. V 18 prípadoch bolo potvrdené ako etiologické agens *Clostridium difficile*. 3 prípady kampylobakteriôzy sme vykazovali NZKLP. Najviac postihnutou vekovou skupinou u enteropatogénnych *E. coli* boli 0-ročné deti (8 ochorení), u kampylobakteriôz 1-4 ročné deti (10 ochorení) a u *Clostridia difficile* najviac prípadov evidujeme u 65 a viac ročných (15 ochorení).

U kampylobakteriôz boli uvedené viaceré faktory prenosu: 9 x hydinové mäso, 7 x ovčí syr a syrové výrobky, 2 x mäsové výrobky, 1 x kontakt so zvieratom v chove, 1 x nepasterizované mlieko a 22 x sa nám faktor nepodarilo objasniť.

Analýza podľa pôvodu ochorenia :

TYP		Freq.	Perc.
Campylobacter coli	nešpecifikované	1	1,27
Campylobacter jejuni	nešpecifikované	38	48,10
Clostridium difficile	nešpecifikované	13	16,46
Clostridium difficile	produkujúci toxín A	1	1,27
Clostridium difficile	produkujúci toxín B	1	1,27
Clostridium difficile	produkujúci toxín A aj toxín B	3	3,80
E.coli/EPEC-enteropatogénne	O26	1	1,27
E.coli/EPEC-enteropatogénne	O44	1	1,27
E.coli/EPEC-enteropatogénne	O55	1	1,27
E.coli/EPEC-enteropatogénne	O86	1	1,27
E.coli/EPEC-enteropatogénne	O111	1	1,27
E.coli/EPEC-enteropatogénne	O114	1	1,27
E.coli/EPEC-enteropatogénne	O119	2	2,53

E.coli/EPEC- enteropatogénne	O126	4	5,06
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O128	2	2,54
Klebsiella pneumoniae	nešpecifikované	1	1,27
Yersinia enterocolitica	nešpecifikované	4	5,06
ZES-kult.nevyšetrený	nešpecifikované	3	3,80
SPOLU		79	100,0

Analýza kampylobakterií podľa faktora prenosu :

Faktor prenosu	počet
ovčí syr a syrové výrobky	7
hydínové mäso	9
kontakt so zvierat'om v chove	1
mäsové výrobky	2
nepasterizované mlieko	1
nezistený	22
Spolu:	42

Iné bakteriálne otravy potravinami

A 05

V roku 2017 sme nezaznamenali iné bakteriálne otravy potravinami. 5-ročný priemer chorobnosti je 0,70/100 000.

Iné protozoráne črevné choroby

A 07

V roku 2017 sme zaznamenali 4 ochorenia. V roku 2016 sme nezaznamenali žiadne ochorenie. Vykazujeme 3 prípady Giardiózy-lambliázy a 1 prípad Kryptosporidiózy. U lambliázy sme zaznamenali 1 x 2 rodinné prípady, kde ochoreli dvaja súrodenci. Ako faktor prenosu bol udaný kontakt s domácimi zvieratami (zajace, pes) a konzumácia ovocia a zeleniny zo záhrady. Podľa pohlavia ochoreli 2 muži a 2 ženy.

5-ročný priemer chorobnosti je 1,05/100 000.

Vírusové a inými organizmami vyvolané črevné infekcie

A 08

V tomto roku sme zaznamenali 77 prípadov vírusových infekcií, čo je pokles o 93 prípadov oproti roku 2016, kedy sme vykazovali 170 ochorení. 59 prípadov je rotavírusovej etiológie, 11 prípadov norovírusovej etiológie a 7 prípadov adenovírusovej etiológie.

5-ročný priemer chorobnosti je 177,83/100 000.

Táto diagnóza je v tomto roku na druhom mieste vo výskyte akútnych gastroenteritíd, hneď za inými črevnými bakteriálnymi infekciami. Najväčším podielom sa na vysokom počte ochorení podieľajú detskí pacienti, hlavne vo vekovej skupine 1-4 ročných. U väčšiny ochorení je faktor prenosu nezistený.

Zaznamenali sme jednu rodinnú epidémiu a jednu epidémiu v MŠ Stankovany s rotavírusovou etiológiou. Pri rotavírusovej enteritíde sme zaznamenali 3 x 2 prípady ochorenia v rodine, pri norovírusovej enteritíde 1 x 3 prípady a 1 x 2 prípady ochorenia v rodine a pri adenovírusovej enteritíde 1 x 2 prípady

ochorenia v rodine. Ostatné ochorenia boli sporadické. V jednom prípade išlo o importované ochorenie z Chorvátska.

Vzhľadom k tomu, že rotavírusová gastroenteritída je zaradená medzi ochorenia preventabilné očkovaním, v jednotlivých prípadoch pri spracovaní ohniska rotavírusovej infekcie bol zisťovaný aj údaj o očkovaní. V 3 prípadoch ochoreli zaočkované deti. V dvoch prípadoch 2-ročné deti (chlapec a dievča), ktoré boli riadne zaočkované 2 dávkami vakcíny Rotarix a v jednom prípade 8-ročný chlapec, ktorý bol v detstve zaočkovaný 2. dávkami vakcíny Rotarix.

Diagnóza	počet ochorení	%
A 080 Rotavírusová enteritída	59	76,6
A 081 Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	11	14,3
A 082 Adenovírusová enteritída	7	9,1
SPOLU	77	100

Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu

A 09

V roku 2017, tak ako aj v minulom roku nebolo ochorenie na túto diagnózu zaznamenané.

III.2. Skupina vírusových hepatítid

Zo skupiny vírusových hepatítid sme v tomto roku v okrese Ružomberok nezaznamenali žiadne ochorenia.

Zaznamenali sme jedno nosičstvo HBsAg.

Akútna hepatitída A

B 15

**V tomto roku sme nezaznamenali toto ochorenie, tak ako v roku predchádzajúcom.
5-ročný priemer je 0,35/100 000.**

Akútna hepatitída B

B 16

V roku 2017 sme nezaznamenali toto ochorenie. V predchádzajúcom roku sme evidovali 2 ochorenia na akútnu hepatitídu B bez agensu delta a bez pečenej kómy.

5-ročný priemer chorobnosti je 1,05/100 000.

Nosiči HBsAg

V r. 2017 sme zaznamenali jeden prípad nosičstva HBsAg. Bezpríznakové nosičstvo u 41-ročného muža bolo zistené pri predoperačnom vyšetrení krvi. V epid. anamnéze zistená v r. 1987 a 1988 sutúra veľkej reznej rany na ľavej ruke a v r. 1996 chirurgické vyberanie cysty zo sedacieho svalu. Protiepidemické opatrenia neboli nariadené, nakoľko menovaný žije sám a neudáva ani žiadne sexuálne kontakty.

Vyšetovanie HBsAg u tehotných:

V roku 2017 sme nevykazovali nové nosičstvo HBsAg u tehotnej ženy podobne ako v roku predchádzajúcom.

Prehľad o očkovaní zdravotníkov a žiakov SZŠ v okrese:

Očkovanie žiakov SZŠ a zdravotníkov je zabezpečené, avšak kontrola v zdravotnej dokumentácii je problematická vzhľadom na slobodnú voľbu lekárov.

Akútna hepatitídaC B171

V roku 2017 sme ochorenie nezaznamenali, podobne ako v predchádzajúcom roku.

Hepatitída non A non B B19

V tomto roku sme nezaznamenali žiadne nedodiferencované vírusové hepatitídy a to vďaka tomu, že v okrese máme diferenciálnu diagnostiku na dobre úrovni a výsledky sú nám k dispozícii do 24 hodín.

Chronická vírusová hepatitída typu C B182

V tomto roku sme nezaznamenali žiadny prípad, podobne ako v predchádzajúcom roku.
5-ročný priemer chorobnosti je 2,44/100 000.

III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Divý kašiel - Pertussis A 37

**Pertussis je očkovaním ovplyvniteľné ochorenie. Tento rok vykazujeme 1 prípad ochorenia.
V roku 2016 sme vykazovali 1 ochorenie.
Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 5,93/100 000.**

- 1. Ochorel 68-ročný muž. Epid. anamnéza negatívna. Jedná sa o sporadický prípad. Menovaný je dôchodca. Ochorenie laboratórne potvrdené – Bordetella pertussis. Očkovanie pre vek nezistené.**

Úroveň očkovania a preočkovania je veľmi dobrá.

Pri kontrole očkovania k 1.9.2017 bola úroveň očkovania nasledovná :

<u>Ročníky narodenia:</u>	<u>Percento zaočkovanosti</u>
roč. nar. 2015	97,4%
roč. nar. 2010	97,6%
roč. nar. 2003.....	99,1%

Osýpky - Morbilli B05

U osýpok sme za posledných 20 rokov výskyt nezaznamenali, naposledy bol výskyt v r.1993 kedy sa vyskytlo jedno ochorenie.

Očkovanie proti osýpkam k 1.9.2017 :

roč. nar. 2015.....	95,7 %
roč. nar. 2014.....	96,1 %
roč. nar. 2013.....	95,8 %
roč. nar. 2012.....	97,6 %
roč. nar. 2011.....	98,3 %
roč. nar. 2010.....	98,9 %

Preočkovanie proti osýpkam v 11 r. života:

roč. nar. 2005	98,0 %
roč. nar. 2004	98,2 %
roč. nar. 2003	98,9 %

Ružienka - Rubeola

B 06

V r. 2017 sme ochorenie nezaznamenali, podobne ako v predchádzajúcom roku.

Očkovanie proti rubeole k 1.9.2017: Vid' očkovanie vyššie u Morbíl

Mumps - Parotitis epidemica

B 26

V r. 2017 sme zaznamenali 1 ochorenie. V minulom roku sme toto ochorenie nezaznamenali. Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 0,00/100 000.

- 1. Ochorel 27-ročný muž. Epid. anamnéza negatívna. Jedná sa o sporadický prípad. Menovaný žije v spoločnej domácnosti s rodičmi, bez ťažkostí. Pracuje ako hasič. Ochorenie laboratórne potvrdené – Parotitída IgG a IgM – pozitívna. Očkovaný riadne – 1.dávka – MOPAVAC r.1991 a 1.preočkovanie – PRIORIX r. 2001.**

Očkovanie proti parotitíde k 1.9.2017: Vid' očkovanie vyššie u Morbíl.

Pneumokokové invazívne nákazy

A 40.3, G00.1, J13

V roku 2017 sme zaznamenali 1 ochorenie na septikémiu vyvolanú Streptococcom pneumoniae. V roku predchádzajúcom sme ochorenie nezaznamenali. Priemerná 5 – ročná chorobnosť na pneumokokovú septikémiu je 0,35/100 000.

- 1. Ochorelo 3-ročné dieťa (chlapec). Dieťa navštevuje MŠ. V rodine ochorel sám, brat aj rodičia zdraví. Jedná sa o sporadický prípad. Dieťa hospitalizované na Detskom odd. ÚVN Ružomberok s febrilitami do 40,1 st.C, vlhkým kašľom, bolesťami ľavého ucha a seróznym výtokom z nosa. Ochorenie laboratórne potvrdené – Streptococcus pneumoniae, sérotyp 8. Očkovaný riadne – 3. dávkami Prevenaru 13, no potvrdený sérotyp sa vo vakcíne nenachádza.**

Hemofilové invazívne nákazy

A 41.3, G00.0, J14

V roku 2017 sme ochorenie nezaznamenali, podobne ako v predchádzajúcom roku.

III.4. Skupina respiračných nákaz

V roku 2017 sme zaznamenali 6 ochorení. V r. 2016 sme evidovali 1 ochorenie. Evidujeme 3 prípady tuberkulózy pľúc potvrdené mikroskopiou spúta, 2 prípady tuberkulózy pľúc bakteriologicky a histologicky negatívnu a 1 prípad tuberkulózy periférnej lymfadenopatie. Najviac ochorení sme zaznamenali vo vekovej skupine 65 a viac roční (4 ochorenia). Rovnako ochoreli ženy aj muži (po 3 prípady).

V roku 2017, ani za posledných 5 rokov nebolo hlásené ochorenie, ani nosičstvo toxického kmeňa *Corynebacterium diphtheriae*.

V tomto roku sme zaznamenali 6 prípadov, čo je pokles oproti roku 2016, kedy sme vykazovali 7 ochorení. Podľa pohlavia ochoreli rovnako ženy aj muži (po 3 prípady). Najviac postihnutou vekovou skupinou sú 1-4 ročné deti a 5-9 ročné deti – po 2 ochorenia.

Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 12,20/100 000.

V r. 2017 bolo hlásených 12 prípadov, čo je pokles oproti roku 2016, kedy sme vykazovali 17 prípadov. Ochorenie postihlo 8 žien a 4 mužov. Najviac ochorení sa vyskytlo vo vekovej skupine 65 a viac roční (11 ochorení).

Varicella - B 01

V r. 2017 bolo hlásených 532 prípadov ochorení, čo je oproti minulému roku nárast o 213 ochorení (532/319). Ochorenie postihlo 272 mužov a 260 žien. Najviac ochorení sa vyskytlo vo vekovej skupine 5-9 ročných - 226 ochorení a 1-4 ročných - 199 ochorení.

5 – ročný priemer chorobnosti je 568,7/100 000.

Herpes zoster - B 02

V r. 2017 bolo hlásených 41 ochorení, čo je o 5 ochorení viac ako v roku 2016 (41/36). Z celkového počtu ochorení bolo hlásených 30 prípadov ako zoster bez komplikácií, 9 prípadov ako zoster s inými komplikáciami a 2 prípady ako zosterové choroby oka. Ochorenie postihlo 17 mužov a 24 žien. Najviac ochorení sa vyskytlo vo vekovej skupine 65 a viac roční (17 ochorení) a 55-64 roční (14 ochorení).

5 – ročný priemer chorobnosti je 65,20/100 000.

V r. 2017 bolo hlásených 10 ochorení na piatu infekčnú chorobu. V minulom roku sme vykazovali 2 prípady. Ochorelo 6 mužov a 4 ženy. Najviac ochorení sme zaznamenali vo vekovej skupine 5-9 ročných (5 ochorení) a 1-4 ročných (4 ochorenia).

V r. 2017 bolo hlásených 6 ochorení, čo je o 3 ochorenia menej ako v roku predchádzajúcom (6/9). Podľa pohlavia ochoreli rovnako muži aj ženy po 3 prípady. Najviac ochorení sme zaznamenali vo vekovej skupine 15-19 ročných 2 prípady.

5 – ročný priemer chorobnosti je 15,34/100 000.

Chrípka a akútne respiračné ochorenia

J 10, J 11

Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky bola v tomto roku pomerne priaznivá. Vrchol chorobnosti sme zaznamenávali v 7.kalendárnom týždni 2017. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v skupine 0-5 ročných detí. V priebehu sezóny sa objavovali len lokálne epidémie v kolektívoch predškolských a školských zariadení.

Záchyt vírusu chrípky v okrese je pozitívna u 39-ročného neočkovaného muža. Bol hospitalizovaný na Infekčnom odd. ÚVN Ružomberok s febrilitami, ktoré slabo reagovali na antipyretiká, zimnicou a triaškou, suchým kašľom, nádchou. Z výteru z nosohltanu PCR potvrdený vírus chrípky typu B.

V okrese Ružomberok nie sú sentineloví lekári, ktorí by v spolupráci s RÚVZ odoberali materiál na vyšetrenie, takže na prípadnom vykazovaní záchytu chrípky sa vždy podieľajú len lôžkové oddelenia ÚVN Ružomberok.

SARI

J107

V tomto roku, tak ako v roku predchádzajúcom sme ochorenie nezaznamenali.

Pneumónia vyvolaná Mycoplasma pneumoniae

J 15.7

V roku 2017 vykazujeme 1 ochorenie. V roku predchádzajúcom sme vykazovali 2 ochorenia.

1. **Ochorel 43 - ročný muž. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu nezistený. V klinickom obraze zhoršené dýchanie, záchvatovité tachykardie, pískanie v ušiach, hypertenzia. Z krvi potvrdená Mycoplasma pneumoniae IgM a IgG pozit.**

Chlamýdiová pneumónia

J 16.0

V roku 2017 vykazujeme 3 ochorenia. V roku predchádzajúcom sme toto ochorenie nevykazovali.

1. **Ochorela 29 – ročná žena. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu nezistený. V klinickom obraze udáva mesiac subfebrility a dráždivý kašeľ. Na Rtg snímke pozitívny nález pneumónie. Z krvi potvrdená Chlamydia pneumoniae IgA pozit.**
2. **Ochorela 54 – ročná žena. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu nezistený. V klinickom obraze kašeľ, zhoršené dýchanie, afebrilná. Na Rtg snímke pozitívny nález pneumónie. Z krvi potvrdená Chlamydia pneumoniae IgM a IgG pozit.**
3. **Ochorela 67 – ročná žena. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu nezistený. V klinickom obraze recidivujúce bronchopneumónie, kašeľ, febrility do 39 st.C. Ani po ATB liečbe stav nezlepšený. Z krvi potvrdená Chlamydia pneumoniae IgA a IgG pozit.**

III.5. Neuroinfekcie

Meningokoková infekcia

A39

V tomto roku, tak ako v roku predchádzajúcom sme ochorenie nezaznamenali.

Nešpecifikované vírusová encefalitída

A86

V roku 2017 vykazujeme 1 ochorenie. V predchádzajúcom roku sme ochorenie nevykazovali.

- 1. Ochorel 30 - ročný muž. V klinickom obraze opakované parézy tvárového nervu vľavo, bolesti hlavy. Likvor s nálezom mononukleárov, albumínov a bielkovín. Faktor prenosu a pôvodcu ochorenia sa nepodarilo objasniť.**

Nešpecifikované vírusová menigitída

A87.9

**V r. 2017, tak ako aj v roku predchádzajúcom sme zaznamenali 2 ochorenia.
Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 2,09/100 000.**

- 1. Ochorel 28 - ročný muž. V klinickom obraze febrility do 40 st.C, celková slabosť, bolesti hrdla, cefalea, neskôr svetloplachosť. V krvi vysoké zápal. parametre, haemokultúra opakovane negatívna. Likvor číry, neskalený, vyteká pod mierne zvýšeným tlakom, prítomnosť mononukleárov, polynukleárov, pozitívny laktát. Faktor prenosu a pôvodcu ochorenia sa nepodarilo objasniť.**
- 2. Ochorel 62 – ročný muž, dôchodca. V klinickom obraze bolesti hlavy, náhla porucha reči, afebrilný. Likvor s pozit nálezom. Faktor prenosu a pôvodcu ochorenia sa nepodarilo objasniť.**

Herpetickovírusová encefalitída

B004

V tomto roku, tak ako v roku predchádzajúcom sme ochorenie nezaznamenali.

Bakteriálny zápal mozgových plien

G009

**Ochorenie v tomto, ani v roku predchádzajúcom nebolo zaznamenané.
Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 0,35/100 000.**

III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

Nešpecifikovaná leptospiróza

A279

V roku 2017, tak ako v roku predchádzajúcom neevidujeme toto ochorenie.

Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 0,35/100 000.

Creutzfeldt - Jacobova choroba

A 81

V roku 2017 sme zaznamenali 2 ochorenia a následne úmrtia na túto diagnózu. V roku predchádzajúcom sme ochorenie nezaznamenali. V obidvoch prípadoch išlo o genetickú formu ochorenia. Podrobný popis jednotlivých prípadov je v kapitole „Úmrtia“.

Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 2,09/100 000.

Nešpecifikovaná vírusová encefalitída prenášaná kliešťami

A849

V tomto roku vykazujeme 1 ochorenie. V roku predchádzajúcom sme ochorenie na túto diagnózu nevykazovali.

Priemerná 5 – ročná chorobnosť je 1,74/100 000.

1. Ochorel 28 - ročný muž. V epid. anamnéze udáva stavebné práce vonku v Bratislave, do práce chodí cez lesík, možné prisatie kliešť'a. V klinickom obraze febrility do 40 st.C, bolesti hlavy, pozitívne meningeálne príznaky. Z krvi vírusová encefalitída IgM pozit.

Lymeská choroba

A 69.2

V r. 2017 bolo hlásených 22 prípadov ochorení, čo je o 13 prípadov viac ako v roku predchádzajúcom (22/9). Podľa pohlavia ochorelo 12 mužov a 10 žien. Najviac ochorení sme zaznamenali vo vekovej skupine 45-54 ročných 6 prípadov a vo vekovej skupine 65 a viac ročných 5 prípadov. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiaci júl (8 ochorení) a jún (6 ochorení). V epid. anamnéze bolo udané prisatie kliešť'a v 13 prípadoch, poštípanie hmyzom v 3 prípadoch a v 6 prípadoch bol zdroj nákazy nezistený.

Priemerná 5-ročná chorobnosť je 7,32/100 000.

Polyneuropatia pri Lymeskej chorobe

G 63

V r. 2017 sme zaznamenali 3 ochorenia, tak ako v roku predchádzajúcom.
5- ročný priemer chorobnosti je 3,49/100 000.

1. Ochorela 54- ročná žena. V epid. anamnéze udáva sezónne práce v lese, no prisatie kliešť'a neguje. V klinickom obraze po prekonanom horúčkovom ochorení trpnutie oboch častí tváre aj horných končatín, dolné končatiny akrálne. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
2. Ochorela 73 – ročná žena. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť. V klinickom obraze pocit trpnutia celej chrbtice, najviac v hrudnej oblasti. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
3. Ochorela 64 - ročná žena, po CMP, časovo aj priestorovo dezorientovaná. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť. V klinickom obraze pravostranná hemiparéza, dysartria, ameningeálna, spomalené psychomotorické tempo, nestabilná chôdza. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.

Artritída pri Lymeskej chorobe

M 01.2

V r. 2017 sme zaznamenali 6 ochorení. V roku predchádzajúcom sme ochorenie nezaznamenali.
5- ročný priemer chorobnosti je 1,05/100000.

1. Ochorela 54- ročná žena. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť, prisatie kliešť'a neguje. V klinickom obraze opakované bolesti veľkých kĺbov (kolenných, lakt'ových,

zápästných), občasné bolesti krčnej a krížovej chrbtice. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.

2. Ochorel 32 – ročný muž. V epid. anamnéze udáva prisatie kliešť'a pred 2 rokmi. V klinickom obraze trpnutie ľavej časti tela, bolestivosť a tuhnutie kĺbov (kolenné, zápästné, členky). Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
3. Ochorel 72- ročný muž. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť, prisatie kliešť'a neguje. V klinickom obraze bolestivosť pravého kolena a členkov, s miernym opuchom, afebrilný. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
4. Ochorel 38- ročný muž. V epid. anamnéze udáva prisatie kliešť'a. V klinickom obraze únava, bolesti kĺbov (lakt'ové, bedrové), v predchorobí febrilný stav. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
5. Ochorela 61- ročná žena. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť. V klinickom obraze bolesti kĺbov dolných končatín s vystreľovaním do PDK, bolesti chrbtice. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
6. Ochorel 37 – ročný muž. V epid. anamnéze udáva prisatie kliešť'a na jar tohto roku. Napriek ATB liečbe, od jesene nástup klinických príznakov - únava, bolesti kĺbov a kostí, TT do 37,5 st.C. Ochorenie vykázané na základe epid. anamnézy.

V tomto roku sme zaznamenali 5 ochorení. V roku predchádzajúcom sme zaznamenali 1 ochorenie. Ani v jednom prípade sa ochorenia nezistili v gravidite. V 4 prípadoch sa jednalo o uzlinovú formu a 1 prípade o gynekologickú formu ochorenia.

5- ročný priemer chorobnosti je 3,49/100000.

1. Ochorela 44- ročná žena. V epid. anamnéze udáva kontakt s mačkami a psom. Ochorenie zistené v hematologickej ambulancii, kde bola vyšetrená pre klinické príznaky – krčný a uzlinový syndróm. Z krvi potvrdená serologicky akútna toxoplazmóza.
2. Ochorela 36 – ročná žena. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť. V klinickom obraze opakované zväčšenie lymfatických uzlín na záhlaví. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
3. Ochorela 56- ročná žena. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť. V klinickom obraze zväčšenie lymfatických uzlín na pravej strane krku. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
4. Ochorela 29- ročná žena. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť. V klinickom obraze opakované spontánne potraty, po jednom normálnom tehotenstve. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením.
5. Ochorel 44- ročný muž. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu sa nepodarilo zistiť. V klinickom obraze zdurení lymfatickej uzliny pod ľavou sánkou, únavový syndróm neudáva. Z krvi potvrdená serologicky akútna toxoplazmóza.

Počet hlásených poranení zvierat'om v roku 2017 bolo 17, čo je o 4 prípady viac, ako v roku predchádzajúcom (17/13). Ohrozených besnotou bolo 7 mužov a 10 žien. Najviac prípadov ohrozenia

besnotou vykazujeme v marci (4 prípady) a v septembri (3 prípady). Pozitívita zvierat'a na besnotu nebola potvrdená.

5-ročný priemer chorobnosti je 27,89/100 000.

Analýza podľa druhu zvierat'a a druhu vakcíny

druh	Imovax	Rabipur	Verorab	počet
pes	0	0	9	9
mačka	3	0	3	6
netopier	0	0	1	1
líška	0	0	1	1
SPOLU	3	0	14	17

Analýza podľa zvierat'a a spôsobu poranenia

druh zvierat'a	pohryznutie	poškriabanie	poslinenie	manipulácia	kontakt	počet
pes	9	0	0	0	0	9
mačka	5	1	0	0	0	6
netopier	0	1	0	0	0	1
líška	0	1	0	0	0	1
SPOLU	14	3	0	0	0	17

Analýza podľa lokalizácie poranenia

lokalizácia poranenia	počet
ruka	9
hlava - tvár	1
predlaktie	0
predkolenie	5
stehno	2
SPOLU	17

III.7. Nákazy kože a slizníc

Tetanus

A 33 – A 35

Za sledovaných 10 rokov sa toto ochorenie v okrese nevyskytlo.

Plynová gangréna

A 48.0

Ani v tomto roku, rovnako ako za sledované 10-ročné obdobie, sa ochorenie na túto diagnózu nevyskytlo.

Legionárska choroba

A 48.1

V tomto roku sme vykazovali 2 ochorenia. V roku predchádzajúcom sme zaznamenali 1 ochorenie. V jednom prípade sa jedná o importovanú nákazu z Anglicka.

1. Ochorel 46-ročný muž. V epid. anamnéze udáva čistenie potrubí chlóróm. V klinickom obraze suchý dráždivý kašeľ, občas vykašeľ spútum, bolesti na prednej strane hrudníka pri dýchaní, febrilita do 39 st.C, bolesti hlavy pri kašli. Hospitalizovaný na Infekčnom odd. ÚVN Ružomberok s pneumóniou. Z krvi potvrdená Legionella pneumophila séro skupina 4.
2. Ochorela 18-ročná žena. V epid. anamnéze udáva pobyt v Anglicku. V klinickom obraze udáva asi 4 týždne po návrate z Anglicka záchvatovitý kašeľ, únavu, afebrilná. Hospitalizovaná na Infekčnom odd. ÚVN Ružomberok s akútnou bronchitídou a vracaním. Z krvi potvrdená Legionella pneumophila.

V roku 2017 boli hlásené 4 prípady ochorenia. V r. 2016 sme evidovali 9 ochorení. Zaznamenali sme 3 rodinné prípady a 1 prípad je sporadický. Podľa pohlavia ochoreli rovnako muži aj ženy (po 2 prípady). Najviac prípadov sme zaznamenali v mesiaci november (3 prípady).

5 – ročný priemer chorobnosti je 8,02/100 000.

III.8. Iné infekcie – nezaradené

Streptokokové septikémie

A 40

V roku 2017 vykazujeme 2 prípady septikémie vyvolanej streptokokom zo skupiny A. V roku predchádzajúcom sme toto ochorenie nevykazovali.

1. Ochorel 51-ročný muž. Menovaný hospitalizovaný s rozsiahlou pneumóniou a febrilitami. Z hemokultúry kultivačne potvrdený *Streptococcus pyogenes* sk. A, z dutiny ústnej vykultivovaná *Klebsiella pneumoniae* a *Candida*, spútum bolo negatívne.
2. Ochorel 44-ročný muž – bezdomovec, alkoholik. V klinickom obraze udáva únavu, nevie sa postaviť na nohy, febrility, výsyp po celom tele. Hospitalizovaný na Infekčnom oddelení ÚVN Ružomberok, v krvi vysoké zápalové parametre. Z hemokultúry kultivačne potvrdený *Streptococcus beta-haemolyticus* sk. A, z výterov z defektov na koži vykultivovaný *Streptococcus beta-haemolyticus* sk. A a *Staphylococcus aureus*.

Iné septikémie

A 41

V roku 2017 vykazujeme 1 prípad nešpecifikovanej septikémie.

1. Ochorela 73-ročná žena. Menovaná opakovane hospitalizovaná s infikovanými defektami po erysipele. Hospitalizovaná na Infekčnom oddelení ÚVN Ružomberok ako febrilný stav. V krvi vysoké zápalové parametre, z výteru z rany kultivačne potvrdený *Staphylococcus aureus* MRSA a *Morganella morganii*.

Choroby vyvolané vírusom HIV

B 20 – B 24

V roku 2017 sme v okrese zaznamenali 1 prípad novozistenej HIV infekcie.

1. Ochorel 58 ročný muž – homosexuálne orientovaný. V epid. anamnéze udáva v r. 2014 náhodný homosexuálny styk v zahraničí. Stáleho sexuálneho partnera neudáva. V roku 2015 testovaný na HIV, výsledok negatívny. V júni 2017 hospitalizovaný na Infekčnom oddelení ÚVN Ružomberok pre herpes zoster, po ukončení hospitalizácie u obvod. lekárky odber krvi na HIV s pozitívnym výsledkom.

Nešpecifikovaná malária

B54

V roku 2017 sme zaznamenali 1 importovaný prípad nešpecifikovanej malárie.

1. **Ochorel 34-ročný muž, ktorý pracoval v džungli v Libérii. V epid. anamnéze udáva opakované prekonanie malárie v Libérii, kde užíval antimalariká. Príchod na Slovensko 21.12.2016. Od 11.12.2016 v klinickom obraze kašeľ a febrility do 38,5 st.C. Napriek ATB liečbe zhoršenie ťažkostí. 6.1.2017 hospitalizovaný na Infekčnom odd. ÚVN Ružomberok s febrilitami do 39,2 st.C, zimnicou, celkovou slabosťou a malátnosťou, bolesťami temena hlavy, tlakmi do očí, v noci pichavou bolesťou členkov. Ochorenie konzultované s KIAaCM UNM Martin. Krv vyšetrená na maláriu so sporným výsledkom, nakoľko užíval antimalariká.**

EPIDÉMIA

V roku 2017 sme v okrese Ružomberok zaznamenali 3 epidémie, z toho 2 malé rodinné epidémie a 1 epidémiu v kolektíve.

A020 Salmonelová enteritída

Ide o malú rodinnú epidémiu, kde z 6 členov rodiny ochoreli traja – rodičia a syn. Vo všetkých 3 prípadoch vykultivovaná S. enteritidis. 1 prípad (syn) hospitalizovaný na Infekčnom oddelení ÚVN Ružomberok. Z klinických príznakov dominovali febrility, hnačky, bolesti brucha. Pravdepodobným zdrojom nákazy sú vyprážené bravčové rezne v zemiakovom cestíčku, kde na prípravu boli použité domáce vajčka.

A080 Rotavírusová enteritída

1.) Ide o malú rodinnú epidémiu, kde ochoreli 4 deti z 6-člennej rodiny. Rodičia bez ťažkostí. 1 prípad hospitalizovaný na Infekčnom oddelení ÚVN Ružomberok, kde zo stolice potvrdený rotavírus, 3 ďalšie prípady vykazujeme NZKLP. Z klinických príznakov dominovali hnačky, febrility bolesti brucha, nauzea. Zdroj nákazy, ani faktor prenosu nezistený.

2.) V MŠ Stankovany ochorelo 11 detí z celkového počtu 32 detí + 4 osoby personálu. Personál bez ťažkostí. Z klinických príznakov dominovali hnačky, febrility, vracanie. 3 deti boli hospitalizované na Detskom odd. ÚVN Ružomberok, kde zo stolice potvrdený rotavírus.

V MŠ bol vykonaný ŠZD a nariadené protiepidemické opatrenia.

ÚMRTIA

V roku 2017 sme zaznamenali dva úmrtia v okrese Ružomberok, jednalo sa v obidvoch prípadoch o úmrtia na genetickú formu CJCH. V roku 2016 sme úmrtie na infekčné ochorenie nezaznamenali.

A810 Creuzfeldtova-Jakobova choroba

1., Ochorel 55- ročný muž, ktorý pracoval s kravami. Vyrastal v lokalite kde chovali ovce a kravy. Menovaný po úraze a zlomenine ruky, začal mať príznaky ochorenia. Od apríla 2017 kachektizácia, porucha chôdze, reči. Bolesti neudával, spával dobre. Rápidne zhoršovanie zdravotného stavu, 6.6.2017 v LDCH Lipt. Štiavnička úmrtie na CJCH.

V rodine sa podobné ochorenie nevyskytlo. Menovaný má dvoch bratov, tí sú bez príznakov ochorenia. U dvoch dcér robený odber krvi na zistenie mutácie priónového génu E200K, s negat. výsledkom.

V NRC z mozgu pacienta zistená mutácia priónového génu E200K na kodóne 200 PrP génu a tiež nález polymorfizmu na kodóne 129 M/M. Pozitívna aj prítomnosť patologickej bielkoviny - protein 14-3-3.

2., Ochorel 54- ročný muž pochádzajúci z Oravy. V mladosti chovali ovce, ktoré konzumovali. Prvé príznaky ochorenia máj 2017 – poruchy spánku. Bol hospitalizovaný na Neurologickom odd. ÚVN Ružomberok s podozrením na CMP, no po vyšetrení mozgu magnetickou rezonanciou vyslovené podozrenie na CJCH. Rápidne zhoršovanie zdr. stavu, 16.9.2017 úmrtie na CJCH.

V rodine sa podobné ochorenie nevyskytlo. Menovaný má 4 bratov, tí sú bez príznakov ochorenia. Má dvoch synov, ktorí boli oboznámení s možnosťou vyšetrenia na genetickú formu CJCH.

V NRC z mozgu pacienta potvrdená genetická forma CJCH.

III. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť

V okrese Ružomberok sú 4 lôžkové zdravotnícke zariadenia, z ktorých však dozorujeme len 3

(Liečebňu pre dlhodobo chorých v Liptovskej Štiavničke, Národný endokrinologický a diabetologický ústav v Ľubochni a kúpele Lúčky). Najväčšie zdravotnícke zariadenie okresu - Ústredná vojenská nemocnica je dozorovaná ministerstvom obrany.

Okrem toho dozorujeme v okrese Ružomberok 118 ambulancií.

- v priebehu roka sme vykonali 15 previerok
- všetky zariadenia vyhovovali
- nebolo potrebné riešenie nedostatkov na mieste
- nebolo potrebné vydať opatrenie RH rozhodnutím

IV.1.1 Prehľad o výkone ŠZD ZZ v roku 2017 okres Ružomberok

Lôžkové odd. + ambulancie	Celkový počet	vykonaný ŠZD				SPOLU
		Komplex. Previerky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	Iba mikrobiálny monitoring	
Ružomberok						

Lôžk. odd. - OIKM/JIS	0	0	0	0	0	0
Lôžk. odd.- chirurg. smer	0	0	0	0	0	0
Amb. detský lekár	16	1	0	0	0	1
Amb. všeobecní lekári	24	3	0	0	0	3
Amb. odborní lekári	43	8	0	0	0	8
stomatológovia	35	3	0	0	0	3
Centrálna sterilizácia	0	0	0	0	0	0
SPOLU	118	15	0	0	0	15

Posudkovú činnosť novovzniknutých zdravotníckych zariadení riešime v spolupráci s odd. životného prostredia, ktoré dáva čiastkové vyjadrenie k umiestneniu nového objektu zdravotníckeho zariadenia a posudzuje ho z hľadiska stavby, alebo prestavby. Posudky boli najmä vydávané z dôvodu sťahovania ambulancie do nových priestorov a za účelom prechodu majiteľa z fyzickej na právnickú osobu stávajúcich ambulantných zariadení.

Nami dozorované lôžkové zdravotnícke zariadenia nehlásili v tomto roku NN, preto ďalej tabuľky s rozborom NN neuvádzame.

Štátne zdravotnícke ambulancie:

V okrese Ružomberok sa nenachádza žiadna štátna ambulancia.

Neštátne zdravotnícke ambulancie :

Názov ambulancie:	Počet	Názov ambulancie:	Počet
Detské	16	Kožná	3
Obvodné	24	Očné	2
Zubné	35	Ortopedická	3
Gynekologické	8	Alergologická	2
Chirurgické	2	Urologická	1
Interné	4	Neurologická	5
ORL	1	Psychiatrické	3
Diabetologická	1	Rehabilitácia	1
RTG,MR	1	Denzitometria	1
Psychologická	4	Spolu:	118

V okrese Ružomberok existujú 2 mikrobiologické laboratóriá – neštátne laboratórium ALPHA-Medical Ružomberok a oddelenie klinickej mikrobiológie ÚVN Ružomberok.

II. Zoznam zdravotníckych zariadení – okres Ružomberok

- **Všeobecné ambulancie pre dospelých**

- 1.) MUDr. Lucia Garajová, ARTMEDA, s.r.o., Plavisko 7, Ružomberok
- 2.) MUDr. Iveta Čechová, Madačova 5, Ružomberok
- 3.) MUDr. Judita Kuchyňová, Praktik Duo, spol.s.r.o., Textilná 23, Ružomberok
- 4.) MUDr. Pavol Hollý, s.r.o., Na Kamenci 36, Liptovská Teplá
- 5.) MUDr. Martin Činčura, MC-CLINIC s.r.o, ZS Lipt. Osada
- 6.) MUDr. Mária Záhová, J.M.ZÁŇ, s.r.o., Poľná, č. 6030/2, Ružomberok,
- 7.) MUDr. Mária Preislerová, Slobody 45, Lúčky
- 8.) MUDr. Daniela Rázgová, D. Kráľovskej 867, Likavka
- 9.) MUDr. Jela Turská, Mostová 26, Ružomberok
- 10.) MUDr. Ivana Hrušková, ZDRAVSTAR, s.r.o., Bernolákova 4, Ružomberok
- 11.) MUDr. Zuzana Piovarčiová, HEALT FACTORY, s.r.o., M.Vesela 83/12, Ružomberok
- 12.) MUDr. Martina Lastičová, D. Kráľovskej 867, Likavka
- 13.) MUDr. Mária Holá, s.r.o., Podhora 47, Ružomberok
- 14.) MUDr. Karin Letková, KARPET, s.r.o., Podhora 47, Ružomberok
- 15.) MUDr. Agata Šventová, SAPMED, s.r.o., Textilná 23, Ružomberok
- 16.) MUDr. Dušan Žuffa, MEDPRAKTIK, s.r.o., Bernolákova 4, Ružomberok

- 17.) MUDr. Dagmar Kapalová, ARTMEDA, s.r.o., Plavisko 7, Ružomberok

- 18.) MUDr. Ľubomír Machyna, DD a DSS pre dospelých Likavka 9

- 19.) MUDr. Štefan Szalai, Medicstar, s.r.o., ZS Lipt. Lúžna

- 20.) MUDr. Viera Maslová, Plavisko 22, Ružomberok

- 21.) MUDr. Jozef Sille, PROMED,s.r.o., ZS Liptovské Sliache

- 22.) MUDr. Helena Imreová, Hasičská 241/16 Ľubochňa
- 23.) MUDr. Ľubomír Machyna, Považská 12, Ružomberok

- 24.) LSPP, ARTMEDA, s.r.o., Plavisko 7, Ružomberok

- **Všeobecné ambulancie pre deti a dorast**

- 1.) MUDr. Stanislava Polóny, Námestie slobody 8, Ružomberok
- 2.) MUDr. Danica Papúchová, Bernoláková 12, Ružomberok
- 3.) MUDr. Monika Horváthová, Pro infantibus, spol.s.r.o., Kľačno 4/2201, Ružomberok
- 4.) MUDr. Monika Koreňová, ZS Liptovské Sliache
- 5.) MUDr. Oľga Fliegová, s.r.o., Textilná 23, Ružomberok
- 6.) MUDr. Zora Puskeilerová, PediaGyn, s.r.o., Bystrická 16, Ružomberok
- 7.) MUDr. Daniela Kordošová, s.r.o., Bystrická 16, Ružomberok
- 8.) MUDr. Janka Nosková, Nosko Health Prevention, s.r.o, LSPP, Hurbanova 5, Ružomberok
- 9.) MUDr. Janka Nosková, Nosko Health Preveticion, s.r.o., ZS Lúčky
- 10.) MUDr. Janka Nosková, Nosko Health Prevention s.r.o., Lipt. Teplá
- 11.) MUDr. Janka Nosková, Nosko Health Prevention, s. r. o., Lisková
- 12.) MUDr. Jozef Jakubec, MEDIKA – DMZ, s.r.o., Štiavnická 2018/7, Ružomberok
- 13.) MUDr. Beáta Drusková, ZS Liptovská Lúžna
- 14.) MUDr. Beáta Drusková, ZS Lipt. Osada
- 15.) MUDr. Emília Martinková, s.r.o., Hasičská 241/16 Ľubochňa
- 16.) MUDr. Ivona Gubalová, D. Kráľovskej 865, Likavka

- **Ambulancie zubného lekárstva**

- 1.) MUDr. František Hoffmann, FENADENT s.r.o., Lúžňanská 139, Lipt. Osada
- 2.) MUDr. Zdenka Džumelová, La dent s.r.o., Bystrická cesta 14, Ružomberok
- 3.) MUDr. Zuzana Piklová, Z-DENT, s.r.o., Lipová Alej 266/10, Ľubochňa
- 4.) MUDr. Alexander Iliev, s.r.o., ZŠ Kľačno
- 5.) MUDr. Dionýz Jáger, Alpha - Dent, s.r.o., Lipt. Lúžna 629
- 6.) MUDr. Dana Jágerová, Alpha – Dent, Liptovská Lúžna 629
- 7.) MUDr. Ján Preisler, Madačova 6, Ružomberok
- 8.) MUDr. Ivona Mlynáriková, ORTIVA, s.r.o., K. Salvu 1985/5, Ružomberok
- 9.) MUDr. Beáta Pfefferová, Považská 4, Ružomberok
- 10.) MUDr. Anna Kaliská, ZS SCP, Bystrická 13, Ružomberok
- 11.) MUDr. Ľudmila Zlatinská, s.r.o., Pánska 1301, Ružomberok
- 12.) MUDr. Peter Hyža, KARPET, s.r.o., Bystrická 13, Ružomberok
- 13.) MUDr. Damián Karniš, AD7, s.r.o., Textilná 23, Ružomberok
- 14.) MUDr. Ján Záhora, 3Z ZdravézubyZáhora, s.r.o., Madačova 5, Ružomberok

- 15.) MUDr. Terézia Osvaldová, ZŠ Dončova 2, Ružomberok
- 16.) MUDr. Monika Bollová, K. Sidora 110, Ružomberok
- 17.) MUDr. Pavol Bogyi, Havránekova 134, Ružomberok
- 18.) MUDr. Ľubomíra Mosná, Na Kamenci 36, Lipt. Teplá
- 19.) MUDr. Jarmila Natšínová, Rybárpolská 23, Ružomberok
- 20.) MUDr. Elena Remenárová, Lúčky 45
- 21.) MUDr. Ján Štalmach Š. Moyzesa 21, Ružomberok
- 22.) MUDr. Terézia Osvaldová, Nám. A. Hlinku 14, Ružomberok
- 23.) MUDr. Ján Štalmach, ZS Ľubochňa 232
- 24.) MUDr. Eva Pavellová, Zárevúca 18, Ružomberok
- 25.) MUDr. Mária Schneiderová, ZS Lipt. Sliache
- 26.) MUDr. Eva Šimanská Textilná 23, Ružomberok
- 27.) MUDr. Anna Nováková, D. Kráľovskej 865, Likavka
- 28.) MUDr. Mária Gáboríková, GAMADENT, s.r.o., Považská 4, Ružomberok
- 29.) MUDr. Viera Kariková, KARIDENT, s.r.o., Považská 4, Ružomberok
- 31.) MUDr. Marta Halásová, Stomafix, s.r.o., D. Kráľovskej 865, Likavka
- 32.) MDDr. Štefan Straka, S-DENT, s.r.o., Madačova 5, Ružomberok
- 33.) MUDr. Jozef Skurcoňák, s.r.o., Podhora 5335/38, Ružomberok
- 34.) MUDr. Radoslav Ružinák, RUŽA-DENT, s.r.o., Podhora 5335/38, Ružomberok
- 35.) MDDr. Martin Šida, Pánska 1301, Ružomberok

- **Ambulancie gynekológov**

- 1.) MUDr. Milan Puskeiler, Pedia Gyn s.r.o., Mostová 6, Ružomberok
- 2.) MUDr. Ľubomír Javorka, s.r.o., Dončova 17, Ružomberok
- 3.) MUDr. Bohumil Kuchyňa, Praktik Duo, s.r.o., Textilná 23, Ružomberok
- 4.) MUDr. Ján Hruška, ZDRAVSTAR, s.r.o., Madačova 5, Ružomberok
- 5.) MUDr. Miroslava Žilková, Z-GYN, s.r.o., Kačkova 4, Ružomberok
- 6.) LLK Lúčky, a.s. – LD Choč
- 7.) Doc. MUDr. Stanislav Tomáš PhD., TOM-GYN, s.r.o, Nám. Štefana Hýroša 12,
Ružomberok
- 8.) MUDr. Michal Luníček, Femina L.M., s.r.o., Mostová 6, Ružomberok

- **Odborné ambulancie**

- 1.) ambulancia kožná a lekárskej kozmetiky – MUDr. Lýdia Valentovičová, K. Salvu 11/78, Ružomberok
- 2.) neurologická ambulancia s.r.o., – MUDr. Helena Psotná, Považská 12, Ružomberok
- 3.) diabetologická ambulancia – MUDr. Drahomíra Kuderová, DIACENTRUM, s.r.o., Považská 12, Ružomberok
- 4.) interná ambulancia – MUDr. Marián Boček, Oáza relax, s.r.o., Gen. M. Vesela 5053/12A, Ružomberok
- 5.) interná ambulancia – MUDr. Eva Svozilová, s.r.o., Textilná 23, Ružomberok
- 6.) interná a reumatologická ambulancia – MUDr. Ivan Blahút, Madačova č. 5, Ružomberok
- 7.) urologická ambulancia – MUDr. Marián Lofaj, Prvá urologická ambulancia, s.r.o., Dončova 1455/2, Ružomberok
- 8.) kožná ambulancia – MUDr. Michaela Pavlenková, MP-DERM s.r.o., Dončova 1455, Ružomberok
- 9.) očná ambulancia – MUDr. Mária Šimanská, s.r.o., Považská 12, Ružomberok
- 10.) očná ambulancia – MUDr. Zina Jeleníková, VISARIS, s.r.o., K. Salvu 1, Ružomberok
- 11.) psychiatrická ambulancia – MUDr. Eva Kordovanová, s.r.o., Považská 12, Ružomberok
- 12.) ortopedická ambulancia – MUDr. Jozef Pogran, Považská 13, Ružomberok
- 13.) ortopedická ambulancia - LD Choč – Lúčky
- 14.) denzitometria, Medical Cassovia s.r.o., MUDr. Vladimír Masaryk, ul. gen. Vesela 83, Ružomberok
- 15.) imunoalergologická ambulancia – MUDr. Janka Javorková, Dončova 17, Ružomberok
- 16.) imunoalergologická ambulancia - MUDr. Omar Mohamedová Eva, A. Bernoláka 4, Ružomberok
- 17.) gastroenterologická a interná ambulancia – MUDr. Marián Hatala, s.r.o., Makovického 18, Ružomberok
- 18.) chirurgická ambulancia – MUDr. Stanislav Mlynárik, Považská 12, Ružomberok
- 19.) ambulancia ORL – MUDr. Gabriela Tereková, s.r.o., Považská 4, Ružomberok
- 20.) detská neurologická ambulancia – MUDr. Ján Pajor, Považská 12, Ružomberok
- 21.) detská neurologická a neurologická ambulancia – MUDr. Andrea Tomášová, Neuroprotect, s.r.o., Š. Hýroša 12, Ružomberok
- 22.) psychologická ambulancia – PhDr. Jana Petříčková, spol.s.r.o., A. Bernoláka 12, Ružomberok
- 23.) rehabilitácia – Krekáč, s.r.o., Námestie slobody 4, Ružomberok
- 24.) ambulancia klinického psychológa pre deti a dospelých – PhDr. Jana Maťašová, Hollého 11, Ružomberok
- 25.) ambulancia klinickej psychológie, Mgr. Anna Kollárová, Ľubochňa 224
- 26.) ambulancia magnetickej rezonancie, SPINN, s.r.o., J. Kačku 4, Ružomberok
- 27.) ambulancia klinickej psychológie, PhDr. Monika Navrátilová, Námestie A. Hlinku 35, Ružomberok

- 28.) ambulancia detskej psychiatrie, MUDr. Martin Nad', Hviezdoslavova 870, Likavka
- 29.) ortopedická ambulancia – MUDr. Tomáš Šagát, J.Kačku č. 4, Ružomberok
- 30.) ambulancie cievnej chirurgie, ul. Gen. M. Vesela č. 83, 034 01 Ružomberok
- 31.) neurochirurgická ambulancia, SPINN, s.r.o., Madačova 5341/1, Ružomberok
- 32.) dermatovenerologická ambulancia a korektívna medicína, Derma-Consulting IMG, s.r.o., Bystrická cesta 2825, Ružomberok
- 33.) neurologická ambulancia - LD Choč – Lúčky
- 34.) endokrinologická ambulancia – MUDr. Mikuláš Pura, Štiavnická 2018/7, Ružomberok
- 35.) psychiatrická ambulancia – MUDr. Ján Magál, J.M.Magál s.r.o., Štiavnická 2018/7, Ružomberok

IV. Ostatné činnosti

e) Preventívne programy a projekty

V priebehu roka sme venovali pozornosť programom a projektom ako je Národný imunizačný program, Surveillance prenosných ochorení, EPIS, Nozokomiálne nákazy, Mimoriadne epidemiologické situácie, Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV, Prevencia HIV, Poradni očkovania, Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania.

Nevykonávali sme žiadne špecializované činnosti.

V rámci poradenstva fungovala :

- poradňa HIV pre jednotlivcov vo vyhradenom čase s anonymnými odbermi krvi na vyšetrenie HIV a poradenstvo cez telefón
- poradenstvo v očkovaní cez telefón aj osobne s rodičmi, ktorí odmietajú očkovania svojich detí
- zdravotnícke služby v okrese sú zabezpečované na porovnateľnej úrovni v rámci Slovenskej republiky. Zabezpečené sú cestou štátneho a súkromného sektora. Spolupráca pri vykonávaní surveillance prenosných ochorení so štátnym aj súkromným sektorom je dobrá.
- hlásenie nozokomiálnych nákaz zo zariadení je tak, ako v celej republike podhodnotené.
- očkovanie je každoročne kontrolované v rámci celoslovenskej úlohy v pevne stanovenom termíne. Zaočkovanosť v okrese je dobrá. V 6–tich obvodoch bola zistená nižšia zaočkovanosť ako 90% na čom sa podpísalo odmietanie povinného očkovania u rodičov.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa 2017 sme mali informácie týkajúce sa tejto kampane zverejnené na nástenke a tiež na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

V roku 2017 sme realizovali projekt „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ – vzdelávanie študentov o ochoreniach preventabilných

očkovaním a o význame očkovania. Projekt sme realizovali na strednej odbornej škole - Hotelovej akadémii v L.Mikuláši, celkom bolo zapojených do projektu 51 študentov. Študenti na začiatku a na konci prednášok vyplnili dotazníky. Tieto boli zadané do programu a odoslané v termíne gestorovi projektu na RÚVZ Komárno.

Podieľali sme sa v mesiaci máj – jún v spolupráci s Liptovskou nemocnicou MUDr. I Stodolu Liptovský Mikuláš na realizovaní bodovej prevaľenčnej štúdie „Prevaľenčné sledovanie NN a užívania ATB“. Celkove bolo zozbieraných údajov od 143 pacientov LNŠP MUDr. I Stodolu Liptovský Mikuláš. Údaje boli elektronicky zaslané koordinačnému centru PPS RÚVZ so sídlom v Trenčíne .

f) Špecializované činnosti

g) Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení je pri každom prípade, ktoré je nahlásené. Prípady šetríme telefonicky, alebo priamo s chorými, či rodičmi chorých. Vykonávame šetrenie epidemiologickej anamnézy a nariaďujeme protiepidemické opatrenia.

Poradenstvo tiež vykonávame v rámci poradne očkovania, ktorej činnosť sme spropagovali na našej internetovej stránke úradu.

Skúsenosť je taká, že poradňu navštevujú zatiaľ iba rodičia detí odmietajúcich očkovanie, ktorých RÚVZ aktívne pozýva. Pracovníci odd. epidemiológie vedú s týmito rodičmi rozhovor o prospešnosti očkovania a odovzdané sú im aj edukačné materiály pojednávajúce o význame očkovania. Diskusia s týmito rodičmi je veľmi náročná a ich presvedčenie o neúčinnosti a škodlivosti očkovania je také silné, že odmietajú odborné argumenty. V priebehu roka 2017 sme v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok zaznamenali 46 odmietnutí očkovania, ktoré sme riešili predvolaním rodičov do poradne očkovania a následne dohovorom rodičom. Poradňu očkovania navštívili 8-mi rodičia. V pravidelných štvrtročných intervaloch zasielame tabuľky odmietania očkovania na ÚVZ SR.

h) Zdravotno - výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V rámci projektu „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ – vzdelávanie študentov o ochoreniach preventabilných očkovaním a o význame očkovania sme realizovali prednášky na strednej odbornej škole - Hotelovej akadémii v L.Mikuláši, celkom bolo zapojených do projektu 51 študentov. Študenti na začiatku a na konci prednášok vyplnili dotazníky. Tieto boli zadané do programu a odoslané v termíne gestorovi projektu na RÚVZ Komárno.

Mimoriadne úlohy :

V roku 2017 sme sa podieľali v spolupráci s LNŠP MUDr.I.Stodolu Liptovský Mikuláš na realizovaní bodovej prevalenčnej štúdie „Prevalenčné sledovanie NN a užívanie ATB“.

Odbor/oddelenie epidemiológie RÚVZ – Liptovský Mikuláš			Počet
1.	Epidemiologické vyšetrenie v ohniskách nákazy (okrem NN)	prvá. návšteva v ohnisku	616
		opakované návštevy v ohnisku	10
		počet vyšetrených osôb	1973
		zvýšený zdravotný dozor	20
		lekársky dohľad	0
		iné protiepidemické opatrenia	28
		spolu:	2647
2.	Odber vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie (okrem NN):	vzorky biologického materiálu celkom	28
		vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia:	823
		Voda	7
		potraviny	0
		Iné	0
		spolu:	858
3.	Doplňovanie epidemiologických údajov k spracovaniu nákaz, ev. analýz	z chorobopisov	650
		zo zdravotných záznamov	80
		z laboratórnych protokolov	922
		Iné	0
		spolu:	1652
4.	Imunizačný program	metodické návštevy lekárov	26
		kontrola očkovania (počet očkovaných)	9879
		kontrola skladovania očkovacích látok	26
		prejednanie neúčasti na očkovaní	8
		priestupkové konanie	0

		Iné	0
		spolu:	9939
5.	Práca v EPIS-e	preberanie hlásení (OKM,NRC,PZS, prípady z iných RÚVZ)	705
		zadávanie prípadov	1973
		kontrola a uzatváranie prípadov	1973
		spracovanie dotazníkov k epidémii	9
		SRV	12
		Chrípka	52
		spolu:	4724
6.	Analýza epidemiologickej situácie (uviest' počet)	denná	252
		týždenná	52
		mesačná	12
		ročná	1
		na požiadanie	16
		príprava podkladov	10
		spolu:	343
7.	poradenstvo a podávanie informácii	v zdravotníctve	38
		v ohniskách rodinných	544
		v ohniskách kolektívnych	72
		pre verejnosť	0
		v médiach	1
		Iné	0
		spolu:	655
8.	Odborné analýzy (okrem uvedených v bode 6.)	správa	0
		rozbor	0
		podklad	0
		stanovisko	0
		spolu:	0
9.	Prednášková	prednášky pre verejnosť	3

	činnosť	prednášky pre ZP	0
		spolu:	3
10.	Publikácie pre verejnosť (uviest' miesto a názov v prílohe)	1. autor	0
		spoluautor	0
		spolu:	0
11.	Publikačná činnosť v odborných a vedeckých časopisoch (uviest' názov a miesto v prílohe)	1. autor	0
		spoluautor	0
		vypísať názov a miesto*	0
		spolu:	0
12.	Účasť na konferenciách (uviest' miesto a názov v prílohe)	Aktívna	0
		Pasívna	8
		vypísať názov a miesto*	uvedené v aktivitách epid. odd.(bod VI.)
		spolu:	8
13.	Práca na osobitných štúdiách a programoch (názov programu v prílohe)	príprava zadania	2
		zber podkladov	2
		sumarizácia	2
		Analýza	0
		iné (príprava)	0
		*názov projektu: "Prevalenčné sledovanie NN a užívanie ATB"	
		„Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“	
		Spolu:	6
14.	Vydané certifikáty (AIDS), medzinárodný očkovací preukaz, osvedčenie o odbornej spôsobilosti		0
Odbor/oddelenie epidemiológie			
15.	Plánovaný ŠZD v ZZ - kontrola HER a	kontroly pracoviska	25
		opakované návštevy	0

	BOT	odber vzoriek zo sterilných materiálov	318
		odber vzoriek z prostredia	500
		odber vzoriek z ovzdušia	0
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	0
		odber iných vzoriek	0
		počet testovaných HVS	0
		počet testovaných AUT	6
		počet testovaných EO	0
		počet testovaných FS	0
		iná sterilizačná technika	0
		spolu:	849
16.	NN – cielená kontrola HER a BOT v súvislosti s výskytom NN	kontroly pracoviska	0
		opakované návštevy	0
		odber vzoriek zo sterilných materiálov	0
		odber vzoriek z prostredia	0
		odber vzoriek z ovzdušia	0
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	0
		odber iných vzoriek	0
		počet testovaných HVS	0
		počet testovaných AUT	0
		počet testovaných EO	0
		počet testovaných FS	0
		iná sterilizačná technika	0
		spolu:	0
17.	Epid. vyšetovanie v súvislosti s chorobou z povolania	počet osôb	0
18.	Posudková činnosť	štúdie projektov	0
		konzultácie	0
		spracovanie	0

		kolaudácia	0
		vydanie posudkov	0
		spolu:	0
19.	Podnety a sťažnosti	Počet	1
20.	Sankcie	Počet	0
21.	Rozhodnutia	Počet	57
22.	Odvolaania	Počet	0

Aktivity odd. epidemiológie v r. 2017 :

	Termín	Miesto konania	Názov podujatia	Účast' aktívna/pasívna	Pracovníčky
1.	13.2.- 15.2.2017	Bratislava	Tematický kurz	pasívna	Ižariková
2.	21.3.2017	Bratislava	Konzultačný deň NRC	pasívna	Mravcová
3.	12.4.2017	Banská Bystrica	Školenie k projektu – Bodová prevalenčná štúdia NN a spotreby ATB v európskych nemocniciach	pasívna	Mravcová, Ižariková
4.	24.4.2017	Tále	Červenkové dni preventívnej medicíny	pasívna	Mravcová
5.	28.9.2017	Žilina	Vakcinologický kongres	pasívna	Ižariková
6.	10.10.- 11.10.2017	Tále	Odborná konferencia – Surveillance NN	pasívna	Mravcová, MUDr. Guráňová, Ižariková

VII. Všeobecné kritéria :

Analýzy výstupov z programu EPIS

VÝSKYT VYBRANÝCH PRENOSNÝCH OCHORENÍ V OKRESE RUŽOMBEROK ZA POSLEDNÝCH 10 ROKOV

dg Názov		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A02	a	63	47	59	38	52	48	23	54	79	54
	r	106,76	79,52	99,81	65,57	90,02	83,42	40,07	94,49	138,75	94,84
A02N	a	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0
	r	1,69	0,00	0,00	1,73	1,73	1,74	1,74	1,75	0,00	0,00
A03	a	1	0	1	0	0	2	2	0	0	2
	r	1,69	0,00	1,69	0,00	0,00	3,48	3,48	0,00	0,00	3,51
A040	a	29	29	23	37	28	27	15	27	13	14
	r	49,14	49,06	38,91	63,84	48,47	46,92	26,13	47,25	22,83	24,59
A045	a	38	56	69	52	94	62	33	35	59	42
	r	64,39	94,74	116,73	89,73	162,74	107,75	57,49	61,25	103,62	73,77
A046	a	0	0	0	0	1	3	2	3	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,73	5,21	3,48	5,25	0,00	7,03
A048	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,75	0,00	1,76
A05	a	7	0	0	0	2	0	0	0	0	0
	r	11,86	0,00	0,00	0,00	3,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A07	a	1	0	1	0	0	0	2	1	0	4
	r	1,69	0,00	1,69	0,00	0,00	0,00	3,48	1,75	0,00	7,03
A08	a	137	45	52	87	46	54	82	158	170	77
	r	232,16	76,13	87,97	150,12	79,64	93,84	142,85	276,48	298,58	135,24
A21	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,76	0,00
A27	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,74	0,00	0,00	0,00
A370	a	1	1	3	0	3	0	12	0	2	1
	r	1,69	1,69	5,08	0,00	5,19	0,00	20,90	0,00	3,51	1,76
A38	a	2	1	0	2	8	4	9	7	7	6
	r	3,39	1,69	0,00	3,45	13,85	6,95	15,68	12,25	12,29	10,54
A400	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,51
A403	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,74	0,00	0,00	1,76
A410	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	r	0,00	0,00	1,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A411	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0
	r	0,00	0,00	0,00	1,73	0,00	0,00	0,00	0,00	1,76	0,00
A415	a	2	3	0	0	0	2	0	1	0	0
	r	3,39	5,08	0,00	0,00	0,00	3,48	0,00	1,75	0,00	0,00
A419	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,76
A69	a	5	7	2	0	2	1	4	5	9	22
	r	8,47	11,84	3,38	0,00	3,46	1,74	6,97	8,75	15,81	38,64
A81	a	0	2	1	3	2	1	1	2	0	2

	r	0,00	3,38	1,69	5,18	3,46	1,74	1,74	3,50	0,00	3,51
A84	a	0	0	0	0	1	2	1	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,73	3,48	1,74	1,75	0,00	1,76
A87	a	0	0	3	0	1	1	1	1	2	2
	r	0,00	0,00	5,08	0,00	1,73	1,74	1,74	1,75	3,51	3,51
B01	a	161	513	202	61	227	767	176	142	319	532
	r	272,83	867,90	341,72	105,26	392,99	1332,92	306,60	248,49	560,27	934,37
B02	a	40	29	44	24	43	38	40	30	36	41
	r	67,78	49,06	74,43	41,41	74,44	66,04	69,68	52,50	63,23	72,01
B15	a	2	0	5	0	0	0	0	1	0	0
	r	3,39	0,00	8,46	0,00	0,00	0,00	0,00	1,75	0,00	0,00
B16	a	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0
	r	0,00	0,00	0,00	1,73	0,00	1,74	0,00	0,00	3,51	0,00
B181	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	r	0,00	1,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B182	a	1	1	1	2	1	1	4	1	0	0
	r	1,69	1,69	1,69	3,45	1,73	1,74	6,97	1,75	0,00	0,00
B26	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,76
B27	a	6	4	8	3	8	4	12	11	9	6
	r	10,17	6,77	13,53	5,18	13,85	6,95	20,90	19,25	15,81	10,54
B58	a	0	0	1	0	2	4	2	1	1	5
	r	0,00	0,00	1,69	0,00	3,46	6,95	3,48	1,75	1,76	8,78
B86	a	3	4	2	7	2	2	7	3	9	4
	r	5,08	6,77	3,38	12,08	3,46	3,48	12,19	5,25	15,81	7,03
G00	a	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0
	r	3,39	1,69	0,00	0,00	0,00	1,74	0,00	0,00	0,00	0,00
G630	a	2	0	1	1	3	2	1	1	3	3
	r	3,39	0,00	1,69	1,73	5,19	3,48	1,74	1,75	5,27	5,27
M012	a	1	1	2	2	1	1	0	1	0	6
	r	1,69	1,69	3,38	3,45	1,73	1,74	0,00	1,75	0,00	10,54
Z203	a	28	13	19	13	20	18	17	12	13	17
	r	47,45	21,99	32,14	22,43	34,62	31,28	29,62	21,00	22,83	29,86

VÝSKYT VYBRANÝCH PRENOSNÝCH OCHORENÍ A POROVNÁVACIE INDEXY ZA OKRES RUŽOMBEROK

	2017 Abs.Hod	2016 Abs.Hod	INDEX 2017/2016	PRIEMER 2012- 2016	Index 2017/P	CHOROBNOSŤ 2017	PRIEMER ch.2012- 2016
A02	54	79	0,68	51,2	1,05	94,84	89,26
A02N	0	0	0,00	0,8	0,00	0,00	1,39
A03	2	0	0,00	0,8	2,50	3,51	1,39
A040	14	13	1,08	22	0,64	24,59	38,36

A045	42	59	0,71	56,6	0,74	73,77	98,68
A046	4	0	0,00	1,8	2,22	7,03	3,14
A048	1	0	0,00	0,2	5,00	1,76	0,35
A05	0	0	0,00	0,4	0,00	0,00	0,70
A07	4	0	0,00	0,6	6,67	7,03	1,05
A08	77	170	0,45	102	0,75	135,24	177,83
A21	0	1	0,00	0,2	0,00	0,00	0,35
A27	0	0	0,00	0,2	0,00	0,00	0,35
A370	1	2	0,50	3,4	0,29	1,76	5,93
A38	6	7	0,86	7	0,86	10,54	12,20
A400	2	0	0,00	0	0,00	3,51	0,00
A403	1	0	0,00	0,2	5,00	1,76	0,35
A411	0	1	0,00	0,2	0,00	0,00	0,35
A415	0	0	0,00	0,6	0,00	0,00	1,05
A419	1	0	0,00	0	0,00	1,76	0,00
A69	22	9	2,44	4,2	5,24	38,64	7,32
A81	2	0	0,00	1,2	1,67	3,51	2,09
A84	1	0	0,00	1	1,00	1,76	1,74
A87	2	2	1,00	1,2	1,67	3,51	2,09
B01	532	319	1,67	326,2	1,63	934,37	568,71
B02	41	36	1,14	37,4	1,10	72,01	65,20
B15	0	0	0,00	0,2	0,00	0,00	0,35
B16	0	2	0,00	0,6	0,00	0,00	1,05
B182	0	0	0,00	1,4	0,00	0,00	2,44
B26	1	0	0,00	0	0,00	1,76	0,00
B27	6	9	0,67	8,8	0,68	10,54	15,34
B58	5	1	5,00	2	2,50	8,78	3,49
B86	4	9	0,44	4,6	0,87	7,03	8,02
G00	0	0	0,00	0,2	0,00	0,00	0,35
G630	3	3	1,00	2	1,50	5,27	3,49
M012	6	0	0,00	0,6	10,00	10,54	1,05
Z203	17	13	1,31	16	1,06	29,86	27,89

PRENOSNÉ OCHORENIA PODĽA POHLAVIA V OKRESE RUŽOMBEROK

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A020	a	24	30	54
	r	86,91	102,31	94,84
A033	a	2	0	2
	r	7,24	0,00	3,51
A040	a	7	7	14
	r	25,35	23,87	24,59
A045	a	22	20	42
	r	79,67	68,21	73,77
A046	a	2	2	4
	r	7,24	6,82	7,03
A047	a	9	9	18
	r	32,59	30,69	31,61
A048	a	0	1	1

	r	0,00	3,41	1,76
A071	a	1	2	3
	r	3,62	6,82	5,27
A072	a	1	0	1
	r	3,62	0,00	1,76
A080	a	27	32	59
	r	97,77	109,13	103,62
A081	a	4	7	11
	r	14,48	23,87	19,32
A082	a	4	3	7
	r	14,48	10,23	12,29
A150	a	2	1	3
	r	7,24	3,41	5,27
A160	a	1	1	2
	r	3,62	3,41	3,51
A182	a	0	1	1
	r	0,00	3,41	1,76
A282	a	2	5	7
	r	7,24	17,05	12,29
A370	a	1	0	1
	r	3,62	0,00	1,76
A371	a	1	0	1
	r	3,62	0,00	1,76
A38	a	3	3	6
	r	10,86	10,23	10,54
A400	a	2	0	2
	r	7,24	0,00	3,51
A403	a	1	0	1
	r	3,62	0,00	1,76
A419	a	0	1	1
	r	0,00	3,41	1,76
A46	a	4	8	12
	r	14,48	27,28	21,08
A481	a	1	1	2
	r	3,62	3,41	3,51
A515	a	0	1	1
	r	0,00	3,41	1,76
A539	a	1	0	1
	r	3,62	0,00	1,76
A540	a	1	0	1
	r	3,62	0,00	1,76
A549	a	2	0	2
	r	7,24	0,00	3,51
A562	a	7	9	16
	r	25,35	30,69	28,10
A590	a	0	2	2
	r	0,00	6,82	3,51
A600	a	0	1	1
	r	0,00	3,41	1,76
A692	a	12	10	22
	r	43,45	34,10	38,64
A810	a	2	0	2
	r	7,24	0,00	3,51
A849	a	1	0	1
	r	3,62	0,00	1,76
A86	a	1	0	1
	r	3,62	0,00	1,76
A879	a	2	0	2

A040	2	1	3	3	0	0	1	1	0	0	2	0	13
A045	2	3	4	2	6	1	8	3	1	2	6	4	42
A046	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
A047	1	1	2	1	2	0	1	1	1	0	1	0	11
A071	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3
A072	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A080	9	10	12	10	3	3	1	3	5	1	1	1	59
A081	1	2	3	1	0	0	1	2	1	0	0	0	11
A082	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2	2	0	7
A150	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A160	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A282	2	2	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	7
A38	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4
A400	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
A403	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A419	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A46	0	1	1	1	1	1	2	2	0	0	3	0	12
A481	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
A515	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A540	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A549	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A562	2	1	1	2	0	3	0	2	0	2	1	1	15
A590	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
A600	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A692	0	0	1	1	1	6	8	1	2	1	1	0	22
A810	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
A849	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A86	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A879	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
B019	33	25	76	129	145	55	33	8	5	0	0	1	510
B023	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
B028	2	0	0	0	1	1	0	0	1	2	2	0	9
B029	0	2	2	4	1	2	4	2	4	6	3	0	30
B083	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2	0	0	8
B269	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B279	0	0	1	0	0	0	4	0	0	1	0	0	6
B589	0	0	1	1	0	1	2	0	0	0	0	0	5
B779	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B80	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B86	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	4
G630	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
J10	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
J157	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
J160	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	3
M012	1	0	0	0	0	1	1	0	2	0	0	0	5
Z203	1	1	4	1	1	1	1	0	3	0	1	0	14
Z21	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Z225	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1

Epidémie alimentárnych nákaz -rodinné a iné menšie (2-5 prípadov) okres Ružomberok, r.2017

Dg.		Počet epidémií	Počet prípadov	Počet hospitalizovaných	Počet úmrtí
Salmonella	A02	S. typhimurium	0	0	0
		S. enteritidis	4	9	1
		Iné sérovary	0	0	0
Kampylobakter	A04.5	2	5	0	0
Listéria	A32	Listéria monocytogenes	0	0	0
		Iné listérie	0	0	0
Yersinia	A04.6	0	0	0	0
Escherichia coli (patogénna)	A04.4	Verotoxín produkujúca E. coli (VTEC)	0	0	0
Bacillus	A05.4	B. cereus	0	0	0
		Iný bacillus	0	0	0
Stafylokokové enterotoxíny	A05.0		0	0	0
Clostridium	A05.1	Cl. Botulinum	0	0	0
	A05.2	Cl. perfringens	0	0	0
		Iné clostrídium	0	0	0
Iné bakteriálne agens	A23	Brucella	0	0	0
	A03	Shigella	1	2	1
	A04.8	Iné bakteriálne agens	0	0	0
Parazity	B75	Trichinella	0	0	0
	A07.1	Giardia	1	2	1
	A07.2	Cryptosporidium	0	0	0
		Anisakis	0	0	0
		Iné parazity	0	0	0
Vírusy	A08.1	Norovirus	2	5	3
	B15	Hepatitída A	0	0	0
	A08 0,2,3,4.8	Iné vírusy	6	23	10
Iné agens		Histamín	0	0	0
		Morské biotoxíny	0	0	0
		Iné agens	0	0	0
Neznámy agens	A09		0	0	0

PRENOSNÉ OCHORENIA PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A DIAGNÓZ V OKRESE RUŽOMBEROK ZA ROK 2017

Diagnóza/Veková skupina	0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	RK	
A020	a	3	9	9	2	7	0	3	7	6	2	6	54
	r	521,74	417,44	322,47	72,33	230,87	0,00	35,24	77,41	81,18	25,10	67,05	94,84
A033	a	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	

B86	a	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	4
	r	0,00	46,38	0,00	0,00	0,00	26,64	0,00	11,06	13,53	0,00	0,00	7,03
G630	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,53	12,55	11,18	5,27
J10	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,06	0,00	0,00	0,00	1,76
J157	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,06	0,00	0,00	0,00	1,76
J160	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,75	0,00	13,53	0,00	11,18	5,27
M012	a	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,75	22,12	13,53	12,55	11,18	10,54
Z203	a	0	0	0	3	2	1	1	3	2	1	4	17
	r	0,00	0,00	0,00	108,50	65,96	26,64	11,75	33,17	27,06	12,55	44,70	29,86
Z21	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,55	0,00	1,76
Z225	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,06	0,00	0,00	0,00	1,76